ŞEYH SAFİ BUYRUĞU

VE

RUMELİ BABAĞAN (BEKTAŞİ) ERKÂNLARI

Hakkı SAYGI

ŞEYH SAFÎ BUYRUĞU

VE

RUMELİ BABAĞAN (BEKTAŞİ) ERKÂNLARI

Hazırlayan Hakkı SAYGI

İstanbul 1996

MERT MATBAACILIK
516 23 88-516 23 99

Dizgi : Saygı Yayınları Dizgi Servisi
Baskı : Mert Matbaacılık 516 23 88 - 99
Birinci Baskı : 1996

İSTEME ADRESİ

SAYGI YAYINLARI

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 3/3 34410 C.oğlu / İST.
Tel.: (0212) 527 96 61 - 511 10 78 Fax: (0212) 527 96 61

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

*Sayın okuyucularım, elinizdeki kitabın birinci bölümünde sunmuş olduğum **Şeyh Safî Buyruğu",** Rumeli Babağan Bektâşileri arasında uzun yıllar bir "Alevi Bektâşi" klasiği olarak görev yapmıştır. II. Mahmut'un tekke ve zaviyeleri, Alevilere yasaklayıp; pek çok önemli kaynağı da ortadan kaldırdığı bilinmektedir.*

***Şeyh Safî buyruğu,** işte bu yıllarda Arap Alfabesiyle; el yazması olarak elde kalan tek eser olmuştur. Bu eserin İran kültürüne göre yazılmış olması ve o zamanın izlerini taşımış olmasına rağmen, "Hak Muhammed Ali" yoluna gönül vermiş Babağan Alevileri arasında elden ele dolaşarak; önemli bir kaynak olarak görev yapmıştır.*

Ancak günümüze kadar ulaşabilen bazı nüshalarından günümüz insanı faydalanamamaktadır. Bunun başlıca nedeni ise bu eserin, Arap alfabesiyle ve elle yazılmış bir eser olmasından ileri gelmektedir.

Yine kitabımın ikinci bölümünde anlatmaya çalıştığım "Rumeli Babağan Bektâşi Erkân" usullerinin, "Şeyh Safî Buyruğu" nun izlerini taşıdığı görülmektedir.

Ancak büyük bir olasılıkla Şeyh Safî Buyruğuna göre yol ve erkân sürdükleri anlaşılan Rumeli Babağan Bektaşilerinin elinde, bu gün için faydalanabilecekleri Türkçeleştirilmiş bir nüsha mevcut değildir.

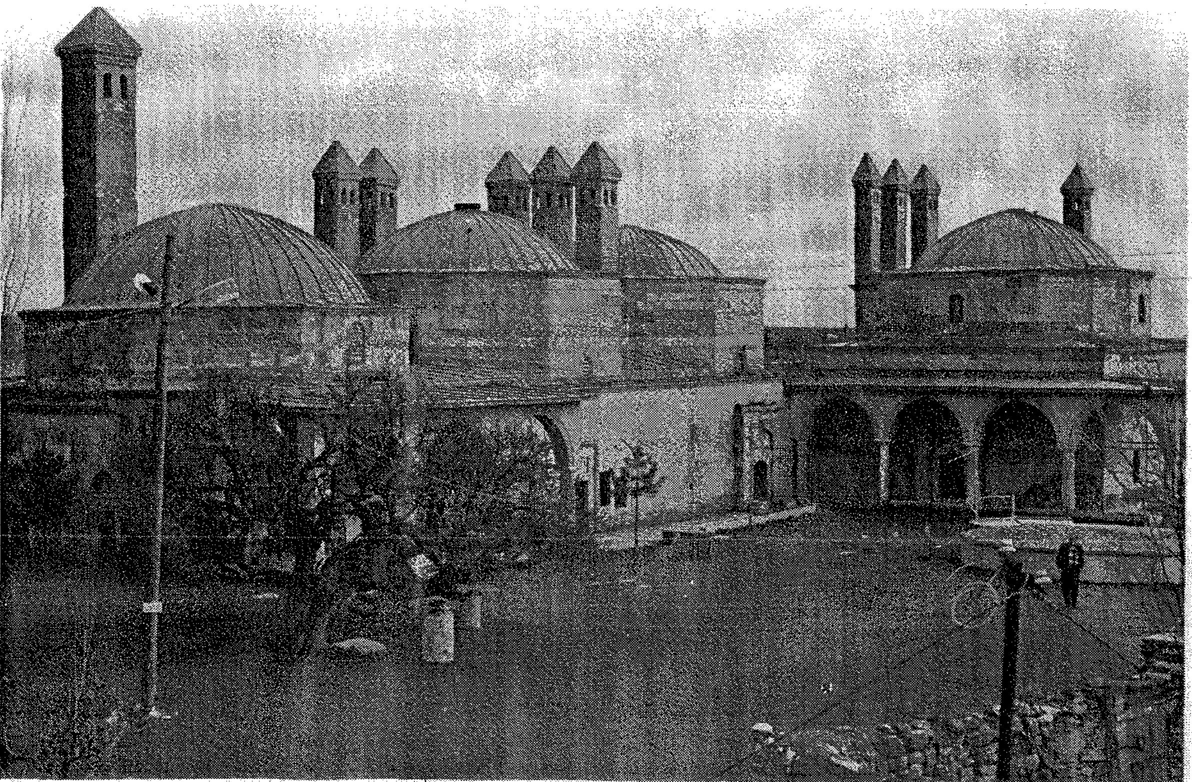
***Şeyh Safî Buyruğunun,** günümüz insanına bu konuda köklü bir çözüm getirmesi olanaksız olmasına rağmen; gene de bir boşluğu dolduracağı ve bu yola gönül vermiş insanlara bir rehber eser olacağı kanısındayım.*

***Şeyh Safî Buyruğu,** doğrultusunda yol ve erkân yürüten Rumeli Babağan Bektâşilerinin "Erkân Usulleri", günümüzde çok az bilinmektedir. Bunu göz önünde bulundurarak uzun bir çalışma sonunda, mümkün olduğu kadar aslına bağlı kalmaya çalışarak; elde kalmış eski nüshalardan da faydalanarak böyle bir eser meydana getirmeye çalıştım. Muhakkak ki, bunun çok mükemmel bir eser olduğu söylenemez. Ancak bu güne kadar hiç bir şekilde ele alınmamış bir konuya kısmen de olsa bir katkıda bulunduğuma inanmaktayım.*

*Bu eserin hazırlanışı sırasında, bazı konulara açıklık getiren Sultan Süceattin Dergâhı Şeyhi **"Nevzat Demirtaş"** a, yine kaynak temininde yardımlarını esirgemeyen **"Halil Ölmeztük ve Salih Topaloğlu**'na teşekkürü bir borç bilirim. Bu eser, benim bu konudaki, ilk denememdir. Kusurlarım için şimdiden affınıza sığınırım.*

Bu konuda çalışmalarım devam edecektir. Şu anda elimde bitirmek üzere olduğum "Otman Baba Velayetnamesi ile tercüme safhasında bulunan "Demir Baba Velayetnamesi" bulunmaktadır. Allahın izni olursa, en kısa zamanda siz okuyucularıma ulaştırmaya çalışacağım. Siz Okuyucularıma Saygılarımla....

Hakkı SAYGI
İstanbul - Mart 1996

Seyyit Süceattin Veli Külliyesi'nden bir bölüm.

GİRİŞ

Dünya kurulduğundan bu yana yer yüzünde yaşayan bütün insanlar,bulundukları çevreye ve konuma göre kendilerini bir dinî inanca bağlamışlardır.Bu insanoğlunun yapısında evrensel olarak bulunmaktadır.

İnsanoğlu pek çok varlığı kendisine **"mabut"** olarak seçmiş ve ona tapmıştır. Mabutlaştırılanların başında hükümdarlar, krallar, kahramanlar, dağlar, taşlar, ağaçlar, güneş, ay, yıldızlar, yağmur, şimşek, toprak, hububat, ateş, öküz ve pek çok hayvan çeşitleri bulunmaktadır.

İnsanlar, farkında olmadan bir **"Tanrı"** fikrini kendi içlerinde duymuşlar ve gene farkında olmadan bu ilâhi gücü yukarda saydığımız varlıklarda ve bunların dışında pek çok varlıkta sembolleştirmişlerdir.

İnsanlar, iyiliğin ve kötülüğün kendilerine **"ilâh"** olarak seçtikleri **"mabut"** tan geldiğine inanırlardı.Uzun yüzyıllardan sonra uygarlıklar ilerledikçe **"Tanrı"** mefhumunda birlik telâkisi ortaya çıkmıştır.

İnsanoğlunda esasta var olan Tanrı mefhumu geliştikçe **Zerdüştlük,Yahudilik ve Hristiyanlık** dinleri ortaya çıkmıştır. Bunun neticesi olarak akla, mantığa uymayan batıl itikatlar yavaş yavaş ortadan kalkmaya başlamıştır.

Cahiliye devri de denen bu dönemde pek çok sapık itikatlar görülmüş, kız çocukları diri diri kuma gömülmüştür. Bu sapık inançların çoğaldığı dönemlerde muhakkak bir kurtarıcı "**Peygamber"** gelmiştir.

Firavun'un musibetlerine karşı **"Musa Peygamber"** gelmiştir. Daha sonra **"İsa Peygamber"** gelmiş ve en son olarak da **"Hazret-i Fahrî Âlem Muhammed Mustafa** (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) gelmiştir. Hz.Muhammed'in dünyaya gelişi de Arap Yarımadasında, Arap kavimlerinin akıl almaz sapıklıklarının başladığı yıllara rastlamaktadır.

Hazret-i Muhammed'in dünyaya gelişi ile birlikte İslâmiyetin temeli atılmıştır. İslâmiyetin doğuşuyla birlikte de vahdaniyet-i mutlaka ve ahlâk prensipleri daha güçlü olarak ortaya çıkmıştır.

Hazret-i Muhammed şöyle buyuruyor: ***"Ena Ba'stü min mekârimül ahlâk"***

Anlamı şudur: "Ben mekârımı ahlâkı tamamlamak için peygamber gönderildim."

Görülüyor ki, insanoğlu dünya kurulalı beri dinî inanca gereksinim duymuş ve bu gereksinimini çeşitli yollarla gidermeye çalışmıştır.

Gene bilinmektedir ki, dünya kurulalı beri yüzyirmi dört bin peygamber gelmiş ve bütün peygamberler, insanları doğru yola ve Tanrı'nın birliğine çağırmak ve sapık inançlarından vazgeçirmek için görevlendirilmişlerdir.

Ancak, Hak Tealâ, ahîr zaman Peygamberi Muhammed Mustafa (s.v.s.)'ya buyuruyor: ***"Ve ma erselnake illâ rahmeten lil Âlemin."***

Anlamı şudur: "Biz, seni ancak dünya ve ahiretin rahmeti için gönderdik."

Buradan da çok açık olarak anlaşılıyor ki, Hz. Peygamber ve onun kurmuş olduğu İslâm dinî, insanlığın kurtuluşudur.

İSLÂM DİNİ'NİN YAYILMASI VE GELİŞMESİ

Cenab-ı Hak, bir kudsi hadisinde şöyle buyuruyor:

"Levlâke levlâk lemma halakte eflâk." Anlamı şudur:

"Ya Muhammed! iki cihanda benim dileğim sensin. Seni, kendi varlığım için yarattım ve on sekiz bin âlemi senin için yarattım. Eğer sen olmasaydın, evet sen olmasaydın yerleri ve gökleri ve her ikisi arasındda bulunan tüm varlıkları yaratmazdım." buyuruyor.

Buradan da anlaşılıyor ki, Hazret-i Muhammed tesadüfen bu âleme gelmiş ve peygamber olmuş değildir.

Hak Tealâ, Hazret-i Muhammed'de **"nübüvet"** makamını, Hazret-i. Ali'ye ise **"velayet"** makamını vermiştir. Gene Hak Tealâ Hazret-i Muhammed'de Cemâl sıfatını, Haz Ali'ye Celâl sıfatını vermiştir. Hz. Muhammed (s.v.s), âhir zaman Peygamberi olarak İslâm dinini kurmuş, Hz. Ali ise Velayet makamında kalmıştır. Birisi **"nübüvet"** sahibi, diğeri ise **"velayet"** sahibi olarak İslâmiyetin yayılmasına ve genişlemesine hizmet etmişlerdir.

GADİR-HUM (HACCATÜL VEDA)

Hazret-i Peygamber, (Bakara sûresi,196) gereğince hacc ve humre görevlerini yerine getirmek üzere hicretin onuncu yılında, bütün sahabeleriyle birlikte Medine'den Mekke'ye hareket etti. Mevsim ilkbahardı. Hz. Peygambere, Zil-Hıcce ayının onuncu günününden sonra şu ayet-i kerime nâzil oldu. Mealen şöyle idi:

"Allah'ın yardımı ve fetih gelip çattı mı ve insanların, bölük b lük Allah dinine girdiğini gördün mü, artık Rabbine hamdederek te zîh et onu ve bağışlama dile ondan; şüphe yok ki o, bütün tövbele kabûl eder." (1) .

Bu sûreler geldiğinde, Hz. Peygamber'in Amcası Abbas ağlamış Sebebini soranlara, Resûlallah'ın vazifeleri bitti ve ömrü sona erdi dedi

Hz. Peygamber ve yanında bulunan ashab-ı kiram, Zil-Hıcce a nın on sekizinci Perşembe günü, Mekke ile Medine arasında **"Gadi Hum"** denilen mahalle geldiklerinde, mealen şu ayet-i kerime nâzil oldu

"Ey Peygamber! rabbin tarafından sana nâzil olanı tamamıy tebliğ eyle, eğer sana emredileni işlemesen, tamam tebliğ etmese onun elçiliğini yapmamış olursun ve Allah seni, insanlardan kor şüphe yok ki Allah, kâfir olan kavme, doğru yola gitmek hususun başarı vermez." (2)

Bu ayet-i kerîmenin nûzlünden sonra Hz. Peygamber (s.v.s) G dir Hum'a indiler. Orada ağaçlık bir yere gitti. Bütün sahâbelerin ağaçl rın altına gelmesini emretti. Öğle namazı eda edildikten sonra, deve s merlerinden üç kademeli bir mimber yapılmıştı.

Hz. Peygamber, hazırlanan mimbere çıkınca **"Bu hacc, benim s hacc görevimdir.Sanıyorum hacc törenini benden çok iyi öğrendini** dedikten sonra: Arefe günü sahâbenin önünde çok uzun bir "hutb okudu. Daha sonra sahâbeye dönerek şöyle seslendi:

— Ey insanlar! bu gün günlerden hangi gündür ?
Sahâbeler, "Hürmetli bir gündür" dediler.
Hazret-i Peygamber tekrar buyurdu:
— Bu ay hangi aydır?
Sahâbeler, "hürmetli bir aydır" dediler.
Hazret-i Peygamber gene sordu:
— Ey insanlar! Bu şehir hangi şehirdir ?
Sahâbeler, "hürmeti gereken bir şehirdir" dediler.

---

1) (Kur'an Nasr sûresi, 1-2-3).
2) (Kur'an Maide Sûresi, 67).

Hazret-i Peygamber buyurdu ki:

— Üstün ve gadri sonsuz Allah, bu gün, bu şehrin hürmeti için kıyâmete kadar kanlarınızı, mallarınızı ve ırzınızı birbirinize haram kılmıştır.

Daha sonra koltuklarının beyazlığı görünecek şekilde ellerini havaya kaldırıp, "Bu gün burada bulunanlar, bulunmayanlara bildirsin.

"Ey insanlar! Acıyan, bağışlayan, ve her şeyi bilen Hak Tealâ bildirdi bana, dâvet edildim katına; yakında dâvetine icebet edeceğim, ebedi yurda gideceğim." dedi.

Sözlerine şöyle devam etti:

"Bende uhdemdeki vazifeden sorumluyum, siz de uhdenizde ki vazifeden sorumlusunuz. Bu hususta ne dersiniz, düşünceniz nedir" diye sordu ?

Orada hazır bulunanlar, hep birden, "Şehadet ederiz ki tebliğ ettin, öğüt verdin, vazifeni gerektiği gibi ifâ ettin; Allah, sana ecirler versin, senden razı olsun" dediler.

Hz. Muhammed şöyle sordu:

— Allah'ın birliğine, Muhammed'in onun kulu ve peygamberi olduğuna şehadet ediyormusunuz, cennet ve kıyamet günü hakkında inancınız nedir ?

Bütün sahâbeler, hep birden, "hepisine inanıyoruz" dediler. O zaman Hazret-i Resûl:

— Allahım şâhid ol buyurdular.

Hz. Peygamber sözlerine şöyle devam etti:

"Ahiret gününde havuz kıyısında bana ulaşacaksınız. Havuzun büyüklüğü San'a ile Busra arası kadardır. Ben havuzun başına sizden önce varacağım. Siz gelince de size, bıraktığım iki paha biçilmez emanete ne yaptınız diye soracağım. Size iki paha biçilmez emanet bırakıyorum. Birincisi Allah'ın gökten yere uzatmış ipi, Kur'an-ı Hazimşah, diğeri ise, benim Ehlibeytimdir.

Bu iki emanetim sizi havuzun başında bana ulaştıracaktır. Bu iki emanetim birbirinden ayrılmaz. Bunu âlemlerin rabbi olan Allah'tan ben istedim. Bu iki emanete sıkı sıkı sarılırsanız. Benden sonra delâlete düşmez, ebedî olarak doğru yoldan sapmazsınız.

Orada hazır bulunan sahabeler, hep birden evet yâ Resûlallah diyerek tasdik ettiler. Daha sonra Hz. Peygamber, yanıbaşında duran Haz-

ret-i. Ali (k.v.) ' nun elini tutup, koltuğunun altındaki beyazlık görünü ceye kadar kaldırdı. Herkesin duyabileceği yüksek bir sesle buyurdu ki:

"***Men Küntü Mevlâhü Fe Aliyyün Mevlâhü Allahümme vâli m. vallâhü ve âdi men adahü."*** Anlamı şudur:

"Ben kimin mevlâsı isem, Ali de onun mevlâsıdır"

Daha sonra Hz. Resûl, minbere oturup ellerini havaya kaldırdı şu duayı okudu:

"Allah'ım,Ali'yi seveni (velayetini kabul edeni) sen de sev; o düşman olana sen de düşman ol; ona yardım edene yardım et; o hor göreni sende hor gör; o nereye döner yönelirse, Hak'kı onur beraber kıl."

Bunları duyan Ömer ibni Hattab, Hz. Ali'ye gelerek şöyle dedi:

"***Heniy-en leke Yebne Ebi Talib, Esbahte Mevlâye ve me külli Mü'minin ve Mümine."*** Anlamı şudur:

"Kutlu olsun sana ey Ebu Talib'in oğlu, Sen benim ve büt mü'min ve mü'minelerin mevlâsı oldun." dedi.

Daha sonra bütün sahâbe, Hzazret-i Ali'yi kutladılar. Sahâbeler, Resûlallah biz senden razı olduk, herhangi bir delâlete düşmememiz i neler yapmalıyız ?

Resûlallah şöyle buyurdular: ***Kul lâ' Es'eleküm Aleyhi Ecren i Meveddete fil Kurba."*** (3)

Anlamı şudur: "Size tebliğ ve beşâretim için ücret istemem, an karabetim için bana meveddet ediniz; yani kurbamı samimiyetle sevi ve muhabbet ediniz."

Bu ayet-i kerime'nin hangi sebeple nâzil olduğunu ve "karabe kimler olduğunu sorduklarında, Hz .Peygamber (s.v.s), buyurdular ki:

" Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'dir."

Cenab-ı Peygamber gene buyurdular ki:

"Ya Eyyühen-Nas Elestü evlâ mü'minine min enfüseküm."

Anlamı şudur: "Ben sizin nevsiniz, can ve malınıza tasarrufta e değil miyim ?."

---

3) (Kur'an Şûra sûresi, 23).

Orada hazır bulunanlar: " Evet ya Resûlallah! dediler."

HAZRET- İ ALİ HAKKINDA BAZI HADİS- İ ŞERİFLER

Hazret-i Resûlallah, Hazret-iAli, Fatıma, Hasan ve Hüseyin'i bir araya toplayarak:

"Allahümme Hâlâl Ehl-i Beyt fezhep anhümür Ricse ve tahherehüm tathira." Buyurdular:

Anlamı şudur: "Yarabbi, bunlar evlâtlarımdır, bunları her türlü pislikten uzak eyle" dedi.

Hazret-i Peygamber, sözlerine şöyle devam etti:

"Yâ Ali, Lâyuhibbüke illel Mü'minün velâ yubgizeke illel münafık." (4)

"Ya Ali, seni mü'minler sever, münafıklar düşmanlık eder" dedi.

Sahibi Sırrı Ali'y ibn-i Ebi Talib." (5)
"Ali, benim gizli olan kudsiyetime maliktir."

"Men Küntü Mevlâhü Fe Aliyyün Mevlâhü." (6)
"Ben kimin mevlâsı isem, Ali de anların mevlâsıdır."

"Ena ve Ali Hüccetullah alâ ibadeh." (7)
"Ben ve Ali Ümmetin delilleriyiz."

"***Hubbi Ali Ayet-ül İmam ve buğzu Ali Ayet-ül Nifak."*** (8)
"Ali'yi sevmek, imanın; Ali'ye hakaret, nifakın alâmetidir."

"Ene Medine-tül İlme ve Aliyyün Babiha." (9)
"Ben ilmin şehriyim, Ali de kapısıdır."

---

4) Buharî, Müslim ve öteki hadis kitapları.

5) Deylemî.

6-7) Teberanî.

8) Camiüs - Sağir

9) Camiüs - Sağir

"Muaviye fi Tabutin min Narin yevmel kıyame." (10)
"Muaviye kıyamette ateşten bir tabuta girecekt

"Men Katele Aliyyen Alel Hilâfet Faktuluhü Kainen Ma Kânı
(11). "Her kim hilafet namına Ali'yle mukatele ederse, nerede olursa o
sun onu öldürün."

"Veylün li Beni Ümeyye,ilâahır..." (12)
"Vay olsun Ümeyye oğullarına, Benî Ümeyye'nin bagi, âşi, fâs
katilleri cehenneme girecetir."

"Men Ebgaze Ehlel Beyt fehüve münafık." (13)
"Ehl-i Beytime buğuz eden münafıktır."

"Şefaatı li ümmeti men Ehabbe Ehl-i Beyti." (14)
"Şefaatım, Ehl-i Beytimi sevenleredir."

"Elâ İnne Âl-i Ebi-Süfyan leyse Veliyen İnnema Veliyallah Salihil mü'minin." (15)
"Âl-i Süfyan bize dost değildir. Cenab-ı Allah ile mü'minlerin iyil
bizim dostumuzdur."

"Ya Ali Ente Minni Bilmenzileti Harune Min Musa." (16)
"Ya Ali, sen bana, Harun'un Musa'ya olan menzilindensin."
Yani, Harun, nasıl Musa'nın kardeşi ve veziri ise, sen de ben
kardeşim ve vezirimsin.
"İnnellezine yü'zunallahe ve Resûlehu Lâanehüm-ullahü Fı dünya vel Ahireti ve adde azaben muhina." (17)

---

10) Tırmızî ve Şerh-i Şifa, s. 694
11-12) Munuzud-dekayık
13) Teberanî
14) Camius-Sağir
15) Buharî ve Müslim
16) Buhari
17) Kur'an Azhap sûresi, 57

"Her kim Allah'ın ve Resûlallahın emirlerine mualefet ederse, Dünya ve Ahiret'te Allah'ın lâneti anın üzerinde olsun. Onlar için "Ukbada"da azap mevkini amade eyledi."

"Li külli Nebi Vasi ve Varisi ve Aliyyün Vasiyi ve Varisi." (18)

"Her peygamberin maddi, manevi vasi ve varisi olduğu gibi, Ali de benim vasim ve varisimdir."

"İnni tarikum fiyküm kitabullah ve Ehl-i Beyti üzkurullah fi Ehl,i Beyti." (19)

"Ey ümmetim ve ashâbım, Cenab-ı Hak'kın kitabını ve evlâtlarımı size emanet ediyorum. Kitabın ahkâmına ve evlâtlarımın hukukuna dikkat edeniz."

HAZRET-İ MUHAMMED'E VE ONUN EHL-İ BEYT'İNE ÖVGÜLER

"Bismillahırrahmanırrahim:
Allahümme Salli alâ Seyyidina Nûr-u Muhammed Mustafa."

Hamd Allah'a salât ve selâm Hazret-i Muhammed Mustafa'ya olsun. Bilinmelidir ki, Allah'ü Tealâ Hazretleri şöyle buyurur:

"Levlâke levlâk lemâ halakte eflâk."

Anlamı şudur: "Ya Muhammed! Seni kendi varlığım için yarattım. Benim dileğim sensin. Ben on sekiz bin âlemi senin için yarattım. Eğer seni yaratmayacak olsaydım, evet sen olmasaydın, yerleri ve gökleri ve her ikisi arasında bulunan tüm varlıkları yaratmazdım."

Yine Hak Tealâ şöyle buyuruyor: ***"Ve ma erselnake illâ rahmeten lil Âlemin."*** "Biz,seni ancak Dünya ve Âhiretin rahmeti için gönderdik."

Yine Şüraâ sûresi, 23'te şöyle buyurulmuştur:
"Kul lâ Es'eliküm Aleyhi Ecren illel Meveddete fil Kurba."

---

18) Sahibi Müslim
19) Timrizi

Anlamı şudur: "Hak Tealâ mü'min kullarına müjdeliyor:

"Ya Muhammed söyle, size tebliğ ve beşâretim için ücret is mem, ancak karabetim için bana müveddet ediniz.Yani kurbamı sami yetle seviniz ve muhabbet ediniz."

Bu Ayet-i Kerime nâzil olduğunda, eshâb-ı kiram sordular:

— Ya Resûlallah, karabete ve kurbaya müveded buyurulmuş, kurba kimdir ?

Cenab-ı Peygamber buyurdu ki: " **Ali, Fatıma, Hasan ve Hü yin"** dir.

Diğer bir Ayet-i Kerime:

"İnnallahe ve Melâiketehu Yusellûne Alen Nebiyyi Yâ Eyyül lezine Amenu Sallu Aleyh-i ve Selimu Teslima." (20)

Anlamı şudur: "Allah'ü Tealâ ve Melekleri "Nebi Aleyhisselâı salâvât ederler. Ey mü'minler! siz dahi ona savlâvât ve selâm edin" yurmuştur.

Bunun üzerine orada hazır bulunanlar Hz. Resûlullah'a sordu "Sana nice salâvât edelim ya Resûlallah"

Hazret-i Muhammed buyurdu ki: ***"Allahümme Salli Âlâ Muha medin ve Âl-i Muhammed."*** deyin dedi.

Şurası iyi bilinmelidir ki, Allah ve Peygamberin emriyle salât selâm verilirken," **Âl-i** " ye de; yani Hazret-i Ali Keremullahu Vechehu' Hz. Fatıma-tü Zehra'ya, İmam Hasan ve İmam Hüseyin'e de salât ve lâm verilmesi farz kılınmıştır.

Buradan şu anlaşılıyor ki, Hazret-i Fahrî Âlem, bu kâinatın ve renin var olmasının tek sebebidir.

Yine Cenab-ı Hak Tealâ ve Hz. Fahrî Âlem, buyuruyorlar ki , Muhammed'in kendisine ve **"Ehl-i Beyt"** ine muhabbet edip, gönülc sevmek ve onlara salât ve selâm vermek bizlere farz kılınmıştır.

Hak Tealâ Hazretleri buyuruyor:

"Ya Muhammed! Cellâ Celâlîm hakkı için, kim seni ve evlâtla sever onlara muhabbetle yaklaşırsa, iki cihanı kaplayacak kadar gün olsa ben onları bağışlarım. Rahmetimi o, kimseden esirgemem.

---

20) (Azhap sûresi 56).

Ancak kim ki seni ve evlâtlarını lâyık olduğu veçhile sevmez ve onlara buğuz ederse, iki cihanı dolduracak kadar ibadet etse, onun yeri cehennemdir; sonsuza kadar orada kalır."

HAZRET-İ PEYGAMBER'İN HAZRET-İ ALİ'YE VASİYETLERİ

Server-i Kâinat ve Âlemlere rahmet olan **Hazret-i Muhammed Mustafa** (s.v.s.) bir gün fenâ (yokluk) sarayından ahirete göçeceğini anlayınca,Tanrı'nın Arslanı **Aliyyel Murtaza**'yı yanına çağırdı.

Ona "Ya Emirlerin-Mü'mini Ali! Ben fenâ yurdundan beka (ölümsüzlük) yurduna göç edeceğim."dedi."Dilerim sana bazı vasiyetlerim olsun.Ya Ali, mü'minler ölmezler, sadece yokluk (fenâ) yurdundan ölümsüzlük (beka) yurduna göç ederler. Bu bir haneden diğer bir haneye taşınmaya benzer."

Hazret-i Fahrî Âlem, sözlerine şöyle devam etti: "Ya Ali! Hak'ka yürüme zamanım gelmiştir. Ben bu dünyadan ahirete göçmeden evvel dilerim sana bazı vasiyetler edeyim. Hediyem olsun, sen dahi tâliblere bildiresin ve her kim ki vasiyetlerimi tutarsa, iki cihanda aziz ve muhterem olsun. Bunlar **"Tarikat"** içinde gerekli şeylerdir. Kim vasiyetlerimi tutarsa ben o kimseden hoşnut olurum."dedi.

Hazret-i Fahrî Âlem, sözlerine şöyle devam etti: "Ya Ali, Cebrail-i Emin bana Allah'u Tealâ'dan vahiy getirdi. İmdi **Şerîat**, peygamberlerin makamıdır. **Tarîkat**, evliyâ'nın (Erenlerin) makamıdır. **Mâ'rifet**, her ikisinin yoluna sâlik olup gitmektir. **Hakîkat** ise,**"vuslat"** makamıdır; yani Hak ile Hak olmaktır" buyurdu.

Hz. Peygamber, sözlerine şöyle devam etti: "Ya Ali, biz bu kıymetli hazineyi (cevherleri) sana yadigâr olarak verelim. Gerçek mü'min ve itikadı bütün olan kardeşlere (tâliblere) inci mercan'dır. Bunlar öyle mercan ki, her biri bir cân'dır. Tâlibler, sımsıkı saklayıp, bu söz inci'sini can kulaklarına yerleştireler. Peygamberlerin sırrını bilip duysunlar ve erenlerin erkânına uysunlar.

Mü'minlikte temiz ve saf inançlı olan muhibler, Mahşer günü kıyâmet kopunca bizim sancağımızın altında bulunup; şefaatimizden mahrum kalmazlar inşallah..."

"Ya Ali! Bu vasiyetlerimi dinleyip, Hak'ka tâlib olan kimse; eren-rin ve benim de dostumdur. Hak'kı hak bilip, bu yola gönül veren tâlib-re; bu vasiyetlerimi telkin edin ve o, kimseler **"Erenlerin Edeb ve Erkâ**nı öğrenip amel etsinler. Eğer her kim bu vasiyetleri dinleyip amel ed-se ve erenlerin yoluna giderse, ayrıca evliyânın edeb'ini ve sırrını sakl-sa o; benim dostumdur. Ben ona yarın Hak'kın cemâlini gösteririm.

Eğer kim bu vasiyetleri işitip, amel etmese ve erenlerin sırr saklamasa, o benim düşmanımdır."

Mü'minlerin Emirî İmam Ali Keremullahu Vechehu bu vasiyet-n me'yi aldı ve âlemlere Rahmet olan Hz. Muhammed Mustafa'nın nice ce türlü öğütlerini çok değerli ve ulu bir **"kitap"** yaptı. Her zaman ok yup, onunla amel ederdi.

Bu mübarek ulu kitap, Hz. İmam Hasan ve İmam Hüseyin'e da sonra da İmam Zeynel Abidin'e ulaştı. Bu ulu kitap, silsile yoluyla pe gamber soyundan **"Seyyid Safiyüddin**'e ulaştı. Bu büyük ve ulu kişi, kitapla amel ederdi. Seyyid Safiyüddin, kendisine muid (tâlib) olup i det getiren tâliblerine telkin edip, bu vasiyet-nâme gereğince onları " **şad"** edip, **"Erkân**" sürerdi. Bu bir erenler menâkıbıdır. Bilesiniz ve tâl leri buna göre yola getiresiniz.

Erenlerin menâkıbı budur. Bilesiniz ve tâlibleri bu menâkıbla (tap) irşaad ediniz.

Seyyid Safiyüddin **(Şeyh Safî)** hazretleri şöyle buyuruyor:

"Her kim bu vasiyetleri tutar ve evliyânın emrine muti (itaatk olup, bu vasiyetleri yerine getirirse, dünyadan ahirete imân ile gider."

Eğer bir tâlib, bu vasiyetler okunurken kulak verip dinlemezse mânasını anlamazsa. Gönlü ve gözü dışarda olursa, erenlerin edeb gerektiği gibi yerine getiremezse, O tâlibten Allah razı olmaz, melek bizar olur. Resûlallah bizar olur ve bütün peygamberlerle birlikte eren ve evliyâlar bizar olular. Hazret-i Muhammed'in ve Hazret-i Ali'nin şe atından mahrum kalırlar.

SEYYİD SAFİYÜDDÎN HAZRETLER-İ KİMDİR ?

Şeyh Safî Hazretlerinin, "**İbn-i Seyyid Şah İshak"** adıyla, "on d kuzuncu" göbekten Hazret-i Ali'nin torunu olduğunu görmekteyiz.

Şeyh Safiyüddin adıyla bilinen "Şeyh Safî" hazretleri, Hazar Denizi'nin güney batı sahillerinde yer alan "Erdebil" civarında dünyaya gelmiştir.

Bazı kaynaklar,"Şeyh Safî Hazretlerini", Feyruz (Firuz) Şah adındaki bir Şeyhin torunlarından "Eminettin" adında birin oğlu olduğunu yazmaktadırlar.

Firuz Şah, 1174 yılında Arabistan'dan Azerbaycana göç etmişti. Başında "Zerrin külâh"; yani altın sırmalı bir külâh, taşımakta imiş. Dinine çok bağlı olan bu kişi, bir süre inziva hayatı yaşadıktan sonra; "Regim" denilen bir yerde ölmüştür.

Firuz Şah'ın oğlu "Avaz'ül" bu kasabadan kalkarak Erdebil köylerinden "Eşferencan" köyüne yerleşmiştir. Avaz'ül, burada ölünce oğlu Muhammed; onun fikirlerini burada yaymaya devam etti.

Kaynaklara göre, Muhammed'in oğlu "Salâhaddin", onun oğlu da "Kutbettin", Kutbettin'in oğlu "Eminettin" dir. Eminettin'in oğlu ise, **" Seyyid Şah İshak"** tır. Yani **"Şeyh Safiyyüddin"** Hazratleridir.(21)

Ancak, Şeyh Safî Buyruğu'nun içersinde verilen bir sıralamaya göre, aşağıdaki gibi olduğu belirtilmektedir:

1. Haza Sultan Seyyid Şah Dehnem.
2. İbni Seyyid Şah İsmil,
3. İbni Seyyid Şah Haydar,
4. İbni Seyyid Şah Celil,
5. İbni Şah İbrahim,
6. İbni Seyyid Ali,
7. İbni Seyyid Şah Haydareddin,
8. **İbni Seyyid Şah İshak (yani Şeyh Safî),**
9. İbni Şeyh Kudbeddin,
10. İbni Seyyid Salâhaddin,
11. İbni Seyyid Avaz'ül,
12. İbni Seyyid Feyruz (Firuz) Şah,
13. İbni Seyyid Muhyiddin,15. İbni Seyyid Hüseyin,
16. İbni Seyyid Ebül Kasım,
17. İbni Seyyid Şüayûb,

---

21) Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi, Enver Behnan ŞAPOLYA, İstanbul, 1964.

18.İbni Seyyid Hasan,
19. İbni Seyyid Davud.
20. İbni Seyyid Ahmed,
21. İbni Seyyid İmam Riza,
22. İbni İmam Cafer-i Sadık,
23. İbni İmam Muhammed Bakır,
24. İbni İmam Zeynel Abidin,
25. İbni İmam Hüseyin,
26. İbni İmam Aliyyel Murtaza Salâvâtullahi Aleyhim Ecmayin.

Bu soy silsilesinden de anlaşılacağı gibi, kitabımızın konusu adını verdiğimiz **"Şeyh Safî Hazretleri"**, on dokuzuncu göbekten Hazre i Ali Keremullahu Vechehu'nun torunudur.

TÂLİB HAKKI NEDİR ?

Bir gün Seyyid Safiyüddin (Şeyh Safî) Hazretlerinin yol ve târik evladı **"Şeyh Sadreddin"** Rahmetullah **"Şeyh Safî"** hazretlerinin huzur na gelerek niyaz etti ve şöyle suval eyledi:

— Ey Seyyid! Tâlib hakkı nedir ve evliyâ hakkı nedir ? Keremin bizi aydınlat bilelim dedi.

Şeyh Safî Rahmetullah, şöyle buyurdu:

Tâlib hakkı şudur ki:

— Tâlibin yedi kavli vardır.Bunları yerine getiren tâlib, evliyâ do tudur.

Birincisi: Edeb bekleye yani; oturup kalktığı yeri bilmeli ve evliy ya gereken hörmeti göstermeyidir.

İkincisi: Avâmdan kesilmelidir.Yani (cahil ve münafık) ile düşı kalkmamalıdır. Çünkü avâm tâlibi yoldan çıkarır.

Üçüncüsü: Mahremini bile,

Dördüncüsü: Her türlü kötülüğü terk edip, doğru yoldan ayrılm ya,

Beşincisi: Evliyâyı her yerde hazır bile,

Altıncısı: Hak'ka ve halka zarar verecek olan hareketlerden uz dura,

Yedincisi: Mürşidini her yerde hazır ve nazır bile, daima Mürşi

nin korkusu ile yaşamalıdır.Temiz olmasa, o kimseden tüm peygamberler ve evliyâlar bizar olur dedi.

Şeyh Safî, sözlerine şöyle devam etti:

— Evyiyâ hakkı odur ki, tâlibin gözüne ve gönlüne günde yetmiş kez nazar eyleye; yani günde yetmiş kez bakmalıdır. Hangi tâlibin gönlü pâk değildir, o kimseden Allah ve evliyâ razı olmaz dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ey Şeyh! Tâlibin gönlü nasıl pâk (temiz) olur ?

Şeyh Safî, buyurdu:

— Bir tâlib, namazını kılıp, niyazını niyaz ederse, ayrıca namahrem avratla yatmasa, haram lokma yemese, avâmla (cahil ve münafık) ile düşüp kalkmasa, evliyâ muhabbetinden kendini ayırmasa, Mürşidini ve Rehberini hak bilip onları gönülden çıkarmasa, evliyâ buyruğundan ayrılmasa o; tâlibin gönlü pâk olur dedi.

Şeyh Sadreddin sordu:

— Ya Şeyh Safî, hangi hallerde tâlibin gönlü pâk değildir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Eğer bir tâlib evliyâ nefesine inanmaz ve inad ederse, veyahut gönlüne yaramaz şeyler getirirse, Allah'a asidir.Yarın Hz. Muhammed'in ve Hz. Ali'nin şefaatinden mahrum kalır ve makamı sergerdan olur; yani perişan olur. Bilindiği gibi, Hak Tealâ tâlibin gönlünde bir kale yapmıştır. O kale yetmiş kattır. Evliyânın barigâhı yani durağıdır. Hangi tâlib münafıktan kendini korumasa ve mahremini bilmese, ayrıca lokmasını münafıka yedirirse, o kale'yi yıkmış gibidir. Eğer bir tâlib, münkir ile düşüp kalksa yüzü karadır.

Münafık odur ki, evliyâ kelâmını hak bilmez, onun gönlü kin kibir doludur. Eğer bir kimse yol düşmanına yoldaş olsa, mahremini ondan saklamasa, kendi öz cevherini Mervilere harcasa; lokmasını onlara yedirse evliya düşmanıdır.

Eğer bir kimse münkir ve münafık lokması yese ve bu lokma kursağında iken ölse, o kimse ahirete imansız gider. Tâlib öyle olmalıdır ki, evliyâ menakıbı (sözü) dinliye ve okuya, onunla amel ede.Çünkü evliya kelâmı dinleyen ve onunla amel eden kişi nûr-a gark olur ve gönlü pâk olur dedi.

Sözlerine şöyle devam etti:

— Bir tâlib, evliyâ buyruğunu yerine getirmese, erenleri her yer hazır ve nâzır bilmese, gönül âyinesini temizleyemez. Hangi tâlibin gön âyinesi temiz değildier . Orada Hak tecelli edemez. O kimseden Hak tea bizar olur, peygamber bizar olur ve evliyâlar bizar olurlar dedi.

Şeyh Safî hazretleri, sözlerine devam ederek,şöyle buyurdu:

— Bir tâlibe gerektir ki, gündüzü Şerîat'ta, gecesi vahdet'te olsu Çünkü tâlibin dışarısı halktır. İçerisi evliyâdır; yani evliyânın'dır. Eğer tâlib evliyâ makamını halka gösterse, hem tarik düşmanı, hem bizi düşmanımızdır dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Bir tâlib bir tâlibin evine varsa, o tâlib o kims den lokmasını saklasa, hali nice olur ?

Şeyh Safî, şöyle buyurdu:

— Bir tâlib bir tâlibten lokmasını saklarsa, yüzü karadır. O tâ Allah'a asidir. Evliyâ dergahında makbul değildir. Eğer iki tâlib bir ye otursalar, gönüllerini bir etmeseler, o tâlibler münafıktır. Tâlibin d halktan yana; içi evliyâdan yana olmalıdır. Çünkü evliyâ pâktır.

Şeyh Sadreddin, Sordu:

— Ya Şeyh Safî! Tarîk düşmanı kimdir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Bir kimse evliyâ tacın vurunsa (giyse), tekrar geri bıraksa y hut tövbesinden dönse, evliyânın sırrını halka bildirse; o kimse ayni "c zam" gibidir. Ondan kaçmak gerektir. Ondan sakınmayanlar ve kaçm yanlar; dünyadan ahirete imansız giderler. Çünkü onlar evliyâ düşmaı dır.

Bir kişi evliyâya ikrar verse, iman getirse kendisi Doğu'da, evli Batı'da olsa; evliyâ o tâlibin imanını şeytandan korur. Eğer bir tâlib, ev yânın makamını ve sırrını halka gösterirse "Tarîk" düşmanı olur ve kimse dünyadan ahirete imansız gider.

Tâlib odur ki, evliyâ ondan bizar olmaya ve evliya kokusunu du eğer o kokuyu duymasa ve bilmese; o tâlibten Hak Tealâ razı olmaz, R sûl dahi razı olmaz. Zira Hak Tealâ Kur'an-ı Kerim'de buyuruyor ki:

"Elâ inne evliyaullahu lahaffun aleyhim velahüm yehzenun"

Anlamı şudur: "Siz evliyâ düşmanından korkun" demektir.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Tâlibler birbirlerini nasıl ziyaret etsinler ?

Şeyh Safi, buyurdu ki:

— Şunu iyi bilsinler ki, beni ziyaret etmiş gibi olurlar. Ve dahi evliyânın yetmiş iki makamını yapmış gibi olurlar, dedi.

TARÎKAT İÇİNDE TÂLİBİN KAÇ MAKAMI VARDIR

Şey Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Tarîkat içinde tâlibin kaç makamı vardır ?

Şeyh Sefî, buyurdu ki:

— Evliyâ ve meşayih olanların **"Tarîkat"** ve **"Hakikat"** içinde yetmiş iki makamı vardır. Tarîkat ve erkân içersinde yetmiş makamı evliyânın hakkıdır. İki makamı ise, tâlibin hakkıdır. Eğer tâlib yol ve erkân içersinde o iki makamı, tam olarak yerine getirirse, o yetmiş makamı da evliyâ ile birlikte yerine getirmiş olur dedi.

Şeyh Sadreddin, hazretleri, tekrar sordu:

—Ya Şeyh Safî! O iki makam hangi makamlardır ?

Şeyh Safi, buyurdu ki:

— O iki makamın **birincisi** evliyâ önünde "ikrar" vermektir. **İkincisi** ise, temiz kalb ile Hak, Muhammed Ali yoluna inanmak ve sımsıkı bağlanmaktır. Kim ki, ikrarında durur, ahdine vefa ederse o tâlib, evliyânın dostudur.

Tâlibler birbirlerine varıp ziyaret etmelidirler. Mü'minlerden lokmasını saklamasınlar ve münafıka lokmasını yedirmesinler. Her kim bu sünnet' leri yerine getirirse Hak Tealâ'nın dostudur. Evliyâ o kimseden razı olur. Bu kimse, evliyâ ile birlikte yetmiş iki makamı yerine getirmiş olur dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Tâlib musibeti nedir, münafık musibeti nedir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Tâlib musibeti evliyâdan ayrı kalmaktır. Münafık musibeti ise, cehenneme girmektir dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Yol tâlibleri kimlerdir ve tâlib olanlar neler yap malıdır ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Tâlibler birbirlerinin didarına baksınlar. Zira tâliblerden ikis üçü bir yere gelse, birisi "evliyâ" makamındadır. Yedisi biraraya gels "sadık evliyâ" kırkı biraraya gelse **"Kırklar Makamı"** dır. O zaman tece zat hasıl olur; yani orada Hak tecelli eder. Eğer tâlibler birbirine varsala gönüllerini bir edemeseler, birbirlerine karşı onurlanıp büyüklük etsele imanları gider dedi.

EVLİYÂNIN ON İKİ KAVLİ (SÖZÜ) VARDIR

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Evliyânın on iki kavli (sözü) vardır. Bunların altısı evliyâ hakk dır. Diğer altısı tâlib hakkıdır. Tâlib o altı kavli yerine getirmese, güttü dava boştur. Evliyânın dostu olamaz dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh safî! Tâlibin o altı kavli nedir ? Kereminle bize açık bilelim.

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— O altı kavil şunlardır:

Birinci kavil: Namazdır; yani şeriatın şartını bilip yerine getirme tir.

İkinci kavil: Mücahededir; yani tâlibler sık sık birbirlerini ziyar etmelidirler.

Üçüncü kavil: Tâlib olan kimse, avâmdan (cahil ve münafık) uz durmalı, bu gibi kimselerin lokmasını yememeli ve avâma lokmasını y dirmemelidir.

Dördüncü kavil: Tâlib olan kimse,**"takvâ"** sahibi olmalıdır; yani t miz ve pâk olmalıdır.

Beşinci kavil: Dayima Hak yolunda ve Hak nefesine (gerçek ere lerin sözüne) bağlı kalmalıdır.

Altıncı kavil: Tâlibin, her dayim dilinde Hak zikri olmalıd Hak'kın zikrini dilinden eksik etmemelidir.

Tâlib olan sofuya gerek odur ki, her zaman Hak'kı zikir etmeli ve Hak'kın nûr-u kalbine düşsün, gece ve gündüz, açık ve gizli olarak **"Tevhid"** kelimesini dilinden eksik etmemelidir. Böylece **"Nefs-i Emâre"** nin kökünü keser ve yavaş yavaş ondan uzaklaşmaya başlar. Bu da o tâlibin takva yoluna gönül bağlayıp, gönül aynasını cilalaması ile olur.

Bu altı kavlin dışında, evliyânın altı kavli vardır. Tâlib olan bunları anlayamaz. Zira bunlar "Hâl Makamı"dır.

Şeyh Safî hazretleri, sözlerini şöyle sürdürdü:

— Tâlibin üçü bir yere gelse, üç musibet meydana gelir. Birincisi odur ki, evliyâ korkusunu gönülden çıkarmak, eğer üçü de ayni fikirde olurlarsa, nekadar tövbe etseler asla kabul olmaz. Dünyadan ahirete imansız giderler.

Şeyh Safî hazretleri, konuşmasına devam etti:

— Bir kimse menakıp (kitap) okusa, tâlibler onu dinleseler, okuyan ve dinleyenler Tanrı dostudur. Eğer Tanrı düşmanı (münafık) yanında okurlarsa, onlar benim düşmanımdır dedi.

MÜNAFIK KİMDİR ?

Şeyh Sadreddin sordu:

— Ey Şeyh Safî! Münafık kimdir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Eğer bir kimse erenler sözünü duyup hak bilmese ve ona amel etmese, o kişinin gönlü temiz olmaz; yani kin, kibir, hased, öfke, cimrilik ve gıybet içinde olursa; o kişi **"münafık"** tır.

Münafık öyle bir kimsedir ki, insanın yüzüne güler arkasından onun gıybetini yapar. Bu gibi insanlar iki yüzlüdür. Hak Tealâ buyurur ki, **"münafık kâfirden de aşağı"**dır.

Münafık öyle kimsedir ki, evliyâ diliyle **"ikrar"** verip, iman getirir, fakat can-ı gönülden inanmasa. O kimse münafıktır ve kâfirden daha sakıncalıdır. Bir kâfir herkesin önünde **"Kelime-i Şahadet"** getirmekle Müslüman olur. Ancak iki gönüllü olduğu için **"Mü'min"** olamaz. Bu kimseden uzak durmak gerekir. Zira bu kimseler evliyâ düşmanıdır.

Bu meseleyi şöyle de açıklamak mümkündür:

Münafıkı "gıybet" sever. **Gıybet edeni** "öfke" sever. **Öfkeyi** "tama
sever. **Tamahı** "necit" sever. **Neciti** "hased" sever. **Hasedi** "kibir" seve
Kibiri "ten" sever. **Teni** "havayi heves" sever. **Havayi hevesi** "nevs" seve
Nevsi "iblis" sever. **İblisin dileğini** Hak Tealâ sevmez, evliyâ sevmez, e
biya sevmez. Bu nesnelere kıyıp, bunlardan kendisini kurtaramayan t
liblere yol ve erkân düşmez. Bu gibi kişilerden sakınmak gerektir.

DAVAYA NİŞAN GEREKTİR

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Tâlib, erenlere nasıl muhabbet etmelidir ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Eğer bir tâlib, ben evliyâyı çok severim dese, tâlibler o kims
den nişan isteyeler. Çünkü dile itibar edilmez.**"Dâva'ya Mâna Gere
Aşık'a Nişan Gerek"** tir. Bir tâlib ikrarının eriyse, güttüğü dâvanın man
sını biliyorsa hoş, o tâlibi ceme kabul edeler.

Eğer dâvasında aciz olup nişan gösteremese, tâlibler onu cemd
tarh edeler; yani o tâlibi "kırk" gün içlerine koymayalar. Eğer alırlars
kendileri dahi murdar olup; evliyâya asi olurlar. Ahirete imansız giderle

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Bir tâlib, ben evliyâyı severim dese, o tâlibten nişan istesele
Bunun nişanı nedir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Tâlib olanın nişanı odur ki, evliyâ eteğini tutup, evliyâya im
getirip, tarîkat içinde **"ikrar"** verip; tövbe etmektir. Ayrıca menakıb-ı şe
"Buyruk" dinleyip, evliyâ nefesinden feyz almaktır.

Bu yola amel edip, tüm varlığını Hak, Muhammed ve Ali yolu
sarf etmelidir. Tüm benliğinden geçip evliyânın yolunu doğru gütm
dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Bir tâlib evliyâ sülbünü bilmese ve tanımasa, onun maka
olurmu ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— O tâlib yeniden iman getirip tercüman vermelidir ve Mürşid

emrini yerine getirmelidir. Ancak o zaman makbul bir tâlib olur dedi.

Şeyh Sadreddin, tekrar sordu:

— Bir tâlib evliyâyı bulamasa ve efendisini de görmek istese ne yapmalıdır ?

Şeyh Safî, şöyle buyurdu:

— İlmî meşayih (bilgili dedeler) dinlesin, eğer can kulağıyla dinler ve iman getirirse; beni ziyaret etmiş ve görmüş gibi olur dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Tâlibin musibeti nedir ve münafıkın musibeti nedir ?

Şeyh Safî, buyurdu:

— Tâlibin musibeti evliyadan ve Mürşidinden "cüda" ayrı kalmasıdır. Münafıkın musibeti ise, cehennemlik olmaktır. Tâlibin ayrıca üç musibeti daha vardır. Tâlib bunlardan kendisini sakınmalıdır.

Birincisi; yalan söylemek,

İkincisi; evliyânın mührünü (sevgisini) gönülden çıkarmak,

Üçüncüsü; zem gıybet etmemektir.

Eğer bir tâlib bunlardan birini yapacak olursa, ömür boyu işlemiş olduğu ve elde ettiği sevapları, heba etmiş olur dedi.

EVLİYÂNIN KORUSU NEDİR ?

Şeyh Sadreddin hazretleri, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Evliyânın korusu nedir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Evliyânın korusu odur ki, evliyâ korusuna ayak basan kimse yetmiş bin müşkülden kurtulur. Her kim o koruda can-ı baştan geçerse, bu yolda **"şehit"** olmuş sayılır.

Evliyânın korusunde üç tâlib bir araya gelse **"hubbi evliyâ"** dır. Üçler makamı hasıl olur. Yedisi biraraya gelse **"sıdkı evliyâ"** dır.Yediler makamı hasıl olur. O vakit o yerde **"tecelli zat"** ; yani Hak tecelli eder dedi.

Şeyh Safî hazretleri, sözlerine şöyle devam etti:

— Eğer bir tâlib evliyâ halkasında otursa, gönlü dışarda olsa, o tâlib münafıktır. Yüzü karadır.

Eğer bir tâlib gönlünü bir edemese, ikilik içinde oturursa, o tâ haricidir. Tâlib odur ki, halktan ve avâmdan kesile, evliyânın korusu gire, eğer bir tâlib evliyânın korusuna girerse ona ölüm yoktur.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ey Şeyh Safî! Tâlibin imanı nasıl kâmil olur ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Evliyânın eteğini tutup, tövbe ederse ve evliyâ nefesine im getirirse, onunla amel ederse imanı "kâmil" olur dedi.

Tâlib olan kimse, erenler dergâhına varıp tüm kusurlarını meyd na döküp, özür niyaz edip; tövbe etmelidir. Menakıp dinleyip manas anlamalıdır.

Eğer bir kimse, erenler nefesini gönlünde duyarsa, o kimser imanı kâmil olur diyerek sözlerini tamamladı.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ey Şeyh Safî! Biz insanlara dünya ahvalini bildirdik, ya onla ahiret ahvali nasıl ola ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Bir tâlib evliyâ eteğini tutup, erenlerin edebini gözlemeli ve e liyânın izini izleyip namahrem kişilerden ayrı durup; erenlerin sırrını sa lamalıdır. Eğer bir tâlib evliyâ eteğini tutsa fakat mahremini bilmezse tâlibten HakTealâ razı olmaz; evliyâ razı olmaz ve erenler dergâhında y zü karadır.

Eğer bir tâlib bilmediği bir yerden el verip etek tutarsa, o kims nin meşrebi yani soyu Hazret-i Muhammed Ali'ye çıkmazsa; o tâlit yapmış olduğu tüm ibadetleri boşa gider.

Tâlib olan kimse, el verip etek tuttuğu kimsenin nesebinin **"Eh Beyt'**e çıktığını bilmeli ve ona göre **"biat"** edip bağlanmalıdır.

Eğer bir kişi boş yerden etek tutsa, o kişinin ibadeti makbule ge mez dedi.

Şeyh Safî hazretleri, sözlerini şöyle sürdürdü:

— Hak ehli odur ki, onun elinden, dilinden ve gönlünden hiç kimseye zarar gelmesin; kimseyi incitmesin. Eğer bir kimsenin gönlü incidirse, derhal onun gönlünü hoş etmelidir. Ayrıca şöyle bilinmeli ki, bir menakıbı (Hak sözünü) dinleyip, gücünün yettiği kadar amel e

lirse; tâlib olana bu bile yeter.

ÜÇ SÜNNET VE YEDİ FARZ

Cafer-i Sadık Radyallahü Anha buyuruyor ki:
Sofuluğun **"Üç Sünneti ve Yedi Farzı"** vardır.

Birinci sünnet: Hak kelamından hali (uzak) olmamak, dayima zikirullah ile meşgul olmak taki zikrin nûr-u kalbine düşsün.

İkinci sünnet: Kalbinden adaveti atıp, kin kibir tutmamak ve hiç kimseye düşmanlık etmemektir. Kendin için kötü olan bir şeyi, başkası için reva görüp yapmamaktır.

Üçüncü sünnet: Dilinden Hak kelâmını eksik etmemek, evliyâ menakıbını gönülden çıkarmamak, insanlara dayima hoş görü içinde davranmaktır.

Sofunun yedi farzı da şunlardır:

Birinci Farz: Sofu olan kimse çok sabırlı olup, sır saklamasını bilmelidir. Zâyit imanını şeytandan nasıl saklarsa, tâlib olan kimse de evliyânın sırrını avâmdan (cahilden) öyle saklamalıdır.

İkinci Farz: Hak mizanına (Hak'kın terazisine) mutiy olmalı; yani itaat etmeli, işlediği bir günaha bin özür ve niyaz eylemeli. Kimsenin gıybetinde bulunmamalı, yalan yere and içmemeli, yalandan ve küfürden uzak durmalıdır.

Üçüncü Farz: Tâlib bin bir ise, cümlesi bir otura ve bir dilden söyleye, edeble oturup edeple kalmalıdırlar.

Dördüncü Farz: Sofu, mürebbi hakkına muti olmalı, yani itaat etmelidir. Mürebbinin emrine uymalıdır. Mürebbisinden ne gelirse ona razı olmalıdır. Ondan gelecek her türlü hayır ve şerre razı olup riza göstermelidir. Hiç bir zaman yüz çevirmemelidir.

Beşinci Farz: Halife'den el alıp, ikrar verip tövbe etmek ve kuşak kuşanmaktır.

Altıncı Farz: Kendine bir müsahip bulup, onu hakikate ve hak cemiyetine eriştirmektir.

Yedinci Farz: Halife'den (Reber'den) "Taç ve Kisvet" kuşanmak ve Hak, Muhammed Ali yoluna ikrar verip, bel bağlamaktır.

ÜÇ SÜNNET VE YEDİ FARZDAN DÜŞMEK

Birirci sünnet'ten düşen: Eğer tâlib birinci sünnet'ten düşm ise, o tâlib âyin-i cem erenlerinin nasihatlarını dinleyip, kendisine her hizmet verilirse kabul edip yoluna devam eder.

İkinci sünnet'ten düşen: Bu sünnet'ten düşen tâlibe bir "tarîk" ç lıp, bir akçe tercüman alınır.

Üçüncü sünnet'ten düşen: Bu sünnet'ten düşen tâlibe üç "tar çalıp, üç akçe tercüman alınır.

Birinci Farz: Bu farzdan düşen tâlibe beş "Tarîk" çalıp, beş ak tercüman alınır. Ayrıca üç akçe Halife'ye, yedi akçe nezir alınır.

İkinci Farz: Bu farzdan düşen tâlibe yedi "tarîk" çalıp, yedi ak tercüman alınır. Ayrıca beş akçe Halife'ye, on bir akçe nezir alınır.

Üçüncü Farz: Bu farzdan düşen tâlibe on iki "tarîk" çalıp, on iki a çe tercüman alınır. Ayrıca dokuz akçe Halife'ye, on yedi akçe nezir alın

Dördüncü Farz: Bu farzdan düşen tâlibe on yedi "tarîk" çalıp, yedi akçe tercüman alınır. Ayrıca on beş akçe Halife'ye , kırk akçe evliy ya nezir alınır.

Eğer bir tâlib, Halife veya Mürebbi gözünden düşerse, tacı alınm olursa ve müsahiplikten düşerse, beşinci, altıncı ve yedinci farzlard düşmüş olur. Bu üç farzın şuçu aynidir.

Beşinci Farz: Bu farzdan düşen bir tâlib, üç farzdan birlikte dü müş olur. Bu tâliblere, kırk yedi "tarîk" çalıp, kırk yedi akçe tercüman a nır. Ayrıca otuzüç akçe halife'ye, yetmiş dokuz akçe evliyâya nezir alın

Eğer tâlib yedi farzdan berbaber düşüşse, ona bu yolda çare yo tur. Ancak bu talib, dergâha varıp Mürşide aman dileyip, özünü dara ç kerse ve bu özürünü Mürşid kabul ederse; ayrıca kendi rehberi de kab ederse. O tâlibin malı "miras" edilir.

Şöyle ki, bütün malların beşte biri Rehbere, yedide biri Halife verilir. On iki de biri evliyânın hakkıdır. Doksan dokuz "tarik" çalıp, do san dokuz akçe tercüman alınır. Bu doksan dokuz akçe tarîkçinin hak dır. Ancak bu durumda müsahibin malı hesaba katılmaz.

İMAM CAFER-i SADIK HAZRETLERİ'NİN MÜNAKIP EVLİYA BUYRUĞU

Lâ Feta İllâ Ali Lâ Seyfe İllah Zülfükâr

İmam Cafer-i Sadık Hazretlerinin Münakıp Evliyâ Buyruğu, Tâlib ve Erkân-ı Şerifi Budur:

Cemiyetten Düşenin sitemlerine göre:

Birinci Bap: Bir tâlib, komşu malına ve ırzına tamâh ederse yoldan düşer ve o tâlib, kırk gün yola alınmaz. Bu tâlibi tekrar yola almak için, "beş erkân" vurulur ve kırk akçesi alınır. Bu para, Halifeye, Pîre, Rehbere, Mürşide ve bütün cem kardeşlerine pay edilir.

İkinci Bap: Bir tâlib, kin, kibir, bühtan, zem, gıybet ederse, yoldan düşer. Bu kimseye tekrar yola almak için dokuz "erkân" vurulur. Doksan akçesi alınır ve Halifeye, Pîre, Rehbere, Mürşide ve cem kardeşlerine verilir.

Üçüncü Bab: Bir tâlib ehli zahire kuşak çözerse, hınzır (domuz) ile birleşmiş gibidir ve yoldan düşer. Bu kimseyi tekrar yola almak için On yedi "tarik" vurulur ve yüz akçesi alınır.

Dördüncü Bab: Bir talib harama el uzatırsa, üç sene yoldan kovulur. Tekrar yola alınırken on yedi "erkân" vurulur ve bin akçesi alınır. Halifeye, Pîre, Mürsüde, Rehbere ve yol kardeşlerine pay edilir.

Beşinci Bab: Eğer bir tâlib, herhangi birisini öldürürse, kanunî cezası nekadar ise, tarikatteki cezası da aynidir. Bu kimse, on iki sene yola alınmaz. Yetmiş "erkân" vurulur ve ondan sonra yola alınır.

Altıncı Bab: Bir tâlib müsahibini beğenmese ve ona varmasa, bütün kazancı, yediği, içtiği haram olur. Cümle varlığı alınıp müsahibine yedirilir ve doksan dokuz "erkân" vurulur.

Yedinci Bab: Bir tâlib, müsahibine düşkün olursa, onun dahi malı alınıp; doksan dokuz "erkân" vurulur.

Sekizinci Bab: Bir tâlib, Evlâd-ı Ali'ye ikrarı olmasa, Hak'tan mahrum olup, yüzü karadır. Kanadı ile göğe çıksa ve uçsa, kanadı kırılıp yere düşer. Velhasıl, Hak Muhammed ali yoluna girmedikçe içeri alınmaz.

Dokuzuncu Bab: Bir tâlib, bir Halifeye, Mürşide, veyahut bir Babaya, su istimâl ile yaramaz söz söylese, şek getirse, inkâr eylese; yâ Ali,

sen bilirsin. O thalibin halini. O tâlibe bir daha yol erkân yoktur. Ölünc ye kadar düşkün ve merdudtur.

Onuncu Bab: Bir tâlib, avradını tellâk eylese, kezâ derdine derm yoktur.

Onbirinci Bab: Bir tâlib, bekâr bir kıza sarkıntılık eylese, kezâ de dine derman yoktur.

On ikinci Bab: Bir tâlib, Lût kavminin işlediklerini işlese, kezâ dört günahlara; şahımın keremi dahi çare olamaz

Erenlerin ve İmam Cafer-i Sadık Hazretlerinin yolunca erkân lü şerifi budur.

HAK TÂLİBİNE BAZI SUALLER

Bir tâlibe sorsalar: Tâlibmisin, galibmisin, yoksa kalıp mısın ?

Cevap: Tâlibim.

Eğer sorarlarsa neye Tâlibsin:

Cevap: Şerîata, Tarîkata, Ma'rifete ve Hakikata tâlibim.

Sorarlarsa senin bu tâlib oldukların nedir ?

Cevap: Şerîat'ta şartım Muhammed Mustafa'dır. Tarîkat'ta te kem Aliyyel Murtaza'dır. Ma'rifet'te" Hasıl kemâlim". Hakikat'ta yol vardır.

Eğer sorarlarsa Şerîat'ta kimin oğlusun ?

Cevap: Şerîat'ta Adem atam, Havva anamdır. Tarikat'ta yol oğ yum, Marifet'te kemâl oğluyum, Hakikat'ta yer anam, gök [21] atamdır

Eğer sorarlarsa, bedeninde (vücudunda) ne vardır ?

Cever ver ki: Başımda tac'ı devlet, eğnimde namaz taat, kaşım kudret kalemi, gözümde nûr-i velayet, kulağımda muhabbet, burnum yedi cennet, ağzımda iman ve şehadet, elimde desti velayet, göğsüm iman-ı ma'rifet, belimde kemer-i hidayet (hidayet kemeri), özümde h met, ayağımda erkân-ı meşayih, önümde nasip vardır.

---

21) Yer Şuhud âlemine, gök'te Ma'na âlemine işarettir. İnsan her iki âlemin y rusudur ve bu ikisi arasında gelip gitmektedir.

KAÇ TÜRLÜ TAC VARDIR VE KİMLERE GELMİŞTİR

Soru: Kaç türlü kisvet (taç) vardır ve kimlere gelmiştir ?
Cevap: Yedi türlü taç yani "kisvet" vardır ve şunlara gelmiştir:
Birincisi: Adem Safiyullaha geldi. Üç elif ve rengi "ak" idi.
İkincisi: Nuh Nebiyullaha geldi. Beş elif ve rengi "al" idi.
Üçüncüsü: Hazret-i Halil İbrahim Peygambere geldi. Yedi elif ve rengi "siyah" idi.
Dördüncüsü: Musa Peygambere geldi. Rengi "sarı" idi.
Beşincisi: İsa Peygambere geldi. Rengi "gök" idi.
Altıncısı: Muhammed Mustafa'ya geldi. Dokuz elif ve rengi "yeşil" idi.
Yedincisi: Hazret-i Ali'ye geldi. On iki elif ve rengi "kınmızı" idi.
Soru: Kisvet nedir ve kisvetin işareti nedir ?
Cevep: Tarik-i Tecrid'tir. Taç başta durursa zende olur. Yerde durursa merde olur. Taç başta iken başım "arşullah", yüzüm "veçhullah", göğsüm "Beytullatır, elim Allah birdir.

ERKÂN İÇERSİNDE BAZI HİZMET SAHİPLERİNİN PÎRLERİ

İmam Hüseyin: Baba'nın pîri.
İmam Cafer-i Sadık: Zakirin pîri.
İmam Zeynel Abidin: Gözcünün pîri.
İmam Muhammed Bakır: Tarîtçinin pîri.

Yol ve erkân içersinde herkesin bu isimleri bilmeleri gereklidir. Bilmelidirler ki, oturdukları post ve seccada onlara hak olsun, yedikleri helal, çektikleri gülbeng makbul olsun.

TARİKAT İÇERSİNDE TÂLİBLERE NASİHATLER

Elhamdülillah Rabbülalemin Salâthü ve Selâm Alâ Muhammed'ün Aliyyün Ecmayin.

Bisafî Hazretlerinden rivayet edilmiştir:
Ehl-i Bey hanedanına ve Muhammed Ali'ye sadık olup "biat" eden

mü'min muhtahat erkân sahibi kardeşlere gerektir ki, gafleti terk ed
gönül gözün açıp, evliyâ dergâhına pâk ve temiz itikat ile bağlansınlar.

İrşad feylinden ve musahip kavlinden saf ve sadık bir kardeş lup ***"Levlel mürebbi marifet rabbi"*** mucibince erkân ehli bir müsa edinsinler.

İkrar verip, küfrü imana çevirip, bu yola can ve baş koyup ikra rından geri dönmesinler. Bu yolda bir tâlib, Muhammed Ali'ye ve o Ehl-i Beyt'ine bağlanıp müsahip olup yola varırsa, günden güne bu y da ilerleme gösterirse, dünya ve ahiret onun için serfiraz (yüce bir m kam) olur. Tâlib olan kimse mürebbisiz kalmamalıdır.

Mürebbi odur ki hakiki bir mürşid olsun, tâlibi zulmetten çıka hidayet nuruna ulaştırsın. Tâlibinin imanını şeytan şerrinden saklas Bir kimse nadanlık edip evliyânın sırrını açıklarsa, o kimsenin yüzü ka dır.

Müsahip odur ki, bedel vere, mürebbi odur ki, bir tâlibi irşad meye gücü olsun ve tâlibin her türlü müşkülünü hal etmesini bils Kendisinde bu haller bulunmayan kimseler, **Mürşitliğe** ve **Mürebbil** lâyık değildir.

EZİNE ERKÂNI

Halifelere, Mürebbilere ve Rehberlere gerektir ki, **"Ezine Erkân** bir tamam yerine getirsinler:

Ezine gecesi (Perşembe gününün akşamı) bütün tâlibler, "C Evinde" toplanıp, kendilerini "tarîkten" geçirmelidirler. Eğer bir tâli Rehberi yanında değilse, kendisini gözcüye teslim etsin. Zira bir tâ her cuma gecesi Rehberine varıp erkâna katılmalıdır. Eğer her Cuma cesi erkâna katılmasa, o tâlib mü'min değildir.

Muhammed Ali kavlince gerektir ki ezine gecesi, her tâlib is **"yekta"**, ister **"hemtâ"**, ister **"melit"** olsun, Rehberin huzurunda c olup akşamdan sonra cümlenin üzerine bir daire çekip; tâlibi tarîkten çirsinler.

Önce Rehber, tarikçiyi tarîkten geçirip, tarîki tarîkçinin eline v ve kendisi tarîke düşer. Bütün tâlibler Baba'nın ayağına niyaz edip tek dâr'a dururlar.

Tarikçi Baba'ya tarîk çalar ve Baba kalkıp yerine oturur. Daha sonra bütün tâlibler bir bir tarîkten geçerler. Tarîkten geçme sona erince, Baba bir hutbe okur ve ardından on iki İmamlar zikredilir. Daha sonra gereken gülbengler okunur.

Bunun ardından tarikçi tarikini yıkayıp, o suyu sakka suyu yapar. Eğer bir Baba veya Rehber erkân emirlerini yerine getirmese ve gerektiği gibi davranmasa, yüzü karadır ve kıldığı dava hak değildir.

Şeyh Sadreddin sordu:

— Ya Şeyh Safi! Bir Rehber erkân üzere yol yürütmediği ve Hak Muhammed Ali'nin yolunu düzgün sürmediği zaman hali böyle olursa, erkân üzere yol sürmeyen tâlibin hali nice olur acaba dedi:

Şeyh Safî buyurdu ki:

— Üstad kavline göre böyle olanlar tâlib değildir. Böyle olan Halifeler,Mürebbiler ve Rehberler, tekrar üzerlerine hutbe okutmadıkça; dergâhtan icazad almadıkça bütün yedikleri ve içtikleri haramdır. Çektikleri gülbeng makbul değildir. Seccade üstünde oturmak onlara reva değildir.

— Şöyle bilinmelidir ki, her kim Muhammed Ali kavlince kendisini yol ve erkân içinde görse, fakat erkân üzere yürümese bu kişi evliyâya tâlib olamaz. Bu tâlib müridlik davası güdemez. Zira bütün emeği hebadır. Kıldığı dava haramdır. Onlar evliyânın düşmanıdır dedi.

HİKAYE

İki mü'min bir araya gelse, dillerine evliyâ kelâmı getirip, birbirlerinin nutkuna hak deseler, o zaman Hak Tealâ şöyle buyuruyor:***"Halâk Allahü Adem Alâ Suretil Rahman"***(22)

Bu fetva gereğince insanlar birbirinin didarına (yüzüne) baksa gerektir ki **"aşk-ı ilahi"** gelip onları mest eder. O zaman onlardan bir koku zuhur eder ve o "koku" yedi kat yerleri ve yedi kat gökleri kaplar.

O zaman melekler, şöyle derler: **"Ya Rabbülalemin bu koku nasıl bir kokudur ki bizi mest etti"** O vakit, Hak Sübhane ve Tealâ'dan bir nida geldi.

---

22) Anlamı şudur: "Ben adami kendi suretimde halk ettim" Bu bir Hak emri oldu.

"Ya Meleklerim! bu koku öyle bir kokudur ki, yer yüzünden mü'min kullarımdan iki mü'min bir araya geldiler. Birbirinin yüzüne "Hak" nazarı ile bakıp, birbirinin nutkuna (sözüne) Hak dediler. Onların birbirlerine Hak demesinden, benim "lebbek" dememden hasıl olan sevabın kokusudur bu koku. Siz dahi şahid olun ki, ben o mü'minlerin kalbindeyim" buyurdu.

MÜ'MİN KİMDİR VE MÜ'MİNİN NİŞANI NEDİR ?

Şeyh Sadreddin hazretleri sordu:

— Ya Şeyh Safi! Mü'min kimdir ve mü'minin nişanı nedir ?

Şeyh Safî hazretleri buyurdu ki:

— Muhammed Ali Kavlinci mü'minin nişanı şudur; bu nişanları kendisinde bulunmayan tâlibler mü'min değildir.

Hazret-i Fahrî Âlem, şöyle buyurmuştur :

"Kalbel Mü'min Beytullah" Anlamı şudur: Mü'minin kalbi Hak Teâlâ'nın evidir. Eğer bir Tâlib, mü'minlik davası kılarsa, o Tâlibe gerekti ki; "rizasız" can vermeye.

Eğer bir tâlib, sitem yoktur derse, mü'min değildir. Mü'min olan riza ile can verir. Çünkü mü'minin "teni" çürümez. Zira o ki, mü'min idi "Kalbel Mü'min Beytullah" fetvasınca mü'minin kalbi Allah'ın evidir. Ayrıca evliyânın nazargâhıdır. Bu sebepten o ten çürümez. Çünkü Allah'ın evidir. Bu evin viran olması mümkün değildir.

Şeyh Sadreddin sordu :

— Ya Şeyh Safî! Riza ehli nice olmalıdır ?

Şeyh Safî buyurdu ki:

— Riza ehli, rizasız bir adım dahi atmamalıdır. Hak yolundan ayrılmamalıdır. Hak nefesine mutiy (bağlı) olmalı, kimseye karşı kin kibir tutmamalıdır dedi.

BİR KONU- BİR HİKAYE

Şeyh Safî hazretleri, bir gezinti sırasında bir ağacın üzerinde ü elma gördü. Daha sonra ayni yerden geçerken gördü ki, elmanın biri yo olmuş ve iki elma kalmıştı. Bahçivanı çağırıp sordu:

— Bu ağaçta üç elma vardı. Elmanın biri ne oldu ?
Bahçivan cevap verdi:
— Bir sofuya verdim dedi.
Şeyh Safî, sordu:
— İsteyipte mi aldı. Yoksa istemeden sen mi verdin ?
Bahçıvan cevap verdi;
— Ya Şeyh! O istemeden ben verdim dedi.
Şeyh Safî, tekrar sordu:
— Bahasını (parasını) verip mi aldı. Yoksa vermeden mi aldı ?
Bahçivan cevap verdi:
— Bahasını verdi.

Şeyh Safî, gene sordu:
Bahasını istedin de mi verdi. İstemeden mi verdi ?
Bahçivan cevap verdi:
— Bahasını ben istemeden verdi. Ben de ona sonra elmayı verdim dedi.

Şeyh Safî, ellerini kaldırıp Hak Tealâ'ya şükür etti:

Elhamdülillâh sofularım "rahman" imiş, şeytan değilmiş dedi. Çünkü rizasız lokma yemenin ne olduğunu Şeyh Safî hazretleri çok iyi biliyordu. Dervişin elmayı parasını verip ondan sonra aldığını duyunca çok sevinmişti. Bu mesele anlayana çok büyük bir derstir.

BİR CEMDE BABA'NIN ERKÂNDAN DÜŞMESİ

Şeyh Safî hazretlerine, bir gün sordular:

— Ya Şeyh Safî! Bir cemde "Baba olan kişi" düşkün olsa ve bu Babaya bağlı birçok öz tâlibi olsa ne olur ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Bütün cem halkı düşer dedi.

— Ya Şeyh! O vakit cemiyetin hali nasıl olur dediler ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Hak cemidir. Gerektir ki "Baba olan" dahi önce özünü ceme ısmarlaya, fakat Baba olan kimse düşünce, özünü dara çekerler. Kendi tâliblerinden gayri tâlib varsa bu işi o görür. Eğer yokse, gerektir ki tâlibler yol mucibince kalkıp "Dâr"a dururlar. Baba yerinde oturur. Sitemi tâlibler

çekerler.

Ancak tercümanı Baba verir. Sitemi Baba'nın yerine tâliblerin çel mesi **"erkân"**dır dedi.

BİR KONU BİR SOHBET

Allahü Âlem Billah İmam Cafer-i Sadık Hazretleri, bir sohb halkası ceminde şöyle buyurdu:

—- Eğer tâlibler tarikat üzerine cem yapıyorlarsa, gerektir l mü'min, müslim cümlesi tarikat üzere olmalıdır. Dünya'dan özlerini çe kip, dillerine evliyâ kelamından başka söz getirmemelidirler.

Eğer böyle olursa, o anda **"Evliyânın Sancağı"** kurulup gülben çekilip; makamlı makamsız herkes yerine gider.

Bütün tâlibler niyazlarını yapıp, gönül birleyeler. Eğer içlerinde birisi gönlüne rızk ve mal getirip özünü cemden dışarı bırakırsa, o kims tâlib değildir. O cemde yapılan ibadet makbul olmaz.

Şöyle bilinmelidir ki, burada **"Ma'rifet üzere cem yapılmalı"** dı Bütün mü'min ve müslimler, gönüllerini bir edip, özlerini arşullahtan te mennaya bırakmalıdırlar; yani Hak Tealâ'dan istek istemelidirler. İstek v niyaz tamam olunca gülbeng edip, Baba olan kimse her birine yer göste rip yerli yerine otururlar.

Ma'rifet muhabbeti başlayınca, ma'rifet evine "yekta" koymaya lar.Yapılan ibadet erkân üzere olmalıdır. Mü'min ve müslim birbirini far etmemelidir. Eğer mü'min ve müslim bir birini fark ederse, cümleni yaptığı erkân ve sohbet haramdır.

Ma'rifet cemi tamamen arşullah (Hak) üzerine yapılmalı ve arka sından **"semah"** edilmelidir. Eğer bir tarikat tâlibine ma'rifet'ten muhab bet gösterirlerse, o kimselerin yüzleri karadır. Evliyânın düşmanıdırlar.

Eğer bir yerde "Hakikat" üzere cem olsa, gerektir ki, oraya güma ehli koymayalar. Mürebbili, müsahipli, aşnalı ve meşrebli "dört kapı" sa hibi tâlibler yol edebi, hak icabı çekeler.

Ehli iman (iman ehli) kardeşler gelip birbirlerinden icap çekele Birbirlerine hak nazarı ile bakalar. Bütün canlar özlerini hak muhabbetin kul edip, bilcüle masivadan geçmiş mü'minler olarak bu cemde oturala Baba erenler gülbeng çekip bir müddetten sonra kırkların yaptığı gib bütün canlar semah eyleyeler.

Ancak kırklar semahına kalkan canlar, mahşer gününde olduğu gibi; hiç bir tâlib diğerini tanımayacak şekilde kendilerinden geçmelidirler; yani bütün benliklerinden ve her türlü masivadan sıyrılıp hak ile hak olmalıdırlar. Hüryan dahi olsalar birbirlerini fark etmeyeler; yani görmeyeler.

Hazret-i Fatıma Hayr'ül- Nisa Âlemin, buyurdu ki:

— Ya Ali! Aşir günü (Mahşer günü) acep nasıl bir gündür ?

Hazret-i Ali Keremullahu Veche, buyurdular ki:

— Haşir günü öyle bir gündür ki, bütün mahlukatı hüryan (çıplak) koyarlar dedi.

Hazret-i Fatıma, tekrar sordu:

— Ya Ali! Acap ayıp olmaz mı dedi.

Hazret-i Ali (k.v.), şöyle buyurdu:

— Ya Fatıma! O gün öyle bir gündür ki, ata oğlunu, kız anasını, kardeş kardeşini bilmeye, kimse kimseden haberdar olmaya dedi.

Tâlibler, semah dönerken aşir gününde olduğu gibi birbirlerini fark etmemelidirler. Eğer fark edecek olurlarsa, o cemiyet hakikat cemiyeti değildir. Her tâlib, Hak'kı orada hazır bilip, ona göre hak nazarında edeple durursa " orada Hak tecelli" eder dedi.

Hazreti Fahrî Âlem, şöyle buyurmuştur : ***"Mevtel kable ente muti"*** Anlamı şudur: Ölmeden evvel ölün ki, diri olasınız. Böyle olmayan tâlibin menzili yalandır. Tâlibler, semahtan sonra ayak üzere durup, üzerlerine **"hutbe"** okunur ve on iki İmimların ismi yad edilir. Her cemin sonunda gerektir ki, gülbengten sonra farraş câr çeke ve ardından sakka suyu dağıtıla.

Evliyânın erkânı böyledir. Meşayıkın kavli ve ustadın emri böyledir. Bütün tâlibler gün be gün gayret gösterip, bu yol üzere erkân süreler. Evliyânın menakıbına (sözüne) kulak vereler. Evliyânın erkânından ayrı kalmayalar.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Bir tâlib üç sünnet veya yedi farzdan düşerse ne yapmalıdır ?

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki:

— Bir mü'min üç gün geçse Mürebbi huzuruna varmasa, o kim-

senin itikadı ve iradesi bozulup erkândan düşer.Erkândan düşen tâlibi (mü'minin) üzerine üccet varıp oturak olursa, o tâlib bir gün iki sa içersinde erenler huzuruna çıkıp mürüvvet dilemese Hak'kın rahmetin den mahrum kalır. Eğer bir gün altı saat içersinde gelmese, dört kapını kırk makamın, on yedi erkânın merdudu olur. O kimseyi yeniden Müslü man yapmak farzdır dedi.

SECDE

Şeyh Safî hazretleri, buyurdu ki: "Müntehanın yükünü kimse ta şımaz. Üstad nefesidir, bu böyle biline; ehli tarîk üstad nefesi imandır.

Tarîk içinde **"secde"** hemen teslim olmaktır. Teslimden maksa ben bu yola baş koydum. Ben bu yoldan ayrı değilim. Zira bu meyda hak meydanıdır. Bu meydana giren başını top edip, kendi özünü b meydanda feda etmelidir.

Bu yolda can-ı baştan geçip sıdk ile özünü teslim edip, edep üze olmasa; bu kişinin secdesi kabul olmaz.

Eğer sorarlarsa secde ne içindir ?

Şöyle cevap veriniz:

Allahü Tealâ Ademin bedenini kendi kudretiyle düzüp, kendi Adem'in kalbinde zuhur etti ve meleklere şöyle buyurdu :

Ve sücüdü vel Ademe" Anlamı: "Ademe secde edin" demektir. B bir hak emri oldu. Meleklerden Ademe secde etmelerini istedi. Melekl Ademe secde ettiler.

Burada edilen secde, her nekadar Ademe edilmiş ise de, gerçek secde **"Hak'ka"** edilmiştir. Çünkü o Hak'kın kendisidir. Çünkü Allah'ta başkasına secde haramdır. Allah'tan başkasına secde eden, neuzubilla kâfirdir.

NASİP SUNMAK KİMDEN KALDI ?

Yol atası ve yol kardeşleri arasında bir yerden bir yere nasip gön dermek ve mahfel ehlinin birbirine nasip sunması, Adem atamızdan ka mıştır. Şöyle ki:

Adem Safiyullah, cennet'ten kovuldu. Cennet'ten çıkarken dö

incir yaprağını elleriyle tutarak edep yerlerini kapatmaya çalışıyordu. Başını kaşımaya dahi muktadir değildi. Cennet'ten çıkınca çok üzüldü ve ağladı. Bazı tarihler iki yüz yıl, bazı tarihler üçyüz yıl gece gündüz ağladığını yazmaktadırlar.

Adem Peygamber, bir çok belaya maruz kalmıştı. Gece gündüz ağlaması ve kendisini yaratana yalvarması sonunda duaları kabul oldu ve bir gün Cebrail-i Emin günahlarının af edildiğine dair Allahü Tealâ'dan emir getirdi.

Cebrail dedi ki, **"Ya Adem! Allahü Tealâ senin günahlarını affetti. Hak Tealâ seni iki sebepten bağışladı. Birincisi çok sabır gösterdiğin için, ikincisi ise çok ağladığın içindir."**

Adem Peygamber bu mutlu haberi duyunca dedi ki: ***"Rabbena zalemna enfüsena ve inlem tağfir lena ve terhamna lene künenne minel hasirin."*** (23)

Bunun üzerine Cebrail-i Emin tekrar gelerek "Ya Adem! Hak Tealâ hazretleri senden züriyet meydana getirecektir. Bu senin züriyetin ile Hak Tealâ arasında bir ahıtname meydana getirilecektir ki, senin züriyetin Hak Tealâ'nın emrinden dışarı çıkmasın ve onun men ettiği işleri işlemesin" dedi.

Adem Peygamber de bu şartı kabul etti. Bunun ardından Hak Tealâ'nın emri ile Adem Safiyullah'ın arkasından **"Ervahi Nebî Veçhiyle"** pek çok beni-adem zuhur etti. Bunun üzerine Hak Tealâ Hazretlerinden bir nida geldi. ***"Elestü bi Rabbiküm"*** dedi.

Yani ben sizin Rabbiniz değilmiyim. Bunun üzerine yaratılmış bulunan beni-ademden cevap geldi.

"Sen bizim halikımızsın" Yani; sen bizim yaratıcımızsın dediler. Çünkü Allahü Tealâ Celli Celâlhü evrahı beni-ademle ahd edip, o ahdullah ile ikrar olundu. Hak Teala Hazretler-i ile Adam Peygamber arasında bir ahıdname yapıldı.

Cenab-ı Hak, Adem Peygambere emir verdi,"Ya Adem! O emaneti **"Hacerül Esved"**e koy dedi. Adem Peygamber, Hak'kın emrini yerine getirdi. O ahıtnameyi Hacarül Esved'ın ağzına koydu. Hacarül Esvad ağzını yumdu ve bu ahıdnameyi sakladı. Kıyamet gününe kadar Hacılar bu Hacerül Esved'e yüz süreceklerdir.

---

23) Kur'an Araf sûresi, 23

Allahü Tealâ'nın emri ile Cebrail-i Emin cennet'ten bir tabak "Helva" getirdi. Cebrail bu helvadan Adem Safiyullah'a sundu. Adem Peygamber de bu helvadan Havva Anamıza sundu. Bir kardeşin bir kardeşe lokma "nasip" sunması ve bir yerden bir yere "nasip" gönderilmesi buradan kalmıştır...

NAKİPLİK

Nakip olan kimse, Şeriatta amil, Tarikatta kâmil olmalıdır. Sabırlı ve şevkâtli olmalı, yol ehli kardeşlerine karşı saygılı ve gönül yapıcı olmalıdır.

Mahvellerde daima ayakta durup, hizmet etmelidir. Tarikat ehli kardeşlerin yerli yerinde oturmalarını temin etmeli ve onlara yer göstermelidir.

Mahvelde oturanların sünnet gereği önce ellerini yıkatmalı ve ardından sofra kurup yemek dökmelidir.

Hazırlanan ve yedirilen yemeğin "**nezir**" mi yoksa "**erkân**" mı olduğunu bildirmeli. Sofrayı önce uluların (Baba ve yaşlıların) önüne koymalı ve daha sonra "**câr**" çekip,hizmetini tamamlamalıdır.

Daha sonra sakkalık etmeli. Sakkalık hizmeti tamam olunca şöyle bir tercüman okumalıdır.

"Bismi şah Allah Allah, İmam Hasan, İmam Hüseyin şehit dest Kerbelâ, Seyyid-i Seyfi Selman Farisi aşkına ya Ali hü..."

Nakip olan kişi, su dağıtırken sağ ayağının baş parmağını sol ayağının baş parmağının üstüne basar ve bu şekilde su dağıtır. Bunun sebebi ise, şöyledir:

Bir gün Resûlullah Sallallahü ve Sellâm Hazretleri, İmam Hasan ve İmam Hüseyin'den su istedi. İmam Hüseyin su kabını alıp koşarak su getirirken, ayağını çarptı. Fakat bunu dedesinden gizlemek için sağ ayağının baş parmağıyla, sol ayağının baş parmağına basarak bunu gizlemeye çalıştı. Bunu fark eden Resûlullah, çok üzüldü.

Bu sebepten tarikat ve yol ehli kimseler, sakka suyu dağıtırken bu şekilde hareket ederler ve daha sonra da üzerlerine gülbeng okuturlar hayır dua alırlar.

Tarik ehli kimse, kendisinde bir kusur görse; kendi iradesiyle bi

sofra hazırlar ve **"özünü dâr'a çekip"** yol kardeşlerinden kendisini af etmelerini ister.

Bilmeyerek işlemiş olduğu kusur için tövbe ederek günahlarının bağışlanmasını diler. Bu iş içinde Hak Tealâ'ya şükür ederler. Verilen lokmayı can-ı gönülden helal ederler.

LOKMA SUNMAK NEREDEN KALMIŞTIR

Soru: Bir kerdeşin diğer bir yol kardeşinin ağzına lokma sunması nedir ve nereden kalmıştır ?

Cevap budur ki: Cebrail-i Emin Adem Peygamberin ağzına lokma sundu.

Soru: Cemaatle yemek yemenin önemi nedir ?

Cevap: Cemaatle yemek yemenin faydası şudur; çünkü cemaat rahmettir. Eğer bir kişi yargılanmış ve cemaat onun yemeğini yiyorsa, orada o yemeği yiyenlerde yargılanmış gibi sevaba nail olurlar.

HAK TALEP ETMEK

Soru: Tarikat ehli ne için birbirinden hak talep eder ?

Cevap: Bedir gününün gazasında (Bedir Savaşında) Hazreti Resûlullah Sallallaâhü Tealâ Aleyhi ve Sellem, bütün gazileri sıraya dizip saf olmalarını istedi. Ensardan **"Esved bin Garp"** biraz öne çıkmıştı. Resûlallah varıp bu kimsenin karnını ok ile dürtüp, safta durmasını söyledi. O zaman o yiğit kişi, Hz. Resûl'e dönerek "Ya Resûlallah! Sen beni dürttün ve incittin. Benim sende hakkım oldu. Sen ki her kişinin hakkını gözetirsin" dedi. Hz.Resûlallah bu sözü duyunca, Esved'in eline oku vererek "Ya Esved, gel sende beni dürt ki, senin hakkın benim üzerimde olmasın" dedi. Esved, bu sözü duyunca:

— Ya Resûlallah! benim karnım çıplaktı. Sende soyun ki hak yerini bulsun.

Hazret-i Resûlallah, sırtından gömleğini çıkarıp "gel ya Esved, şimdi dürt" dedi. O zaman Esved gelip Hz. Relûlallah'ın o mübarek tenine ve nübüvet mührüne yüzünü sürdü."Ya Resûlallah! Benim maksadım ve dileğim bu kara yüzümü senin o mübarek tenine sürmekti. Bu sebeple yarın ruzî mahşerde Hak ateşine yanmayayım. Dua etki bu gazada şe-

hit olayım" dedi. İşte hak talep etmenin hikmeti ve sebebi budur.

GIYBET ETMEK

Tarik ehli olan bir kişi, kendisini zahir ve batın her türlü kötülüklerden sakınması gerekir. Devamlı kendisini temiz tutup, Allahü Teâlâ'nın emrine Muhammed Mustafa'nın emrine ve feyline tâbi olup bütün mü'minlerin ve müslimlerin hayrına iş işlemelidir.

Hiç kimsenin hakkında zem gıybet etmemeli, çünkü gıybet etmek gayet günahtır. Zira buyurulmuştur ki ***"El gıybetin eşeddü münezzina*** yani "gıybet etmek zinadan daha kötüdür."

Bir kişinin arkasından gıybet etmek, gıybet eden kişiyi perişan eder. Çünkü Hazret-i Resûlullah bir gün gazadan dönmüştü. Sahabeler yemek yiyordu. Resûlullah yemek yerken birkaç kişinin gıybet ettiklerini işitti. Bu kişiler, Hz. Resûl'den ekmeklerinin yanına katık istediler. O vakit Resûlallah "sizin katığınız vardır" dedi.

O zaman sahabeler, "Ya Resûlullah, bizim katığımız yoktur" dediler.

Resûlullah tekrar buyurdu: "Sizin katığınız gıybettir" dedi. "Gıybet ettiğiniz kişinin eti sizin katığınızdır" dedi.

Bu sözü işiten sahabeler, Hz. Resûl'ün önünde tövbe edip, istiğfar ettilir. Ancak Hz. Resûlallah sahabelere "varın gıybet ettiğiniz kişiden özür dileyip helallık isteyin, yarın kıyamet gününde sizden hak talep etmesin" dedi.

Bunun üzerine sahabeler, gidip o kişiden helallık istediler ve tövbe ettiler.

TÂLİBLERE NASİHATLER

Ceme ilk olarak gelecek bir tâlibe şöyle nasihat edilir. Bir tâlib bir Rehber veya Baba'ya ikrar verip etek tutunca, Rehber ona önce tövbe ettirir. Daha sonra tâlibe şu şekilde nasihat eder.

Bu gün burada temiz kalble ve kendi isteğinle ikrar verdin ve yemin ettin. Bundan böyle temiz iradeyle yürü. İcazetle büyüklerine hörmet et, küçüklerine izzet eyle. Her kimi görsen hak bil. Kendine yapılmasını istemediğin hiç bir kötülüğü başkasına reva görme. Hak nefesi, müna

fıktan dahi gelse kabul et, itiraz etme. Bir mü'min evine vardığında şefaat gözü ile bak ve edeble otur, edeble kalk. Her ne iş işlersen riza ile işle. Rizadan ayrılma. Rizasız lokma yemeyesin ve elinle koymadığını almayasın. Rehberinin yap dediğini yapıp, yapma dedeğini yapmayasın. Kimsenin yüzüne gülüp ankasından gıbet etmeyesin. Avâm (münkir, münafık ve cahil) ile düşüp kalkmayasın. Kendi bildiğine değil, Rehberin izinden ve Rehber nefesiyle yürüyesin. Bu yola gelen maldan çıkar, gelmeyen dinden ve baştan çıkar. Gördüğünü söyleme, örtülmüş kuyuyu açmayasın,firakla oturup mizanla yürüyesin. Zahid imanını şeytan şerrinden nasıl korursa, sen de "Evliyâ sırrını" öyle koruyasın. Sen sözünden dönüp bunlardan birini yapacak olursan on iki İmamın kanlısı olup, Murtaza Ali'nin Zülfükarına uğrayasın. Ahdinden dönüp, ettiğin ikrarı inkâr edersen Hz. Resûl'ün şefaatinden mahrum olursun. Ayrıca Allahü Tealâ'nın didarından mahrum kalırsın.Tâlib bu nasihatları dinleyip kabul ederse, o zaman tâlibin elini alıp "Hutbesini" okuyasınız. Gün be gün o tâlibe nasihat edip, onu irşad edin. Ancak aklının alamayacağı şeylerden söz etmeyin. Eğer bir tâlib bu sözleri verip, ikrarından dönerse, tövbeden düşer ve bir Mürşide varmayınca yargılanmaz.

MÜRÜVVET NEDİR ?

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Mürüvvet nedir ?

Şeyh Safî, bulurdu ki:

— Mürüvvet odur ki, tâlib evliyâ kelâmını işidip, hak bilmesi ve ona göre amel etmesidir. Evliyânın menakıbına (Buyruğuna) bağlı kalıp, Mürşidin emrini yerine getirmektir. Böyle olan tâlibe asla ölüm yoktur. Böyle olursa o kimse, hak cemâline mazhar olur ve evliyâ ondan hoşnut olur.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Evliyâ halkası nedir ve evliyâ halkası hakkında ne buyurursunuz ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Halka evliyânın korusudur. Her kim evliyâ korusuna girse, o koruda can verse, muhakkak şehit olur. Bir tâlib evliyâ korusuna ayak bassa, o tâlib yetmiş bin hicaptan (beladan) kurtulur.

O vakit "tecelli zat" hasıl olur. Yani; hak tecelli eder. Tâlib odur k
halktan ve avâmdan uzak durmalıdır. Bir tâlib evliyâ korusuna düşse v
evliyâya bağlı kalsa, o tâlibler sorusuz hesapsız evliyâ makamına (ka
na) varırlar. O tâliblere soru suval yoktur dedi.

EVLİYÂYI SEVMENİN NİŞANI

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Bir kimse evliyâyı severim dese, onun nişanı nedir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Tâlibin nişanı odur ki,evliyâ eteğine yapışıp durmak ve evliy
ya iman getirmektir. Varını yoğunu evliyânın yoluna vermektir. Ve kend
sini yitik bilmektir.

Tâliblerin üçü bir yerde otursalar. Üçünden biri evliyâdır. Nefe
evliyâ nefesidir. Eğer bir tâlib onu kabul etmem dese, o meclisteki tâli
ler de ona tınmasalar. Yani; ses çıkarmasalar.Tarikat içinde sen güna
karsın demeseler, oturdukları o meclis onlara haram olur. O anda ora
oturanlar, duranlar ne olursa olsun; o lokma o sohbet ehline haramd
Orada oturanlar ve duranlar imansız giderler.

Şeyh Safî, sözlerine şöyle devam etti:

— Eğer bir kimse, ben evliyâyı severim dese ondan nişan isterl
Eğer nişan verirse; onu makbul sayarlar ve kabul ederler.

Eğer nişan veremese, o kimseyi cemden çıkarlar ve kırk gün içl
rine koymazlar. Eğer içlerine koyarlarsa, onlar dahi evliyâ düşmanı olu
lar. Dünyadan ahirete imansız giderler dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Evliyâyı inkar eden tâlib, ben evliyâyı severim deyip, tekrar g
gelmek istese; tekrar içeri alınır mı alınmaz mı ?

Şeyh Safî, şöyle buyurdu:

— O tâlibe yeniden iman getirmek gerektir.Yani ; imanını yenil
mesi gerektir. Mürşidin emirlerini yerine getirip **"tarîk suyuyla yenid
yuna"** böylece yeniden tâlibliğe kabul edilir dedi.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Bir tâlib, *Rehberine yaptığı Rehberlik hizmetinden dolayı* l

kusur etse veya saygısında kusur etse, o tâlibin hali nice olur ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Bir tâlib, bir Rehbere kendisine rehberlik yaptığından dolayı sevgi ve hörmette bulunsa, fakat Rehberini üç gün görmese, yahut o tâlib Rehberini görmemezlikten gelip önceki sevgiyi ve hörmeti yapmasa veya inkâr etse, veyahut yedi gün vaya kırk gün görmese; tekrar gördüğü zaman gereken hörmeti gösterse bile rehberinden kaçmış gibi olur. Onun mürşidi şeytan olur. O kimsenin yüzü karadır dedi.

Şeyh Safî hazretleri, şöyle devam etti:

—Tâlib odur ki, gecesi vahdet, gündüzü halis kalb olmalıdır.

Eğer bir tâlib münkirin yüzüne bakarsa, geri dönüp yetmiş menzil (adım) geri kaçması gerekir. Eğer o kimse, özünü dara çekip kendisini temizlemeden bir muhabbet açar ve lokma verirse, orada bulunanlar; o kimsenin lokmasından yemesinler. Çünkü o kimse, münkir yüzüne bakmıştır.Yerlerse evleiyânın düşmanı olurlar.

MÜSAHİPLİK KAVLİNİN AÇIKLANMASI

İmam Cafer-i Sadık hazretleri, rivayet etmiştir ki, Hazreti Ali Keremullahu Vechehu'dan nakledilmiştir:

Zill-Hıcce ayının on sekizinci Perşembe günü Mekke ile Medine arasında bulunan **Gadir-Hum** denilen mahale gelindiğinde şu ayet nâzil oldu.

"Ya eyyüherresûlü belliğ mâ ünzile ileyke min rabbike ve in lem tef'al femâ bellâğte risâlen" (24)

Anlamı şudur:" Ey Muhammed! Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Şayet etmesen, risâletten bir şey elde etmiş olmasın."

Bu ayet-i Kerime'ye o gün değişik yorumlayanlar olmuştu.

Bunlar arasında bulunan İbni Cerar, İbni Abbas'tan rivayet ediyor; Bu ayet o gün şöyle nâzil olmuştu: ***"Ya eyyüherresûlü belliğ mâ ünzile ileyke min rabbik."***

Ayetin bu şekilde geldiğini ve Hazret-i Ali Keremullahu Veche'nin Velayetini ve İmametini bildirdiğini ileri sürüyor.

---

24) Kur'an Maide sûresi, 67

Yine İbni Merduye'den belgeleriyle, İbni Mes'ud'dan rivayet ed yor: "Biz bu ayeti Resûl-i Hudanın ahdinde şöyle okurduk:

"Ya eyyüherresûlü belliğ ma ünzile ileyke min rabbik inne Al yen mevlel mü'minine ve in lem tef'el femâ bellâğte resalethi val hü ya'simüke minennas."

Yine Hz. Sadık'tan rivayet ediliyor ki, herkes iki şahit ile hakkı alabiliyor,

Gadir-Hum mahalline Aliyyel Murtaza hakkında inen **"Ness"** i d leyen onbinlerce şahit bulunmasına rağmen Hazret-i Ali,**"Velayetl** hakkını elde edemedi.

Yine Tefsir-i Sö'lebi de rivayet edildiğine göre bu âyet-i kerime şekilde gelmiştir: ***"Ya eyyüherresûlü belliğ mâ ünzile ileyke min rab ke fi Aliyyin."***

Bu ayetin anlamı şudur: "Ey Muhammed! Burada hazır bulun eshâb-ı keriama Hazret-i Ali'nin Hilafetini ve İmametini eriştir. Bun böyle bu kavme, o imamet etsin demektir."

Bu ayet nâzil olunca Hazret-i Fahrî Âlem, deve semerlerinden minber yaptırdı .Minberin üzerine çıkıp Hazret-i Ali'yi yanına cağırdı.

Cenab-ı Hak'ka şükür edip, hamdü senâ ettikten sonra orada zır bulunan eshâbı kirama uzun bir hutbe okuduktan sonra, İmam-ı Al de minbere çıkardı.

Elinden tutarak kolunun altındaki beyazlık görününceye kadar vaya kaldırdıtan sonra, orada hazır bulunanlara şöyle buyurdu:

"Men küntü Mevlâh ve Aliyyün Mevlâh." (25)

Anlamı şudur: "Ben kimin Mevlâsı isem, Ali de onun Mevlâsıdır

Hazret-i Resûl, buyurdu ki:

"Lâ tehunullahe verresûle ve tehunu emanetiküm ilâahir." (2

Anlamı şudur: "Allah ve Resûl'üne ve içinizde bulunan emir sal lerine itaat edin."

Yine başka bir ayette:

"Aty-ullahe ve atiy-ür-Resûle ve ulil-emiri minküm..." (27)

---

25) Teberanî

26) Kur'an Enfal sûresi, 27

27) Kur'an Nisa sûresi, 59

Anlamı şudur: "Allah ve Resûlü'ne itaat edin. Ayni zamanda içinizde bulunan emir sahiplerine itaat edin." Buyurmuştur.

Hazret-i Fahrî Âlem, sözlerine şöyle devam etti:
"Ena Medine-tül ilmi Aliyyün Babia," (28)
Anlamı şudur: "Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır."

"Hubbi Ali Ayet-ül İman ve Buğzu Ali Ayet-ül Nifak." (29)
Anlamı şudur: "Ali'yi sevmek, imanın, Ali'ye hakaret, nifakın alâmetidir."

"Sahibi sırrı Ali'y İbn-i Ebi Talib." (30)
Anlamı şudur: "Ali benim gizli olan kudsiyetimdir. Nasıl ki, Adem Safiyullah'tan bu güne kadar bütün enbiyânın soyu kendi sülbünden gelmiştir. Benim soyum ve evladım da Ebu Talib oğlu Ali'den gelsin." buyurdu.

Buraya kadar anlatmaya çalıştığımız ve yaptığımız açıklamalardan anlaşıldığı gibi, Hazre-i Fahrî Âlem, Hz.İmam Ali'yi kendi yerine **"imam ve vasiy"** atadı ve ona itaat edilmesini vacip (Farz) kıldı.

Bu durum yukarıda bahsettiğimiz Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Hadis-i Şeriflerden de anlaşılmaktadır. Bu konuda daha pek çok ayet ve hadis mevcuttur.

Hazret-i Fahrî Âlem, konuşmasına son verince, Hazret-i Ali'yi bağrına bastı ve kendi mübarek elleriyle kuşağını çözdü, o vakit Hz. Muhammed ve Hz.Ali ikisi bir gömlek içine girip, bir yakadan baş gösterdiler.

Hazret-i Rasûl, o zaman şöyle buyurdu:
"Lahmike lahmi, cismike cismî, demmike demmi, ruhike ruhî."
Anlamı şudur: "Ya Ali! Senin etin benim etim, senin cismin benim cismim, senin kanın benim kanım, senin ruhun benim ruhum" dedi.

---

28) Camius-Sağir

29) Caius-Sağir

30) Deylemî

Bu hadisi duyan bazı münafıklar, hasetlerini gizleyemeyip; yanl yorum yapmaya başladılar.

"Lahmike lahmî ve cismike cismiden maksat, akrabalığa işaretti Çünkü Ali, amcasının oğludur dediler.

Hasan ile Hüseyin Hazret-i Ali ile Fatıma'dan doğduğu için ka kanımdır dedi...

Ruhu ruhumdur demesi ise; cümle insanların canı peygamber ruhundan yaratılmış olduğu içindir. İşin esası budur" dediler.

Bu münafıklar Hz Peygamberin hadisine inanmayıp yanlış yorur lamağa kalktılar.

— Ya Muhammed! Eğer sizin söylediğiniz gibiyse, sırtınızda gömleğinizi çıkarın, bizde görelim ve maddi gözümüzle bakıp inanalır içimizde şüphe kalmasın dediler.

O zaman Hazret-i Fahrî Âlem, mübarek sırtlarından gömleği çıka dılar ve tekrar kendilerini orada bulunanlara gösterdiler. O münafıkl baktılar ve gördüler ki, bir beden, iki baş meydana geldi. Gene inanm dılar ve dediler ki:

— Öyle ise birlik âleminde nişan gösteriniz. Ceset bir olup, baş ki olunca bunun ne anlamı kalır; bir ceset bir baş olması gerekirdi de(ler.

Bunu duyan Hazret-i Muhammed (s.v.s), tekrar mübarek başları gömleğin içine çekip tekrar çıkardılar.

Bu defa tek vücut ve tek baş göründüler. Bunu gören münafıkl bu defa inandık ya Resûlallah diyerek insafa geldiler.

Böylece Muhammed ve Ali'nin sırrına vakıf oldular.

Daha sonra Hazret-i Fahrî Âlem, orada hazır bulunanlara şö buyurdu:

"Ey iman edenler! Bu güne kadar sizinle **"Gaza-i Sağir"** eyleyer İslâm dininin yayılmasında büyük başarılar kazandık, bundan böyle **"Gaza-i Kebîr"** edelim diye buyurdu."

O vakit sahabeler sordular:

— Ya Resûlullah! Gaza-i Sağir nedir Gaza-i kebîr hangisidir ?

Bu defa Hz. Muhammed buyurdu ki:

— Gaza-i Sağir; İslâmiyetin yayılması ve İslâm dininin genişlem si için din düşmanları ile pek çok savaşlar yaptık. Vermiş olduğumuz

mücadele küçük savaş idi.

Gaza-i Kebîr ise; Şeytanla yapacağımız savaştır. Şeytanın verdiği vesveselerle savaşıp, nefsimizi her türlü kötülüklerden korumaya çalışacağız. Esas büyük savaş budur dedi.

Sahabeler tekrar sordular:

— Ya Resûlallah nefsimizle nice savaşmalıyız ?

Hazret-i Muhammed (s.v.s.), buyurdu ki:

— Biz nasıl Ali ile kardeş olduk (eti etimden, canı canımdan, kanı kanımdan), siz de bizim gibi birlik eyleyin, bu dünyada kardeş olun.

Eğer bu dünyada kardeş olursanız, benimle birlikte orada (ahirette) da birbirinizi bulursunuz ve benimle birlikte cennete girersiniz. Ve yarın Hak dîvanını (Tanrı'nın yüzünü) görürsünüz.

Hazret-i Fahrî Âlem, sözlerine devam ederek şöyle buyurdu:

— Benden sonra benim ümmetim **"yetmiş iki"** fırkaya ayrılsa gerektir. Bunların hepsi cehennemlik olup, içlerinden ancak bir fırkası (bölüğü) cennetlik olsa gerek...

Bu sözleri duyan sahabeler sordular:

— Ya Resûlallâh! O hangi fırka ki, cennet ehlidir ?

Hazret-i Resûlallah, buyurdu ki:

— Benim evladıma (Ehl-i Beyt'e) tabi olanlar, yol erkân içinde erenlerin yolunu güdenlerdir.

Benim dostuma dost "Tevellâ", düşmanıma düşman olanlar "Teberra"; beni isteyip bulanlar **"Fırka-i Nâcî"** dir.Yani "Gürûh-u Nâcîdi" dir dedi.

Çünkü Cenab-ı Allah, Kur'an-ı âzim şanında buyurmuştur ki:

"Kul lâ Es'eliküm Aleyhi Ecren İllel Meveddete fil Kurba." (31)

Bu ayet-i kerime ile Cenab-ı Hak, mü'min kullarına müjdeliyor:

"Ya Muhammed! de ki, size tebliğ ve beşâretim için ücret istemem, ancak karabetim için bana meveddet ediniz; yani kurbamı seviniz."

Bunu duyan sahabeler, sual ettiler ki: "Ya Resûlallah! Karabete meveddet buyurulmuş, bu kurba kimdir ?"

---

31) Şûra sûresi, âyet 23

Hazret-i Resûlullah, buyurdular ki:
— **Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyin**'dir.

Bunun ardından Hazret-i Fahrî Kâinat, ellerini havaya kaldırar şöyle bir dua etti:

— **Ey Allah'ım! Ali'ye ve evlatlarına dost olana sen de dost (Ali ve evlatlarına düşman olana sen de düşman ol. Ali ve evlatları yardım edene sen de yardım et. Ali ve evlatlarına kötülük (hile) y panlara sen de hile yap.**

Hazret-i Peygamber, duasını bitirip mübarek ellerini yüzüne si dükten sonra, minberden aşağıya indi ve sahabelere dönerek, bulundı ları yerden ayrılmak için izin verdi.

Daha sonra kendileri de Medine'ye döndüler.

MURASSA KEMER

Cenab-ı Fahrî Kâinat, o gece evlerinde istirahat buyururlark(Cebrail-i Emin gelip Hak' tan bir vahiy getirdi ve dedi ki:

"Ya Muhammed,Tanrı'nın buyruğu budur ki, bu gece Ali ile Fa ma'yı ziyaret edin.

Bu tanrı buyruğunu alan Hz. Fahri Kâinat, kalkıp Ali ile Fatıma'ı evine vardı.

İmam Hasan ve İmam Hüseyin dedelerini görünce pek çok sev diler. Hz. Muhammed henuz yerlerine oturmuştu ki, Cebrail-i Emin t(rar geldi. Bu defa elinde buğday başağını andıran bir nesne vardı. El deki nesneyi Hz. Resûlallah'ın önüne bıraktı.

Hazret-i Resûl, sordu:

— Ey benim kardeşim Cebrail! Bu getirdiğin nedir ?

Cebrail-i Emin cevap verdi :

"Ya iki cihanın serveri, bu bir**"Murassa Kemer"** dir. Cenab-ı H onu kendi kudretinden yarattı. Hazret-i Adem, cennette iken bu kerr belinde taşırdı. Bu kemer onu şeytanın şerrinden korurdu.

Ancak şeytan bir yolunu bulup, Havva'ya buğday yedirdi. Bur üzerine Havva cennetten kovuldu. Fakat Havva Adem Peygambere yal rıp, ben ne olursam sen de öyle ol dedi. Böylece birbirimizden ayrılr mış oluruz dedi. Bu sebeple Havva'nın hatırı için Adem de buğday y(

Allah'ın emri ile ikisi de cennetten kovuldular.

Bu murassa kemer, önce ademin belinde görüldü.Yıllar sonra bu kemer, Hz.İbrahim'in beline bağlandı. Halil İbrahim Peygamber, Nemrud'un ateşinden bu kemer sayesinde korundu. Şimdi ise ben bu kemeri size getirdim. Müsaade edin ki, Allahu Tealâ'nın emriyle belinize bağlayayım" dedi.

İki Cihan Serveri Fahî Âlem, bu olanları görünce iki rekât namaz kıldı ve uzunca bir süre secde de kaldı. Allah'a şükredip, yalvarıp yakardı. Bu sırada kulağına bir nida geldi.

"Ya Muhammed, dileğin kabul edildi."

Muhammed Mustafa (s.v.s), bundan sonra mübarek başını secdeden kaldırdı.

Bunun üzerine Cebrail-i Emin, Hak'kın emri ile Murassa kemeri Resûlallah'ın beline bağladı.

"Nasrûn minallahi ve fethün karib ve beşşiril-mü'minin Ya Muhammed..." (32) denildi.

Daha sonra Cebrail şöyle buyurdu:

— Ya Muhammed! Allahu Tealâ'nın emriyle ve rızasıyla ben senin belini bağladım, şimdi sen de Ali'nin belini bağla dedi.

Hazret-i Muhammed, Hazret-i Ali'ye dönerek "gel ya Ali, Hak Tealâ'nın izniyle ben de senin belini bağlayayım, Allah'ın rizası ve benim muhabbetim üzerine olsun. Çünkü ben Muhammed'im" dedi. Bu sözleri işiten Ali, Peygamberin huzuruna geldi. Muhammed, Hz. Ali'nin belini bağladı. Ardından da Cebrail'in getirmiş olduğu şu ayeti okudu:

"İnnellezîne yübâyiûneke innema yübâyinûnallah yedullahi fevka eydîhim femen nekese fe innema yanküsü alâ nefsihi ve men evfâbima âhede aleyhullâhe feseye'tihi ecren azîmâ." (33)

Bu âyeti okuduktan sonra:

— Ya Ali, şimdi de sen Hasan ile Hüseyin'in belini bağla, çünkü onlar da "İmamlar" dır.

Bunun üzerine Hz. Ali, Hz. İmam Hasanın belini bağladı. Bir Ayet-el Kürsî, üç İhlas-i Şerif okudu. Ve İmam Hasan'a dönerek şöyle buyurdu: "Ya Hasan, sen de kardeşin Hüseyin'in belini bağla"

---

32) Yardım Allah'tandır. Kazanç (fetih) yakındır. İnsanlara müjde olsun.

33) Fetih sûresi, âyet 10

İmam Hasan önce" Hak rizasıyla, ikinci olarak Muhammed Mus fa hürmetiyle, üçüncü olarak da Aliyyel Murtaza akdi ile" dedi. Ve İma Hüseyin'in belini bağladı. Arkasından "Muavvizeteyn ve Seb'al-Mes surelerini okudu.

Daha sonra da İmam Hüseyin oğlu Zeynel Abidin'in belini bağ dı. Bu iş sırasıyla devam etti. İmam Muhammed Bakır, Cafar-i Sadık' o da Musa-i Kâzım'ın, o da Ali Riza'nın, o Muhammed Taki'nin o Aliyyel Naki'nin, o da Hasan'ül Askeri'nin, o de Muhammed Mehdi'ı belini bağladı. En son olarak da Mehdi, "Samerra" Mağarasında sır ol gitti.

Böylece Cebrail-i Emin-in Hak Tealâ tarafından getirmiş oldu murassa kemer, sırasıyla önce iki cihan serveri Muhammed Mustafa'ı beline, daha sonra sırasıyla Hazret-i Ali Keremullahu Vechehu'nun b ne ve sırasıyla on iki İmamların beline bağlandı.

ON YEDİ KEMER-BEST

Hak Tealâ'nın kendi kudretinden yarattığı **"Murassa Kemer"** C rail-i Emin tarafından önce Muhammed Mustafa'nın beline, sırasıyla Ali, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in beline bağlandı.

Bu hali gören Eshab-ı Kiramın ileri gelenlerinden Selman-ı Far Kanber ve Hz. Ali'nin kardeşi Cafer-i Tayyar, Hz. Muhammed'in huzu na gelerek, "Ya Resûlullah, izin ve rizanız olursa, biz dahi **"resalete"** n vafakat edelim" dediler.

Bu durumu gören Fahrî Kayinat, Hz. Ali'ye dönerek şöyle buy dular:

"Ya Ali! Önce Hüda Hak'kı için onun rizasıyla; ikinci olarak Ceb il-i Emin'in getirmiş olduğu **"vahiy"** ile; üçüncü olarak benim muhab tim ile çünkü, ben Muhammed'im; dördüncü olarak da senin akdin çünkü sen Ali'sin."

Bunları duyan İmam-ı Ali, sordu:

— Ya Resûlallah, ben kimin belini bağlayayım ?

Hazreti-i Fahrî Âlem, buyurdu:

— **On yedi Kemer-Beste**'nin belini bağla.

Bunun üzerine Hazret-i Ali, önce Selman-ı Farisi'nin belini ba dı; ikinci olarak Kanber'in belini bağladı. Üçüncü olarak da kardeşi

fer-i Tayyar'ın belini bağladı.

Bu üç kişinin belini bağladıktan sonra, Hz.Muhammed'in icazetiyle bu hizmeti Selman-ı Farisi'ye verdi.

ON DÖRT MÂSUM-U PÂK

Hazret-i Ali, bu üç kişinin belini bağladıktan sonra, Hz. Fahrî Âlem, şöyle buyurdu.

— Ya Ali! Selman bizim Ehl-i Beytimizdendir. Ayni zamanda kırklardandır. Kendisi bizim hizmetimizdedir. Selman'a icazed ver ki, geriye kalan on dört kişinin belini Selman bağlasın dedi.

Hazret-i Resûl'ün ve Hazret-i Ali'nin rizasıyla Selman-ı Farisi şu kimselerin belini bağladı.

1. Ebu Zerr-i Gıfari 2. Cabir-i Ensari 3. Malik-i Eşter 4. Abdullah bin Abbas 5. Hasan-ı Basri 6. Zünnun-i Mısrî 7. Ebu Derda 8. Cömerd-i Kasab 9. Amr 10. Ammar bin Yaser 11. Süheyl-i Rumî 12. Ebu Mihcen 13. Süleym 14. Seyfüddin.

Selman-ı Farisi'nin belini bağladığı bu on dört kişi ve Hazret-i Ali'nin belini bağladığı üç kişi **"On dört Mâsum-ı Pâk ve On yedi Kemer-Beste"** olarak bilinmektedir.

Bu Kemer-Beste'ler ki, **"Elestü"** bezminde Hak Tealâ ile ikrar eylediler. Şimdi de burada Muhammed Mustafa'ya ve onun evlâtlarına ahdü ikrar ve biat kıldılar.

Onyedi Kemer-Best'in bu halleri Hem, Muhammed Ali yolunda, tarîk ehli arasında apaçık görüldü. Onların yolunu izleyen her mü'min, tarikat ehlidir.

Kim ki bu yola inabet "İkrar" kılar, Muhammed'in ve Hz. Ali'nin dostuna dost, düşmanına düşman olur. Muhammed Mustafa'nın ve Aliyyel Mürteza'nın şefaatından mahrum kalmaz. Kim ki, ikrarında durmaz, Hak, Muhammed Ali yolundan dönerse, münkir ve münafıklar katına dahil olur. Hak didarından, Muhammed Ali şefaatından mahrum kalır.

MUSAHİPLİK'TE KAZANÇ HALİ

Gadir-Hum günü Hazret-i Fahrî Âlem'in Hazret-i Aliyyel Murtaza

ile kardeş olması ve orada bulunan eshâb-ı kirama siz dahi birbiriniz kardeş olunuz ki, benimle birlikte cennete veya firdevs-i âlaya girersin ve yarın Hak didârını görürsünüz buyurmuştu.

Bir tâlib bir tâlib ile kardeş (müsahip) olmak isterse, önce gel bir yola girip, evliyânın erkânında bir mürşide el verip etek tutması g rektir.

Bu tarik-i nazenin ve Muhammed Ali yoluna giren iki tâlib, müs hip olmadan önce bir müddet birbirleriyle sıkça görüşüp, birbirlerin karakterlerini öğrenirler. Birbirlerini yakından takip ederler. Buna tarik içinde **"Kazanç Hali"** derler.

Bir tâlibin bu kazanç halini elde edebilmesi için her iki tâlib, birb lerini çok iyi tanıyıp; birbirinin yükünü taşıması gerektir. Birbirleri iç baş ve candan geçmeleri gerekir.

Âyin- i Cem ehli de bu iki tâlibin güzel hallerini görüp, eğer onl da tarikat erkânı gereğince müsahiplik hali mevcutsa, âyin-i cemin içi de güzelce **"erkân"** dan geçirip, kurbanını yiyip, onları birbirine verirler

Eğer bu iki canın halinde nesne (müsahiplik hali) yok ise, onl müsahip sayılmazlar. Çünkü müsahip müsahibin her haline haldaş, h yoluna yoldaş olması gerekir. Hatta bu yolda isbat gerektir. Bu yolda c verip, ömür harcamak gerekir. Tâ ki birbirinin kadrini ve kıymetini bilsi lir. Bilinmelidir ki, müsahipliğin erkânı budur.

Eğer sen bu yolda , bu erkânda bir kimse ile müsahip olayım de sen, bu tarz üzerine yürü, bu düzen içinde hareket et ki, işin temiz olsu Noksanın olmasın ki, kemâle erişesin.

Bu hali, Pîr Sultan ne güzel anlatmış:

Ben bir müsahip ararım
Ola bile benim ile
Yad ellerde gurbet elde
Kala bile benim ile

Ola ben olduğum yerde
Kala ben kaldığım yerde
Vadem yetip öldüğüm yerde
Öle bile benim ile

Başına kement bağlaya
Aşkı ciğerim dağlaya
Ben ağladıkça ağlaya
Güle bile benim ile

Bu işler bizim nemize
Kan gitti gelmez benize
Benim düştüğüm denize
Düşe bile benim ile

Pîr Sultanım hâldaş ola
Yola gidene yoldaş ola
Yaremi saran kardeş ola
Sara bile benim ile

.MÜSAHİP MÜSAHİBİN HALİNİ BİLMELİDİR

Bir tâlib, diğer bir tâlib ile müsahip olmak için karar verse ve bu yolda ikrar verse. O tâlibe gerektir ki, önce kendi benliğinden geçip, batın gözünden perdeyi açmalıdır. Senlik benlik etmemelidir. Bu dünyada birbirinin rızkına ve malına taksirlik etmeyip, erenler yolunda harcayıp, bu yolda canını dahi feda edebileceğini göstermelidir. Çünkü mal da candandır. Bu dünyada böyle olan kişi, ahiret halinde de böyle olur. Birbirinin yolunda can ve baştan geçerler, hiç bir şeylerini birbirlerinden esirgemezler.

Örneğin; tâlibin biri hak katında yargılanmış ve cennete girmeye hak kazanmış olse, diğer tâlib de günahkâr olup cehenneme gidecek olsa, Cenab-ı Hak Tealâ, o cennetlik kulunun yüzü suyu hürmetine, o cehennemlik kulunu da yargılar, kabul eder ve "ikiniz de varın cennete girin!" der. Böylece o iki müsahip cennete girerler.

Müsahiplik erkânı odur ki, iki gönül bir olup, can ve başla birbirlerine teslim olmalıdırlar.

Birbirlerinden habersiz hiç bir iş etmiyeler. Birbirlerine zarar verecek her türlü kötülükten sakınmalıdırlar. Ancak bu yolda böyle kazanç olur.

İki müsahipten biri yoksul, diğeri zengin ise, zengin olan müsahip

kardeşe gerektir ki, malının yarısını yoksul kardeşine (müsahibine) v
sin ki, o zengin kardeş malına kıysın, yoksul kardeş te canına kıysın.
vakit bu "müsahip erkânı" yerini bulmuş olur.

MÜSAHİBİNE CANI GÖNÜLDEN BAĞLANMAMAK

Şeyh Sadreddin hazretleri, sordu:

— Ey Şeyh! Bir tâlib, mürebbi ve müsahibine el verse,gönül v
mese; hali nice olur ?

Şeyh Safî hazratleri, buyurdu ki:

— Bir kimse âma (kör) olsa, yani helulâ mertebesinde hiç
şeyden haberi olmasa, kelime-i şahâdet getirdiği zaman Müslüman ol
Eğer bir kimse "Lâ ilâhe illallâh Muhammedün Resûlullah" dese, fa
bunun ne anlama geldiğini bilmese; bunun ne demek olduğunu anla
sa,o kimsenin İslâmlığı tam olmaz. Yine bir kimse diliyle "Lâ ilâhe illal
Muhammedün Resûlullah" dese, fakat bunu canı gönülden demese; y
gönülden inanmasa, bu kimsenin imanı tam olmaz.

Buradan şunu anlıyoruz. Bir tâlib, mürebbisine ve müsahibine
verse fakat gönül vermese; bu tâlibin içinde şek şüphe vardır. Bu kişi
sözü de, özü de doğru değildir.

Böyle olunca da ikrarı saf olmamış olur. O kimse münafıktır.
yola inanarak gelmediği için yüzü karadır.

MÜSAHİP ERKÂNI

Müsahip kavli şöyledir ki, önce iki tâlib özlerini (gönüllerini) b
leştirip rehber (Baba) huzuruna gelirler. "Aman ve mürüvvet ya erenl
Biz dileriz ki, bizi birbirimizle kardeş (müsahip) yapın." derler. O zam
rehber, Âyîn-i Cem'de bulunan bütün tâliblere sorar:

" Bu iki kardeş müsahip olmak dilerler,kendilerini nasıl bilirsiniz

O vakit Âyîn-i Cem de bulunan bütün tâlibler: "biz burada hepi
kardeşiz (yol kardeşi) eğer onlarda bizim kardeşimiz ve birimiz olurl
sa, Hak Muhammed Ali yolunda ve evliyânın erkânında bu yolu doğ
sürerlerse; alalım kabul edelim" derler.

O vakit Baba, o tâliblerin ellerini alıp hutbelerini okur. Müsa
hutbesi okumak **"erkân"** dır.Hutbe şudur:

"Bismillahirrahmanirrahim,

Allahümme inni eşhüedike ve kefa-büke seyyiden vel melayüketül arşike yek büke kavle müsahip."

Burada hakikat olan şudur ki, her Rehberin (Halife,Mürşid ve Baba), tâlib eli alıp hutbe okuması "erkân" değildir. Yani; caiz değildir.

Bir kimse ki, Halife değilse ve herkes tarafından bilinen bir **"Evlâd-ı Resûl"** den el etek tutup icazet almamışsa; böyle bir rehberin tâlib eli alıp, müsahip hutbesi okuması caiz değildir.

Eğer bu Rehber, bu işin ehli değilse, bir kâmil Mürebbiye bu iş yaptırılmalıdır. Böylece hak tecelli edir.

Müsahip olup üzerlerine hutbe okutan tâlibler, ilmî ledün üzere batın ilmine vakıf olup; bu menval üzere yol ve erkân sürmelidirler. Can-ı baştan geçip, Muhammed Ali kavlince yola devam etmeyen kişi müsahip sayılmaz. Müsahip olan kimsenin muhakkak yol ve erkân üzere olması gerektir.

Yol kardeşlerinden yani müsahiplerden biri yola yürümese, o tâlibe üç defa yola (erkâna) gelmesi teklif edilir. Eğer bu tâlib gene gelmese, bu defa Âyîn-i Cem erenleri, diğer tâlibin; başka bir yol "ehli" ile yola yürümesine izin ve riza verirler. Zira yola gitmeyen müsahip, yol ehli kimseye zarardır. Yoldan kalmaktan, yola gidenle gitmek **"caizdir ve erkândır"** dır.

Herkes bilmelidir ki, müsahip olan kimseler, bir saat dahi birbirlerinden ayrı durmamalıdır. Her birinin malı, birbirine helaldır. Birbirinin malını izinsiz ve riza almaksızın kendi malı gibi kullanmalıdır.Yemekte ve yedirmekte aralarında teklif olmamalıdır. Nasıl ki kişi kendi malını izinsiz kullanabiliyorsa, bu da ayni olmalıdır.

Müsahipler aralarına zerrece dünya malı ve dünya muhabbeti korlarsa, gönüllerine riya girerse; o kimseler müsahip değildir.

Onların ne dünyada nede ahirette birbirlerine faydaları olmaz. Müsahip kardeşler kesinlikle birbirinin eksik ve kusurunu görmemelidirler. Gönüllerini birleyip yola birlikte yürümelidirler.

İMAM-I CAFER-İ SADIK HAZRETLERİNE SORDULAR

— Ya Şeyh! Bir tâlib, bir yerden bir yere gitse, müsahibi yanında

olmasa; o tâlib nice hareket etmelidir ?

İmam Cafer-i Sadık hazretleri buyurdu ki:

— Bir tâlib, tek başına yola giderken başından kisveti yani ta(düştü. O tâlib derhal "Dâr"a durdu. Yanında kimse yok idi. O tâlib "kı gün dâr"da durdu.

Daha sonra İmam Cafer-i Sadık'a malum olup o mahale geldi ve tâlibe delil oldu. Tacını tekbirleyip başına giydirdi.

Bunun üzerine "İmam Cafer-i Sadık şöyle buyurdular: " bund: böyle hiç bir tâlib tek başına yola gitmesin, taki düştüğü yerde bir kim: buluna. Zira tâlib günahkâr olursa bastığı yerler kendisinden davacı olı

MİHMANLIK (MİSAFİRLİK)

Bir tâlib, bir yere varsa, o yerde "Mihman" dır. Üç türlü mihm: vardır.

Birincisi: Tarikat mihmanıdır.

İkincisi: Ma'rifet mihmanıdır.

Üçüncüsü: Hakikat mihmanıdır.

Bir tâlib, bir yere varsa, gerektir ki o tâlibten nişan isterler. Eğ nişan verirse hoş, eğer nişan veremese; o kimseden çekinip "Evliyân Erkân"ını o kimseye göstermeyeler.

O mihmanın nişanı odur ki, dile itibar edilmez. Tarikat ehli kims yi Rehberden sorarlar.

Ma'rifet mihmanının nişanı odur ki, ma'rifet içinde üçyüz atm uğrak vardır. Bunlardan sorarlar.

Hakikat mihmanının nişanı odur ki, hakikat içersinde bin men vardır. Hal yoluyla onlardan sorarlar.

Eğer nişan veremez ise, o kimseyi ceme koyup sohbet gösterm yeler.Eğer gösterirlerse, sorumlu olurlar ve dünyadan ahirete imans giderler.Yüzleri karadır.

Eğer o tâlib hakikat tâlibi ise, vardığı yerde o kimse tarikat mi manıdır. Tarikat üzere kendisine yol gösterilir.

Eğer o tâlib, Ma'rifet mihmanı ise, "Ma'rifetin mihmanı arşulla tır. Ona arşullah muhabbeti gösterilir.

Eğer o kişi hakikat tâlibi ise, vardığı yerde o kimse hakikat mi manıdır. Gerektir ki, cem ehli ondan sır saklamasınlar. Çünkü o h:

mihmanıdır. Hak dizarını isteyen tâlib, Hak'kı, hakikat mihmanında bile arayıp bulabilir.

O mihmana ne yapılsa makbuldür. Zira mihman murad kapısıdır. Hak ehli odur ki, hiç bir veçhile Hak'tan uzak kalmamalıdır. Eğer huccet edip Hak'tan kaçarsa, şeyten gibi o da Hak'tan sürgün olur.

Eğer bir tâlib, hakikat mihmanlığından uzaklaşır ve düşerse, onu ne halife, ne de Rehber ve ne de Mürebbi kurtarmaya kadir değildir.

Hiç kimse o tâlibin hizmetini göremez. Bilmeyerek dahi o kimse ile oturup kalkan ve ondan uzak durmayana, evliyâya karşıdır.

HALİL İBRAHİM PEYGAMBER

Bir gün **Halil İbrahim Peygamber**, kendi yaptığı Kâbeye bakıp şad oldu. Hak Tealâ'ya şükür eyledi. O sırada bir nida geldi."Ya Halil! Sen bana ne gibi hizmette bulundun.Yoksa sen benim mihmanımmısın, gönlümü hoş ettin" dedi.

Halil İbrahim Peygamber, o zaman anladı ki, bir mihmanı hoş karşılamak ve ona güler yüz göstermek, Kâbe inşa etmekten daha evlaymış.

O vakit Halil İbrahim Peygamber, ahd etti ki, mihmansız lokma yemeyecekti. Kırk gün geçti her hangi bir misafir (mihman) gelmedi. Halil Peygamber bu zaman içersinde tek bir lokma yemedi. Çok zayıf düştü.

Kırkbirinci gün bir kişi geldi. Fakat çok acayip bir hali vardı. Saçı sakalı uzamış, tırnakları uzamış, bıyıkları ağzını kapatmıştı. Gözlerinden akan kanlı yaşlar sakalından süzülüyordu. Halil Peygamber, derhal o kimseyi karşıladı. İzzet ikramda bulunup evine konuk etti. Konuk yerine oturunca, Halil Peygamber, mihmana hürmet ve yardım edebilmek için su getirip, saçını traş etmek istedi. Bıçak getirip tırnaklarını kesmek istedi. Bu hali gören konuk:

"Ya Halil! Sen benim ayıbımı gördün" deyip kalkıp gitti. Halil Peygamber, kalması için israr etti; fakat konuk kalmadı. Bu duruma çok üzülen Halil Peygamber, "Ya ilâhillemin" bana tekrar bir konuk gönder deye Hak'ka münecaat eyledi.

O zaman Hak Tealâ'dan bir nida geldi." Ya Halil, o konuk senden incindi gitti. Git o konuğun hatırını ele al ve gönlünü hoş eyle. Yoksa Celâlim Hak'kı için seni imansız gönderirim." dedi.

Halil Peygamber'in aklı başına geldi. Derhal konuğun arkasınd yetişip, mübarek yüzünü konuğun ayağına sürüp ağladı. Konuğu arka na bindirip evine götürdü. Ondan özür diledi. Onun gönlünü aldı. O k nuğun yüzü suyu hürmetine nice hikmetler görürdü.

Düşünün ki, bir peygamber bile mihmanına gereken hürmeti gö termediği ve onu incittiği için Hak Tealâ tarafından imanından ediliyo du. Şimdi bir tâlibin bir hak mihmanından düşüp ve o mihmanı ken sinden razı etmedikçe, nasıl dünyadan ahirete imanlı gider.

Eğer bir kimse, mihmanını incitir ve onun gönlünü hoş edeme nasıl Mürebbi ve Halifelik yapmaya muktadir olabilir. İnsanlar arasın birçok münafıklık olabilir. Fakat Hak, Muhammed Ali divanıhda bö şey olamaz. Bu yolda kötülerin yeri yoktur.

YOL KARDEŞLİĞİ - YOL ATASI TUTMANIN ASLI

İslâm dinini kabul edenlerin sayısı gün geçtikçe artıyordu. Hazr i Resûl Aleyhiselâm'ın isteği üzerene "Duvül Anzan Mağarası" na bir k yapılarak burası bir cemiyehane haline getirildi. Bu cemiyethanede y erkân sürmeye başladılar.

Hazret-i Resûlallah, Hazret-i Ali'nin elini tuttu ve ya kardeşim A sen benim yol kardeşimsin dedi.

Orada o gün ikisi kardeş oldular. O gün orada birçok kişi da kardeş oldular. Hamza Şehit olmuştu. Cafer-i Tayyar, İbni Cebel ile k deş oldular.

Kardeşliğin sünneti buradan kalmıştır. Ayni gün Resûlullah Sall lahü ve Sellem, Hazret-i Aliyyel Murtaza Keremullahu Vechehu hazrat rini oğul edindi. Böylece Şahı Merdan Sırrı Yezdan Hz. Ali, Muhamme Rehber edindi. Elele tutuşup üzerlerine hutbe okundu:

"Allahümme inni eşhüedike büke ve kefa-büke şahiden ve eş dü melâiketihe ve rahmeten arşuke."

Hazreti Muhammed, bu duayı Hazret-i Ali'nin üzerine okuduğu z man, Hazret-i Ali, Hazret-i Peygamberin tarikat içinde yol oğlu olmuşt

Orada hazır bulunanların önünde Hz. Peygamber, Hz. Ali'nin el tutup, ***"Lahmike Lahmi ya Ali"*** dedi. Daha sonra ***"Haza Fidünya V Ahiret"*** dedi.

Anlamı şudur: Ali benim dünya ve ahiret kardeşimdir. Tarikat içinde yol oğlumdur. Hazret-i Resûlullah sözlerine devam etti. ***"Ente Vasi ve Varisi"*** dedi. Anlamı şudur: "Ya Ali sen benim vasim ve varisimsin ve halifemsin." dedi. Hazret-i Resûl, tekrar Hz. Aliye dönerek:

"Ya Ali, sana iradet getirene erkânı tarikat üzereine el etek ver dedi. O gün üç kişi gelip Hz. Aliyyel Murtaza'nın önüne baş eğip erkân talep edip durdular.

Hazret-i Şah Aliyyel Murtaza gelin deyu buyurdu. Önce Selman-ı Farisi geldi, ikinci olarak Ümmü Ümeyye, üçüncü olarak da Bilâl-ı Habeşi geldi.

Hz. Ali'nin önünde etek öpüp biat ettiler. Daha sonra Aliyyel Murtaza, Selman'a riza verdi ve " ya Selman sen de Hazret-i Fatıma'ya, Hazret-i Hasan'na ve Hazret-i Hüseyin'ne ve diğer tâlib olanlara erkânı ve tarikatı talim eyle ve onlara Rehber ol " dedi.

Selman-ı Farisi, Hz .Ali'ye dönerek " ya Ali, ben Hazret-i Fatıma'ya nasıl Rehber olurum" dedi.

Aliyyel Murtaza buyurdu:

"Ya Selman, Hazret-i Resûl beni Rehber edindi. Ben Fatıma'ya Rehber olamam, çünkü caiz değildir. Var sen ona Rehber ol" dedi.

Bunun üzerine Selman, Hz. Fatıma'ya Rehber olup, erkânı ve tarikatı talim eyledi ve biat ettirdi.

Bu sebepten mü'min ve müslim iki kişinin bir Rehbere hak demesi yani el etek tutması caiz değildir. Eğer hak derlerse erkân sahih değildir

.Şöyle biline ki, Resûlallah Sallallahü Tealâ Aleyhe ve Sellam buyurdu ki, "bunun şükranesi gerektir ya Ali" Hz. Ali derhal yerinden kalkarak, kendisi için, Hz. Fatıma için, Hz. Hasan için ve Hz. Hüseyin için şükranlık lokma getirdi. Resûlullah Hazretleri bu şükraneyi yiyip şükür eyledi. Şükrane buradan kalmıştır.

Biz burada tarikat ehli arasında meydana getirilen bir erkânı anlattık. Cemi yol ehli kardeşler bundan faydalanıp yollarından sapmasınlar.

Zira Allahü Tealâ katında, Muhammed Ali katında ve on iki İmam kavlinden çıkmasınlar. Çünkü onların yolundan çıkanların yüzleri kara olur. Siz de bu yola sıtkı gönül ile bağlanın ki, yüzünüz kara olmasın.

REHBER NASIL OLMALIDIR ?

Rehber olan kimseye gerektir ki, Şeriatta kâmil, Tarikatta amil ol Tâlibine tariki ve cem-i erkânı telim ettire ve bildire. O tâlib dahi onun ta lim berekâtından ilmi tarikatı yani; tarikat ilmini öğrene. Zira Hz. Res buyurmuştur ki:

"Levlâ el mürebbi ma arafet rabbi" Anlamı şudur:" Eğer beni mürebbim olmasaydı ben rabbimi bilemezdim. "Zira Allahü Tealâ Hazre lerinden Cebrail gelmeyince ben her hangi bir hüküm veremezdim.

Şimdi siz dahi şöyle bilin ki Rehber bir tâlibe her hangi bir konu riza vermeyince o tâlib hiç bir şey yapamaz. Eğer rizasız bir iş yapaca olursa o kişi yoldan çıkar ve düşkün olur.

Cebrail gelip hükmetmeyince, Hazret-i Resûlallah dahi bir s söyleyemezdi. Bu terbiye ile gönül evini pür nûr eder ve göz nuru döke di.

Eğer bir tâlib'te böyle hareket ederse şeytan şerrinden emin ol ve o tâlibin yüzü kara olmaz, o kişi ahretliktir.

Rehberlik her kişinin hakkı değildir. Rehber olan kimse, şeriat kâmil ve tarikatta amil olmalı. Ayrıca cömert, eli açık ve gönül kap açık olmalı. Dili tatlı, sözü mutlu ve Cenab-ı Hak'kın yaratmış oldu tüm mahlukata karşı şefkatli olmalıdır.

Elinden ve fiilinden hiç kimse incinmemeli ve temiz ahlaklı olma Kendisini nasıl bilirse, bütün mü'minleri öyle bilmeli. Eğer alim olurs nurun alâ nur olur. Bu da bir ibadettir. Hak'kı ve batılı, hayrı ve şerri fa edip; bilmek dahi ilimdir.

Alçak gönüllülük bir tevazudur. Zira şeytan lâin tevazu ehli olm dığı için secde etmedi. Bu sebepten merdud oldu.

Rehber olan kimse, öyle olmalıdır ki, adaleti elden bırakmama Eğer adaletli davranmasa, doğanın rızkını serçeye yedirmiş gibi ol Çünkü bir başkasının rızkını, başka birine yedirmek onun hakkı değil Zira yiyenin boğazından geçmez.

Hz. Resûlullah buyurmuştur ki: ***Kelli Münase Alâ Kaderin Akı him."***

Anlamı şudur: "Siz insanlara onların akılları erdiğince konuşu Fakat hal ehline gerçekleri anlatın ki, o bu bilgiler ışığında kendisini tiştirip ve kemâle ulaşsın. Böylece ilim ve irfan mertebesine ulaşır.

HAK TÂLİBİNE BAZI ÖĞÜTLER

Bilinmelidir ki, Şeriat, Tarikat, Ma'rifet ve Hakikat'ın yedişer kıpısı vardır. Toplam yirmi sekiz kapı eder.

Cenab-ı Hak, ***"Sema semavatin velardi"***

Ayetinde yerlerin ve göklerin de yedişer kat olduğunu beyan eder. Gökteki seyyarelerin dahi yedi olduğu bilinmektedir.

Birinci kapı Şeriat kapısı avâm içindir:

Biline ki,**"şeriat"** ataşe tealik eder. Çünkü çiğler ateşle pişip hasıl olur. Tarikatı şeriat içinde tahsil etmek gerektir ki, insan kâmil olmalı.

"***El Babü Evvel Kalellahi Tealâ Etiullahe Eteyurre Süle Emri Minhim.***" Anlamı şudur: "Allah'a muti olun ve buyruğunu tutun, yerine getirin ve Resûlüne itaat edin, şeri şerifine mualif olmayın ve davet ettiği yola gidin. Zira şeriat emri vahiyle sabit olup, mutiy biatı senettir. Çünkü bu hak kelamıdır. Ulül emre mutiy olun.

"El Babüssani Kalellahü Tealâ Akiy Musselâte ve Atüzzekat."

Anlamı şudur: "Siz beş vakit namazı kılınız ve her zaman zikir ve tesbihle meşgul olunuz. Eğer malınız varsa zekât verin, gıybetten ve masivadan kendinizi koruyun."

Zira Hz. Peygamber, buyurmuştur ki: ***"El Gıybetü Eşşedü Minezzina"***

Anlamı şudur: "Gıybet zinadan daha günahtır. Bütün kötülüklerden ve şer işlerden uzak durun ki, şeriatta tamam olasınız".

Şöyle ki: ***"El Babü Salis Kalellahü Tealâ ve Atüzzekat"*** Anlamı şudur: "Allahü Tealâ'nın, verdiği malda yüz akça da iki akça hakullah vardır . Bu zekat her yıl verilecektir. Bu zekatı vermeseniz, sizden hesap sorulur. Bunu yapmadığınız zaman şeriatın şartını yerine getirmemiş olursunuz".

Şöyle ki: ***"El Babü Rabbi Kalellahü tealâ Savmu Eşereküm."***

Manas şudurı: "Siz bir ay oruç tutunuz ki, bütün azanız ile oruçlu olun; Elinizden,dilinizden ve bütün azalarınızdan kimseye kötülük gelme-

sin. Ağzınızla haram yemeyin,elinizi harama sürmeyin."

"El Babülhamis Kalellahü Tealâ Vemen Yamel Minessalihan

Anlamı şudur : Bütün kötülüklerden uzak durun ve salih amel s hibi olun ki, cehennem ateşinde yanmayasınız. Salih amelden mura Cenab-ı Hak'kın bütün emirlerini yerine getirmektir. Böyle olursanız. C hennemden korkar ve cenneti umarsınız. Siz Hak'kı görmek için gay ediniz ki, Hak'kı görmek size müyesser olsun.

"El Babüssades Kalellahü Tealâ Haccübeyte Rabbehüm Min tetea İleyhi Sebilen." Anlamı şudur: Cenab-ı Allah buyuruyor ki, kim ki gücü yetip bir kere hacca giderse cehennem ateşinden ona za gelmez. İki kere giderseniz, cehennem ateşinden tamamen kurtulur nuz.

"El Babüssabi Allahü Tealâ fecteni Bühü Balleküm tiflühüm."

Anlamı şudur: Cenab-ı Allah buyuruyor ki, siz benim emir ettiğ yapınız, nehy yani yasakladığım işleri yapmayınız. Bu demektir ki, C nab-ı Allahın emrine uyun, şeytanın emrine muhalif olun ki, cehenn ateşine yanmayasınız.

İkincisi: Tarikat olup doğru yoldur:

Tarikat, ***"İnnehaza sıratın müstekim fettelühü."*** Ayetiyle sabit Tarikat, Hak'ka giden doğru yoldur. Buna göre Hakikatı **"Tarikat"** için tahsil etmek gerekir ki. insan kemâle erişsin ve o kimse kusursuz bir san olsun. Tarikât ehlinin ilk yapacağı iş tövbe etmesini öğrenecek Çünkü her şeyin başı tövbedir.

"Kalellahü Tealâ ya eyyüelleziyne amenu talâ ilallahü tevbe masuhan." Hak Tealâ bu ayette buyuruyor ki, "ey bana iman eden ku rım, siz günahlarınıza tövbe eyleyin ki; günahınızı bağışlayayım. S rahmet edeyim.

"Diğer bir başka hadiste şudur: ***"Ettaibü minelzzenbi kânelâz be lehü."*** Hak Tealâ buyuruyor ki: "Bir kimse günah işlese ve ardın tövbe etse, o günahı işlememiş gibidir. O tövbe öyle bir tövbedir ki, r

şayih yani bir Şeyh elinden ve Halife elinden olmalıdır ki cümle günahından geçilsin". Ancak o günahı tekrar işlememek gerektir.

Bir kimse ister şeriat, ister tarikat ehli olsun, ilk yapacağı iş **"Tevhit"** tir. Tevhit tarikatın başlangıcıdır.

Cenab-ı Allah, bir ayetinde şöyle buyuruyor: ***"Ayyühellezine amenüzkürü zikren kesiren."*** Anlamı şudur: " Ey bana iman getiren kullarım. Beni siz çok anın ve zikir eyleyin, gece gündüz gizli ve açık her saat beni anın ki, bende sizi unutmayayım." buyurmuştur.

Allah'ı dil ile ikrar eyleyin, gönül ile anın. Derviş olana gerektir ki, zikre başlarken: ***" Euzubillahimineşşeytanirracim Bilmillahirrahmanirrahim Falem İnnehulâllâhe illallah Muhammed-en ve Salâvaâtullah ve Aliyyün veliyullah Şeyhi Mürşüdullah."***

Sofu veya Tâlib, bu salavatın ardından kendi bağı olduğu şeyhinin adını, gelmiş geçmiş nebilerin, velirelin adlarını zikrederek onların yüzü suyu hürmetine Cenab-ı Allah'a niyazda bulunabilir. Dil ile ve gönül ile devamlı zikir eden kişinin kalbine ilahi feyz dolar, ilham gelmeye başlar.

Kelime-i tehvid tâlibin gönlünü ferahlatır. Böylece o tâlib, eflâka çıkar ve terakki eder. Hak'kın nûr-u cemâlini temaşe eder yani görür. Her saat Hak'kın cemâlini görür ve ona hiç bir zaman icap olmaz.

Zira derviş olan kimse hiç bir zaman dilinden zikirullahı kesmemelidir. Eğer böyle yaparsa, o zikrin nûr-u kalbine düşer ve nefsi emarenin kökünü kesmiş olur.

Böylece nefsi levameye ulaşır. Bu kere o kimse **"zühtü takvaya"** gönül bağlayıp, gönlüne cila verir. Zira Peygamber efendimiz bir hadisi şerifinde şöyle buyurmuştur:

"Külle şeyin lehuseyhalün ve seykalül kalbi lâ ilâhe illallahü."

.Anlamı şudu: "Her nesnenin bir pas gidericisi vardır. Ancak kalbin pasını **"Kelime-i Tevhid"** giderir." O zaman insanın gönül gözü açılır, bu kere o kişinin gönlü ve dili zikirullah ile meşgul olur. Nefsi mütmainneye erişir. Bu makamda o kimsenin aşkı temiz olur. O bendeye muhabbetullah hasıl olur. Böylece kalbi temizlenmiş olur. Bu kimse bundan sonra erkân göre; yani erkân içine girebilir.

Muhammed Mustafa (s.v.s.) şöyle buyurmuştur: ***"Men arefe ne se fakat arefe rabbe."*** Anlamı şudur: "Rabbini bilen kendini bilir, kend ni bilen rabbini bilir."

Hazret-i Fahrî Âlem, bir hadisi şerifinde "Eğer Cebrail olmasay ben rabbimi bilemezdim" buyurmuştur.

Gene Hazret-i Resûlullah buyuruyor ki; herkesin bir Mürebbisi o malıdır. Yoksa şeytan aleyhillãne onu yolundan çıkarır..

Şimdi **"Mürşidlik"** o kimsenin hakkıdır ki, evliyânın yolunda b vechile hiç kusuru olmaya ve evliyâ tariki içinde ise yirmi sekiz suv vardır. Bu suvallere cevap vermelidir.

Mürşid olacak kimsenin şeyhinin nesebi; yani silsilesi Hak, M hammed Ali'ye çıkmalıdır. Eğer o kimsede bu vasıflar yoksa, bu yirı sekiz suale cevap veremese, ona Halifelik ve pîrlik caiz değildir. O kir seye **"Kutup"** luk dahi caiz değildir. Bu yirmisekiz sual şunlardır:

1- Allah'ın birliği ve tevhidir.
2- Adil olmaktır.
3- Subud'dur.
4- Emanettir.
5- Emir-i Maruftur.
6- Nehi Münherdir.
7- Tevelladır.
8- Teberradır.
9- **Sorru:** Kimin oğlusun ?
Cevapi: Yol oğluyum
10- **Soru:** Yol kimindir ?
Cevapi: Muhammed Mustafa'nın ve Aliyyel Murtazanındır.
11- **Soru :** Muhammed Ali'nin yolu hangisidir ?
Cevap : Şeriat, Tarikat, Ma'rifet ve Hakikatır.
12- **Soru:** Tac ve hırka kime geldi ?
Cevap : Adem Safiyullaha, Nuh Nebiyillaha ve İbrahim Hal lullaha geldi.
13- **Soru:** Renkleri nasıldır ?
Cevap : Adem Safiyullaha "ak" geldi. Nuh Nebiyullaha "al" ge di. Halilullaha "siyah" geldi.

14- **Soru :** Hazret-i Muhammed Mustafa'ya ve Hz. Ali'ye nice geldi ?

Cevap: Hz. Muhammed Mustafa'ya "yeşil" geldi. Hz. Ali'ye "kırmızı" geldi.

15- **Soru :** Tac'ın farzı nedir ?

Cevap : Pîr sohbetidir.

16- **Soru :** Tac'ın sünneti nedir ?

Cevap : Pîr hizmedir.

17- **Soru :** Tacın aslı nedir ?

Cevap : İstiğfardır.

I8- **Soru :** Tac'ın fahrî nedir ?

Cevep : Her türlü kötülükten ve yaramaz işlerden uzak durup, iyi işlere yönelmektir.

19- **Soru :** Tac'ın kapısı nedir ?

Cevap: Halifedir.

20- **Soru :** Tac'ın asası nedir ?

Cevep : Pîr'dir.

21- **Soru :** Tac'ın dışarısı nedir ?

Cevap: Üsad-ı Kâmildir.

22- **Soru:** Tac'ın dışı ve içi nedir ?

Cevap: Duvazde- i imimdır.

23- **Soru:** Tac'ın terekleri nelerdir ?

Cevap: Zikirdir.

24- **Soru:** Tac'ın iç terekleri nelerdir ?

Cevap: Duvazde-i imamdır. Amma, Tac'ın "terki" olmasının manası."Terki menaki"dir. İmam Aliyyel Murtaza men etmiştir. Zira pişüvari refikimizdir.

25- **Soru:** Tac'ın binası nedir ?

Cevap: Pâk olmaktır.

26- **Soru:** Tac'ın ihtiyarı nedir ?

Cevap: Kefendir.

27- **Soru:** Tac'ın hayatı nedir ?

Cevap: Baş okumaktır.

28- **Soru:** Tac'ın tamamı nedir ?

Cevap: Yere koymamaktır. Fakat bir kimsenin tacının hüllesi yırtılmış olsa, o kişi mevdutdur.

Cümle evliyalar kavli ile; gaziler, emmareler, pirler, cümle bu erkân içinde ikrar edenlere farzı ayandır ki, bu erkânları yerli yerince görmelidirler.

Hem şeyhinin nisbiviyetini İmam Aliyyel Murtaza'ya bırakmalıdırlar; yani şeyhinin nesebini İmam-ı Aliy'ye çıktığını bilmelidir. Eğer bunları bilemese ve cevaplarını veremese, o kimseye "Pîr"lik ve "Nurbiyetlik' caiz değildir

ŞEYH SAFÎ HAZRETLERİNİN SOY SİLSİLESİ

1. Haza Sultan Seyyid Şah Dehnem.
2. İbni Seyyid Şah İsmil.
3. İbni Seyyid Şah Haydar.
4. İbni Seyyid Şah Celil.
5. İbni Şah İbrahim.
6. İbni Seyyid Ali.
7. İbni Seyyid Şah Haydareddin.
8. **İbni Seyyid Şah İshak (yani Şeyh Safî).**
9. İbni Şeyh Kudbeddin.
10. İbni Seyyid Salahaddin
11. İbni Seyyid Avaz'ül
12. İbni Seyyid Feyruz (Firuz) Şah.
13. İbni Seyyid Muhyiddin.
14. İbni Seyyid Ali.
15. İbni Seyyid Hüseyin.
16. İbni Seyyid Ebül Kasım.
17. İbni Seyyid Şuayib.
18. İbni Seyyid Hasan.
19. İbni Seyyid Davud.
20. İbni Seyyid Ahmed.
21. İbni Seyyid İmam Musa-i Riza,
22. İbni İmam Cafer-i Sadık.
23. İbni İmam Muhammed Bakır.
24. İbni İmam Zeynel Abidin.
25. İbni İmam Hüseyin.
26. İbni İmam Aliyyel Murtaza Salavatullahi Aleyhim Ecmayin.

Bu soy silsilesinden de anlaşılacağı gibi, kitabımızın konusu ve adını verdiğimiz kişi, "Şeyh Safî Hazretleri" On dokuzuncu göbekten Hazret-i Ali'nin torunudur.

BİR TÂLİBİN TARİKATA GİRME MERASİMİ

Tarikata girmenin erkânı budur ki, tarikat ehli cem olup otururlar. Önce yol erkân bilen birisi yola girecek olan can kardeşi alıp içeri getirir. İçeri girerken şöyle der:

"Esselamıaleyküm ya ehlel mürüvvet ve sefa gelmeniz Tanrı için, söylemeniz Tanı içindir.

İş bu mü'min kardeşiniz ayağınız tozuyla gelip, bu makamda darınıza durdu.

Muradı odur ki, siz ihtiyarların önünde meşayıkın silsilesine bağlanıp, evliyâ dergâhına girip, sahibi tarik ve kul olup, şahı vilayet emirel mü'minin Aliyyel Murtaza aşıklarına hizmetkâr olmak ister. Bu aşıkın hakkında ne buyurursunuz" diye sorar.

O zaman orada oturan canlar, şöyle derler:

— Mahaldir ki, kimi severse reva görürüz. Mübarek olsun, varsın yol atasını bulsun.

Daha sonra yol atası ile tâlib, karşılıklı diz üzere otururlar ve sağ ellerinin baş parmaklarını birbiri üzerine koyup, el tutuşurlar.

Tarik "**Akid**"ini yerine getirirler; şöyle ki, bir tarik ehli veya yol atası, bu câna önce tövbe ettirir ve gerekli telkinlerde bulunur.

Şöyle devam edilir:

Tövbe estağfurullah!.. tövbe estağfurullah!.. tövbe estağfurullah!..

"Bismillahirrahmanirrahim, İnnelezîne yübâyiûneke innema yübâyinûllahe yedullahi fevka eydîhim femen nekese fe innema yenküsü âlâ nefsihi ve men evfâ bima âhede aleyullâhe feseye'tihi ecren azîmâ, Devam eder:

İnnelezîne ahettüm minel müşrikine sümmelemyenfuku hümnesie velem yuza hirüküm fettimmu ahdehüm ilâ müddethim innellahe yuhipbül müttekiyne"

Der ve arkasından şu salavatı getirir. Oniki İmamlar:

ON İKİ İMAMLAR (SALAVAT)

Bismillahirrahmanirrahim,
Allahümme salli alâ nuri Muhammed Mustafa,
Allahümme salli alâ İmam Aliyyel Murtaza,
Allahümme selli alâ Hatice'tü Kübra Fatıma'tü Zehra,
Allahümme salli alâ İmam Hasan Hulkî Riza,
Allahümme salli alâ İmam Hüseyin mazlum şehid-i desti Kerbel
Allahümme salli alâ İmam Zeynel Abidin mahsumu Pâk,
Allahümme salli alâ İmam Muhammed Bakır,
Allahümme salli alâ İmam Cafer-i Sadık,
Allahümme salli alâ İmam Musa-i Kâzım,
Allahümme salli alâ İmam Riza,
Allahümme salli alâ İmam Takî,
Allahümme salli alâ İmam Nakî,
Allahümme salli alâ İmam Şah Hasanül Askerî,
Allahümme salli alâ İmam Muhammed Mehdi.

Duvazde-i İmam:

Sahib-i zaman, kutbetûl devran, hüccet-i kayım, duvazde-i İma cahrede masum-u pâk. Eveliyle ahirin, tayibinle tahirin, zahirinle bâtın salâvâtullâhi aleyhim ecmayin, on iki İmam, on dört masum-u pâk, pî miz kukb-i âlem Hacı Bektâsi Velî, Sultan Süceattin-i Velî efendilerimi keremine yâ Ali Hü!..

Bunun arkasından da **"Nad-Ali"** okunur:

Bismillahirrahmanirrahim,

Allahümme ente samed-i min indeke, meded-i bi Hak'kın na aliyyel masharûl acayibin tecidihu avnen nake fi enne vayibi hammin gammin seyenceli bi azametike,

Yâ Allah, Yâ Allah, Yâ Allah,

Ve bi nûr-i nübüvetike Yâ Muhammed, Yâ Muhammed, Yâ M hammed.

Ve bi nûr-i velayetike, Yâ Ali, Yâ Ali, Yâ Ali.

Ve bi Nûr-i İsmetike Şah Hasan, Şah Hasan, Şah Hasan.

Ve bi Nûr-i İsmetike Şah Hüseyin, Şah Hüseyin, Şah Hüseyin.

Hatice-tü Kübra, Fatıma-tü Zehra ayrül nisa âlemin.

Edrikni, Edrikni, Edrikni Yâ Ali,

Yâ mufafili hali, haline ahsenül hâl. Lâ feta illâ Ali lâ seyfe illâ Zülfükar. Esselâtü Vesselâm Yâ Resûlallah, Esselâtü Vesselâm Yâ Aliyyel Veliyullah.

MÜREBBİ İLE YOL OĞLUNUN KARŞILIKLI GÖREVLERİ

Bir mürebbinin yol oğluna hizmeti şunlardır:

Mürebbi, yol oğluna Hak'ka giden yolları gösterir. Şeytanın mekrü hilesinden sakınmasını öğretir. Nefsi emareden kaçınmasını öğretir. Her türlü kötülükten korunması için, tâlibine yol gösterir.Yol oğlunu, bütün müşkülleri ve zorlukları kendiliğinden aşabilecek mertebeye yükseltir.

Yol oğlunun görevleri ise, kendisini Mürebbisine teslim etmek ve onun buyruğundan dışarı çıkmamaktır.Tâlib, Türebbisinin buyruğuna muti olur, her ne söylerse yerine getirirse, Hak'kın emrini yerine getirmiş olur ve bütün kötülüklerden ve şer işlerden korunmuş olur.

Peygamberimiz bir hadisinde şöyle buyrulmuştur:

"Kalen nebiyyü sallâllahü Tealâ aleyhi ve selamül hezzebet lâ ümmeti."

Anlamı şudur: "Ahde vefa eyleyen mü'minlerde yalan olmaz, yalancıda da iman olmaz."

Bu sebepledir ki, yol oğlu atasının emrine muhalif işlerden sakınmalıdır. Mürebbi, yol oğluna bağırıp çağırsa ve onu hazarlasa, yol oğlu; yol atasından yüz çevirmelidir. İkrarı üzerine başını koyup, kesinlikle dönmemelidir. Atası tâlibi kusurundan ötürü hazarlasa dahi Rehberden yüz çevirmemelidir. Eğer muhalefet ederse ahdinden dönmüş olur ve ikrarsız kalır.

Bu tâlib imansız gider. İki cihanda şeytan gibi merdut olur. Hz. Muhammed Mustafa'nın ve Aliyyel Murtazanın ve on iki İmamların safından mahrum olur. Neuzubillâh o talib, on iki İmam yoluna, başını, canını ve malını feda etmeye hazırım diyerek ikrar vermişti.

Atasına ve Rehberine muhalif hareket ederse vermiş olduğu ikrarı

bozulmuş olur.

TÂLİB VE SOFULARA BAZI ÖĞÜTLER

"Elbabül mihraç" mucibince derviş olan kimse, hacıdır. Çünkü bütün her şeyini Hak yoluna koymuştur. Kâbeye "Hakikat" talebinde b lunur. Onun muradı dizar görmektir. Ayni zamanda müşahadedir.

İkinci olarak da o gazidir. Çünkü kendi nefsi ile gaza (savaş) ede Hak Tealâ yolunda nefsine muhalefet eder. Nefsi ile mücadele ve muh rebe eder. Kendi nefsi emaresini öldürür.

Üçüncü olarak da, her kim dostun didarını görmek arzusuyla ke disini helâk eder ve her kim dost (Hak) aşkına kendisini öldürürse, kimse şehit olur. Zira Peygamberimiz Hz.Resûlullah efendimiz, şöyle b yurmuştur: ***"Men mata aşkan fakat mata şehiden"***

Hadisi şerif mucibince derviş olan kimse, nefsi emaresini müc hade ile tebdil edip, mücahade ile muhkem bağlıya ve o sıfatla her z man refik olmamalıdır. Yani insan kendi nefsini kontrol altına alıp, on esiri olmamalıdır.

Şeyh hazretleri şöyle buyurmuştur: ***Münha zebhül müridürra fehüre"*** Yani nefsine uyan müridden hayır gelmez.

Şeyh fütühatında şöyle buyrulur: ***"Ezzavureti tulühül mazare*** Yani nefsine hoş gelen şeyi ona verme. Zira nefs arslan gibidir. Nez man ki, sen ona birşey vermez aç bırakırsın, o zaman o zebun (zayıf bitkin) olur ve sana itaat eder.

Eğer sen onun her istediğini verir, onun her istediğini yerine get rirsen o seni arslan gibi parçalar ve helâk eder.

Derviş olan kimse nefsini hak yolunda terbiye eder ve onu bu yo da kontrol altına alabilirse mutlu olur.

Eğer o nefsinin emrine girerse, nefsinin istediklerini yerine getir ve onunla meşgul olursa vay o kimsenin haline; o kimse bu yolda hela olur.

Tarikat bir nefis terbiyesi yoludur.Tarikat insanı Hak'ka yaklaştır Bir hadiste şöyle denmektedir: ***El babul kamis tasdik ibtidai tarikat"*** :

Cenab-ı Allah sadık kullarını sever denmektedir. Tâlib olan kims iradesini muhafaza etmelidir. Bu da ancak bir tarikat içersinde gerçekle şebilir.

Tâlib olan kişi irade sahibi olmalı ve imanını sağlam temeller üzerine oturtmalıdır. Eğer hertürlü kötülükten ve münafık kimselerden kendisini uzak tutarsa, Hak'ka ve halka hoş gelmeyecek işlerden kaçınırsa; Hak katında ve halk içinde kimse onun ayıbını söyleyemez.

Tâlib olan kimse halktan uzak olup. Hak'ka yakın olmalıdır. Eğer bir kimse tarikata sıtkile bağlanıp, bu yolda kendisini yetiştirirse, Hak'ka lâyik olur.

Bir kimse tarikat içinde bahadır olup, nefsiyle mücadele ederse, Hak Tealâ o kimseyi sever. Tarik ehline gerektir ki, bir tarik ehli kardeş bulup, tarikat yolunda murada ersin. Eğer tarikat içinde bir kimsenin yol kardeşi varsa, o kimse bahadır olur; yani daha güçlü hale gelir. Hep beraber çalışıp, şeytanın mekrü hilesinden ve çillesinden kurtulurlar. O zaman bütün dünya âlem o kimseye düşman olsa korkmamalıdır. Zira bu yol içinde insanı yoldan çıkarmak için uğraşan pek çok engel vardır.

"Elebabül Sabi Kalennebüyyü Sallallahü Tealâ Aleyhe ve Sellam El hayaüminel İmani Lehü"

Bu hadiste şöyle denmektedir: "Eğer bir kimsenin hayası (utanması) olmasa imanı da yoktur."

Şeyh hazretleri buyuruyor ki, sofuluk küllü edebdir; yani sofuluk edepli olmak demektir. Eğer bir kimse edebini bilirse o kimse edebliler safında yer alır.

Eğer edebini gözetmez ve bilmese, o kimsenin imanı olmaz. Tâlib olan kimse edeb ehli olmalıdır. Her yerde ahlâk üzere olmalıdır. Kendisini daima tarikat kapısından ayırmamalıdır. Hakikat sohbetlerine katılmalı ve burada itaat kapısını açıp, can kulağı ile dinlemelidir.

Sükut ehli olmalı, kendisine bir söz sorulmayınca cevap vermemelidir. Eğer söylemesi gerekirse sözü doğrusunu söylemeli ve eksik söz söylememelidir.

Zahirde ve batında şeyhin işaretine müntazır olmalıdır. Her hangi bir kimsede bir kusur ve bir ayıp görse o kişinin yüzüne vurmamalıdır. Her zaman gönlünü pâk (temiz) tutup, saf etmelidir.

Zahirde şeriat libasın (elbise) giyip, tarikatta hakikat libasını giymelidir. O vakit kimse o kişinin sırrına vakıf olamaz. Şöyle ki, tefekkür intihayı; hakikat aleminde ve rahmet deryasında cümle canlarla "cevlan" eder.

Ben bunları sana haber verdiğim zaman sen orada idin, fakat şi di tenin topraktır. Çünkü sen bu dünyada uykuya dalarsın ve bütün do larını unutursun. Nasıl ki, bir kimse gelip sana uyku içinde geçen hall sorsa hiç birini hatırlamasın. Hatta bazı hadiseleri görsen inkâr eders Çünkü senin ruhun ki, lâ mekân aleminde idi.

Bu hal insan için gaflet uykusudur. Kale Resûlallah Tealâ Ale ve Sellam, şöyle ***"Ennasu niyamü feiza amenü fentebehu"*** buyurmu tur; yani bu dünyada insanlar uykudadır.

Ne zaman ki, uyanırlar; bütün dünya ahvalini unuturlar. Tâlib ol kimse bütün dünya nimetlerinden yüz çevirip, Hak için can-ı başt geçmelidir ve sırrını na ehline bildirmemelidir.

Bu konuda Şeyh Kalle Sallahü Sırrı şöyle buyurmuştur;***"El l büssaminfi intikaî hakikat"***:

Anlamı şudur: Tâlib seyirde gerek. Bu günkü seyrinden yarı seyrin daha ileriye olmalıdır. Yani bir tâlibin her günü bir önceki gün den daha hayırlı olmalıdır.

Devamlı zikir ve ibadetle meşgul olmalıdır. Başka bir işle meş olmamalıdır. Taki, Hak Tealâ ona hidayet edip yol göstersin. Eğer gü den güne kendisini bu yola veremese, bu kişinin ahirette hali nasıl ol Derviş olan kimseye gerektir ki, akıllı ola; aklının erdiğini yapmalı, erm diğini yapmamalıdır.

Yol atasının ve müsahibinin emrine muhalif hareket etmemeli Eğer yol atasının ve müsahibinin rizası olmadan bir iş yaparsa, büt çektiği zahmetler boşa gider.

Yaptığı bütün ibadetler zayi olur. Ahirete şeytan gibi merdud der. Ebedi dergâhtan sürülür. Tâlib olan kimse, ikrarında sabit olmalı rizasız hiç bir iş yapmamalıdır.

Tarikat içinde edeple oturup edeple kalkarsan, yüzbin günahın hi olsa Adem Peygamber gibi bağışlanıp, makbul olursun.

Devamlı kendi özünü görüp, sana zarar verecek şer işlerden sa nasın. Hiç bir zaman sitemkâr olmayasın. Derviş olana gerektir ki, tari içinde sebatkâr olsun ve bu yolda gayret edip, zorluklardan yılmasın.

Tarikat sohbetlerinden ayrılmasın, hakikat sohbeti ile meş olup, gönül aynasını temizlesin ve "lâhmike lâhmi, cismike cismi" olu amil olur. O vakit o kimseye "gayip aleminden" bir nida erişir ki, hiç ki

senin erişemeyeceği bir makama ulaşır. Bu makama erişip bu sırra vakıf olan kimse, can-ı baştan geçip, hak ile hak olur. Cümle âlem onun sohbetinden feyz alır ve ona hayran kalır. Böylece envarî hak kendisinde peyda olur.

O kimsenin rizası ihsar olur ve o kimsenin kalbinde hiç bir veçhile zulmet kalmaz. Gönül gözü açılır, kemâle ulaşır. O kişi marifet bakımından en son mertebeye ulaşır ve onun bilgisinden cümle âlem feyz alır.

Marifet bilgisi suya benzer. Çünkü su her şeyin hayat kaynağıdır. Su olmayan yerde hayat olmaz, nebat bitmez ve o yer harap olur.

Bu âlem dahi suya benzer. Eğer bir kimsenin marifeti olmasa o kimse dahi susuz yere benzer. Susuz yerde hiç bir meyve olmaz, marifetsiz kişi de bu susuz yere benzer. Çünkü susuz yerde ne hayvanlara ne de insanlara faydalı hiç bir gıda yetişmez.

Şeyh dilinde ilim münteha-i marifettir. Çünkü bir kimsenin zahir ilmi, o kimseyi pâk kılar. Okuyup öğrenmek herkes için çok faydalıdır.

Bir ayette şöyle buyurulmuştur: ***"Kalellâhü Tealâ kemeselül himari yahmillü esgari ha"***

Ayetin anlamı şudur: "İlim sahibi bir kimse, bildiklerini kimseye anlatmaz kendisine saklarsa; üzerine kitap yüklenmiş eşeğe benzer.Çünkü kitapları taşıdığı için, o eşeğe rağbet ederler. Fakat o kitaplardaki ilimden o eşeğe hiç bir fayda gelmez. Hatta o kitapları taşıdığından dolayı eşekliğinden de kurtulamaz."

Bu konuda şöyle denmiştir: ***"El ulemâ-u veasetül enbiya-i vel'evliya-i"***

Manası şudur: "Burada verasetül enbiya'dan maksat; şeyhî marifettir."

Hazret-i Resûlallah, buyurmuştur ki, ***"El fakri,fahri"*** bunun anlamı da, dünya "ceminden" kaçmaktır.

Hazret-i Resûlullah buyuruyor ki: ***"Et dünya ciğfetün ve talibûha kilâ bün"***

Anlamı şudur: "Bu dünya kokmuş bir leştir." Köpekler bu dünyaya tâlibtirler. Sen gayret et, bu dünya nimetine ve muhabbetinden kendini uzak tut ki, sana da köpek demesinler."

Bu dünya nimetine tamah etmesen, makamın cennet olur. Bütü mesele Allahü Tealâ Celle ve Alâya hizmet edip, ihlas ile ve kâmil şey terbiyesiyle Hak'ka yönelmektir.

Hak yoluna hizmet etmektir. Böyle hizmet eden kişiye bazı hall hasıl olur. Bu kişi dünyayı bir başka görmeye başlar. Bu kişinin bütü halleri Tanrı'nın halleridir. O kişi hak ile hak olmuştur.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Dışardan ceme gelen bir kimseye ayağa kalkm varmıdır ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Eğer gelen kimse, Halife, Mürebbi, Rehber ve Pîr ise kalkm gerektir. Kalkılmasa erkân değildir

MÜSAHİPLİK KAVLİ

Müsahip olan kimseler, batın ilmine vakıf olmalı ve ayağı yol bulunmalıdır. Meşayih kavlinde bunu böyle bilmeyen ve bu yolda olm yan müsahip değildir. Eğer Halife ve Mürebbi yolunda değilse, yola g denle yola devam etmelidir.

Bir tâlibin müsahibini koyup yoldan ayrılması caiz değildir. Yo dan ayrılan kimse muhakkak yola davet edilmelidir. Eğer gelmez ise m sahibi, bir başka yola gidenle; yola devam etmesi gerektir. O günahk olan kimse, yola gelince bir evvelkinden bir evvelkiye müsahip tutarl imiş, ancak buna Halifeler meni olurlarmış bu çok sakıncalıdır. Zira me edenler günahkâr olurlar. Çünkü müsahip müsahibin kardeşidir. Bunla ayırmak caiz değildir. İster tâlib olsun, ister mürebbi olsun bu duru onlar için "kazanç" tır.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh! Kim tâlib götürebilir ?

Şeyh Safi, Buyurdu ki:

— Dört kapı sahibi olmayan kişinin tâlib götürmeye hakkı yoktu Tâlib götürecek olan kimse, dört kapıda muhkem olmalıdır. Eğer b kimse dört kapıda muhkem değilse, tâlib götüremez.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh! Üzerinde tâlib bulunan bir Baba bu dünyadan gittikten sonra ne yapılmalı ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Baba'nın oğlu beşikte dahi olsa, o tâlib onun hakkıdır. Çünkü o Tâlib, ona babasından kalmış malı, mülkü , bağ ve bahçesi gibidir. O tâlibler ondan yüz çevirmeyeler. Eğer yüz çevirirlerse merdutdurlar.Yüzleri karadır.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya şeyh! Tâlib halk içinde nasıl oturmalıdır ?

Şeyh Safî, buyurdu:

— Bir tâlib dört kapı sahibi değilse, tarikatta "ibtida" yani; yenidir. O tâlib edeple oturup, dört kapı sahibinin yanında sohbet süremez; merdut olur ve yüzü karadır. Zira dört kapı sahibi olan tâlib, benim sağ elim ve sağ gözümdür.

İbtida (yeni) tâlib yanında sohbet sürülmez. Her kim sürerse merdutdur ve yüzü karadır. Ayni zamanda evliyâ düşmanıdır. Benim sırrımı açmış olur.

Şeyh Sareddin, sordu:

— Ya Şeyh Safî! Dört kapı sahibinin müslimi nasıl olmalıdır ?

Şeyh Safî, bulurdu:

— Dört kapı sahibinin müslimi (ailesi) toprak gibi olmalıdır. İtaatkar olmalıdır. Hak yolundan ayrılmamalıdır. Fedakâr ve gayretli olmalıdır. Eğer böyle olmasa iki cihanda yüzü karadır. Onun yanında oturmak zararlıdır.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Tâlib Rehber yanında nasıl oturmalıdır ?

Şeyh Safî, buyurdu:

— Tâlib Rehber yanında sağır ve dilsiz olmalıdır. Eğer dil verirse; yani konuşursa merdutdur. İki cihanda yüzü karadır. Tâlib, hiç bir zaman Rehberine karşı gelmemeli ve gönlünde ona karşı kin tutmamalıdır.

Şeyh Sadreddin, sordu:

— Ya Şeyh! Tâlib ne demektir, Rehber ne demektir ?

Şeyh Safî, buyurdu ki:

— Tâlib bir sürü koyundur. Rehber ise çobandır. Eğer o çoban o koyunu boğazlar ise, o koyun hiç tınmamalıdır. Eğer tınarsa; yani ses çıkarırsa, veya her hangi bir harekette bulunursa merdutdur.

Şeyh Sadreddin, sordu:

—Ya Şeyh! Eğer tâlib koyun ise, eti pişmişmidir.Yoksa çiğmidir

Şeyh Safî, buyurdu:

— Evliyânın yedi farzı ve sünneti o tâlibte olduğu için o tâlib pi miştir dedi.

BAZI SORULAR VE CEVAPLAR

Bir tarikat ulusuna sordular:

— Güzel Şahım! Tercümandan herkese vermek gerekmidir ?

Tarikat ulusu şöyle cevap verdi:

— Din aynen böyle yürür ki, ayağı yolda olan kimselere ; ya halifelere, pîrlere, mürebbilere ve müsahibi olanlara tercüman yedirilir.

Yine suval ettiler:

— Güzel Padişahım! Bir kimse yol ehli biriyle müsahip olsa, fal geçinemeyip beraber yola yürümeseler. Bir başka yol ehli ile müsat olmak varmıdır ?

Hazret-i Şahdin Byna, şöyle buyurdu:

— Bir kimsenin müsahibi yola gelmese, onu bırakıp yol ehli kimse ile müsahip olması gerektir. Çünkü bizim davamız yol ehlidir.

Yine suval ettiler:

— Güzel padişahım! Bir halife yol mucubünce düşkün olursa, liblerin onu bırakıp bir başka yere gitmesi varmıdır ?

Hazret-i Şahdin Byna, şöyle buyurdu:

— O halifeyi bırakıp yola gidenler gider. Çünkü halifesiz yol sür mez. Zira ki, ben Mürşidim, benim Halifem oğlum, kardeşim,yol e erenlerdir.

Yine şual ettiler:

— Güzel Şahım! Birbiri ile silsile edip tarikat kardeşi olmak v mıdır ?

Hazret-i Şahdin Byna, şöyle buyurdu:

— Benim oğlum ister kırk olsun ister bin olsun, yeter ki yol iç de olsun. Zira yol dışında olanlar benim oğlum ve kardeşim değil Böyle bilinmelidir.

TAC NAME

1- **Soru:** Yolda kimin oğlusun ?
Cevap: Yol oğluyum.
2- **Soru:** Şeriat ve tarikat nedir ?
Cevap: Dünyayı tamam edip, terki dünya etmektir.
3- **Soru:** Ma'rifet ve Hakikat nedir ?
Cevap: İlimdir.
4- **Soru:** Tac kimlere geldi ?
Cevap: Önce Adem Safiyullaha, Nuh Nebiyullaha, İbrahim Halilullaha, Muhammed Mustafa'ya ve Aliyyel Murtaza'ya geldi.
5- **Soru:** Tac'ın Sünneti nedir ?
Cevap: Pîr hizmetidir.
6- **Soru:** Tac'ın Farzı nedir ?
Cevap: Pîr sohbetidir.
7- **Soru:** Tac'ın başı nedir ?
Cevap: Murtaza Ali'yi candan sevmektir.
8- **Soru:** Tac'ın rengi nedir ?
Cevap: Zikirdir. Haktır.
9- **Soru:** Tac'ın kalbi nedir ?
Cevap: Halifedir.
10- **Soru:** Tac'ın kameti nedir ?
Cevap: Eliftir.
11- **Soru:** Tac'ın asası nedir ?
Cevap: Pîrdir
12- **Soru:** İhtar nedir ?
Cevap: Hülledir.
13- **Soru:** Tac'ın içi nedir ?
Cevap: Nurdur.
14. **Soru:** Tac'ın dışı nedir ?
Cevap: Duvezda-i imamdır.
15- **Soru:** Tac'ın ölüsü nedir ?
Cevap: Tac'ı bırakmaktır.
16- **Soru:** Tac'ın dirisi nedir ?
Cevap: Başa giymektir.
17- **Soru:** Tac'ın farhı nedir ?

Cevap: Layik olmayan yere gitmemektir.
18- **Soru:** Tac'ın önü nedir ?
Cevap: Şahullahtır.
19- **Soru:** Tac'ın tepesi delik olsa ne olur ?
Cevap: Onu giyen Ferudundur.

Bir derviş "Tac" giyse ve tekrar tacını bıraksa, onun cezası ot batman suyu bir kaba koyup boynuna asarlar ve ayağının altına dike koyup, ayakta tutarlar. Böylece sünneti yerine getirirler.

Her Halifenin bu sualleri ve cevaplarını bilmesi gerektir.Eğer bil mese Halifelik yapması vacip değildir.

ON İKİ İMAMLARIN KÜNYELERİ

Muhammed Mustafa Aleyhi selâm ve Duvazde-i İmam Aleyhi s lâm Elhamdülillah Rabbülâlemin, şükür o yaratana ki, Âlemlerin Rabbi dir.

Bizi vücuda getirdi ve Adem Aleyhisselâm'ın evlâtlarından ve M hammed ümmetinden eyledi. Ve bütün âlemyeri onun yüzü suyu hi metine ve dostluğuna yarattı. Hak Tealâ şöyle buyurdu.

Hak Tealâ Hazretler-i ***"Levlâke levlak lemma halakte eflâ*** Kudsi hadisi şerif-i gereğince:

Hazret-i Resûlallahı ve onun evladını cümle âlem üzerine en ş refli kıldı. Şu bilinmelidir ki, bir kimsenin silsilesi, evlâd-ı Resûle çıkm sa o saîi değildir.

Herkese vaciptir ki, Hazret-i Resûlullah'ın silsilesi ne zaman do du, kaç yıl ömür sürdü ve ne zaman bu âlemden gitti. Kabri neredec Bunları bilsinler.

On iki İmamlar Sırasıyla şöyledir:

Muhammed Aleyhisselâm; Kâbe'de dünyaya geldi. Devri kame onunda kırk yaşınkayken "Nebilik" geldi.Yirmi üç yıl dine davet eyledi.H yatının on yılı Medine'de geçti, kabri Medine'dedir. Markedi nur olsun.
Birinci İmam: İmam Aliyyel Mutaza Keremullahu Vechehu, E

Talib'in oğludur. Lâkabı "Murtaza" dır. Recep ayının on üçüncü günü Kâbe hareminde dünyaya geldi. Dört yıl üç ay halifelik yaptı. Atmış üç yıl hayat sürdü. Hicretin kırkıncı yılında Ramazan ayının 19.uncu gecesi yatsı namazı kılarken Mülcem oğlu Abdurrahman. Muaviye'nin sözü ile Küfe'de hançerliyerek öldürdü.

Bir kızıl deve geldi ve Aliyyel Murtaza'nın naşını deveye bindirdiler. Deve aldı ve nereye gittiğini Allah bilir. Gaybin İllâllâh Necefte'dir.

İkinci İmam: İmam Hasan'dır.İmam Ali'nin oğludur. Lâkabı "Riza"dır. Hicretin ikinci yılında Medine'de doğdu. Dokuz yıl hüküm sürdü. Kırk dokuz yıl ömür sürdü. Karısı Esma, Muaviye tarafından kandırılarak İmam Hasan'a zehir içirdi ve kabri Bağdat'tadır. Markedi nur olsun.

Üçüncü İmam: İmam Hüseyin'dir. İmam Ali'nin oğludur. Lâkabı, "Şehid-i Kerbelâ"dır. Medine'de dünyaya geldi. Otuz yıl hüküm sürdü. Elli sekiz yıl ömür sürdü. Cüstura oğlu Beşir (Şimir) yezidin emri ile, o ilmi nuraniyi Kerbelâ'da şehit etti. Kabri Kerbelâ'dadır. Markedi nur olsun.

Dördüncü İmam: İmam Ali'dir. Hz. Hüseyin'in oğludur. Lâkabı "Zeynel Abidin"dir. Medine'de dünyaya geldi. Otuz dört yıl hüküm sürdü. Elli dokuz yıl ömür sürdü. Mervan oğlunun (Velid'in) zehirlemesi sonucu şehit oldu. Kabri Medine'dedir. Markedi nur olsun.

Beşinci İmam: İmam Muhammed, Zeynel Abidin'in oğludur. Lâkabı, "Bakır"dır. Medine'de dünyaya geldi ve dokuz yıl hüküm sürdü. Elli yedi yıl yaşadı. Velid oğlu İbrahim tarafından zehirlenerek şehit oldu. Kabri Medine Bakiy'dedir. Markedi nur olsun.

Altıncı İmam : İmam Cafer-i Sadık, Muhammed Bakır'ın oğludur. Lâkabı,"Sadık" tır. Hicretin yüz üçüncü yılında dünyaya geldi ve otuzdört yıl hüküm sürdü. Altmışbeş yıl yaşadı. Halife Tavnak Mansur tarafından şehit edildi. Kabri, Medine Bakiy'dedir. Markedi nur olsun.

Yedinci İmam: İmam Muas-i Kâzım, Cafer-i Sadık'ın oğludur. Lâkabı,"Kâzım"dır. Medine'de dünyaya geldi ve otuz altı yıl hüküm sürdü. Ellibeş yıl yaşadı. Harun Reşit tarafından şehit edildi. Kabri Bağdat'tadır. Markedi nur olusun.

Sekizinci İmam: Ali Musa'dır.İmam Musa-i Kâzım'ın oğludur. Lâkabı, "Riza"dır. Medine'de dünyaya geldi.Yirmialtı yıl hüküm sürdü, ellibeş yıl yaşadı. Halife Mümün tarafından zehirlenerek şehit edildi. Kabri Taviste (Horasan)' dir. Markedi nur olsun.

Dokuzuncu İmam: İmam Muhammed, Ali Musa Riza'nın oğludu Lâkabı,"Tâkî"dir. Medine'de dünyaya geldi. On yedi yıl hüküm sürdü yirmibeş yıl yaşadı. Halife Mutas'ım tarafından zehirlenerek şehit edil Kabri Bağdat'tadır. Markedi nur olsun.

Onuncu İmam: İmam Aliyen Naki'dir. İmam Tâkî'nin oğludur. L kabı,"Naki"dir. Beynel Asahir'de dünyaya geldi. Otuz dört yıl hüküm sü dü ve otuz sekiz yıl yaşadı. Mutasım oğlu Mütevekkil tarafından şel edildi. Kabri, Sadmu'dadır. Markedi nur olsun.

On birinci İmam: İmam Hasan'dır. İmam Aliyel Naki'nin oğludı Lâkabı, "Askerî"dir. Asker içinde dünyaya geldi. Otuz dört yıl hüküm sü dü ve otuz sekiz yıl yaşadı. O da Halife Mütevekkil tarafından şehit edil Kabri Samra'dadır. Merkedi nur olsun.

On ikinci İmam: İmam Muhammed Mehdi'dir. İmam Hasan-Askeri'nin oğludur. Lâkabı,"Mehdi"dir. Gaip olmuştur. Ahîr zamanda çı sa gerektir.

CAHARDE-İ MASUM-U PÂK

Rıdvanullâhi aleyhim ecmayin, eğer tarik ve yol ehli olan bir ki se, "caharde-i Masum-u Pâk" ve "Düvazde-i İmamı" bilmese erenl meydanında muhibliği sahihtir. Tac ve hırkası zahiriyani belli değildir. kimsenin lokması haramdır. Çırağı, ilmi, tuğu ve sofrası reva değild Tarikat içinde ve Şeyh yanında oturması lâyık değildir.

Sakî Cararde-i Masum Pâk şunlardır:

Birincisi Masum: Hz.Murtaza Ali'nin oğlu Muhammed Ekber'c İmam Hasan ve İmam Hüseyin'in kardeşidir. Lâkabı, "Tahir" dir. K günlük iken şehit edildi. Kabri Bağdat'tadır.

İkinci Masum: İmam Hüseyin'in oğlu Abdullah'tır. Yedi yaşın iken Taha bin As, katletti. Kabri Bağdat'tadır.

Üçüncü Masum: İmam Hasan'ın oğlu Abdullah'tır. İki yaşın iken Apti Erzak Dımışki, tarafından şehit edildi. Kabri Kerbelâ'dadır.

Dördüncü Masum: İmam Hüseyin'in oğlu Alâsker'dır. Kerbelâ' İmam Hüseyin'in kucağında şehit edildi. Kabri Kerbelâ'dadır.

Beşinci Masum: İmam Zeynel Abidin'in oğlu Hasan'dır. Altı y

şında iken, Muaviye oğlu Nevfal ve Nevkil Ahmet oğlu Mansur Dımıy'ı tarafından katledildi.

Altıncı Masum: Zeynel Abidin'in oğlu Kasım Said'tir. Üç yaşına iken, Muaviye oğlu Yezid'in oğlu Bekir Lâin şehit etmiştir. Kabri Basra'-dadır.

Yedinci Masum: Muhammed Bakır'ın oğlu Aliyül Taki'dir. Altı yaşında iken Bat'tam ile Dakfan şehirleri arasında, hariciler tarafından şehit edildi. Kabri Uryanda'dır. Kabri nur olsun.

Dokuzuncu Masum: İmam Cafer-i Sadık'ın oğlu Yahya-el Hadi'dir. On yaşında iken, Halife katında, Mehmed-i Hufi tarafından şehit edildi. Kabri Bağdat'tadır. Kabri Nur olsun.

Onuncu Masum: Musa-i Kâzım'ın oğlu Salih'tir. Üç yaşında iken, Osman Dımışk'ı tarafından şehit edilmiştir. Kabri Şiraz'dadır. Kabri nur olsun.

On birinci Masum: Musa-i Kâzım'ın oğlu Tayip'tir.Yedi yaşında iken, Ahmet Dımışk'i oğlullarından İbrahim'in oğlu Yusuf lâin tarafından şehit edilmiştir. Kabri Kumda'dır. Kabri nur olsun.

On ikinci Masum: Hasan Ali Askari'nin oğlu Cafer'dir. Bir yaşında iken, İbrahim Dımışk'ı oğlullarından Nasır oğlu Mehmet tarafından şehit edilmiştir. Kabri Reyde'dir. Kabri nur olsun.

On üçüncü Masum: Hasan Askeri'nin oğludur. Kabri Deyr'de dir.

On dördüncü Masum: Muhammed Mehdi'nin oğlu Kasım'dır. Üç yaşında iken, İbrahim Dımışk'ı oğullarından Nasır oğlu Mansur lâin tarafından şehit edilmiştir. Kabri Cezayir'dedir. Kabri nur olsun.

BİR TÂLİBE ÖĞÜTLER

Ol Kitabül arifin ve mefkâril erkăn Rellezin İmam Cafer-i Sadık Radyallahü anha buyurur ki, Bir tâlib Rehbere ikrar verip el etek tutsa, gerektir ki, itikadı ve imanı temiz olsun. Zira tâlibe gerektir ki,"Rehber" in emir ettiğini tutup, men ettiğinden uzak durmaktır.

Rehberin men ettiğinden uzak durmayan tâlib, ikrarını inkâr etmiş gibi olur. Çünkü bir kişi diliyle lâilâhi illallah Muhammed'en Resûlullah dese, o kimse muhakkak Müslüman olmuş sayılmaz. Belki taklittir. Zira ikrar, dil ile söyleyip, gönül ile tasdik etmektir.

Hz. Resûl Aleyhis selâm,***"El kezzap lâ ümmeti"*** buyurmuştur.Ya-

ni; yalancı benim ümmetim değil demektir.

Eğer yalancı Muhammed ümmeti sayılmasa, onu evliyâ dahi k
bul etmez. Çünkü yalancı erkândan sürgündür. Ondan sakınmak gere
tir. Her kim yalancı ile düşüp kalkarsa, evliyânın düşmanıdır.

Hazret-i Resûl Aleyhis selâm şöyle ***"El habbullah vel baduull***
buyuruyor:

Yani; sevdiğini hak için sev, sevmediğini de hak için sevme d
mektir.

Bu yolda yüz gören, didar görür. Yüz görenin yüzü ak olur. Ge
bu yolda, sevdiğini hak için seveceksin. Sevmediğni de hak için sevm
yeceksin. Zira müdara olmayasın, müdara merdut'dur. Müdara bu
kânda sürgündür. Çünkü bu yoldan sürgün olan evliyânın düşmanı
O kimseden uzaklaşmak gerekir.

Zira Hazret-i Resûlullah, şöyle buyuruyor: **"Tevellâ ve Teber**
ya bağlı kalın.Yani; evliyânın dostuna dost, düşmanına düşman olun d
mekti.

Eğer bir tâlib, Rehberine ikrar verip, onun buyruğu dışına çıkar
sürgün olur ve evliyâ düşmanıdır.

Eğer kim evliyâ düşmanından uzak durmasa, o da evliyâ düşm
olur. Zira tâlibe gerektir ki, evliyânın dostuna dost, düşmanına düşm
ola.

Şimdi tâlibe gerektir ki, şeriat ilminde kusur etmeye, şeriatı ker
ne don edip eğnine giye, cümle ayıbını onunla örtmelidir.

Daha sonra tarikata ayak basmalıdır. Tarikat öyle bir yoldur
cümle evliyâlar, bu erkân ile yürüyüp, velâyete ayak bastılar. Onlar ki,
dünyadan ahirete intikâl ettikleri zaman, kıyamete kadar onların ten
çürümez.

Şimdi bir tâlip, bu yola ve bu erkâna ayak basıp, can-ı gönül
ikrar verip, rehberine sıkı sıkı bağlanmalıdır. Tâlib olan kimse Hak'ka
lib olmalıdır.

Tâlib olan kimse özünü toprak etmelidir. Çünkü toprak öyle
nesnedir ki, kendisine nekadar eziyet edilse o buna, daha bol ürün v
mekle cevap verir; yani üzerine hayvan necaseti dökülse, o bundan a
gücenmez ve daha bol mahsül vererek cevap verir.

Tâlib öyle olmalıdır ki, toprak gibi, küfrü imana çevirmelidir.

Tâlib olan kimse de kendisini toprak edip, "Ma'rifet" tohumunu

tarlaya ekmeli, o tohumu meskenet suyu ile sulamalı, riza orağı ile biçmeli, sabır harmanında dövüp, fark düveni ile yumuşatıp, şark yeliyle savurup, hal değirmeninde un edip, erkân eleği ile eleyip, iradet teknesine koyup, mühür tuzu ile tuzlayıp, "Muhabbet" le yoğurup, aşk ateşinde yakıp, gönül fırınında pişirip,"Mürebbi"nin önüne gelmelidir.

Eğer makbul görülüp kabule geçerse, belki o tâlibin amel mahsulü "Hak" olup, dünyadan ahirete yüzü ak gider.

O kimse evliyâ'nın oğludur. O tâlib, nekadar yedirse, içirse emeği zayi olmaz. O kimsenin hak katında mertebesi yükselir. Kendi yediği de kendisine helâl olur.

Eğer bir tâlib pişmeden "Mürebbi" önüne gelmeye kalkarsa, o lokma yenmez, insanın midesine zarar verir. Lezzeti dahi olmaz. Bu "erkân" da çiğ lokma haramdır. Şimdi mü'minlikten murad arifliktir. Bir arife bu kadar nasihat yeter.

ŞEYH SAFÎ BUYRUĞUNUN SONU

İKİNCİ KISIM

BABAİLİK VE BABAİ TARİKATI'NIN GELİŞMESİ

Türkler İslâmiyeti henüz benimsemişlerdi. Aralarında halâ esk Türk dini Şamanlığın etkilerini koruyanlar mevcut olduğu gibi, İslâmiyet ten önce benimsemiş oldukları Budizm, Maniheizm ve Hristiyanlık gib dinlerin etkisinden henüz kurtulamayanlar vardı. Türkler, Orta Asya'da Anadolu'ya gelirken,İslâmiyetin İran'da ortaya koymuş olduğu değişi yorumlarıyla da temas etmişlerdi. İşte bu yorumlar arasında sünnî islâ miyet anlayışı yanında **"şiî-batınî"** bir anlayışla da karşılaştılar.

Anadolu Selçuklu hükümdarları ile medreseden yetişenler, gene olarak **"sünnî"** anlayışı benimsemiş olmalarına rağmen, büyük çoğunlu ğu göçebe olan Türkmenler arasında, islâm öncesi inançların halâ yaşa dığı gözlenmekteydi. Örneğin eski **"Şaman"** dönemi **"kam"** ların yerin Türkmen **"Baba"** ları almıştı. Türkmen babalarının temsil ettiği bu anla yış, İran'ın **"Horasan"** bölgesinden Anadolu'ya gelmiş bulunan çok sa yıda gezgin Türk dervişlerinin etkisiyle daha da güçlenmişti.

O yıllarda Osmanlı Devleti kuruluşunu henuz tamamlamıştı. Os manlı hükümdarları, genel olarak sünnî anlayışı benimsemiş olmaların rağmen, diğer dinsel yorum ve akımlara da hoş görülü davranıyorlardı.

O yıllarda medreselerde yetişmiş sünnî imamlar,"toprak dünyas nın mimarı" idiler. Yani; bu dünyanın düzenini sağlamak için uğraşıyor lardı. Buna karşılık, **Cüneyd-i Bağdadî, Hallâc-ı Mansur** ve diğerleri g bi tasavvuf düşünürleri de **"mânâ âleminin"** temsilcileri olmuşlardı. B kişiler, insanlara biraz daha değişik bir dünya görüşü ile ahiret görüşün benimsetmek için çaba gösteriyorlardı. Yani insanlara öteki dünyayı ka zandırmak için tutacakları yolu bildiriyorlardı.

Bu dönemin insanları, yüzlerini **Baba İlyas Horasanî, Hacı Bal taş-ı Velî, Mevlâna Celâleddin-i Rumî ve Yunus Emre** gibi tasavvu düşünürlerinin temsil ettikleri **"mânâ âlemine"** çevirmişlerdi.

TARİKATLARIN ORTAYA ÇIKIŞI VE BABAİLİK

Türkler İslâmiyeti kabul ettikten sonra bunlar, arasında kuvvetli bir **"Tasavvuf"** cereyanı meydana geldi. Çok değerli tasavvuf erbabı kimseler yetişt. Bunlar arasında **Ahmed Yesevi, Horasanlı Beyazıd-ı Bistami, Hallac-ı Mansur, Cüneyd-i Bağdad-i ve İmam Gazalî** önde gelenler arasında bulunuyordu.

Ancak Doğu Türkistan'ın Sayram kasabasında dünyaya gelen ve daha sonra "Yesi" kasabasına yerleşen ve bu kasabadan dolayı "Yesi" lâkabını alan Ahmed Yesevi, büyük ün kazanmıştır. Buhara'ya giderek **Şeyh Yusuf Hemedanî'**ye intisap edip, onun Halifeliğine kadar yükselmiştir.

Ahmed Yesevi, kurmuş olduğu "Yeseviye" tarikatında pek çok ünlü tasavvuf erbabı yetiştirmiştir. Bu tasavvuf cereyanı İran'ın Horasan bölgesine de yayılmıştır. **Hazret-i Resûlullah'ın torunlarından sekizinci İmam Ali Riza'**nın Meftun bulunduğu, Horasan bölgesinde de pek çok **"Alp Eren"** yetişmiştir.

Türklerin Anadolu'yu istilâsı sırasında, pek çok Alp Eren ve çok sayıda gezginci derviş, Anadolu'ya gelerek genellikle göçebe Türkmenler üzerine etkili olmuşlardı.

Anadolu'ya gelen Alp Erenleri arasında, **"Sücaettin Ebül-Beka Baba İlyas Horasanî", Abdal Musa Sultan, Mevlâna Celâleddin-i Rumî, Hacı Bektaş-i Velî** gibi önemli tasavvuf bilginleri bulunuyordu. Bu gelenler arasında Anadolu'ya ilk ayak basan Süceaddin Ebül-Beka Baba İlyas Horasani olmuştur.

Anadolu'ya gelip, Amasya'ya yerleşen Baba İlyas, batıniliği iyi incelemiş ve **"Aleviliği"** kabul etmiş yüksek bir âlimdi.

Danişmendliler zamanında etrafına topladığı pek çok müridi irşad etmiş ve yapmış olduğu bu başarılı çalışmaları ile dikkat çekmişti. Baba İlyas Horasanî'yi çok takdir eden İbrahim Bey oğlu "Yağı Basan Bey" kendisini Kayseri'ye kadı tayin etti. O sırada Konya'da Selçuklu tahtına, Birinci **"Aleaddin Keykubad"** hükümdar olmuştu. Aleaddin Keykubad, çok şöhret yapmış bulunan Baba İlyas'ı, Kayseri kadılığından alarak **"Mesudiye şeyhliğine"** getirdi.

Sultan birinci Mesud tarafından Amasya'da yaptırılan Mesudiye dergâhı, Alevi Şeyhi Baba İlyas'ın gelmesiyle birlikte; Alevilerin merkezi

durumuna geldi.

Baba İlyas Horasanî, bu dergâha gelince **"Babailik"** tarikatı kurdu. Bu tarikat, esasları Türk Şamanlığına dayanan bir Alevi tarikatı di. Tamamen tasavvufa dayanan Babailik tarikatı, kısa zamanda Tür menler arasında yayılarak çok kuvvetlendi.

Ancak Baba İshak adında birisi, Mesudiye dergâhına gelerek; B ba İlyas'ın müridi oldu. Çok çalışkan biriydi. Ayni zamanda çok hırslıy Kısa zamanda geniş bir muhit edindi. Babailiği bütün Anadolu'ya ya mak için müridlerinden Saadettin Köpek adında birini Konya'ya gönd rerek, Selçuklu sarayına yerleşmesini sağladı.

Vezirliğe kadar yükselen Saadettin Köpek, Babailiği Konya ve varına yaymayı başardı ve pek çok taraftar topladı. Kısa zamanda büyü kitlelere ulaşan Babailer, Baba İshak'ın liderliğinde bir isyan başlattılar.

Tarihe "Babai İsyanı" olarak geçen bu ayaklanma sırasında, An dolu'nun pek çok yeri tahrip edildi. Saadettin Köpek Konya'da asıldı. B ba İshak gizlendiği bir mağarada yakalanarak idam edildi. Bu ayaklann sonunda, bazı tarihlere göre 40.000, bazılarına göre 80.000 Babai öld rüldü. **Baba İlyas**'ın bu ayaklanma ile bir ilgisi bulunmadığı için kendis ne dokunulmadı.

Ancak Babai tarikatı tamamen ortadan kaldırılamadı. Anadolu'nu pek çok yerinde gizli olarak Babailik devam etti. Babilerin çoğunlukta o duğu yerlerin başında, **Aydın, İzmir, Balıkesir, Konya, Sivas, Çorur Yozgat, Antalya** ve **Giresun'**dan **Sinop**'a kadar olan Kuzey Anadolu bö gesi gelmektedir.

Öte yandan Osmanlı Devleti kurulurken, "Alperenler" adı veril genellikle Babai tarikatına mensup olan gazilere çok önem verilmiş bu gaziler için pek çok yerde zaviyeler inşa edilmişti.

Alperenlerinden olan **"Geyikli Baba, Abdal Musa Sultan, Abd Murad ve Duğlu Baba"** gibi birçok Babai Babası, Orhan Gazi ile birlik pek çok önemli savaşlara katılmışlardı.

Orhan Gazi, kendilerinden yardım gördüğü Babailere Bursa'n Uludağ eteğinde zaviyeler yaptırmıştı. Daha sonra I. Murad tarafınd Yenişehir'de bulunan **Postinpuş Baba'** ya bir zaviye inşa ettirilmişti.

XIII.yüzyıldan başlıyarak XVI.yüzyılın sonlarına kadar Anadolu'nu siyasî ve içtimaî hayatında, **Babai, Kalenderî, Torlak, Sımavnalı**

ışıklı gibi muhtelif isimler altında Babâîlik tarikatının yayıldığını görmekteyiz.

Hurufîlik : Babailer arasında çok önem kazanmıştır. Bunun başlıca sebeplerinden birisi ise,**"Fazullah"** ın halifesi olan **"Seyyid Nesimi"** ve taraftarlarının yapmış olduğu propagandalardır. En önemli sebeplerinden birisi de, Nesimi'nin müridi **"Rafiî"** nin yazmış olduğu eserlerdir. Rafiî'den sonra **Ferişţahoğlu** (İbn-i Melek) ve **Viranî Baba** gibi hurufîler Babailer üzerinde çok etkili olmuşlardır.

Babai isyanından sonra, Anadolu'da bir boşluk meydana geldi. Bu arada **Hicrî 640** ve **Miladî 1243** yılında Horasan'ın Nişabur şehrinde **"Hacı Bektaş-i Velî"** dünyaya geldi. Babasının adı Seyid İbrahim'di. Annesi ise, Nişeburlu "Şeyh Ahmed" in kızı "Hatem Hatun" idi.

Hacı Bektaş-ı Velî, büyüdüğü zaman ünlü Türk mutasavvıfı Ahmed Yesevi'nin Halifelerinden Horasanlı **"Şeyh Lokman Perende"** den tasavvuf dersi almıştır.

Hacı Bektaş-i Velî, bir müddet sonra Mekke'ye giderek hacı olmuş ve bir müddet Medine'de kaldıktan sonra, Suriye ve Irak'ta bulunan mukaddes yerleri de ziyaret ederek 1281 yılında Anadolu'ya gelmiştir.

Önce Eskişehir yakınında bulunan **"Seyidgazi"** ye gelmiş, bir müddet sonra Kırşehir yakınlarındaki **"Suluca Kara Höyüğe"** yerleşti.

Hacı Bektaş-ı Velî, bu arada Kayseri'de bulunan **"Horasanlı Sücaettin Ebül-Beka Baba İlyas"** a intisap etti. Babailiği bu Şeyh'ten öğrenen Hacı Bektaş-ı Vehlî Hazretleri, tekrar Kırşehir'e gelerek kendi adıyla **"Bektaşilik"** tarikatını kurdu. Bu tarihten itibaren "Işıklı" adını almış Babai Türkmenler, Hacı Bektaş-ı Velî'ye gönül bağladır.(34)

BABAİ GÜLLERİ

Biz Hüseyin mevaliyiz
Aşk ehlinin imanıyız
Dertlilerin dermanıyız
Biz Babai kullarıyız
Biz Babai gülleriyiz

34) Mezhepler ve Tarikatlar tarihi - Enver Şapolya - 1964- İstanbul

Aşıklara iman ola
Dertlilere derman ola
Muhibbi hanedan ola
Biz Babai kullarıyız
Biz Babai gülleriyiz.

Aşk ilidir bulur necat
Nuş ederler abu hayat
İkrarında eden sebat
Biz Babai kullarıyız.
Biz Babai gülleriyiz.

İrfan bağının bülbülü
Murtaza Ali'nin kulu
Şah aşkına ver bir dolu
Biz Babai kullarıyız
Biz Babai gülleriyiz.

Derviş Mü'min kemter kulu
Mürkir olan olmaz veli
Bazan veli, bazen deli
Biz Babai kullarıyız
Biz Babai gülleriyiz.

BABAİLİĞİN RUMELİ'DE YAYILMASI

Babailer, XVI. yüzyıldan itibaren Rumeli'de yayılmaya başlamışt Genellikle Bulgaristan'ın Haskova, Kırcalî, Razgrad, Silistre, Deliorma ve Varna yörelerinde yerleşmiş bulunan "Babai Aleviler" yaşam biçimle ve inançları bakımından Anadolu Alevilerinden bazı ayrılıklar göstermek tedir.

Tarihî gelişmelerden de anlaşılacağı gibi, Osmanlı toprakları içe sinde yaşayan Türkler, Alevi ve sünnî olarak ayrılmışlardır. Benim açıkla maya çalışacağım, Rumeli'de yaşayan Alevi Türklerinin inanç ve ibade şekilleridir.

Yapılan araştırmalardan anlaşıldığına göre, Rumeli Babai Alevileri, kitabımızın birinci bölümünde yer alan **"Şeyh Safî Buyruğu"** na bağlı olarak yol ve erkân sürmüşlerdir.

O Yıllarda bu gibi kitapların çok sınırlı olduğu ve Arap alfabesiyle yazıldığı için, okuyup yazabilen çok sınırlı idi. Ancak medreselerde tahsil gören çok sınırlı kimselerin, Arapça okuyup yazdıkları bilinmektedir. Böyle olunca **"Şeyh Safî Buyruğu"**, el yazması olarak bu yola gönül vermiş; Hak, Muhammed Ali yoluna bağlı kimseler arasında bir **"Erkânname"** olarak elden ele dolaşmıştır. Hak, Muhammed Ali'ye ve Ehl-i Beyt'e, bağlı, mü'minler, bununla amel edip, bununla yol ve erkân sürmüşlerdir.

Rumeli Babai Alevileri ile Anadolu'da bulunan Babai Alevileri arasında her hangi bir fark yoktur. Ancak Anadolu 'da Babailik Hacı Bektaş-i Velî tarafından Babailiğin yerine kurulmuş bulunan **"Bektaşi"** Tarikatından sonra giderek "Işıklı" veya Bektaşilik isimleri altında söylenmeye başlamıştır.

Fakat Rumeli Alevileri'nin bir bölümü bugün dahi kendilerini **"Babai"** olarak tanıtmaktadırlar. Sorulduğunda biz Babaiyiz demektedirler.

Cem âyinleri sırasında okudukları gülbenglerde, "Hacı Bektaş-ı Veli" nin yerine kendi bölgelerinde bulunan evliyâların isimlerini zikretmektedirler. Örneğin: Haskova yöresi genellikle, Haskova yakınlarında tekkesi ve türbesi bulunan Horasan erenlerinden **"Otman Baba"** nın adını anmaktadır.

Razgard ve Silistre yörelerinde yaşayan Babai Alevileri, Razgard yakınlarında türbesi ve dergâhı bulunan "**Demir Baba"** ve Şumlu yakınlarında türbesi ve tekkesi bulunan **"Musa Baba"** ya bağlı olup, gülbenglerinde bu evliyaların adlarını zikretmektedirler.

Yine Varna yöresi halkı ise, Balçık'ta türbesi ve dergâhı bulunan **"Akyazılı Sultan"** a bağlı olup, onun adını zikretmektedirler. Deliorman ve Dobruca bölgesinde bulunan Babai Aleviler, genellikle Demir Baba, Musa Baba ve Akyazılı Baba'ya bağlı olup, her üçünün de isimlerini zikretmektedirler.

Ancak, Otman Baba, Demir Baba ve Musa Baba her üç evliyâ da "**mücerred"** yani; hiç evlenmemiş oldukları için kendi yerlerine bir "Postnişin" bırakmamışlardır.

Bu yöre halkı, bu evliyaların Hak'ka yürümelerinden sonra, bugün

Eskişehir Seyidgazi ilçesi ve Aslanbeyli köyünde görkemli bir türb ve tekkesi (35) **bulunan, Horasanlı Sücaettin Ebül-Beka Baba İlyas duğu bilinen "Süceattin Velî "** dergâhına bağlanıp, bu evliyanın silsi sinden el etek tutmaktadırlar. Hatta bir rivayete göre; Otman Baba'ı Seyyid Sultan Süceattin Velî'nin müsahibi olduğu söylenmektedir.

Yine bilindiği gibi Haskova yöresinden Otman Baba'ya bağlı **"M man Dede"** ve Deliorman bölgesinden Demir Baba ve Musa Baba' bağlı bulunan **"Molla Ahmed Baba"** Türkiye'ye gelerek, **"Süceattin V Dergâhında hizmet edip, bu dergâh şeyhlerinden icazet aldıkla dergâhta bulunan kayıtlardan anlaşılmaktadır."** Süceattin Velî der hından icazed alan Mihman Dede ile Molla Ahmet Baba, kendi yöreler de, Sücaettin Velî Dergahının "**Halifesi"** olarak görev yapmışlardır.19 yılında Süceattin Veli Dergâhı şeyhlerinden "Nuri Efendi", 1925 yılın da, yine Süceattin Velî dergâhı şeyhlerinden Şeyh Nuri Efendinin o Şeyh "Hakkı Efendi" Deliorman yöresini ziyaret ettikleri ve o yöre halk irşad ettikleri mevcut kayıtlardan anlaşılmaktadır. Bu gün dahi Rum li'de veTürkiye'de bulunan Rumeli Alevilerinin büyük bir bölümü, Süc attin Veli dergâhı Şeyhlerinden **"Nevzat Efendi"** ye bağlıdırlar.

Ancak bu yöre halkının Otman Baba'ya, Demir Baba'ya ve Di dergâhlara bağlı olması ve buralardan el alması, **"Hünkâr Hacı Bekta Velî"** yi tanımaması anlamına gelmemektedir. Hünkâr Hacı Bektaş-ı V li'yi, bütün Alevilerin sevdiği kadar severler ve **"Cümle evliyânın"** b olduğunu bilirler.

Son zamanlarda gülbenglerinde önce Hacı Bektaş-ı Velî'nin adı daha sonra da bağlı bulundukları dergâhın pîrinin adını zikretmekted ler.

Yine burada şunu da açıklamak gerekir; başlangıçta Babai Al olup, daha sonra Bektaşiliği benimsemiş birçok Alevi vardır.

Bunlarda genellikle şu dergâhlara bağlıdırlar. Haskova ve Kırc yöresi halkı, Kırcalî'de Türbesi bulunan **"Kızıldeli Sultan"** Dergâhı Dimitoka ve yöresi halkı, Dimitoka'da türbesi bulunan **"Seyid Ali S tan"** Dergâhına, Romanya ve yöresi halkı Babadağında bulunan **"S Saltık"** Dergâhına bağlıdırlar. Bunların dışında pek çok evliyâ ve ya vardır, ancak bunlar en çok bilinenleridir.

---

35) Sayfa 8'de Süceattin Velî Dergahı görülmektedir.

Bu gün ister Babi olsun, isterse Bektaşi olsun, Rumeli'de yaşayan veya Türkiye'ye göç etmiş bulunan tüm Rumeli Alevi Türklerinin tamamı "**Babağan Bektaşi**" dir. Babailik bir sıfattan ibarettir.

BABAĞAN BEKTAŞİLERİNİN ERKÂN USULLERİ

Bilinmesi gereken bazı hususlar:

Mürşid veya Mürebbi: Silsilesinin Muhammed Ali'ye yani; soyunun Evlad-ı Resûl'e çıktığı bilinen kişidir.

Baba: Mürşid veya Mürebbi'den el etek tutmuş ve icazet alarak kendi bölgesinde, yol ve erkân yürüten kişidir.

Rehber: Yola yeni girecek olan tâlibe, yol ve erkân usulleri talim ettiren ve ceme getiren kişidir.

Yol Atası ve yol Anası: Yola yeni girip nasip alacak olan tâlibe, yol ve erkân usullerini talim ettiren ve ceme getiren kişilerdir.

Tarikçi: Cemde tâlibi tarikten geçiren kişidir.

Zâkir: Cemde saz çalarak, değiş (nefes) söyleyen ve semah döndüren kişidir.

Çırakçı: Cemde çırakları uyandıran kişidir.

Gözcü: Cemde tâliblerin edep ve erkân içinde hareket etmelerini sağlayan kişidir.

Sakka (Şerbetçi): Cemde sakka suyu dağıtır ve cemin su ihtiyacından o, sorumludur.

Kurbancı: Kurbanları kesip, tığlayan kişidir.

Hadım (Nakip): Cemde yemekleri pişirip, sofra kuran kişidir.

Leğender: Sofralar kurulmadan önce, sünnet gereği âyin-i cemde bulunanların ellerine su döker.

Farraş: Cem Âyîn-i sonunda câr çeken kişidir.

Ateşçi: Ocakları yakan ve ocaklara yakacak temin eden kişidir.

Pabuççu: Ceme gelenlerin ayakkabılarını yerleştirir ve güvenliğinden sorumlu olan kişidir.

Bu saydığımız on iki hizmet sahiplerinin isimleri, yörelere göre değişebilmektedir. Ancak benim burada anlatmaya çalıştığım Rumeli yöresinin cem törenlerinde, bu isimler, bu şekilde sıralanmış ve isimlendi-

rilmiştir.

Bazı hizmet sahiplerinin görevleri, henüz kendi evlerinde ike başlamaktadır. Örneğin:

Sakka, cem evine gelmek üzere evden çıkarken, ufak bir su ka ile yanına bir miktar su alır ve cem evine getirip, görevine bu su ile ba lar ve sonunda, bu hizmetine karşılık; üzerine "hutbe" okutarak himm alır.

Ateşçi, herhangi bir hizmet yapılacağı gün, sabah erkenden ka kar ve kendi evinden az miktar da odun alıp, cem evine gelir ve Baban rizasıyla ilk ateşi yakarak görevine başlar. Hizmetler tamam olunca üz rine "hutbe" okutarak himmet alır.

Kurbancı, hizmet yapılacağı gün, sabah erkenden cem evine g lip; kurban veya kurbanları kesip, tığlayıp, hadımlara teslim eder. Hizm sona erdiğinde, Babanın huzuruna gelerek, üzerine "hutbe" okutur himmet alır.

Hadım, hizmet yapılacağı gün, sabah erkenden cem evine geli görevine başlar ve hizmetler bitip tamam olunca; Babanın huzuruna g lip, üzerine "hutbe" okutarak himmet alır. Hadımlar, birden fazla olabilir

Diğer hizmet sahipleri, âyin-i cem esnasında hizmet görürler en son olarak sırayla Babanın huzuruna gelerek, üzerlerine "hutbe" ok tarak himmet alırlar. Buna, âyin-i cemde, **"et hizmet al himmet"** derler

İBADET ETMEK

Şeyh Safî Hazretleri, şöyle buyuruyor:

— Eğer bir kişi sünnî mezhebinden olsa, o kimseye lâzım ol önce iman getirip,"Allah" ın birliğine inanmaktır.

Bir başka kimse, tarikat ehli olsa, dervişlik,sofuluk dâvası güt kendisinin Hak Muhammed Ali yolunu benimsediğini savunsa; onun yapacağı ilk iş, bir Mürşide bağlanıp, Mürebbi veya Baba eteğinden tu rak el alıp "ikrar" vermektir.

Bir şeriat ehlinin bilmesi ve yapması gerekenlerin başında şun gelmektedir: Önce şeriatın şartlarını yerine getirmesi gerekir. Bunla başında da; namaz kılıp, oruç tutmak, hacca gitmek, gücü yettiğin

malının zekâtını vermek gelmektedir.

Tarikat ehli kimseye lâzım olanlar arasında da şunlar gelmektedir: Bir tâlib veya muhib, önce kendi öz varlığından geçip yani; cân-ı baştan geçip, cân-ü gönülden yüzünü yere koyup niyaz eyler ve yalvarıp yakarırsa, Hak'kın sevgili kulları arasına girer ve Hak Tealâ o kimseden razı olur onu, nûr-a kavuşturur.

Bütün ibadetlerin toplu halde yapılmasının büyük önemi ve sevabı vardır. O kimselerin arasında Hak Tealâ'nın sevgili bir kulu vardır ve onun yüzü suyu hürmetine, diğerlerinin de ibadeti kabul ve makbul olur.

Alevi (Bektaşi) tarikatlarında Tâlibler, Mürşid veya Baba huzurunda cem olup; cemâl cemâle halka namazı kılarlar. Bu namaz Alevi (Bektâşi) âyin-i cemlerinin en önemli bölümünü teşkil etmektedir. Bu gibi âyin-i cemlerde, tarikat ehli kimseler; halka namazı (cemâl cemâle) kılarlar ve bir günaha bin bir özür niyaz ederler.

Tanrı'ya Yapılan İbadetler İçersinde:

1- Namaz makamı,
2- Niyaz makamı,
3- Naz makamı vardır.

Alevi (Bektâşi) inancına göre: İnsan namaz makamında belirli bir mertebeye geldikten sonra, niyaz makamına geçer ve bu makamda olgunlaşıp, bütün tarikatlarda olduğu gibi, nefsi emareyi yok edip; mertebe mertebe yükselerek "naz" makamına ulaşmaya çalışır.

Hak Tealâ, bir kudsi hadisinede şöyle buyurmuştur:

"Kulum bana nafilerle yaklaşır. O bana ulaştığı zaman, ben onun tutan eli, söyleyen dili, gören gözü ve yürüyen ayağı olurum. O bundan sonra benimle düşünür, benim hissettiklerimi söyler"

Naz makamı öyle bir makamdır ki, insan bu makamda daha bir başka düşünmeye başlar. **Neyzen Tevfik**'in şu mısraları buna bir örnek teşkil etmektedir:

"Ey bana kendini büyük tanıtan,
Hâlime bak da varlığından utan!

Sen kerim-ü ganî vü mutlaksın,
Sâhibü'l-cüd ü zül-kerem'di adın.

Hani nerede o şanlı saltanatın ?
Benden olsun sıkılmıyor suratın.

Tam otuz beş yıl oldu yârabbî,
Çıkmadı bu tevekkülün de dibi.

Va'd-i ferdâyı başka kullarına,
Çırak et de benim işim yarına.

Kalmasın, çünkü yüz yüze bakacak,
Çâre varsa budur bu gün ancak.

Ben senin bir çerağ-ı vahdetinim,
Daha kestirmesi hakîkatinim.

Bana öyle gelir ki zâtinle,
Şu kelâmı adam gibi dinle.

İkimiz bir mahallede büyüdük,
Yüz göz olduk, hem arkadaş, hem Türk.

Dâmeye söz bırakmamak lâzım,
Arz-ı hâle yakışmıyor ağzım.

Beni sen başkalarıyla etme kıyâs,
Ben kalendar ve sen de Rabbü'n nâs.

Bende varsa eğer o kalb-i selîm,
Arş-ı a'lâna kör kütük gelirim.

Kim ne der ? Enbiyâ mı yan bakacak ?
Beni hangi cehennemin yakacak ?

Hiç'i onlar da eylesin idrâk,
Abd-i evlâd-ı husrev-i levlâk.

Hacı Bektaş, cenâb-ı Mevlâna,
Neyle meyle kanat takınca bana.

....

BELLİ BAŞLI ERKÂN ÇEŞİTLERİ

Tevhid mertebeleri, teslis üzere üçtür:
1- Telkin.
2- Hırka giymek.
3- El almak.

Tevhid mertebesi "ikrar ve sülûk" mertebesidir. Bu mertebede sâlik (tâlib), şeriat kapısından "Tarikat" a girmiş olur.

Hırka giymek "İlbas-ı Hırka", bu mertebede tâlib, ma'rifet elbisesini giymiş olur.

El alma mertebesinde ise tâlib, "Ahidiyette Fânî" olmuş olur ki, en yüksek ma'nevi mertebedir.

Burada sadece, "Âyin-i Cem de yapılan ibadetlerle, âyin-i cem'e ilk girme usullerini anlatmaya çalışacağım:

Babağan Bektaşi âyinleri genellikle kış günleri, Ekim ayının sonunda başlayıp, Mart ayının yirmibirinde sona erer. Bazı hallerde bu günlerin dışında da cem âyinleri yapılabilir.

Cem âyinleri genellikle "cem evlerinde" yapılmaktadır. Buralara "Ma'bed" veya "Dergâh" da denilmektedir. Bu gibi yerlerin olmaması halinde, Babaların evlerinde de cem âyinleri yapılmaktadır.

Bektaşilikte, Cem Evinin **"Kapısı"**, zahir ve bâtın ilmi; kapının **"İki Kanadı"**, İmam Hasan ve İmam Hüseyin, kapının **"Eşik"** kısmı ise tarikatın birinci basamağıdır. Cem evinin ortası **"Erenler Meydanı"** veya **"Kırklar Meydanı"** dır. Meydanın tam ortası **"Dâr Meydanı"** dır. Bu meydana **"Dâr"**a duran insanları; her maksuda ulaştıran **"sırât-ı müstakim"** veya Celâl ve Cemâl meydanı gözüyle bakılır.

RUMELİ BABAĞAN (BEKTÂŞİ) ERKÂNI

Rumeli Babağan Bektâşiliğini anlatmaya başlamadan önce ba konuların bilinmesi faydalı olacaktır.

1- Rumeli Babağan Bektâşileri, **"Evladiye"** olmayıp, "**Erbabiye** dir. Yani; Mürşidlik veya Babalık, babadan oğula geçmez. Bu iş için e uygun kişi seçilir ve tâliblerin isteği ile bu göreve getirilir.

Ancak, silsilesinin Hak Muhammed Ali'ye ulaştığı bilinen bir de gâhın pîrinden el etek tutup, "icazet" alır.

2- Rumeli Babağan Bektâşileri kendi aralarında **"Çift Menzill** vaya "**Tek Menzilli"** olarak ikiye ayırılırlar.

3- Çift menzilli Babağan Bektâşiler, ikrar verirken, erkek ve kad tek bir kurban keserler ve Mürşidin huzuruna kadın ve erkek birlikte g türülürler.

Müsahip olurken de iki çift tâlib birbiriyle müsahip olurlar. Yan dört cân bir cãn olurlar. İçlerinden bir kişi düşkün olsa; dördü de dü kün sayılırlar.

4- Tek Menzilli Babağan Bektaşiler ise ikrara gelirken her şah için birer kurban keserler. Yani; erkek için bir kurban, kadın için bir ku ban kesilir. Erkek ve kadın müstakil hareket ederler.

Çift Menzilli Babağan Bektâşiler Arasında Belli Başlı Erkânlar:

1. İkrar (Nasip Almak) Erkânı,
2. Müsahip Erkânı,
3. Ezine (Tarîk) Erkânı,
4. Birlik (Abdal Musa) Kurbanı ve Terceman Kurbanları Erkânı,
5. Dâr'dan İndirme Erkânı,
6. Düşkün Kaldırma Erkânı.

Burada erkân çeşitleri her nekadar ayrı ayrı verilmiş ise de, han erkânın hizmeti yapılırsa yapılsın akşam namazı yani "halka namazı" s nuna kadar olan bölüm hepisinde aynidir.

Yukarda belirtmiş olduğum altı çeşit "erkân" çeşidi, Halka nama kılınıp, tamamlandıktan sonra başlar.

İKRAR VE MÜSAHİP ERKÂNI

Tarikata yeni girecek olan bir tâlib, önce kurban kesip ikrar verip âyin-i ceme dahil olur.

Ancak tâlibler tarikata girmeden önce, girmek istedikleri "cem" in Mürşidine veya Babasına gelip; izin, riza alırlar. Sadece "ikrar" vermek mi istiyorlar. Yoksa kendilerine bir yol kardeşi bulup, ayni zamanda; hem ikrar hem "müsahip" mi olacaklarnı bildirirler.

Burada ikrar ve müsahipliğe beraber karar vermiş iki çift tâlibi anlatalım: Baba, âyin-i Cemi toplar, iki çift tâlib adayının ikrar verip, müsahip olmak istediklerini ve Hak Muhammed Ali yoluna girmek istediklerini bildirir.

Âyin-i cem kardeşleri kabul ederse, Baba o tâliblere bir Rehber tayin eder. İkrar verecek olan tâlibler, belirli bir süre Rehberinden yol ve erkân öğrenirler.

Rehber, tâliblerin hazır olduğunu birdirmesi üzerine; gün belirlenip hazırlıklar yapılır. İkrar merasiminin yapılacağı gün tâlib adayları, ikrar vermek için birer kurban alırlar. Ayrıca müsahiplik içinde ikisi ortak bir kurban alırlar.

İkrar hizmetinin yapılacağı günün sabahı, Baba, çırakçı, zâkir, gözcü, kurbancı ve diğer önemli hizmet sahiplerini cem evinde toplar, ikrar ve müsahip kurbanını tekbirlerler.

Daha sonraki bölümlerde belirteceğimiz gibi bir hizmet (meydan) çerağı uyarılır. Erkân tutulur ve ikrar verecek olan cânlar eşleri ve Rehberleriyle birlikte "koçların" yanında dururlar.

Daha sonra Baba, şu şekilde kurbanları tekbirler:

"Allahümme İnni vecchetü vechiye lillezi fataras semâvâtı velardi hanifen ve maâ ene minel- müşrikin" (36)

"Fe Lemmâ Eslemâ Ve Tellehü Lil Cebün - Ve Nâdeynâhü Enyâ İbrahimü - Kad Saddakter Rü'a İnna Kezâlike Neczil Muhsinîn - İnne Hâzâ Le Hüvvel Belâül Mübîn - Ve Fedeynâhü Bi Zibbın Azim" (37)

---

36) Kur'an Saaffaat sûresi, 100-101-102

37) Kur'an Saaffaat sûresi âyet, 103-104-105-106-107

"Fermân-ı Celîl, Kurbân-ı Halîl, delîl-i Cebrail, teslim-i İsmai
Tekbira diyerek şu tekbir getirilir:

— Allah-ü Ekber... Allah-ü Ekber...Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllâllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber V Lillâh'il hamd"

— Allah-ü Ekber... Allah-ü Ekber...Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllâllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber V Lillâh'il hamd"

— Allah-ü Ekber... Allah-ü Ekber...Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllâllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber V Lillâh'il hamd"

Bundan sonra cemin zâkiri (aşık) üç kurban nefesi okur:
Nefes:

Akıl ermez yaratanın sırrına
Muhammed Ali'ye indi bu kurban
Kurban olam, kudretinin nûruna
Hasan, Hüseyin'e indi bu kurban

Ol İmam Zeynel'in destinde idim
Muhammed Bakır'ın dostunda idim
Cafer-i Sadık'ın postunda idim
Musa, Kâzım Riza'ya indi bu kurban

Muhammed Takî'nin nûrunda idim
Aliyyün-Nakî'nin sırrında idim
Hasan-ül Asker'in derdinde idim
Muhammed Mehdi'ye indi bu kurban

Aslı Şah-i Merdan, gürûh-i Nâcî
Hakikate bağlı bu yolun ucu
Senede bir kurban, tâlibin borcu
Muhammed Mehdi'ye indi bu kurban

Tarikatten hakikata ererler
Cennet-i âlâya hülle sererler

Muhammed Ali'nin yüzün görürler
Erenler aşkına indi bu kurban

Şah Hatayi'm eder bilir mi her can ?
Kurbanın üstüne yürüdü erkân
Tırnağı tesbihdir, kanı da mercan
On iki İmama indi bu kurban

Böylece kurbanlar tekbirlenir ve kesilmek üzere, kurbancıya teslim edilir. Kurbancı, kurbanları alıp münasip bir yerde kesip, tığlar ve etlerini parçalayıp; cemin hadımlarına; yani ahçılara teslim eder.

Bir tâlib, ister tek başına ikrar versin, isterse bir yol kardeşi bulup; hem ikrar ve hem müsahip olsun kurban tekbirleme işi aynidir.

O günün akşamı ikrar ve müsahip hizmeti için bütün tâlibler, cem evinde toplanırlar.

BİR TÂLİBİN İBADETİ DAHA EVDE İKEN BAŞLAR

Tâlibler, evden çıkarken bu tercümanı okuyarak evden çıkarlar.

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Niyet ettim baba evine veya cem evine, kırklar için bağışla. Hasendir gönlümden gelen geçen, Hüseyin için bağışla, Muhammed Mustafa tabihi için bağışla. Aman yarabbim, bizi doğru yoldan ayırma, her şeyin hayırlısını ve haklısını nasib et yarabbi.

Bektaşilikte Âyin-i Cem evine girmekte, bir usûl üzerinedir: Âyin odasına önce Baba ve eşi anabacı girerler. Önce kapının önüne gelip, sol diz üzerine diz çökülür ve iki el eşik üzerine konur ve her iki el öpülerek, şu tercüman okunur:

"Eşiğine koymuşum ben cân ile ser
Hem eşiğinden benim niyazım budur
Lutf edip ben fakire kılasın nâzar
Allah eyvallah Huu! dost."

Baba ve anabacı, kapı eşiğine niyaz ederek içeri girerler. Hep be raber oturacakları postun önüne gelip, peymençeye yani; **"Dâr"**a duru şu tercemanı okurlar:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

"Durdum divana, uydum imama (on iki imam), döndüm kıble niyet ettim iki rekat İmam Cafer namazı kılmaya. Kıblem Muhamme secdem Ali'dir ***yâ Ali Hü...*** deyip secdeye varırlar.

Yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali deyecek kadar secde de kalır tekrar iki dizinin üzerine doğrulup, daha önceden uyarılmış olan, "Kan Çırağına" selâm verir. Bunun ardından sağa ve sola selam verip, tek **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varır. Secdede iken, yâ Allah, yâ Muha med, yâ Ali diyerek hafiçe doğrulur ve hoş geldiniz diyerek gene niya varır. Yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali deyecek kadar secdede kaldıkt sonra **yâ Ali Hü...** diyerek dizlerinin üzerine gelir. Böylece niyaz tama lanmış olur.

Bu arada anabacı devamlı secdede kalır ve göz ucuyla Baba hareketlerini takip ederek niyazı tamamlar.

Daha sonra Baba ve anabacı postlarına oturarlarak şu tercüm okurlar:

"Azemte âleyke ya Ali, ekremtû âleyke ya Ali, eslemtû âleyke Ali. Câr köşe post, ya Allah, ya Muhammed, ya Ali, pîrimiz Hünkarı Hacı Bektaş-ı Velî ve Seyyid Sultan Süceattin Velî size niyaz ederim ***Ali Hü...*** diyerek kendi postlarına niyaz ederler.

Babanın arkasından bütün tâlibler sırayla âyin-i cem evine girer ve girerken de Baba ve anabacının yaptığı gibi kapı eşiğine niyaz ede içeri girerler.

Eşikten içeri giren tâlib, ellerini göğsüne koyarak, "**hü aşk ols** der. Bu bir. Âyin-i cem selâmıdır. Âyin-i cem evine giren bir tâlib, (se mın âleyküm veya mehraba) şeklinde selâm veremez. Hü aşk olsun ve üç adım atarak, eşi sol tarafta olacak şekilde; Babanın önünde d durarak şu tercemanı okurlar:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

"Durdum divana, uydum imama (on iki imama), döndüm kıbleye, niyet ettim iki rekat İmam Cafer namazı kılmaya. Kıblem Muhammed secdem Ali'dir yâ Ali Hü... diyerek secdeye varırlar.

Mü'min tâlib (erkek), yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali diyecek kadar secde de kaldıktan sonra,tekrar iki dizinin üzerine doğrulur ve Babanın iki kaşının arasına bakarak, eyvallah Baba erenler; nasılsınız haliniz iyimidir diye sorar ve sağ tarafa dönerek selâm verir ve hal sorar; tekrar sola dönerek selâm verip hal sorduktan sonra **yâ Ali Hü...** diyerek tekrar secdeye varır.

Yine secde de iken yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali dedikten sonra, yarım doğrulup, hoş geldiniz erenler der ve üçüncü defa **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varır. Yine yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali diyecek kadar secdede kaldıktan sonra, **yâ Ali Hü...**diyerek doğrulur ve ayağa kalkar.

Erkek tâlib, bu hareketleri yaparken, mü'min bacı da başına secdeden kaldırmadan; eşinin hareketlerini göz ucu ile takip ederek niyazı tamamlar.

Niyaz bitince tekrar ayağa kalkıp, peymençeye dururlar; yani dâr'a durup, Baba erenlere niyaza gelirler. Niyaz, "yedi a'za" ile yedi yere yapılır: 1- Baş. 2- Ağız. 3, 4- Eller. 5,6- Ayaklar. 7- Bel ve bütün vücut ile:

"Ve lillâh'il Maşrık-i vel Mağrib-i fe-eynemâ tüfellû fe-semma veçhullah" (38) diyerek önce, Babanın postuna, sonra sağ dizine, sol dizine, yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali diyerek Babanın Vech'ine ve Eline niyaz ederek niyazı tamamlarlar. Daha sonra da ayağa kalkıp dâr'a durup beklerler.

O zaman Baba şöyle bir terceman okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Cümleden cümleye niyazlar kabul, muradlar hasıl olsun, hak edenler namazınızdan, niyazınızdan haberdar olsun. On iki İmamlar şefaatçiniz olsun Hü. Allah dost" der.

---

38) Maşrık ile Mağrıp arasında, hep onun yüzü vardır. Nereye bakarsan her yerde Hak'kın yüzünü görürsün.

Talibler: *Hü!.. Allah dost, saki, aşıklar, sadıklar,âyin-i cem erenleri ve mesakininin aşkına Allah eyvallah"* derler.

Baba: *"Âyin-i cemin birliğine gerçek erenlerin ve on iki İmamların keremine ya Ali Hü!.."* der.

Tâlibler **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varırlar ve cümleden cümleye diyerek ortaya niyaz ederler. Böylece iki rekat İmam Cafer namazı kılınmış olur.

SECDE VE NİYAZ

Şeyh Safî Hazretleri buyuruyor ki:
Allahü Tealâ Adem'in bedenini kendi eliyle düzüp, onun kalbind zuhur etti. O vakit "***Ve sücüdü vel Adem"*** (39) diyerek; meleklerden Ademe "**secde"** etmelerini istedi ve bu bir Hak emri oldu. O vakit melekle Ademe secde ettiler. Burada edilen secde, her nekadar Ademe edilmi ise de; gerçekte secde "Hak'ka" edilmiştir. Bilinmelidir ki, Adem Hak'kın tam zuhurudur. O vakit Şeytan Ademe secde etmedi ve Allahü Tealâ tarafından lânetlendi.

Hak'kın tam mazharı (zuhuru) **"Adem"** olduğuna göre; Tâlib olan kimse, Adem'de tecelli eden hakikatı bilirse ve görürse, Allah'ı da bu suretle bilmiş ve görmüş olur.

Hazret-i Fahrî Âlem, şöyle buyuruyor: ***"Kâlbel Mü'min Beytullah."*** Anlamı şudur: "Mü'minin kalbi, Hak Tealâ'nın evidir".
Hak Tealâ, şöyle buyuruyor:***"Halâk Allahü Adem Alâ Sureti Rahman."*** Anlamı şudur: "Ben Adem'i kendi suretimde halk ettim."

Bir de şu mısralar bunu çok açık anlatmaktadır:

Vechi Adem Hak duruptur Âleme
Hak'ka erdi secde eden Ademe

---

39) "Hak Tealâ Ademe secde edin" dedi ve bu bir Hak emri oldu.

Şu dörtlüğe baktığımızda, bunu daha iyi anlayabiliriz:

Zâhidâ toprağa baş vurmakla bulunmaz nâim
Âdem'e kıl secde ki gel olma Şeytânırracîm (40)
Sed edip mescid kapusun yürüvar meyhaneye (41)
Tut bu râhı iş budur hâzâ Sıratûlmüstakîm.

Bu sebeple, Hak Muhammed Ali postunda oturan kimselere, bu gözle bakılır ve bu âmel üzere secde edilir.

CEM BİRLEME

Âyin-i Cem'de niyaz faslı sona erince, bütün cân'ların gelip gelmediği kontrol edilir, eğer tamamı gelmişse; erkân başlatılır. Eğer henuz gelmeyen varsa, o zaman vakit beklenir. Vakit gelince Baba, çırakçıyı meydana çağırır ve çırakları uyandırmasını söyler.

Çırakçı, tığ-bendini beline bağlayıp, Babanın huzurunda peymençeye, yani dâr'a durup, şu âyeti okur:
Bismillahirrahmanirrahim. Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüsena Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Terhamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn" (42).

Bu âyeti okuduktan sonra, Babanın kendisine vereceği bir mum ve bir delil ile Hak, Muhammed ve Ali'nin nûr-unu temsil için **"Erkân"** veya **"Meydan"** çırağı olarak üç çırak uyarılır. Çırakçı, çırakları uyarırken şu tercümanı "üç" defa tekrarlar.

---

40) - Toprağa secde etmekle cennet bulunmaz. Ne zaman ki, insana secde edersin o zaman cenneti bulursun. Zira Hak, insandadır. Hak'kı'ın varlığı insanın varlığı iledir. İşte her şeyin sen olduğunu bildiğin zaman cenneti de bulmuş olursun. Şeytan, insana (yani Adem)'e secde etmediği için, cezaya carptırıldı. Sen de şeytan gibi olma.

41) - Meyhaneden maksat aşk evidir. Yani insanın kalbidir ve gönlüdür. Gönlün meyi de aşktır, sevgidir. Yani insanı sev, insandaki güzelliği sev, insandaki ruhu sev ki, onun gönlüne giresin ve Hak olasın.

42)- Ar'af sûresi, 23: "Rabbim kendime yazık ettm. Eğer sen beni bağışlamaz ve bana merhamet etmesen, ben kaybedenlerden olurum" demektir.

"Bism-i şah Allah, Allah!..
Seyyid-üs sadat, muhibb-üs sadat, hülasa-i mevcudat alem-ı sırr-el hafiyyat, şefi-i ruz-i arasat bercemal-i Muhammed Ali râ salâvât.

Deyerek çırakları uyarır. Çırakçı bu tercümanı okurken, âyin cem'de bulunan bütün canlar,hafif sesle salâvât getirirler. Salâvaât ş dur: **"Allahümme Salli Âlâ Muhammed'in ve Âlâ Âl-i Muhammed"** c yerek üç defa tekrarlanır.

Çırakçı, tekrar peymençeye durarak şu âyeti okur:
Bismillahirrahmanirrahim. Allahu nur'us semâvâti vel ardi mis nurihi ke-mişkâtin fiha mısbâh'ul misbah fi zücâcetin zücâceti kennaı kevkebün dürriyün yûkadü min secerettin mübarekettin zeytunetin Şarkiyyetin ve lâ Garbiyyetin yükâdü zeytuha yadiu ve lev lem temsesi nârun alâ nûri yehdallahu nurehu men yeşâu ve yadribullah'ul emsâ linnâsi vallahu bikülli şey'in alîm." (43)

Bunun ardından şu salâvât okunarak on iki İmamları zikrede
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Çün çırağ-ı fahr uyandırdık Hüda'nın aşkına
Şeyyid'ül-Kevneyn Muhammed Mustafa'nın aşkına
Sâki-i Kevser Aliyy'ül-Murtaza'nın aşkına
Hem Hatice, Fatıma Hayrünnisânın aşkına
Şah Hasan Hulki Riza hem Şah Hüseyin-i Kerbelâ
Ol İmam-ı Etkiya Zeyn'el-Abâ'nın aşkına
Hem Muhammed Bakır ol kim nesl-i pâk-i Murtaza
Cafer'üs-Sadık İmam-ı Rehnumanın aşkına
Muse-i Kâzım İmam-ı serfirâz-i ehl-i Hak
Hem Ali Mûsa'r-Riza'yi Asfiyanın aşkına

---

43) Kur'an Nûr sûrese âyeT 35: "Allah göklerin ve yerlerin Nûru'dur. O'nun nı u içinde ışık bulunan bir kandil yuvasına benzer. O ışık bir cam içindedir. Cam ise san inci gibi parlayan bir yıldızdır. Bu, ne sadece Doğu'da ne sedece Batı'da bulunan beı ketli zeytin ağacından yakılır. O'na ateş değmese bile , o her yeri aydınlatacak olan; n üstüne nûrdur. Allah dilediğini nûr'una kavuşturur. Allah insanlara misâller verir ve o h şeyi bilir.

Şah Takiy ve bâ Nakiy hem Hasan'ül-Askerî
Ol Muhammed Mehdî-i Sâhib-Liva'nın aşkına
Pîrimiz Hünkârımız Bektâş Velî ve Şüceaddin Velî Kutb'ül evliyâ-nın aşkına
Haşredek yânan yakîlen aşıkanın aşkına
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ Salâvât Allah, eyvallah.

Bunun ardından Baba aşağıdaki tercemanı okur:

"Bism-i Şah Allah,Allah!..
Allahü nûr-i semavat küşâde-i kandil, türû münecet çırağımız ru-şen fahr-i dervişân, zuhur-ı iman gürûh-u Nâcî, kanun-i evliyâ kerem-i Ali, gülbengi Muhammed pîrimiz Hünkâr Hacı Bektâş-ı Velî ve Sultan Sücaeddin efendilerimizin çırakları aydın olsun.

Yâ Ali Hü...diyerek secdeye varılır. Baba, secdede iken, (ilâhi ya-rabbi uyarmış olduğumuz çırakların ve Ehl-i Beyt'in yüzü suyu hürmeti-ne ibadetlerimizi ve niyazlarımızı dergânında kabul ve makbul eyle de-dikten sonra), **Hü... Allah dost.** diyerek tekrar diz üzerine gelir.

Bundan sonra Çırakçı, yaptığı hizmetin karşılığı olarak "him-met "ister ve şöyle der:

"*Bism-i Şâh Allah, Allah!*
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah
Bi hak'kı Murtâza ve Ali dergah
Pîrimiz Hadi Ekber hazretlerinin nûr-i hakkı için bu dergahtan ayırma ey gani şah, erenlerden hayırlı haklı himmet... Şey'en lilâllah, Al-lah eyvallah" der.

Baba, hizmet sahibinin üzerine şu "hutbe" yi okur:
"Bism-i Şah Allah.Allah!
Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için, hizmetin kabul olsun, muradın hasıl olsun, Hak erenler, evliyalar hizmetinden haberdar olsun, hizmetiniz kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın, pîrin şefaatçin olsun, Hak erenler hizmetinin tekrarını nasip etsin Hü... ***Allah,dost."***

Çırakçı : *"Hü.. Allah dost, saki aşıklar sadıklar âyin-i cem erenle ve mesasakinin aşkına Allah eyvallah..."*

Baba: *"Âyin-i Cem'in birlliğine, gerçek erenlerin ve on iki İman ların kereminid yâ* ***Ali Hü...*** diyerek bütün tâlibler secdeye vararak ye niyaz ederler.

Daha sonra Baba, gözcüyü ortaya çağırır.

Gözcü tığ-bendi belinde bağlı olarak ortaya gelip,"Eyvallah erenl ne yapacağız" diye sorar.

Baba, gözcüyer: "Âyin-i Cem kardeşlere tembih et, edep erkân c sunlar. Erkân tutup, akşam namazı kılacağız" der.

Gözcü yere niyaz edip, "Eyvallah erenler" dedikten sonra aya kalkıp şu âyeti okur:

"Bismillahirrahmanirrahim.
Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüsena Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Te hamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn."

Gözcü: Bu âyeti okuduktan sora, tâliblere dönerek:

"Eyvallah âyin-i cem kardeşler. Edep erkân olun. Erkân tutacağı der ve arkasından şöyle bir terceman okuyarak özünü dăr'a çeker:

" *Bism-i Şah Alla, Allah!..*
Elim elde, yüzüm yerde, özüm Mansur darında. Dilim mürüvvett pîrim kuvvette, bizde hakkı olan kardeşler varsa hakkını alsın, bizi eks halde koymasın Allah eyvallan Hü!.. dost."

Baba erenler, âyin-i cem'e dönerek şöyle sorar:

"Eyvallah âyin-i cem kardeşler, gözcü baba özünü dâr'a çekt Kendisinden ağrınmış, incinmiş ve kendisinde herhangi bir hakkı ola varsa dile gelsin, bile gelsin hakkını talep etsin; eğer yoksa Hak için ye niyaz etsin" der.

Bunun üzerine bütün tâlibler, yere niyaz ederek niyetlerini bildiri ler.

Bunun ardından Baba kendi özünü dara çeker:

"Hü...Elim elde, yüzüm yerde, özüm dârda, dilim mürvette, pîrimiz kuvvette, Babada görgüsü olan varsa dile gelsin, bizi eksik halde koymasın yâ Ali, Hü.." der.

Bu defa gözcü: "Eyvallah cânlar, Baba erenler özünü dâr'a çekti. Kendisinde bir görgüsü olan varsa dile gelsin, olmayan hak için niyaz etsin" der.

Bütün tâlib, eyvallah diyerek yere niyaz ederler.

Baba erenler, tekrar gözcüye dönerek şöyle der;

"Eyvahlah gözcü baba, sor bakalım tâlib cânlar birbirleriyle nasıldırlar, eğer birbirinde görgüsü olan varsa dile gelsin, olmayan Hak için secde etsin" der.

Gözcü, tekrar âyin-i cem'e dönerek: "Eyvallah âyin-i cem kardeşler, birbirinde görgüsü olan varsa dile gelsin , olmayan Hak için niyaz etsin" der ve şöyle devam eder: "Söyleyin cânlar, eğer olupta söylemeseniz; yapacağımız ibadet gerçek ibadet olmaz" der.

Bütün tâlibler, eyvallah diyerek yere secde ederler.

Bu defa Baba: "Olupta söylemeyenin günahı kendi boynuna olsun" dedikten sonra şu gülbengi okur:

"Hü şu cânlar birbirinin günahından geçmiş Hak. Muhammed Ali'de geçsin ***yâ Ali Hü..."*** diyerek yere secde eder ve secdede iker hemen şu gülbengi okur:

"Hü.. Teslim temenna hakına, âyin-i cemin birliğine, gereçek erenlerin keremine ***yâ Ali Hü..."***

Diyerek tekrar diz üzerine gelinir ve bütün tâlibler de buna uyarlar. Böylece cem birlenmiş olur.

Bu defa sakka, tığ-bendi beline bağlanmış olarak, elindeki su kabıyla ortaya gelerek; peymençeye durur ve şu âyeti okur:

"Bismillahirrahmanirrahim.
Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüsena Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Terhamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn."

Daha sonra sağ ayağının baş parmağı, sol ayak başparmağı üzerinde olacak şekilde, hafif eğilerek; sakka sebil diyerek su kabını liplere gösterir. İçmek isteyen varsa onlara, elindeki bardakla su verir

Bu görev de tamamlandıktan sonra Baba erenler, âyin-i cem'e nerek: "Eyvallah cânlar erkân başlamıştır. Cümlenin birliği ile **"halka"** mazı kılacağız" diyerek namaza başlar:

NİYET DUASI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Niyet ettik akşamın hayırına, girdik on iki imam Cafer kavline, lemiz Muhammed, secdemiz Ali, pîrimiz Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî Sücaeddin-i Kutbül Evliyâ, gerçeklerin demine evliyâların keremine, banın birliğine **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varılır.

Baba secdede iken, ilâhi yarabbi, senden isteriz dileriz, namazl mızı ,niyazlarımızı dergâhında kabul ve makbul eyle **Hü... Allah dost.** yerek doğrulur. Ve Halka namazını kıldırmaya devam eder:

TÖVBE DUASI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Allahümme yarabbi, benlikten, yaramazlıktan kibri-hasetten, ze den gıybetten, gıybete müsavi işlerden, gönlümüzle, gözümüzle, ka mizle cem-i azalarımızla, işlemiş olduğumuz günahlarımızın cümles tövbe yarabbi estağfurullah, tövbe yarabbi estağfurullah, tövbe yara estağfurullah. Küçük günahımızdan büyük günahımıza, ana rahmin bu güne kadar işlemiş olduğumuz günahlarımızın cümlesine tövbe rabbi estağfurullah, tövbe yarabbi estağfurullah, tövbe yarabbi estağ rullah. Bilmeyerek işlemiş olduğumuz küfür ve günahlarımızın cüml ne tövbe yarabbi estağfurullah, tövbe yarabbi estağfurullah, tövbe rabbi estağfurullah. Yarabbi, tövbe ettik, rü-cu ettik ve pişman old Döndük senin ululuğuna, birliğine sığındık. Yarabbi senden ister dile bizleri yabanda koyma; sana niyaz ederiz **yâ Ali Hü...** diyerek secd varılır.

Secdede iken, (İlâhi yarabbi, senden isteriz dileriz bizleri, yaba koyma, günahlarımızın cümlesine tövbe ettik, istiğfar ettik, bizi iki cih

da peygamberimizin ve onun ehl-i Beyt'inin sancağı dibinden ayırma allahım) **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzerine gelinir.

SÜBHANİKE

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Sübhanike Allahümme, elhamdülillahi velâ ilâhe illallah hüvel Allahü ekber. Velâ havle velâ, kuvvete velâ illâ billâ Aliyülâzim. Allahümme kutibe âleyna entetevalîrahim, yarabbi, kerimsin, rahimsin, ya erhammer rahimsin, ekramel ekreminsin, âlemin sırrul afiyetsin, seddarlara uyucusun, ayıplarımızı örtücüsün, suçlarımızı bağışlayıcısın, günahlarımızı af edicisin, ulu şahsın. Ululuğun birliğin yüzü suyu hürmetine, bize medet eyle, bize hidayet eyle, bize yardım eyle. Fadlınla kereminle, nutkunla, rahmetinle rahmet, nazarınla nazar, eylediğin kullarından bizleri ayırma, bizlere de yardım eyle yarabbi, gerçeklerin demine on iki İmamların keremine **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varılır.

Secdede iken (Aman yarabbi, senden isteriz dileriz, bizleri namerde muhtaç etme, her şeyin hayırlısını haklısını nasip eyle) **Hü... Allah dost** .diyerek diz üzerine gelinir.

CÜMLE CEMİMİZ

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Cümle cemimiz, niyaz ettiğimiz kardeşlerimiz ve bizleri duadan unutmayın deyip giden kardeşlerimiz, mahsus bizi duaya emanet eden kardeşlerimizin cümle dervişan fukarasının, cümle dostlarımızın, mü'min, müslüm cümle üstad olan kardeşlerimizin. Mağruptan Maşruğa, zahîr bâtın cümlemize, Allah erenler, iman ile, itikat ile, hayırlı haklı geçitler nasip eyleye. Şah velayetinin kılıcını keskin eyleye, ümmeti Muhammed üzere adaletler nasip eyleye. Naci güruhunun sancağı dibinde cümlemizi hıfz eyleye. Gerçeklerin demine Pîrimiz Hünkârımız Hacı Bektâşi Velî ve Demir Baba'nın keremine **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varılır.

Secdede iken gerekli niyazda bulunduktan sonra tekrar **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzerine gelinir.

ZAHÎR BÂTIN DUASI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Yetiş zahır batın cümlemizin müşkül işlerimizi, bizi müşkülde k yan cümle müşküllerimizi, bilmekliğin, anlamaklığın nasip eyle. Ke amellirimizi, kem vesveselerimizi, kem gutselerimizi, şer işlerimizi ha ra tebdil eyle yarabbi. Gerçeklerin demine cümle evliyaların ve Pîrim Musa Baba'nın keremine **yâ Ali Hü...**diyerek secdeye varılır ve gere niyazda bulunduktan sonra **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzerine gelini

NEVS ŞERRİNDEN DUASI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Yetiş zahîr bâtın bizi nevs şerrinden, nefsimizi eyleyen cin, p şerrinden, yaramaz şerrinden, kuru iftiradan, kuru büftandan, zaîr bât her türlü belalardan, kazalardan, cümlemizi hıfz eyle. Efendim yetiş s deminde emaneti sen al ya Ali, ol demde bizi düşürme, şaşırtma, ayazl ra kaldırıver. Feth'iyle aşk'iyle, şevk'iyle, iman'iyle hayırlı haklı geçitl nasip eyle. Pîrimiz Hünkâr Hacı Bektâşi Velî ve Otmanın Baba'nın ke mine **yâ Ali Hü...** Diyerek secdeye varır ve (Yâ Allah, Yâ Muhamme Yâ Ali siz gösterin bize doğru yolu) **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzeri gelinir.

AKŞAMLARIMIZ HAYR OLSUN

Bism-i Şah Allah, Allah! ..

Akşamlarımız hayr olsun, hayırlısınla şerler, belalar, kazalar ü tümüzden def olsun, münkir, münafık mat olsun. Pîrimiz üstadımız H nkâr Hacı Bektaşi Velî, Sultan Sücaeddin Velî, Otman Baba, Demir Bab Musa Baba, Akyazılı Sultan ve cümle evliyâların himmetleri, hidayetl üzerimizde hazır ve nâzır olsun. Hazır gayıp, zahîr bâtın, her hak M hammed Ali size niyaz ederiz **ya Ali Hü...** diyerek secdeye varılır.

Secdede iken gerekli istekte bulunup tekrar **Hü... Allah dost.** c yerek diz üzerine gelinir.

EVLERİMİZ OCAKLARIMIZ ŞEN OLSUN

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü.. Evlerimiz ocaklarımız şen olsun, pîrimiz Sücaeddin Velî Hazretlerinin (burada her baba veya rehber, bağlı olduğu pîrinin adını anar) çırakları aydın olsun **yâ Ali Hü...** diyerek secdeye varılır. Secdede iken, (İlahi yarabbi, kılmış olduğumuz namazları yapmış olduğumuz niyazları dergâhı izzetinde kabul ve makbul eyle, bilmeyerek işlemiş olduğumuz günahlarımızın cümlesine tövbe ettik sen bizi bağışla. Hak Muhammed Ali'nin nûr-ı hakkı için bizi doğru yoldan ayırma) **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzerine gelinir.

İSTEK GÜLBENGİ

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ey bizim yüce Allahımız! şüphesizki biz senin kullarınız. Bizleri sen yarattın, bizleri yoktan var ettin. Senden başka ibadet edecek bir mabut, bir ilâh yoktur ve ancak sen varsın. Biz senin varlığına, birliğine kalbimizle, gönlümüzle, dilimizle inanıp iman getirdik. eğer bizim elimizden, dilimizden, cümle azalarımızdan bir günah, kusur işlediysek, senin emrine uygun olmayan bir günah işlediysek biz onların cümlesine tövbe ettik, rücu ettik, döndük senin ululuğuna, birliğine sığındık. Bir daha günah işlemeyeceğimize ve büyük günahımızdan, küçük günahımıza kadar cümlesinin bağışlanması için huzuruna geldik cümle günahlarımıza tövbe ediyoruz. Tövbe günahlarımıza estağfurullah estağfurullah, estağfurullah!.. Hazret-i Ademden, Âhir zaman peygamberine kadar gelmiş geçmiş cümle peygamberlerine ve onların getirmiş oldukları kitaplarına, ayrıca bütün velilerine ve Hz. Muhammed'in Ehl-i Beyt'ine inandık, iman getirdik. Kalibimizle tasdik, dilimizle şehadet ederiz ve son nefesimizde "eşhedü enlâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden Abdühu ve Resûluhu, Aliyyel Veliyullâh diyerek bizlere çene kapamak nasip eyle Allahım!.. İlâhi yarabbi, on iki İmamların ve Ehl-i Beyt'in yüzü suyu hürmetine, namazlarımıza, niyazlarımızı dergah-ı izzetinde kabul ve makbul eyle **ya Ali Hü...** diyerek secdeye varılır.

Secdede iken (Hak Tealâ'ya istekte bulunulur) **Hü... Allah dost** diyerek diz üzerine gelir.

Halka namazı kılınırken Baba'nın okumuş olduğu duaların sonu da; yani Baba, **"Yâ Ali Hü..."** dediği zaman bütün cânlar, Baba da da yere secdeye varılır ve Baba tekrar **Hü... Allah dost.** dediği zaman, b tün tâlibler tekrar diz üzerine gelirler.

Secdede iken, Baba Hak Tealâ'dan istekte bulunur. Bütün tâlib bu istekleri Baba ile birlikte tekrar ederler. Eğer Baba hiç bir şey okun sa; yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali diyecek kadar secdede kalınır ve B banın **Hü... Allah dost.** demesiyle birlikte herkes tekrer iki dizinin üze ne gelir.

Buraya kadar bir cemde erkân tukup, halka namazını kıldık. Bu dan sonra, erkân bölümüne başlarken vermiş olduğumuz "erkân" çeşit rinden herhangi birini başlatabiliriz.

Fakat âyin-i cemi anlatmaya başlarken iki çift tâlibin ikrar ve m sahip merasimlerini anlatmaya başlamıştım. Kaldığım yerden dev ediyorum:

İKRAR VE MÜSAHİP ERKÂNININ DEVAMI

Akşam namazı kılınıp bittikten sonra, gözcü ortaya gelip: "Eyv lah Baba erenler, bir müşkülümüz var iki çift cân kardeş ikrar verip; m sahip olacaklar ne dersiniz" O vakit Baba, tâliblere, rehberlerini seçme rini söyler. Tâlibler, gidip Rehbere niyaz ederler. Bu defa Rehber tâ lerle birlikte meydana gelir ve Kur'an'dan şu ayeti okur:

"Bismillahirrahmanirrahim. Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüsı Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Terhamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn Al eyvallah Baba" der.

Baba Rehbere: "Eyvallah Rehber Baba, yola girecek olan Tâlib hazırla ve meydana getir" der.

Rehber, tâlibleri alıp "*Ve lillâhi'l Maşrıkı vel Mağrıbı feeyne tüvellû fesemma vechullah*" diyerek Babaya niyaz ettirir.

Bunun ardından Baba, kesilen kurbanların yününden yapılmış veya iki metre uzunluğundaki **"Tığ-ı Bend"** leri on iki İmamları okuya

on iki düğüm atar ve Rehbere, teslim eder.

Bu arada Âyin-i cemin "tarikçisi" kalkıp dâr'a durup, şu âyeti okur:

"Bismillahirrahmanirrahim.

Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüsena Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Terhamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn."

Deyip, Babanın önünde diz çöker ve Baba'dan "tarik" çubuğunu niyazlayıp teslim alır.

Daha sonra kenara çekilip görev sırasını bekler.

Rehber tâlibleri alıp cem evinin dışına çıkarır. Daha önceden tepeden tırnağa gusul abdesti almış olan tâliblere burada tekrar bir abdest aldırır ve iki rekat namaz kıldırır.

İKRAR (DERVİŞLİK) NAMAZI

Rehber seccadeleri hazırladıktan sonra "Ezan" okur:

Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber..
Eşhedü enne lâ ilâhe illallâh
Eşhedü enne lâ ilâhe illallâh
Eşhedü enne Muhammeden Resulullâh
Eşhedü enne Muhammeden Resulullâh
Eşhedü enne Emirel-Mü'minin Ali'yyen Veliyullah
Eşhedü enne Emirel-Mü'minin Ali'yyen Veliyullah
Hayya ales-salâh, hayya ales-salâh
Hayya halel-felâh, Hayye halel, felâh
Hayya Alâ Hayril-Amel, Hayya Alâ Hayril Amel
Allahü Ekber... Allahü Ekber...
Lâ İlâhe İllallâh

NİYET ETMEK

Durdum divana uydum Kur'an'ı Azimüşaha ve İmamül Enbiya ve Esmayi Hüda On iki İmama Kıblem Kâbe-i Şerif, niyet ettim niyet eyledim (...............) kimselerin tâliblik namazını kılmaya deyip eller kulak hizasında tekbir alıp; Allahü ekber diyerek eller yana salınır.

Allahü Ekber, " " " " " "
Allahü Ekber, " " " " " "

Allahü Ekber, " " " " " "
Allahü Ekber, " " " " " "
Allahü Ekber, " " " " " "

Bismillahirrahmanirrahim;
El Hamdü lillâhi **Muhammed Mustafa,**
Rabbil Âalemiyn **Aliyyel Murtaza,**
Errahmân **Hasan'ül Mücdeba,**
İrrahim **Hüseyin-i Kerbelâ,**
Mâliki yevmidin **Adem-i Âl-i Aba Zeynel Aba,**
İyyâke Nabüdü ve İyyâke Nesteîn **Bakır'ül Esfiya,**
İhdinassrâdal müstekim **Mezheb-i Pâk İmamül Cafer'ül Rehma,**
Sırâtelleziyne **Musa-i Kâzım Pişüva,**
En'amte aleyhim **kıbleyi heşti Musa-i Riza,**
Gayril mağdûbi aleyhim **Taki vü Ba Naki etkiya Hasan'ül Ask Mücdeba,**
Veleddâlliyn **Muhammed Mehdi Sahib-i Liva.**

Allahü Ekber diyerek rüküye varılır. Rüküde iken üç defa **Süb ne rabbiyel azim** denir.

Doğrulurken de **Semi Allahü Limen Hamide,** denir.

Tekrar **Allahü Ekber** denilerek secdeye varılır.

Secdede iken, üç defa **Sübhanallah** denir. Diz üzerine gelinir.

Tekrar **Allahü Ekber** diyerek, tekrar secdeye varılır. Secdede i gene üç defa **Sübhanallah** denir.

Allahü Ekber diyerek ayağa kalkılır.

Ayakta iken Besmele çekilerek, Fatiha sûresi ve bir zamir s okunur.

Ruküye varmadan önce, eller semaya açılarak Bariğaha tev cüh edilir.

Bismi Allah İrrahman İrrahim
Lâ ilâhe ilallâh el Hakim el kerim
Lâ ilâhe illallâh Muhammed Resûlallah ve Aliyyen veliyullal Aliyyül âzim.

Sübhaneke Rabbü Semavatisseba Rabbil âzim. Seba ve mafe um ve ma beynehünne ve ma tahteun ve ma fihün rabbil arşı âzim.

Rabbena tağfirlena ve terhemna ve afina ve af inna fi el dünya ve lâ harrete velhamdülillahi rabbil âlemin. Ya eyyühen Nebiyyü vema erselnake şahiden ve mübeşşireten ve neziren ve maiyyen illallahi bi iznihi bienne lekum ve sıracen münira ve beşerül muminine minallahi fadlen kebira.

Allahü Ekber deyip Ruküye varılır. **Subhene rabbiyel azim** der ve Doğrulurken de **Semi Allahü limen hamide,** der.

Tekrar, **Allahü Ekber** diyerek secdeye varılır.

Secdede iken,üç defa **Sübhanallah** diyerek doğrulur.

Tekrar **Allahü Ekber** diyerek secdeye varır.

Secdede iken yine üç defa **Sübhanallah** der ve **Sübhane rabbiyel alâ bi hamide** diyerek oturur.

Eşhedü En lâ ilâhe illallâh vahdehu lâ şerike leh ve eşhedü enne Muhammeden Abdühu ve Resûlullahu ve eşhedü enne Aliyyen Emirel Mü'minin Aliyyul Veliyullah Allahümme Salli ve Sellel ve zid ve barik ve terhem alâ Muhammed ve Âli Muhammed efdali ve ma saletey ve sellemete ve barekete ve terhamete ve alâ İbrahime ve Âl-i İbrahim inneke hamidin mecit.

Baş hafifçe kaldırılıp, Esselâmü Aleyke Ehlel Nebiyyu ve Ehlelbeyt.

Baş hafifçe sağa çevrilip, Esselâmü Aleyna ve alâ İbadüllahi Salihin.

Baş hafifçe sola çevrilip, Esselâmü Aleykim Rahmetullâh ve Berekatuhi denir.

Allahümme enteselâm ve minkeselâm taberike ya zülcelâli vel ikram. Böylece namaz sona eder.

ŞÜKRANLIK NAMAZI

Bu dervişlik namazını belki her rehber kıldıramaz, bunun için ikinci bir namaz şekli daha veriyorum.

Bu durumda, Rehber ikrar verecek olan tâliblere **"iki rekat Hacet"** namazı (şükranlık namazı) kıldırır. Bu namazdan sonra **şu hacet duası okunur:**

Allâhümme innî es'elüke tevfiyka ehli'l-hüdâ ve amâle ehli'l-yak nî ve münâsahate ehli't-tevbeti ve azme ehli's-sabri ve cidde ehli'l-hε yeti ve talebe ehli'r-rağbeti ve teabbüde ehli'l-vera'i veirfâne ehli'l-il hattâ ehâfük

Allahümme ês'elüke mehâfeten tahcüzünî an ma'-siyetike ha a'mele bitâ'atike a'melen estehıkku bilî rızâke ve hattâ ünsıhake bi't-tε beti havfen minke ve hattâ uhlisa leke'n-nasîyhate hubben leke ve ha etevekkele aleyke îl'umûri husne zennin bike, Sübhâne Hâlikı'n- Nûr.

Bu namazlardan herhangi birisi kılınıp sona erince, Rehber bu c fa ikrar verecek olan tâliblere, İmam Cafer mezhebinin abdestini aldıı Bu sırasıyla şöyle olur:

Rehber leğen ibrik hazırlatıp önce şu tercümanı okur:

"Haydar'ın râhında tenim oldu pâk
Yüzüm sürüp Dergâhına eyledim hâk
Pîrimiz Üstadımız Selmân-ı Pâk
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İmε Hüseyin alâ bülend'e râ salâvât". der ve arkasından da şu âyeti okur:

İnnema yürîdullahu liyezhebe ankümürricse Ehlül Beyti ve y tahhirüküm tathîrâ." Anlamı şudur: "Ey Ehli Beyt! Allah sizden günε ve kiri giderip, kemâl üzere sizi tathir etmek, pâk kılmak murad eder."

Rehber, bu ayeti okuyarak tâliblerin ellerine su dökmeye başlar tâlibler ellerini yıkarlarken o da şu teltîni yapar:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu güne kadar Allah'ın m ettiklerine el uzattın ise hepisinden sıyrılıp arınmak için ellerini yıkam sünnet-i şeriftir.

Tâlib ağzına su verirken de Rehber şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu güne kadar ağzından k tü söz ve hata sâdır oldu ise onlardan ağzını temizlemek sünnet-i şer tir.

Tâlib burnuna su verirken de Rehber şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu âna kadar allah'ın m

ettiği şeylerden her ne ki kokladın ise onlardan arınmak için burnunu temizlemek sünnet-i şeriftir.

Tâlib yüzünü yıkarken de Rehber şunu telîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu âna kadar hayasızlık vâkî oldu ise hepsinden arınmış olmak için yüzünü yıkamak farzdır.

Tâlib kollarını yıkarken de Rehber şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu âna kadar men edilmiş olan şeylere kol uzattın ise hepsinden temizlenmek için kollarını yıkamak farzdır.

Tâlib başını sığazlarken de Rehber şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, baş, organların en önemli yeridir. Akıl, fikir, idrâk başta bulunur. Bu güne kadar akl-i müstakîminin hilâfında harekette bulundun ise hepsinden arınmak için başını sığazlamak farzdır.

Tâlib ayaklarını sığazlarken de Rahber şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibi, ezelden bu âna kadar Rahmânın rızasına aykırı olan, hata ve isyana sebeb olucu yerlere vardın ise hepsinden uzak olmak için ayaklarını yıkamak ve sığazlamak farzdır.

Abdest alma bitince Rehber tâliblere, bir havlu verir ve havluyu verirken de şunu telkîn eder:

— Ey Allah'ın dîdârının tâlibleri, ezelden bu âna kadar işlemiş olduğunuz mâsivâ çirkâblarından yüzünü sil!...

Der ve tekrar şu telkîn de bulunur:

" Bu abdest mahallerini yıkamaktan ve sığazlamaktan maksat, bu organlarla işlenmiş kusur ve isyanlar varsa; bu organları onlardan temizleyip paklamaktır. Bu hem sünnet hem farzdır. Ve bu abdest, Hazret-i İmam Cafer-i Sadık efendimizin mezhebidir. Hak Tealâ ve evliyâlar, abdestinde sâbit kadem eylesin" der.

Bundan sonra Rehber, daha önce Babadan almış olduğu Tığ-ı Bend'leri ikrar verecek olan cânların boynuna takar ve takarken de şu

tercemanı okur:

Hizmet-i Merdan ile dil bendini
Kuşuvare kılmışam pîr bendini
Rehber ile ettim iktida
Taktı Selman boynuma tığ bendimi."

Daha sonra Rehber, yaş sırasına göre daha büyük olan tâlible b likte âyin-i cem evinin kapısına gelip şu tercümanı okur:

"Bism-i Şah Allah; Allah!
Arsa-i Hak'ta durup Dâr-ı iradette özüm
Hâk-i Dergâh oluben secde-i vuslatta yüzüm
Her ne ki ferman olur Şâhâ mürüvvette sözüm
Muntazır olup hemen izn-ü icâzette gözüm
Ber cemâl-i Muhammed Ali, kamâl-i Kadir İmam Hasan ve İm Hüseyin alâ râ Bülend'e salâvât".

Rehber, tâliblerin boynundaki **Tığ-ı Bend'** ten tutup,**"Yâ Efta-le Hayrül-Bab "** (44) diyerek kapıyı açar ve eşiğe niyaz ederek içeri giren ve girerken de Şu tercemanı okur:

"Eşiğine koymuşum ben cân ile ser
Hem eşiğinden benim niyazımbudur
Lutf edip ben fakire kılasın nazar
Allah eyvallah Hü! dost."

Eşiğe niyaz ettikten sonra Rehber, tâliblerin boynundaki Tı Bend' ten tutarak, **"dört kapı"** selamıyla Babanın huzuruna yaklaş Yaklaşırken de şöyle selâm verir:

"Esselâmü aleyküm Şeriat Erenleri,
Esselâmü aleyküm Tarikat Pîrleri,
Esselâmü aleyküm Ma'rifet Kâmilleri,
Esselâmü aleyküm Hakikat Şahları"

---

44) Açıl yâ kapıların en hayırlısı

Rehberin bu dört kapı selâmına, Baba şöyle mukabelede bulunur.

"Esselâmın aleyküm Şeriat erenleri,
Esselâmın aleyküm Tarikat Pîrleri,
Esselâmın aleyküm Ma'rifet Kâmilleri,
Esselâmın aleyküm Hakikat Şahları"

Rehber ve tâlibler, Mürşid huzurunda "Dâr" a durup, Rehber şöyle der:

Bism-i Şah Allah, Allah! Eli erde,yüzü yerde, özü Dâr-ı Mansur da. Hak Muhammed Ali yolunda , canı kurban, teni tercüman, on iki İmam, on dört Ma'sum-ı Pâk efendilerimizin dostlarına dost, düşmanlarına düşman olmak kavli ile ve Hak erenlerin pend-ü nasîhatini kabul edip muktazasiyle amel ve hareket etmek üzere, başı açık, yalın ayak, boynu bağlı, ciğeri dağlı yüzü üzere sürünerek gelmiş olan (filân oğlu filân) bu kere Âyin-i Cem erenlerinin izn-ü icazeti ile Sahib-i Pîr-i Tarikat Seyyid Muhammed Hürkâr Hacı Bektaş Velî, (burada kendisinin bağlı olduğu Mürşid veya Halifenin ismi söylenir) ve Tarik-i Nâzenîne müteehhil karar vermek talebinde bulunduğundan koç kuzu kurbanımız vardır. Emr-i Mürşidleri nedir, ne buyurur Şahım!.. Allah eyvallah" der.

Bunun üzerine Baba, âyin-i cemde bulunanlara şöyle der:

"Ey Şeriat ehl-i ve sahib-i Tarikat erenleri, hakikat ihtiyarları, mar'ifet kâmilleri, bu mü'min aşıklar boynu bağlı, olarak erenlerin yoluna kabul olmak dilerler. İşbu hususa re'y ve muvafakatınızı taleb ederler. Desturunuz varmıdır. "

Âyin-i cemde hâzır bulunanlar hep birden "eyvallah" derler.
Bunun arkasından Baba, şunu okur:

"*Allah, Allah! özrü kabul ola, muradı hasıl ola, erenler râzı, Hazret-i Pîrimiz Süceattin Veli de râzı olsun, gerçeklerin demine* ***ya Ali Hü...*** der ve cemde hazır olanların cümlesi secdeye varırlar.

Bunun ardından Baba, ikrar verecek cânlara şöyle sorar:
"Ey cânlar! Bu gün buraya ikrar verip, Hak Muhammed Ali yolu-

na ayak basmak için gelmiş bulunuyorsunuz. Bu yol çok ulu bir yold Hak Tealâ ikrarınızda sabit kadem eylesin, ikrarınız kutlu olsun. Anc bu yolun çok zorlukları da vardır. Bu yolda gelme gelme, dönme dö me, gelen maldan olur, gelmeyen dinden ve imandan olur. Bu yol (mirden leblebidir ve ateşten gömlektir. Ancak bu yolda sebat eder ikra nızda durursanız. Hak Muhammed Ali'ye yakın ve muteber bir kul ol sunuz. Eğer sebat edemez, ikrarınızdan dönerseniz, Hak, Muhamm Ali'den şefaat göremezsiniz. Bu karara kendi isteğinle mi razı oldun yoksa sizi bir zorlayan mı oldu " diye sorar.

İkrar verecek olan cânlar "Eyvallah erenler, biz bütün zorlukl katlanıp, bu yola sizin biriniz olmak için kendi rizamızla geliyoruz" d ler.

Bundan sonra Rehber, tâlibleri erkân üzere çekip Mürşide tesl eder ve teslim ederken de:

"İnnallahe ve melâiketiihi yusallûne alen Nebî yâ eyyühelle ne âmenû sallû aleyh ve selimû teslîmâ" (45) der.

Baba da *"Sîmâhum fî vücûhihim min eseri is-Sücûd"* diyer tâlibleri teslim alır.

Rehber sağ başta olacak şekilde ikrar veren tâlibler Baba'r önünde diz üstünde saf olurlar. O vakit Baba şunu okur:

"**Fermân-ı Celîl, kurbân-ı Halil, delîl-i Cebrail,teslim-i İsm tekbira: Allahu Ekber, Allahu Ekber lâ ilâhe illâlahu Vallahu Ekber lahu Ekber ve lillâhil hamd."** der.

Bunun arkasından ikrar verecek olan erkek ve kadın Babar önünde yere secde eder gibi yarı eğilirler ve üzerlerine beyaz bir çar örtülür. Baba, **el ela el Hak'ka olsun diyerek;** her ikisinin elini eline al şu **"Telkîn"** leri yapar:

Baba: "Tövbe yarabbi estağfurullah!... tövbe yarabbi estağfur lah!... tövbe yarabbi estağfurullah!..." (tâliblerde Baba ile beraber söyl ler).

---

45) Kur'an Azhap sûresi, âyet 56: "Allah'ü Tealâ ve Melekleri "Nebi Aleyhiss ma" salâvât ederler. Ey mü'minler! siz dahi ona savlâvât ve selâm edin" buyurmuştur.

Baba: "Ey Allah'ın didarının Tâlibleri! Allah, Muhammed, Ali'ye, on iki İmama ve hânedân-ı Ehl-i Beyt'e iman ve ikrar ettiniz mi ? Kazaya razı olup kadere bağlandınız mı ? Kaza ve kaderi bir bilip gece gündüz gönüllerinizde Allah, Muhammed, Ali'yi mürşidin vasıtasıyla bir bildiniz mi ? Nâcîlerin pîşüvası olan İmam Ca'fer Sâdık'ın ictihadı üzere hak dediğimizi hak bilip, bâtıl dediğimizi bâtıl bildiniz mi ? Muhammed'i Mürşid, Ali'yi Rehber tanıdınız mı ?

Hazret-i Peygamberin sevdiğini sevip "Tevellâ" ve sevmediğini sevmeyip "Teberrâ" ettiniz mi ?

"Ey tâlibler! Yalan söylemeyin. Gıybet etmeyin. Şehvetperest olmayın. Gördüğünüzü örtün, görmediğinizi söylemeyin. Elinizle koymadığınız şeylere el sunmayın. Elinizin ermediği yere el uzatmayın. Sözünüzün geçmeyeceği yerde söz söylemeyin. İbret ile bakın, ilim ile söyleyin. Küçüğe izzet, büyüğünüze hizmet eyleyin. İkrarınızı saf kılın, Hak'kı üzerinde mevcut bilin. Erenlerin her sırrına âgâh olun. Nefsinize ârif olun ki Hak'kı bilesiniz. Özünüzü Tarikatta saf ve sâbit kadem eyleyin. Hakikat ve Ma'rifeti üzerinde toplayıp kâmil insan olun. Mürşidiniz Muhammed, Rehberiniz Ali'dir. Kayt yoluyla mezhebiniz İmam Ca'fer'üs Sâdık mezhebidir. Gürûhunuz "Nâcî" dir. Pîriniz Hünkâr Hacı Bektâş Velî , Mürşidiniz Süceattin Velî" dir der.

Bu telkînleri dinleyen tâlibler, Eyvallah diyerek kabul ederler.

Bunun ardından Baba, tâliblerin ellerini eline alıp, Seyyid Sultan Süceattin Velî adına üzerlerine **"hutbe"** okur:

Önce **"Nad-ı Ali"** duasını okur, bunun ardından **"biat"** âyeti olan fetih sûresinin onuncu ayetini; yani "**yedullah"** ayetini okur ve daha sonra tâliblerin boynundaki "Tığ-ı Bend" leri alıp:

Bismillâh, bel Millete hanefiyyen ve men dahalehu kâne âmena" (*İbrahim Dinine uyun ve kim oraya girerse emin olur)* diyerek, tâliblerin bellerine bağlar ve taclarını başlarına giydirir ve hazır vaziyette bekleyen tarikçi, tarik çubuğunu eline alıp; tâlibleri tarikten geçirir.

Tarikçi: Önce fetih sûresi âyet, 18'i "biat" ayetini okur:

"Bismillahirrahmanirrahim. Legat radyallahü anul mü'minüne iz gibi yunike tahta secere" (46) Arkasından şunu okur:

---

46) Kur'an Fetih sûresi, âyet 18: Allah razı ol kimselerden ki, cennet ağacı altında "biat" ettiler.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve mam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât, Allahümme salli alâ Muhai med va alâ Âl-î seyyidina Muhammed.

Günahkarım günahımı af et yâ Muhammed Mustafa,

Ali dergâhta, Hüseyih Kerbelâ'da sırrı hak için tövbe günahl rımıza yarabbi, estağfurullah, estağfurullah, estağfurullah izn-i ha fe, tarikat, imam, üstaz, nefes, erkân, meşayih destur şah buyı der.

Baba "Pencali" der.

Tarikçi: Ya Allah, Ya Muhammed, Ya Ali, Şah Hasan ve Şah H seyin" diyerek beş defa "Tarkî" i tâliblerin üzerine değdirerek çeker.

Tâlibler kalkıp: "*Ve lillâh'il Marşrıkı vel Mağrıbı feeynemâ t vellû fesemma vechullah"* (47) diyerek Tarikçiye ve Tarik'e niyaz ede ler. Daha sonra Tarikçi sol başta tâlibler sağda Dâr'a dururlar. Tarikçi ş tercümanı okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü... Tarik pâklığına, sır pekliğeine, düldül yürüklüğüne, zı fükâr keskinliğine, sürüsü kabüllüğüne, Şah Ali devletine gerçı erenlerin keremine, babanın birliğine yâ Ali Hü... deyip, Tarikçi aya ta kalır, ikrar veren tâlibler, Babanın önüne secdeye varırlar. Tâlibler B banın önünde diz üzerine gelirler.

O vakit Baba, tâliblerin ellerini eline alıp; tekrar şu "Telkînleri" y par: "Ey Cânlar! Bu gün burada temiz kalble ve kendi isteğinizle ikr verdiniz ve yemin ettiniz. Bundan böyle temiz iradeyle yürüyün. Anner ze ve babanıza iyi bir evlât olun, sizden doğan çocuklarınıza iyi birer aı na ve baba olun. Büyüklerinize hörmet, küçüklerinize izzet edin.

Her kimi görseniz hak bilin. Kendinize yapılmasını istemediğin hiç bir kötülüğü başkasına reva görmeyin. Hak nefesi münafıktan da gelse kabul edin. Sakın itiraz etmeyin. Bir mü'minin evine vardığınızı şefaât gözü ile bakın ve edeble oturun ve edeble kalkın.

---

47) Mağrib ile Maşrık arasında nereye baksan onun yüzünü görürsün, O'nı (Hak) yüzü bütün âlemleri kaplamıştır.

Her ne iş işlerseniz rizâ ile işleyin. Sakın "rizâ" dan ayrılmayın. Rizaâsız lokma yemeyin. Elinizle koymadığınızı almayın. Mürşidin (Baba) yap dediğini yapın, yapma dediğini yapmayın. Kimsenin yüzüne gülüp, arkasından gıybet etmeyin. Avâm (münkir, münafık ve cahil) ile ihtilaf etmeyin. Kendi bildiğinize değil, Mürşidin izinden ve Mürşid nefesiyle yürüyün. Bu yola gelen maldan çıkar, gelmeyen dinden ve baştan çıkar. Gördüğünüzü söylemeyin, örtülmüş kuyuyu sakın açmayın. Firakla oturup mizanla yürüyün. Zahit imanını şeytandan nasıl korursa, sizde "Evliyâ Sırrını" öyle koruyun. Elinize, dilinize ve belinize sahip olun. Eğer bu nasihatları tutar ikrarınızda sebat ederseniz, Hak Muhammed Ali şefaatçiniz olur. Yarın Hakkın didarını görürsünüz. Ancak, ikrarınızdan dönüp bu nasihatları tutmasanız, Murtaza Ali'nin zülfükârına uğrarsınız. Eğer münafıkların sözüne bakıp erenler yolundan uzaklaşırsanız "Mahşer" günü yüzün kara olur.

Hak Muhammed Ali, Hünkâr Hacı Baktaş Velî ve Sultan Süceattin Velî efendilerimiz ikrarınızda sâbit kadem eylesin. Biz sizi elden aldık şimdi Hak'ka veriyoruz, siz size sahip olun der ve tâliblerin üzerine şu Gülbengi okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

İlâhî yarabbi, sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallallâhü ve Sellem efendimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Ali Keremullahu Veche hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, Hatice-tü Kübra, Fatıma-tü Zehra'nın yüzü suyu hürmetine, İmam Hasan ve İmam Hüseyin efendilerimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Zeynel Abidin, İmam Muhammed Bakır, İmam Cafer-i Sadık hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, İmam Musa-i Kâzım Hulkî Riza, İmam Ali Musa Riza, İmam Muhammed Takî, İmam Ali'yül Nakî, İmam Hasan-ül Askerî ve İmam Muhammed Mehdi sahibi zeman hazretlerinin yüzü suyu hürmetine. Gelmiş geçmiş evliyânın ve enbiyanın yüzü suyu hürmetine. Bu gün burada **ikrar verip, el ele el Hak'ka olsun diyerek Hak Muhammed Ali** yoluna ayak basan bu cânları; didarından, katarından, cemâlinden ayırma. Ey ulu Allahım!.. Onlara vücut sağlığı, gönül şenliği, sağlık, sefalık, dirlik, birlik, dem, dizar, dervişlik, abdallık ihsan eyle. Onları dinden, imandan, Kur'an dan ayırma. Onları iki cihanda peygamberimizin ve onun Ehl-i Beyti'nin sancağı dibinden ayırma. Hastalarına şifa, dertlerine devâ, borçlarına edalar

ihsan eyle. Korktuklarından emin, umduklarına nail eyle. Onları mün münafık şerrinden ve salûs mekründen hıfz-ı himaye eyle. Şer işler hayıra tebdil eyle. Bilmiyerek işlemiş oldukları günahlarının cümlesi tövbe ettiler sen onları bağışla. İlâhî yarabbi, yapmış olduğumuz ibad leri, kesilen kurbanı, çektiğimiz gülbengleri, okunan kuranları dergâ izzetinde kabul ve makbul eyle. Bu gün burada yaptığımız "ikrar" hizm tini dergâhı izzetinde kabul ve makbul eyle. Gökten rahmetini, yerd bereketini bizlerden esirgeme. Devletimizi ve milletimizi payidar ey Ordularımızı; havada, karada ve denizde muzaffer eyle. Ülkemizi her ti lü kötülükten, hıfz-ı himaye eyle. Her şeyin hayırlısını haklısını nasip e le. Nûr-i Nebi, keramet-i bi Ali, Gülbengi Muhammed, pîrimiz Hünkâ mız Hacı Bekteşi Velî, Sultan Süceattin Velî, Otman Baba, Demir Bat Musa Baba ve Akyazılı Sultan ve bütün evliyâların himmet-i âlileri ve s fa nazarları üzerimizden eksik olmasın, bu vaktin hayırlısı haklısı gels Hizmet sahipleri, hizmetleriyle yargılansın. Gerçek erenler gözcüm bekçikiz olsun ya Ali Hü...

Arkasından da şu âyeti okuyarak tâlibleri,Rehbere teslim eder: ***"İnnallahe ve melâiketiihi yusallûne alen Nebî yâ eyyühelle ne âmenû sallû aleyh ve selimû teslîmâ"***

Tâlibleri teslim alan Rehber, önde tâlibler arkada: ***"Ve lillâhil Maşrıkı vel Mağrıbı feeynemâ tüvellû fesemma ve hullah"*** diyerek, Babaya tekrar bir niyaz ederler.

Bundan sonra âyin-i cemde bulunan bütün cânlara ve meydan yanan çıraklara niyaz edip tekrar Rehberle birlikte, Mürşidin önün Dâr'a dururlar. O vakit ikrar veren cânlar şu tercümanı okurlar:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hamdülillâh kim ben oldum bende-i hass-ı Hüda
Cân-ü dilden aşk ile hem çâker-i Âl-i Abâ
Râh-ı zulmetten çıkıp doğru yola bastım kadem
Hâb-ı gafletten uyandım can gözüm kıldım küşâ
Mezhebim hak Ca'ferî'dir gayriye ben el yudum
Yetmiş iki fırkadan oldum berî bî-riyâ

On iki İmam bendesiyim gürûh-ı Nâcîyim
Pîrim üstadım Hacı Bektâş Velî ve Süceattin Velî Kutb-i Evliyâ
Hak deyip bel bağladım ikrar verip erenlere
Mürşidim oldu Muhammed Rahberimdir Murtazâ
Ber- cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İ-mam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât."

Baba ve cemde bulunan bütün tâlibler, tekrar ikrar veren tâlibleri kutlarlar. Bunun ardından Rehber, tâlibleri alıp, en arkada bir yere otur-tur ve şöyle bir telkîn de bulunur:

"Ey Canlar! Bu gün ikrar verip, Hak Muhammed Ali yoluna ayak bastınız. Burada oturan cânlar, sizin yol kardeşinizdir. Büyüklere hör-met, küçüklere izzet edin ve biz sizi elden aldık Hak'ka verdik, bundan sonra siz kendinize sahip olun" der.

Rehber, bu defa ikrar verecek olan ikinci çifti alıp , cem evinin dı-şına çıkarır. Birinci tâlibe uygulanan merasimin tamamı, bu tâliblere de aynen uygulanır. Böylece ikinci çiftin ikrarı da alındıktan sonra, Rehber bu defa her iki çift tâlibi; beraber alıp tekrar Babanın huzuruna getirir ve şöyle der:

"Eyvallah Baba erenler, bu canlar bu defa da müsahip bağlanıp, yol kardeşi olmak için izin ve icazet tâleb ederler ne buyurursunuz"diye sorar.

Baba tekrar âyih-i ceme, bu canların müsahip olmak istediklerini ve geçinip geçinemeyecekleri hakkında, diğer cânların fikrini sorar.

Âyin-i cem de olanlar: "Eyvallah Baba erenler, münasiptir" diyerek riza gösterirler.

Bu defa Baba Rehbere: "Evet Rehber baba; tâlibleri hazırla ve hu-zura getir" der.

Rehber müsahip olacak cânları alıp, tekrar dışarı çıkar ve bellerin-deki tığ-bend' leri çıkarıp boyunlarına takar. Takarken de şu tercemanı okur:

"Hizmet-i Merdan ile dil bendini
Küşuvare kılmışam pîr bendini
Rehber ile pîre ettim iktida
Taktı Selman boynuma tığ bendimi."

Dedikten sonra, tâliblerin boynundaki tığ-bend'ten tutup, âyin cem evinin kapısına gelip; şu tercemanı okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Arsa-i Hak'ta durup Dâr-ı iradette özüm
Hâk-i Dergâh oluben secde-i vuslatta yüzüm
Her ne ki ferman olur Şâhâ mürüvvette sözüm
Muntazır olup hemen izn-ü icâzette gözüm
Ber- cemâl-i Muhammed Ali, kamâl-i Kadir İmam Hasan ve İma Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât".

Bundan sonra tâliblerin dördü birlikte, karışık olarak; yani birin eşi, diğerinin arkasında olacak şekilde, Rehberin arkasına dizilirler Rehber:

"Yâ Efte-lene hayrül-bab " (Açıl ya kapıların en hayırlısı) diyer kapıyı açıp, eşiğe niyaz eder:

İçeri girer ve ikrar merasiminde olduğu gibi tekrar "Dört Kapı" s lamı vererek Babanın huzuruna gelir.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Eli erde,yüzü yerde, özü Dâr-ı Mansur da. Hak Muhammed A yolunda, erenler meydanında, canı kurban, teni tercüman, on iki mam, on dört Ma'sum-ı Pâk efendilerimizin dostlarına dost, düşma larına düşman olmak kavli ile ve Hak erenlerin pend-ü nasîhatini k bul edip muktazasiyle amel ve hareket etmek üzere, (filân oğlu filâ bu kere Âyin-i Cem erenlerinin izn-ü icazeti ile Sahib-i Pîr-i Tarik Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî, ve Tarik-i Nâzenîne müteehhil kararı ve mişler ve Muhammed Ali yoluna "müsahip" olup; dört cân, bir c olarak devam etmek talebinde bulunduğundan koç kuzu kurbanım vardır. Emr-i Mürşidleri nedir, ne buyurur Şahım!.. Allah eyvalla der.

Baba: "Eyvallah âyin-i cem erenleri, ne dersiniz bu cânlar müs hip olmak için huzurumuza geldiler. Bunlar müsahiplik kavlini yerine g tirebilirlermi" diye sorar.

Âyin-i Cem de bulunanlar: "Eyvallah erenler, biz kendilerine kefil derler.

Rehber, ***"İnnallahe ve melâiketihi yusellûne âlen Nebî yâ ey-yühellezîne âmenû sallû aleyh ve selimû teslîmâ"*** diyerek tâlibleri Babaya teslim eder.

Rehber, sağ başta olmak üzere tâlibler, Babanın önünde diz üzere sıralanırlar.

Baba, bu defa müsahip adaylarına müsahipliğin, çok büyük bir sevap olduğunu ve her tâlibin muhakkak müsahip olmasına; yani yol kardeşi olması gerektiğini söyler. Ancak bunun güçlüklerini de anlatır. Zor bir iş olduğunu açıklar. Müsahip adaylarına bu zorluklara rağmen musahip olup olamayacaklarını bir kere daha sorar.

Müsahip adayları: "Eyvallah Baba erenler biz kararımızı verdik" derler.

Bu defa Mürşid veya Baba, müsahip kardeşleriin ellerini alıp, birbirlerinin bileklerinden tutturarak, dördünü biraraya getirip üzerlerine Seyyid Sultan Süceattin Velî adına şu **"hutbeyi"** okur:

"Bismillahirrahmanirrahim,
Allahümme inni eşhüedike ve kefa-büke seyyiden vel melayüketül arşike yek büke kavle müsahip."

Üzerlerine bu hutbe okunan tâlibler, Hak, Muhammed Ali kavlince "Müsahip"; yani yol kardeşi olmuşlardır. Dört kapıyı tekmil etmişlerdir.

.Bunun ardından tekrar Babanın önünde yarı eğilmiş vaziyette secdeye varırlar. Gene üzerlerine beyaz bir çarşaf örtülür. Baba dört kardeşin ellerini eline alıp, **el ele el Hak'ka** olsun der ve ardından:

Bu defa tâliblerin üzerine **"Nad-ı Ali, Yedullah âyeti** ve **On iki İmamları** okur:

Daha sonra tâliblerin boynundaki "Tığ-ı Bend" leri, alıp:

"Bismillâh, bel Millete hanefiyyen ve men dahalehu kâne âmena" diyerek, tâliblerin bellerine bağlar ve taclarını başlarına giydirir.

Nad-ı Ali- Yedullah Âyeti ve On İki İmamlar Muhtelif Bölümlerde Verilmiştir.

Bundan sonra: Hazır vaziyette bekleyen tarikçi, gelip ayni ikr bölümünde anlattığımız gibi; ayni terceman ve ayatleri okur. . Ancak defa **on iki İmamların adını zikrederek "on iki " tarik** çeker.

Tâlibler seccadede iken Baba, tâliblere müsahiplik hakkında b nasihatlarda bulunduktan sonra, kendilerini kutlar ve Hak Tealâ'd güle güle geçinmeleri için niyazda bulunur ve tâliblerin üzerine şu g bengi okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Lâ ilâhe illallâh Muhammed'en Resûlullah, Aliyyün veliyullah, şe hi mürşüdullah, mürşid-i kâmilullah; hayır acetlerimizi, hayır dilekleri zi, namazlarımızı, niyazlarımızı, kurbanlarımızı, ikrar hizmetlerimizi, ya mış olduğumuz müsahiplik hizmetini kabul edici Allah kabul eder inş lah, diyelim canlar aşk ile Allah Allah!.. Allah, Allah! Üçlerin, beşler yedilerin, on iki İmam ve on dört Masum-u pâkın ve kırkların, himmet ri, hidayetleri üzerinizde hazır ve nazır olsun. Hak erenlerim ikrarınız ve müsahip kavlinde sabit kadem eylesin. Nûr-i Nebi Kerem-i Ali G bengi Muhammed, pîrimiz Hünkâr-ı Hacı Bektâş Veli, Sultan Süceat Velî, Otman Baba, Demir Baba, Musa Baba ve Akyazılı Sultan yardım nız, gözcünüz ve bekçiniz olsun, gerçeklerin demine evliyâların keremi ya Ali Hü...

Bunun ardından tâlibler, tekrar kalkıp Babaya niyaz ederler. N yaz ederken de şöyle derler:

"Ve lillâhil Marşrıkı vel Mağrıbı feeynemâ tüvellû fesemn vechullah"

Niyazdan sonra Baba: ***"İnnallahe ve melâiketihi yusellûne al Nebî yâ eyyühellezîne âmenû sallû aleyh ve selimû teslîmâ"*** diyer tâlibleri, Rehbere teslim eder.

Talibleri teslim alan Rehber, cemde bulunan bütün tâliblerle tek teker görüşüp niyaz ederler. Cemde bulunan, cânlarda onların müsahi liklerini kutlarlar. Kutlama merasimi bitince.

Rehber tekrar tâliblerle birlikte Dâr'a durup, bu defa müsahip ka deşler hep birlikte, şu tercümanı okurlar:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hamdüllillâh vâsıl-ı Didâr- ı Hak olduk bu gün
Küllü müşkil hâl olup esrâr-ı Hak olduk bu gün
Bâde-i aşk-ı ilâhî şükür nûş kıldık bu gün
Mâsivâdan el çekip mest-i ebed olduk bu gün
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât."

Bundan sonra Baba ve bütün cem halkı, müsahip olan canları kutlarlar ve güle güle geçinmek dilerler. Daha sonra Rehber, tâlibleri alıp, en arkada bir yere oturtur ve şöyle bir telkîn de bulunur:

"Ey Canlar! Bu gün burada ikrar verdiniz ve müsahip oldunuz. Hak Muhammed Ali yoluna ayak bastınız. Burada oturan cânlar, sizin yol kardeşinizdir.

Büyüklere hörmet, küçüklere izzet edin ve biz sizi elden aldık Hak'ka verdik siz kendinize sahip olun" der.

Rehber, bu defa yalınız olarak huzura gelip, şu tercümanı okur:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey Şâh
Bi-hakk-ı Murtaza ve Âl-i dergâh
Pîrimiz Aliyyel Murtaza'nın nûr-i hakkı için
Bu dergâhtan ayırma ey ganî Şâh
Erenlerden haklı hayırlı himmet şey'en lillâh, Allah eyvallah erenler."

Baba'da Rehberin üzerine şu hutbeyi okur:
Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hü.. Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için, hizmetiniz kabul olsun muradınız hasıl olsun. Hak erenlerim hizmetinizden haberdar olsun. Hizmetiniz kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın. Hak erenlerim hizmetinizin tekrarını nasip etsin, pîrin şefaatçin olsun, ***hü Allah dost."***

Rehber: *"Hü Allah dost, sakî aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenleri ve mesakinin aşkına Allah eyvallah erenler"* der.

Baba: *"Hü... Åyin-i Cemin birliğine, evlliyanın ve on iki İmamların keremine* ***ya Ali Hü...*** deyip cümle cânlar secdeye varırlar.

Böylece ikrar ve müsahip erkânı tamamlanmış olur. Ancak burac şunu da belirtmek istiyorum. Ben bunları **"Rumeli Babağan Alevi v Bektâşi"** adet ve törelerine göre anlattım.

Eğer ikrar alma ve müsahib bağlamayı, bir dergâha bağlı "Bab yerine; silsilesinin evlâdı Resûl'e çıktığı bilinen bir Mürşid kendisi y parsa, tâliblere **"tarik"** yerine **"el pençe"** çekilecekti. Bunun dışında h şey anlatıldığı gibidir.

Rehberin ardından Tarikçi huzura gelip, üzerine hutbe okutur
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey Şâh
Bi-hakk-ı Murtaza ve Âl-i dergâh
Pîrimiz Muhammed Bakır nûr-i hakkı için
Bu dergâhtan ayırma ey ganî Şâh
Erenlerden haklı hayırlı himmet şey'en lillâh, Allah eyvallah ere ler."

Baba'da Tarikçinin üzerine şu hutbeyi okur:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hü.. Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için, hizmetiniz kabul c sun muradınız hasıl olsun. Hak erenlerim hizmetinizden haberdar olsu Hizmetiniz kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın. Hak erenleri hizmetinin tekrarını nasip etsin, İmam Muhammed Bakır hazretleri şef atçin olsun, hü Allah dost."

Tarikçi: *"Hü. Allah dost, sakî aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenye ve mesakinin aşkına Allah eyvallah erenler"* der.

Baba: *Hü... Åyin-i Cemin birliğine, gerçek erenlerin ve on i İmamların keremine* **yâ Ali Hü...** deyip cümle cânlar secdeye varırlar.

Bunun ardından Sakka, elindeki su kabıyla tekrar meydana gel elindeki su kabını Babaya uzatır. Sakka suyu Babaya verirken şu terci manı okur:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Ve cealnâ minel maî. Külli şeyh'in hayy. Allahümme Ecell

şifaün min küllî dai. diyerek sakka suyunu Babaya uzatır.

Baba da sakka suyunun üzerine bir dua okur ve sağ elinin serçe parmağı ile suya dokunur ve ardından kendisi de bu sudan bir yudum içer ve su kabını tekrar sakka'ya verir.

Sakka bu suyu çoğaltarak, yardımcılarıyla birlikte; birisi erkek mü'minlere, diğeri kadın mü'minlere sakka suyu dağıtırlar.

Âyin-i cemde bulunan bütün tâlibler, sakka suyunu içtikten sonra tarik çubuğu da bu su ile yıkanır. Sakkalar, yanmakta olan çıraklara da birer damla sakka suyu damlatırlar ve en son olarak, kendileri de birer yudum su içtikten sonra; su kabını göstererek: "Eyvallah cânlar, içmedik cân varsa dile gelsin, yarın ruz-î mahşerde bizden hak taleb ektmesin" derler.

Bütün tâliblerin sakka suyundan içtiği anlaşılınca, Sakka, tekrar Dâr'a durup, şu şekilde bir **"Müneccat"** ta bulunur:

"Lütfuna muhtacız eyle ihsan yâ Hüseyin
Derdimize senden derman eyle derman yâ Hüseyin.

Gayrî'ye muhtaç kılma âşıkân-ı el'amân
Sen medet kıl bizlere, her vakit yâ Hüseyin.

Sad hezaren Lânet olsun ol gürûh'u dalâl'e
Nakz-ı ahd ile şehîd kıldılar anlar seni yâ Hüseyin

İsm-î pâkin aşkı için zikredeni koyma zulmette hergiz.
Bermurad et dide-i giryan ile ağlayanı yâ Hüseyin.

İznin ile su tapşırdım aşkına vermek için
Aşkınla içenlere kıl âb-ı hayat yâ Hüseyin

Ber- cemâli Muhammed Kemlâl-i Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ Salâvât..."

"Allahümme Salli alâ Seyyidina Muhammed ve alâ Âl-i Mu-

hammed" Bütün cânlar hep birden hafif sesle bu salâvaâtı söylerler.

Sakka şöyle devam eder:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Cân-ü baştan geçmişiz biz "Şah Hüseyin" aşkına
Kerbelây-ı deşt-i gamde can verenler aşkına
Dembedem hem can gözüyle Hak 'kı görenler aşkına
Ol Yezîdîler elinde "Teşne leb" ler aşkına
Kerbelâ'da "Suuu!.. Suuu!.." diye ser verenler aşkına
Gözüm yâşım sebîl ettim on iki İmam aşkına!.."

"Selâmullah Yâ Hüseyin... Selâmullah Yâ Hüseyin... Selâmulla Yâ Hüseyin.. Ahmed-i Muhtar aşkına... Haydar-ı kerrar aşkına... Sadık Sakka Selmân-ı Pâk aşkına... Sakkahüm Yâ İmam Hasan... Sakkhaü Yâ İmam Hüseyin... Kıl Şefaat katresi düsene Yâ Hüseyin... Yardım ey Allah, Allah çağrışana Yâ Hüseyin... Selâmullah Yâ Hüseyin... Selâmu lah Yâ Hüseyin... Selâmullah Yâ Hüseyin..."

Sakka, bunları söylerken meydanın ortasında dolaşır ve orada bı lunan cânların üzerine *"şefaat kıl katresi düşene Yâ Hüseyin"* diyere sakka suyundan serper. Daha sonra tekrar Dâr'a durup, şu tercema okur:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimizi kabul et ey Şâh!
Bi-hakkı Murtaza ve Âl-i dergâh
Hüyeni-i Kerbelâ nûr-i hakkı için
Bu dergâhtan ayırma ey ganî Şâh
Erenlerden hayırlı haklı himmet, şey'en lillâh, Allah eyvallah" der

Baba da hizmet gören Sakka'nın üzerine şu "hutbeyi" okur:
"Bism-i Şaş Allah, Allah!..
"Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için hizmetiniz kabul olsu muradınız hasıl olsun. Hak erenler hizmetinizden haberdar olsun. Hi metiniz kırkalar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın. Pîriniz Selman Pâk şefaatçınız olsun. Hak erenler hizmetinizin tekrarını nasip etsin, Hı Allah dost" der.

Sakka: *"Hü. Allah dos, saki aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenleri ve mesakinin aşkına Allah eyvallah Baba..."* der.

Baba : *"Hü, Âyin-i Cem'in birliğine gerçek erenlerin ve on iki İmamların keremine **yâ Ali Hü...*** der ve bütün tâlibler secdeye varırlar.

Baba, Allahu Tealâya niyazda bulunduktan sonra tekrar **Hü... Allah dost.** diyerek diz üzerine gelinir.

Böylece sakka hizmeti sona erer.

Bu arada sakka suyunu içen bütün talibler, sessiz olarak on iki imamları zikrederler.

ONİKİ İMAMLAR

Bismillahirrahmanirrahim,
Allahümme salli âlâ nuri Muhammed Mustafa,
Allahümme salli âlâ İmam Aliyyel Murtaza,
Allahümme selli âlâ Hatice-tü Kübra Fatıma-tü Zehra,
Allahümme salli âlâ İmam Hasan Hulkî Riza,
Allahümme salli âlâ İmam Hüseyin mazlum şehid-i desti Kerbelâ,
Allahümme salli âlâ İmam Zeynel Abidin mahsumu pâk,
Allahümme salli âlâ İmam Muhammed Bakır,
Allahümme salli âlâ İmam Cafer-i Sadık,
Allahümme salli âlâ İmam Musa-i Kâzım,
Allahümme salli âlâ İmam Riza,
Allahümme salli âlâ İmam Takî,
Allahümme salli âlâ İmam Nakî,
Allahümme salli âlâ İmam Şah Hasanül Askerî,
Allahümme salli âlâ İmam Muhammed Mehdi.

Duvazde-i İmam:

Sahibi zaman, kutbetûl devran, delilî bürhan, hüccet-i kayım, duvazde-i imam, cahrade mahsum-u pâk. eveliyle ahirin, tayibinle tahirin, mazahirinle bâtının, salâvtullâhi aleyhim ecmayin, on iki İmam, on dört masum-u pâk, pîrimiz kutb-i âlem Hacı Baktâşi Velî, Sultan Süceattin-i Velî efendilerimizin keremine Yâ Ali Hü...

On iki İmamları okuyanlar, yere secde edip, Ehl-i Beyt'ten niyazda

bulunurlar.

Bundan sonra Baba, sesi ve kıraâtı iyi olan bir tâlibe; Kur'an ok tur.

Kur'an bitince, herkes tarafından "Fatiha" okunur ve fatihanın a dından Baba, şöyle bir "gülbeng" çeker:

"İlâhi yarabbi, uyardığımız çıraklardan, kıldığımız namazlarda çekilen gülbenglerden, okunan Kur'an dan hasıl olan sevapları;

Cemi bu yoldan, bu erkândan gelmiş, geçmiş, aşıklarımızın, s dıklarımızın, pîrlerimizin, pederlerimizin, validelerimizin cümle hısım akrabalarımızın. Cemî bu duaya muhtaç olan kardeşlerimizin, bizleri c adan unutmayın deyip giden kardeşlerimizin, mahsus bizi duaya emaı eden kardeşlerimizin. Mağrup'tan Maşruk'a zahır bâtın cümle derviş fıkarasının ruhu şerifleri şad olsun, şad-ı handan olsun, ruh be ruh, de gâh be dergâh cümle dergâhlarda yatan, kerbelâ'da şehit olan gazile ruhlarına hediye eyledik sen vasıl eyle yarabbi... Gerçeklerin demine e liyânın kerimine ***Yâ Ali Hü...*** diyerek secdeye varılır.

İSTEK GÜLBENGLERİ

Baba bundan sonra şu Gülbengi okuyarak erkânı kapatır:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

İlâhî Yarabbi, sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa Salla lâhü ve Sellem efendimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Ali Keremullal Veche Hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, Hatice-tü Kübra, Fatıma- Zehra'nın yüzü suyu hürmetine, İmam Hasan ve İmam Hüseyin efendil rimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Zeynel Abidin, İmam Muhamm Bakır, İmam Cafer-i Sadık hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, İmam M sa-i Kâzım Hulkî Riza, İmam Ali Musa Riza, İmam Muhammed Takî, mam Ali'yül Nakî, İmam Hasan-ül Askerî ve İmam Muhammed Meh sahibi zeman hazretlerinin yüzü suyu hürmetine. Gelmiş geçmiş evliy nın ve enbiyanın yüzü suyu hürmetine.

Bizleri didarından, katarından, cemâlinden ayırma. Ey ulu All hım!.. Bizlere vücut sağlığı, gönül şenliği, sağlık, sefalık, dirlik, birli dem, dizar, din, iman, itikat dervişlik, abdallık ihsan eyle. Bizleri dinde imandan, Kur'an-dan ayırma. Bizleri iki cihanda peygamberimizin ve

nun Ehl-i Beyti'nin sancağı dibinden ayırma. Hastalarımıza şifa, dertlilerimize devâ, borçlarımıza edalar ihsan eyle. İlâhî yarabbi, bizleri korktuklarımızdan emin, umduklarımıza nail eyle. Bizleri münkir münafık şerrinden ve salûs mekründen hıfz-ı himaye eyle. Şer işlerimizi hayıra tebdil eyle. Bilmiyerek işlediğimiz günahlarımızın cümlesine tövbe ettik sen bizi bağışla Allahım. İlâhî Yarabbi, yapmış olduğumuz *ibadetleri, kesmiş olduğumuz kurbanları, çektiğimiz gülbengleri, okunan kuranları, yapılan ikrar ve müsahiplik hizmetlerini* dergâh-ı izzetinde kabul ve makbul eyle. Gökten rahmetini, yerden bereketini bizlerden esirgeme. Devletimizi ve milletimizi payidar eyle. Ordularımızı havada, karada ve denizde muzaffer eyle. Ülkemizi her türlü kötülükten, hıfz-ı himaye eyle. Her şeyin hayırlısını haklısını nasip eyle. Nur-î Nebi, kerameti bi Ali, Gülbengi Muhammed, pîrimiz Hünkâr- Hacı Bekteşi Velî, Sultan Süceattin Velî, Otman Baba, Demir Baba, Musa Baba ve Akyazılı Sultan ve bütün evliyâların himmet-i âlileri ve safa nazarları üzerimizden eksik olmasın, bu vaktin hayırlısı haklısı gelsin, gerçek erenler gözcümüz bekçimiz olsun, gerçeklerin demine evliyâların keremine **Yâ Ali Hü..."** diyerek secdeye varılır.

Veya şunlar da okunabilir.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Âzıran gâyıban oturup duran pîrcivan, kör olsun mervan, cümlenin isteğini ve muradını veren şahım merdan, cümle erenler aşkına niyaz ederiz **Yâ Ali Hü..."**

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü... İsteklerimiz kabul olsun, muradımız hasıl olsun, ibadetlerimiz Hak'kın divanına yazılsın, on iki İmamların himmetleri ve hidayetleri üzerimizda hâzır ve nâzır olsun, Hak erenler isteklerimizin muradını versin, gerçeklerin demine on iki İmamların keremine Yâ Ali Hü..."

Daha sonra **"farraş"** gelip câr çeker; yani özel bir süpürge ile seccadeyi süpür ve dâr'a durup, şu tercemanı okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüseyin-i Kerbelâ için gözüm yaştır,

Ol yezid askerin bağrı kara taştır,
Pîrimiz kırklar içinde ser-farrâştır,
Ber-cemâli Muhammed Ali Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât şey'en lillâh Allah eyvallâh!.." Ve arkasından şunu okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!
Bi-hakkı Âl-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Hüseyin-i Kerbelâ nûr-i hakkı için,
Bu derâhtan ayırma ey ganî şah!
Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah!.." der.

Baba, hizmet yapanın üzerine şu "hutbeyi" okur.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hü...Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için hizmetin kabul olsun, muradan hasıl olsun, Hak erenler hizmetinden haberdar olsun, hizmetin kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın, pîrin şefaatçin olsun Hü, Allah dost" der.

Tâlib: *"Hü... Allah dost, sakî aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenler ve mesakînin aşkına Allah eyvallah Baba",* der.
Baba : *"Hü... âyin-i camin birliğine, gerçek erenlerin ve on iki İmamların keremine Yâ Ali Hü..."* der.

Buraya kadar yapılan hizmetlerle, bir ikrar ve müsahip erkânı Tamamlanmıştır. Sıra erkânı kapatmaya gelmiştir. Bu da şöyle yapılır:

Gözcü tekrar meydana gelir ve Dâr'a durup, özünü dara çeker:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Yüzüm yerde, özüm Dâr-ı mansurda, erenler meydanında, menem Hak ile yeksan, menem bin kanun cürümün sahibi, men fakirde ağrınmış, incinmiş kardeş varsa dile gelsin, bile gelsin hakkını talep e

lesin, Allah eyvalla" der.

Baba, âyin-i ceme şöyle sorar: "Eyvallah âyin-i cem kardeşler; gözcü baba özünü dara çekti dâr-ı mansur oldu. Kendisinden ağrınmış incinmiş varsa dile gelsin, olmayn hak için niyaz etsin" der.

Âyin-i cem kardeşler, eyvallah deyip, yere secde ederler.

Baba bu defa gözcüye şöyle sorar: "Eyvallah gözcü baba, cümlesi sizi iyi gördü. Siz nasıl gördünüz" der.

Gözcü de: "Eyvallah Baba erenler, kusursuz bir Allahtır" der.

Baba, bu defa: "Eyvallah kerem mürüvvet ettiniz" der.

Gözcü: *"Bism-i Şah Allah, Allah!..*
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!
Bi-hakkı Âl-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Pîrim Zeynel Abidin'in nûr-i hakkı için,
Bu derâhtan ayırma ey ganî şah!
Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah!.. der.

Baba, hizmet yapanın üzerine şu "hutbeyi" okur.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü...Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için hizmetin kabul olsun, muradan hasıl olsun, Hak erenler hizmetinden haberdar olsun, hizmetin kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın, pîrin şefaatçin olsun Hü... Allah dost" der.

Gözcü: *"Hü... Allah dost, sakî aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenleri ve mesakînin aşkına Allah eyvallah Baba"* der.

Baba: *"Hü. Åyin-i cemin birliğine, gerçek erenlerin ve on iki İmamların keremine Yâ Ali Hü..."* diyerek secdeye varır.

Bu arada gündüz kurbanları kesmiş olan kurbancı, pervaneler ve diğer hizmet sahipleri sırayla gelip, üzerlerine **"hutbe"** okutup, himmet alırlar. Her birini ayrı ayrı vermiyorum çünkü, hepsi ayni şekilde yapılmaktadır.

Hizmet sahiplerinin üzerine hutbe okunması sona erince Bab "eyvallah cânlar, sefaya varın" diyerek destur verir.

Buraya kadar diz üzerinde edep ve erkân içinde oturan tâlibl serbest hareket edebilirler.

SOHBET HALKASI

Buraya kadar, "Tarikat ibadeti" yapılmıştır. Bundan sonra "Mar'i muhabbeti"; yani sohbet halkası yapılacaktır. Bu bölümde sohbet edil dem devran sürülür. Ancak her şey gene bir kurala bağlı ve edeb erk içersinde yürür.

Sakî, meydana gelip hazırlamış olduğu şerbetten, buna "Dem" d nir. Önce Babaya bir bardak sunar. Baba bu demin üzerine; şöyle b gülbeng okur:

" Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber cemâyi Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İma Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât. *Allahümme Salli alâ Seyyidina Muha med ve alâ Âl-i Muhammed.* Vakitler hayr olsun, hayırlar feth olsun, şe ler def olsun, mükir ve münafık mat olsun. Bu vaktin hayırlısı hakl gelsin. Ellerimiz dolu yardımcımız Şah-ı Merdan Ali olsun. Demlerin kırklar ceminde içilen "engür şerbeti" olsun. Hak erenlerim hizmet sahi lerinin hizmetinden haberdar olsun. Demlerini, niyazlarını dergâhı izz tinde kabul ve makbul eylesin. Akyazılı Sultanın demi devranı yürüs gerçek erenler gözcümüz bekçimiz olsun, gerçeğe Hü...

Diyerek şerbetten içer, daha sonra sakî, yaş ve kıdem sırasına g re bütün cânlara sırayla birer dem sunar. Burada kıdem, ikrar verip n sip alma sırasına denir.

Sıra Hak, muhammed Ali aşkına, yani üçler demine geldiğin Baba üçler deminin üzerine şu gülbengi okur ve dem içilir.

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Lâ ilâhe illallâh Muhammed'en Resûlullah, Aliyyün veliyullah, şe hi mürşüdüllah, Mürşid-i kâmilullah; hayır hacetlerimizi, hayır dilekle mizi, namazlarımızı, niyazlarımızı, kurbanlarımızı, sohbet muhabbetle

mizi dergâhında kabul edici Allah, kabul eder inşallah! Diyelim cânlar aşk ile Allah, Allah!.. Üçlerin demi devranı yürüsün, bu vaktin hayırlısı haklısı gelsin gerçek erenler gözcümüz bekçimiz olsun gerçeğe Hü..."

Bunun arkasından cemin "zâkiri"; yani aşığı sazı eline alıp, şöyle bir "nefes" söyler:

Bizden selam olsun mü'min cânlara
Hakikat tâlibi olun üçlere
Akıl ermez fikir yetmez ânlere
Okuyalım şerhini gelin üçlerin

Muhabbet bağbını bunda açtıkça
Mevch vurup gevher deryası çoştukça
Üçlerin aşkına dolu içtikçe
Eylesin methini dilin üçlerin

Bu yolun sahibi, Muhammed Ali
Mü'min olanlara açıktır yolu
Cümle yaradılmıştan kadim evveli
Nice seddar olduğunu bilin üçlerin

Aşkın deryasına ermiyor firâk
Hak'kın kudreti göklere direk
Gönül sefinesini salmıyalım ırak
Uğrasın semtine yolun üçlerin

Kul Hümmet üstadım kande gezersin
Üçlerin aşkına bade süzersin
Müsayipsiz kalma yoldan azarsın
Ak pâk niyazını verin üçlerin

Bu nefesten sonra Baba şöyle bir gülbeng daha okur:

"Allah, Allah! nefesler hak olsun divan hakka yazılsın, nefes söyleyenler ve dinleyenler Hak'kın didarını görsün, Kul Hümmet'in demi devranı yürüsün, gerçek erenler gözcümüz bekçimiz olsun gerçeğe Hü..."

Bunun ardından birer dolu daha içilir. Arkasından üçlerle ilgi sohbet edilir.

Bu gibi sohbetlerde, "İlm-i Leddün" den konuşulur. Bu sohbet lerde, kesinlikle günlük konuşmalar yer almaz. Söylenen nefeslerden manâ çıkarılmaya çalışılır. Ve bunların cevapları aranır. Yani; Allahın bir liğinden söz edilir.

Daha sonra cemin zakiri, ikrar ve müsahip olan tâliblerin duru munu anlatan şu nefesleri söyler:

İKRAR VE MÜSAHİPLİK NEFESİ

Kurbanlar tığlanıp Gülbeng çekildi
Gaflet uykusundan uyana geldim
Dört kapı sancağı ande dikildi
Üryân püryân olub meydana geldim.

Evvel eşiğine koydum başımı
İçeri aldılar döktüm yaşımı
Erenler yolunda gör savaşımı
Can-ü baş koyarak kurbana geldim.

Ol demde uyandı bâtın çırağı
Üç adım ileri attım ayağı
Rehberim boynuma bend etti bağı
Koç kurban dediler iymana geldim.

Dört kapı selâmın verûb aldılar
Pîrin huzuruna çekib geldiler
El ele el Hak'ka olsun dediler
Henuz ma'sum olub cihana geldim

Pîrim kulağıma eyledi telkîn
Şah-ı Velâyete olmuşuz yakîn
Mezhebim Ca'fer'üs-Sâdık'ül Metin
Allah dost eyvallah peymana geldim.

Özüm dâr'da yüzüm yerde durmuşum
Muhammed Ali'ye ikrar vermişim
"Sakhaahüm" hamrını anda görmüşüm
İçüb kana kana mestane geldim.

Yolumuz on iki İmama çıkar
Mürşidim Muhammed Ahmed-i Muhtar
Rehberim Ali'dir sahib-i Zülfikâr
Kulundur **"Şâhiya"** divana geldim.

Başından beri anlatmaya çalıştığımız bütün hizmet ve anlatan diğer bir "nefeste" şudur:

Akşamlar oldu Gülbeng çekildi
Çırağlar uyandı niyaza geldim
Erenler erkânı meydan açıldı
Âyin-i cem kuruldu ihsana geldim.

Hakikat abdestin birden aldılar
Mürşidin emrine balî dediler
Dâr-ı Mansur olub şunda durdular
Tâlib-i Hak olub meydana geldim.

Ol demde hâlinden sordular canın
Varmıdır kusuru, dediler anın
Âyin-i cem gösterdi yere nişanın
Üryan püryan olub dîdara geldim.

Sofralar kuruldu hizmet görüldü
Hakikat nurundan cemaller güldü
Mü'min olanlar ölmeden öldü
Geçüb kıl-ü kâalden divana geldim.

Seyr edüb cümlede bu güzel hâli
Şükür gördük anda nûr-i cemâli
Zâkirler okuyup bülbül misâli
Terk edüb riyayı merdana geldim.

erkânları

Koç kuzu kurbanlar meydana geldi
Nefesler, düvazlar ayana geldi
Ağlarken bu çeşmim şâd olub güldü
Can baş feda edüb seyrana geldim.

"Sakaahüm" şerbetin ezüb içtiler
Mest olub cümlesi serden geçtiler
"Şah Hüseyin" deyüb hep ağlaştılar
İçüp ol şerbeti mestâne geldim.

Güruh güruh geldi anda bacılar
Sâf sâf geldi durdu hacılar
Allah Allah der de öter "Nâci"ler
Meydân-ı aşk içre irfana geldim.

Tığlandı kurbanlar semah'lar oldu
Kalb nasîbini bulanlar buldu
Anda müsahibini alanlar aldı
İnanub sıdk ile iymana geldim

Edeb, erkân tamam oldu sürüldü
Pervaneler gelüb nasîb verildi
Hatım oldu hizmetler destur verildi
"Şükrü" ya men de Sultana geldim.

Bunlara benzer pek çok örnekler vardır ancak, daha fazla uzatma-dan; Rumeli'de Babağan Alevilerinin bağlı bulundukları "Otman Baba, Demir Baba ve Musa Baba" hakkında söylenen nefes örneklerinden c bilgi vermek istiyorum.

OTMAN BABA

Otman Babanın dergâhını sorarsan
Dergâhı cennettir Otman Babanın
Eğilsem eşiğine niyaz eylesem
Dergâhı cennettir Otman Babanın
Dergâhı cennettir Gani Sultanın Hü..Hü...

Güzeldir meydanı hoştur yapısı
Üç yerden açılır türbe kapusu
Mü'min müslim ziyarete hepisi
Dergâhı cennettir Otman Babanın
Dergâhı cennettir Gani Sultanın Hü... Hü...

Ziyarete gelir beyler paşalar
Türbesine gelirler sırrın açarlar
Abu kevser şerbetinden içerler
Dergâhı cennettir Otman Babanın
Dergâhı cennettir Gani Sultanın Hü... Hü...

Batın kılıcı var hem tutar elin
İmam Riza'dan aldık erkânı yolu
İmam Riza oğlu hem nesli Ali
Dergâhı cennettir Otman Babanı
Dergâhı cennettir Gani Sultanın Hü... Hü...

Pîr Sultanım heydir men dest olayım
Horasandan kalkıp Ruma gelelim
On iki İmamdan himmet alalım
Dergâhı cennettir Otman Babanın
Dergâhı cennettir Gani Sultanın Hü... Hü...

DEMİR BABA

Arzu eyleyip yoluna girsem
Ol mübarek yüzünü görsem
Eşiğine yüzler sürsem
Demir Babam hü... hü... hü...
Gani Sultanım hü... hü... hü...

Mutfağında kaynar aşı
Odur erenlerin başı
Hüseyin Baba karındaşı
Demir Babam hü... hü... hü...
Gani Sultanım hü...hü...hü...

Başucunda yeşil tacı
Ana varan olur hacı
Cümlemiz ona duacı
Demir Babam hü... hü... hü...
Gizli Sultanım hü... hü...hü...

Kapusun açtım geçtim
Aşkın ataşine düştüm
Benlik perdesinden geçtim
Demir Babam hü... hü...hü...
Gizli Sultanım hü... hü...hü...

Kandilleri asılıdır
Hep kubbesi yazılıdır
Şamdanları dizilidir
Demir Babam hü... hü... hü...
Gizli Sultanım hü... hü... hü...

Türbesinin üstü kurşun
Beş parmaktan suyunu içtim
Şükür eşiğinden geçtim
Demir Babam hü... hü... hü...
Gani Sultanım hü... hü... hü...

Elindedir anın asası
Odur erenlerin başı
Dipsiz göldedir kendisi
Demir Babam hü... hü... hü...
Gizli Sulanım hü... hü... hü...

Türbesinin önünde açar güller
Dört tarafından sular çağlar
Aşık Yunus durmaz ağlar
Demir Babam hü... hü... hü...
Gizli Sultanım hü... hü... hü...

SULTAN SÜCEATTİN-İ VELÎ

Yedullah âyet-i pençe-i Âli Âba
Ehli tarikatır Pîr İlyas Baba
Bir ismi Seyyid Velî nurlu bir sima
Dergâhı nurludur Sücea Baba'nın.

Seyyid Baba İlyas Horasan eri
Yoluna koymuşuz can ile seri
Hem de anılırdı Süceattin Velî
Dergâhı nurludur Sücea Baba'nın.

Otman Baba ile Süceattin Baba
Bağlan bendesine ömrün gitmesin heba
Yolundan ayrılmayız Muhammed Mustafa
Dergâhı nurludur Sücea Baba'nın.

Seyyid Sultan Süceaddin Velî'dir Velî
Neslini sorarsan Hazret-i Ali
Buna inanmayan vallahi deli
Dergâhı nurludur Süca Baba'nın.

Genç Abdalım söyler gönülden coşar
Dergâha bağlanan güçleri aşar
Kurbanı olanlar buraya koşar
Dergâhı nurludur Sücea Baba'nın.

Alevi Bektâşi cemlerinde erkândan sonra, sohbet muhabbetlerinde; bu örneklere benzeyen pek çok anlamlı "Nefesler ve Düvaz İmamlar" söylenir.

Sakî, üçler, beşler, yediler ve on iki İmamlar için "Dem" sunar. Baba erenler, her dem için ve her nefes için hayırlı haklı gülbengleri okur.

Sohbet muhabbetinin sonunda şöyle bir gülbeng çekip, muhabbeti sona erdirir.

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Akşamlar hayr ola, hayırlar fetih ola, şerler def ola, münkirler mât

ola, münafıklar berbad ola, mü'minler şad ola, meydanlar abâd ola, lar mestür, gönüller mesrür ola, handan-ı fukara mamur ola, erhak hammed Ali yardımcımız, gözcümüz, bekçimiz ola, on iki İmam, on mâsum-u pâk, on yedi kemerbest efendilerimiz; bizleri katarından maya, pîrimiz Hünkâr Hacı Bektâş-i Velî, Sultan Süceattin Velî, Ot Baba, Demir Baba, Musa Baba ve Akyazılı Sultan muin ve destigirimi la. Üçlerin, beşlerin, yedilerin, kırkların ve ricaûl gayb erenlerin ve ku aktab efendilerimizin hayır himmet-i âlileri ve safa nazarları üzerim hazır ve nâzır ola. Hak erenler, münkir mümafık şerrinden ve sâlûs rinden emin ve hıv-zı himaye eyleye. İki cihanda korktuğumuzdan e umduğumuza nâil eyleye. Dertlerimize derman, gönüllerimize in hastalarımıza şifa, dertlerimize deva, borçlarımıza edâlar ihsan ey Zümre-i Nâci'den ve güruh-i salihinden eyleye. Hak erenler, devle milletimizin kılıcını keskin, sözünü üstün eyleye, namerde muhtaç e ye, dualarımazı dergâh-ı izzetinde kabul ve makbul eyleye, vaktin hayrı gele, dil bizden nefes yüce evliyalarımızdan ve pîrlerimizden yuf münkire, lânet yezide, rahmet mü'mine, nûr-i Nebî, keramet-mam-ı Ali, Gülbengi Muhammed." der ve hemen arkasından:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir. İmam Hasan, İ Hüseyin alâ Bülende râ salâvât. Allahümme salli alâ Muhammed v Âlî Muhammed.

Hü... dolularımız dayim olsun, sohbetimiz kâim olsun, bu git nu gür olsun, oyalanmasın tez olsun. Pîrimiz Murtaza Ali hayırlısını lısını versin. Gerçeklerin demine on iki İmamların keremine Hü... der

Bundan sonra sakî, kalkıp dâr'a durup şöyle der:

"El mizan göz terazi, kiminize az verdim kiminize çok verdim minize hiç vermedim. Herkes oldu mu hakkına razı.

"Burada kaldı birazı, bu da sakinin ve pervanelerin hakkı" himmet ister:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!
Bi-hakkı Âl-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Pîrim Selman-ı Pâk Hazretleri'nin nûr-i hakkı için,

Bizi bu derâhtan ayırma ey ganî şah!
Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah!.. der.

Baba, Sakînin üzerine şu "hutbeyi" okur.
"*Bism-i Şah Allah, Allah!*
Hü...Allah bir Muhammed Ali nûr-i hakkı için hizmetin kabul olsun, muradın hasıl olsun, Hak erenler hizmetinden haberdar olsun, hizmetin kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın, pîrin şefaatçin olsun Hü, Allah dost" der.

Sakî: "*Hü, Allah dost, sakî aşıklar, sadıklar, âyin-i cem erenleri ve mesakînin aşkına Allah eyvallah Baba*" der.

Baba: "*Hü, âyin-i camin birliğine, gerçek erenlerin ve on iki İmamların keremine Yâ Ali Hü...*" diyerek secdeye varır.

Bundan sonra semahlar dönülür. Babağan Aleviler arasında **"Kırklar Semahı"** çok önemli bir yer tutar.

Semahlardan sonra ikrar ve müsahip olan cânların, **"şükranlık lokmalar"** ı; yani kurbanları yenir.

Yemekler yenip, sofralar kalkınca, Hadımlar (ahçı), zâkir, ateşçi, pabuççu, dış gözcüler (pervaneler) ve bunların dışında bu hizmete emeği geçmiş cümle cânlar gelip, sırayla üzerlerine "**hutbe"** okutup, himmet alırlar. Daha sonra Baba şöyle bir gülbeng daha okur:

CEM DAĞILIRKEN OKUNUR

Akşamlar hayr olsun, hayırlar feth olsun, münkir münafık mat olsun, kahr olsun. Yapmış olduğumuz ibadetlerimiz, kurbanlarımız, niyazlarımız Hak katında kabul ve makbul olsun. Nur-î Nebî, keramet-i İmam-ı Ali, Gülbeng-i Muhammed, pîrimiz Hünkârımız Hacı Bektâş Velî, Süceattin Velî, Otman Baba, Demir, Baba, Akyazılı Sultan ve Musa Baba efendilerimiz, hizmetlerimizin kabûlünde yardımcı olsun.

Hak erenlerim, oturanın, duranın, koğlsuz gıybetsiz evine varanın, on iki İmamları zikredip yastığına baş koyanın Allah işlerini rast getirsin, gerçeklerin demine on iki İmamların Yâ Ali Hü... diye-

rek secdeye varılır.

Bunun ardından bütün tâlibler evlerine dağılırlar. Böylece bir ây i cem sona erer.

Bundan sonra anlatacağım bütün hizmetlerden önce İkrar me siminden önce yapılan "Halka Namazı" merasimi aynen yapılır. Yalnız y pılan "erkân hizmeti" değişir.

EZİNE (TARÎK) ERKÂNI

Ezine: Cuma gecesi; yani Perşembe gününün akşamı demek Bu hizmet genellikle bu gecede yapılmalıdır.

Tarîk, buna bazı yerlerde **"erkân"** veya **"zülfikâr"** da denilmekted **"Tarîk"** tarikatın kısaltılmışıdır. Bir nevi tarikat anlamına gelmektedir.

Bütün **"Tarikat"** lar, birer **"nefs"** terbiyesi yoludur. Hak tealâ ins nı en mükemmel biçimde yaratmış ve ona akıl, fikir, zekâ, mantık ve rek, diğer hayvanlardan üstün kılmıştır..

İnsan anasından doğduğu zaman tertemiz ve saftır. İşte Cena Hak Tealâ, insanın tekrar bu haliyle kendisine dönmesini istemektedir.

Bunun içinde, zaman zaman peygamberler göndermiş ve pe gamberlere; insanları doğru yola sevk etmeleri için kitaplar gönderm tir.

Bu kitaplar; **"Zebur, Tevrat, İncil ve Kur'an"**dır. Kitap sahibi ol peygamberler, Tanrı'nın tüm buyruklarını insanlara bildirmişler ve doğ yoldan ayrılmamalarını öğütlemişlerdir.

Ancak insanlar, bunları gereği gibi anlayamamışlar ve bir "Rehb re" ihtiyaç duymuşlardır. Bu durum, giderek tarikatların ortaya çıkma na olanak sağlamıştır.

Yukarda belirttiğim gibi bütün "Tarikat" lar birer nefs terbiyesi y ludur.

Âyin-i cem bölümünde bir ikrar ve müsahip erkânı gördük. Tâl ler, ikrar verdiler, Hak Muhammed Ali yoluna girdiler. Hak, Muhamm Ali'ye **"biat"** ettiler. Hazret-i Peygamberin dostuna dost, "Tevella", dü manına düşman olacaklarına "Teberra" yemin ettiler. Her türlü kötülü ten uzak durup, bütün insanlarla iyi geçineceklerine ve Tanrı'nın isted şekilde bir mü'min olacağına yemin ettiler.

İşte; Tarik erkânı dediğimiz "erkân" bir nevi, ikrar tazelemektir. Tarikat Şeyhleri, Pîrleri, Babalar, Mürşidler ve Mürebbiler tâlibleri, Hak Muhammed Ali yoluna sokup, yemin ettirip salıvermezler.

Bazı yörelerde veya cemlerde senede bir defa, bazı yörelerde kırk günde bir tarikten geçilir.

Bazı yörelerde de kışa girerken; yani Ekim ayının sonuna doğru "Birlik kurbanı (Abdal Musa) yapıp "Tarikten" geçerler. Daha sonra "Nevruz" da buna kırklar cemi de denir. Birde "Muharrem" orucuna başlamadan önce ; yani senede üç defa tarikten geçerler.

Bütün tâlibler, tepeden tırnağa yıkanmış, abdestlerini almışlar ve en temiz ve özel kıyafetlerini giyinip "Ezine" gecesi ceme gelirler. Erkân tutulup halka namazı kılındıktan sonra, tarik hizmeti başlar:

Önce tarik çubuğu dediğimiz "Tarik" Baba ve onun yanında oturan üç kişi tarafından, niyaz edilerek tekbirlenir. İlk önce cemin tarikçisi huzura gelip dâr'a durup özünü dâr'a çaker ve şu tercümanı okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Can-ı dilden bel bağlayıp evliyâ erkânına
Hamd-ü lillâh yine durdum Pîrimin dîvanına
Çok kusurum var aman el aman zikrederek
Sığınıp geldim erenler lütf–u ihsanına
Canım kurban, tenim kıldım bu yolda tercüman
Allah eyvallah candan, Pirimin fermanına.
Ber cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât" der.

Baba, dâr'da duran tâliblere: "Eyvallah cânlar, ikrarınızda sabit kademmisiniz. İster bu cemde olsun, ister dışardan gelsin; bir kişi gelip sizden bir hak, hukuk taleb ederse, helallaşmaya" razımısınız diye sorar.

Dâr'da duran tâlibler: "Eyvallah erenler, döktüğümüz varsa dolduracağız, ağlattığımız varsa güldüreceğiz; eğer üzerimizde kul hakkı varsa borçlu kalmak istiyoruz" derler.

Baba, bu defa bütün âyin-i ceme şöyle sorar:

— Eyvallah âyin-i cem kardeşler, bu cânlar "mahşer" davasını b
rada vermek üzere şu anda seccade üzerinde özlerini dara çektiler.
meden önce ölmüş ve bütün benliklerinden geçmiş olan bu kardeşl
mizden ağrınmış, incinmiş ve kendilerine bir hakkı geçmiş varsa
gelsin, bile gelsin hakkını tâleb etsin.

Çünkü HakTealâ, eğer siz sıdk ile tövbe ederseniz ben sizin bü
günahlarınızı bağışlarım. Ancak bana kul hakkı ile gelmeyin buyurm
tur der.

Bütün tâlibler: "Eyvallah Baba erenler, bizim kendilerinde bir h
kımız hukukumuz yoktur. Bilmiyerek bir hakkımız geçti ise, helâl ols
helâl olsun, helâl olsun" diyerek üç defa tekrar ederler.

Baba, bu beyan üzerine, dâr'da duran tâliblere: "Eyvallah cân
bütün tâlibler size olan hakkını, hukukunu helal ettiler. Biz sizi kendi
yanınıza bırakıyoruz. El gövdenin kaşındığı yeri bilir, dilinizle söylediğ
zi kalbinizle tasdik ediyorsanız seccadeye niyaz edin" der.

Tâlibler, Babanın önünde seccadeye niyaz ederler ve üzerler
beyaz bir çarşaf örtülür. Baba yerini en yaşlı bir tâlibe bırakıp, ayağa k
kar ve tâlibleri tarikten geçirir.

Baba, tâliblerin üzerine **"Nad-ı Ali"** yi ve Fetih sûresinin onu
âyeti "**Yedullah"** âyetini okur ve arkasından şöyle devam eder:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İm
Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât, Allahümme Salli alâ Muhammed va
Âl-î Muhammed. Günahkarım günahımı af et yâ Muhammed Must
Ali dergâhta, Hüseyin Kerbelâ'da sırrı hak için tövbe günahlarımıza
rabbi, estağfurullah, estağfurullah, estağfurullah izn-i halife, tarika
man, üstaz, nefes, erkân, meşayih destur şah buyur" der

Babanın yerine vekil olan kimse "pencâlî" der.

Baba, Yâ allah, Yâ Muhammed, Yâ Ali, Şah Hasan ve Şah Hüse
diyerek tarik çubuğunu tâliblerin üzerine değdirerek çeker.

Tâlibler kalkıp, ***"Ve lillâhil Marşrıkı vel Mağrıbı feeynemâ tüvellû fesemma vechullah"***

Diyerek, Tarikçiye ve Tarik'e niyaz ederler. Daha sonra Tarikçi sol başta tâlibler sağda dâr'a dururlar. Baba, şu tercemanı okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü... Tarik pâklığına, sır pekliğine, düldül yürüklüğüne, zülfükâr keskinliğine, iki cihanda yüz aklığına, sürüsü kabüllüğüne, Şah Ali Devletine gerçek erenlerin keremine, Babanın birliğine Yâ Ali Hü... deyince sadece tâlibler seccadeye varırlar.

Tarikçi secdeden kalkınca; Baba elindeki tarik çubuğunu tarikten geçmiş olan "Tarikçiye" teslim eder ve bu göreve onun devam etmesi için izin riza verir. Kendisi tekrar yerine oturur.

Bundan sonra tâlibler yaş ve kıdem sırasına göre Babanın huzurunda dâr'a dururlar ve özlerini dâr'a çekerler.

Baba bu defa ayni sorguları dâr'da duran bütün tâliblere sorar. Tâlibler Babanın önünde secdeye varınca Baba, **el ele el Hak'ka** diyerek tâliblerin ellerini eline alıp; "Nad-ı Ali' ve Yedullah Âyetin" i tâliblerin üzerine okur. Tarikçi de fetih sûresinin onsekizinci âyetini ve salâvât tercemanını okuyarak tâlibleri tarikten geçirir.

Bunun anlamı şudur: Mü'minler, yarın rûz-i mahşerde sorulabilecek olan tüm soruların cevaplarını, burada vermeye calışırlar.

Tarikten geçme merasimi başlarken, hizmet çırağı veya meydan çırağı dediğimiz çırak, çırakçı tarafından ayağa kaldırılır. Çırakçı çırağıyla birlikte kalkınca; bütün tâlibler ayağa kalkarlar. Tarik hizmeti sona erinceye kadar ayakta, dâr'da dururlar.

En son tâlib, tarikten geçince, çırak yere iner. Çırak yere inince, Baba şöyle bir gülbeng okur:

"Bism- Şah Allah, Allah!..

Hü.. Dârlarınız, menzilleriniz, Hak olsun, Hakkın divanına yazılsın, Dârınız Fatma ana dâr'ı olsun, dâr çeken didar görsün, Fatma ana şefaatçiniz olsun, erenler sefaya varsın" der.

O zaman bütün Talibler yerlerine otururlar. Daha sonra Baba ş Gülbengi okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

İlâhî Yarabbi, sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa Salla lâhü ve Sellem efendimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Ali Keremullah Veche hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, Hatice-tü Kübra, Fatıma- Zehra'nın yüzü suyu hürmetine, İmam Hasan ve İmam Hüseyi efendil rimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Zeynel Abidin, İmam Muhamme Bakır, İmam Cafer-i Sadık hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, İmam Mu sa-i Kâzım Hulkî Riza, İmam Ali Musa Riza, İmam Muhammed Takî, mam Ali'yül Nakî, İmam Hasan-ül Askerî ve İmam Muhammed Meh sahibi zeman hazretlerinin yüzü suyu hürmetine. Gelmiş geçmiş evliya nın ve enbiyanın yüzü suyu hürmetine.

Bizleri didarından, katarından, cemâlinden ayırma. Ey ulu Alla hım!.. Bizlere vücut sağlığı, gönül şenliği, sağlık, sefalık, dirlik, birli dem, dizar, din, iman, dervişlik, abdallık ihsan eyle. Bizleri dinden, iman dan, Kur'an-dan ayırma. Bizleri iki cihanda peygamberimizin ve onu Ehl-i Beyti'nin sancağı dibinden ayırma. Hastalarımıza şifa, dertlerimiz devâ, borçlarımıza edalar ihsan eyle. İlâhî Yarabbi, bizleri korktuklarımız dan emin, umduklarımıza nail eyle. Bizleri münkir münafık şerrinden v salûs mekründen hıfz-ı himaye eyle. Şer işlerimizi hayıra tebdil eyle. Bi miyerek işlemiş olduğumuz günahlarımızın cümlesine tövbe ettik sen b zi bağışla Allahım. İlâhî Yarabbi, yapmış olduğumuz ibadetleri, çektiğ miz gülbengleri, okunan kuranları, yapılan **tarik hizmetlerini** dergâh-ı iz zetinde kabul ve makbul eyle. Gökten rahmetini, yerden bereketini biz lerden esirgeme. Devletimizi ve milletimizi payidar eyle. Ordularımızı ha vada, karada ve denizde muzaffer eyle. Ülkemizi her türlü kötülükten hıfz-ı himaye eyle. Her şeyin hayırlısını haklısını nasip eyle. Nurî Neb kerameti bi Ali, gülbengi Muhammed, pîrimiz Hünkâr- Hacı Bekteşi Vel Sultan Süceattin Velî, Otman Baba, Demir Baba, Musa Baba ve Akyazı Sultan ve bütün evliyâların himmet-i âlileri ve safa nazarları üzerimizde eksik olmasın, bu vaktin hayırlısı haklısı gelsin, gerçek erenler gözcü müz bekçimiz olsun, gerçeklerin demine evliyâların keremine Yâ A Hü... diyerek secdeye varılır.

TÖVBE DÜVAZ İMAMI

Dünu günu günah işlemek işim
Tövbe günahlarıma estağfurullah
Muhammed Ali'ye bağlıdır başım
Tövbe günahlarımıza estağfurullah

Hasan, Hüseyin'de balkır nûr ise
İmam Zeynel sır içinde sır ise
Eğer özümüzde benlik var ise
Tövbe günahlarımıza estağfurullah

Biz İmam Bakır'ın izinden çıkmak
Özüm İmam Cafer'e kata gör akmak
Revamıdır bize hatırlar yıkmak
Tövbe günahlarımıza estağfurullah

Musa-i Mâzım kanınca meye
Taki, Naki emeğin sen verme zaye
Dünu günu ettiğimiz betuya
Tövbe günahlarımıza estağfurullah

Hasan Ali Asker'in gülleri bite
Mehdi gelip gönlümüzün gamını ata
Dünu günu ettiğimiz koğa gıybete
Tövbe günahlarımıza estağfurullah

Hatayi'yim eydir Bağdad- Basra
Şöyle kazancınan şöyle esire
Sen kerem kânisin kalma kusura
Tövbe günahlarımıza estağfurullah...

Baba, bu düvaz imamı okurken bütün tâlibler hafif sesle tekrar ederler.

Daha sonra, ikrar merasiminde olduğu gibi Sakka, bütün tâliblere sakka suyu dağıtır. Tarik çubuğu bu su ile yıkanır, ayrıca yanmakta olan

çıraklara birer damla damlatılır. Ancak niyazlamış ve üzerine hutt okunmuş olan bu sudan yalnız tarikten geçenler içerler. "Yekta" ya ver mez.

Sakka suyunu içenler on iki İmamları zikrederler. Bunun arkası dan "Tercüman" lokması yenir. Bu genellikle "elma" olur. Bu lokma Bal tarafından niyazlanır ve sadece tarikten geçenler yerler.

Bunun arkasından da bir kişi Kur'an okur. Baba bu kurandan so ra şöyle bir dua yapar:

KURANDAN SONRA OKUNUR

"İhlâhi yarabbi, uyardığımız çıraklardan, kıldığımız namazlarda yapılan tarik hizmetinden, çekilen gülbenglerden, okunan Kur'an dan h sıl olan sevapları;

Cemi bu yoldan, bu erkândan gelmiş, gelmiş, aşıklarımızın, s dıklarımızın, pîrlerimizin, pederlerimizin, validelerimizin cümle hısım akrabalarımızın, cemî bu duaya muhtaç olan kardeşlerimizin, bizleri d adan unutmayın deyip giden kardeşlerimizin, mahsus bizi duaya eman eden kardeşlerimizin, Mağrup'tan Maşruk'a zahîr bâtın cümle dervişa fıkarasının ruhu şerifleri şad olsun, şadı handan olsun, ruh be ruh, de gâh be dergâh cümle dergâhlarda yatan, Kerbelâ'da şehit olan gaziler ruhlarına hediye eyledik sen vasıl eyle yarabbi... Gerçeklerin demine e liyânın keremine **Yâ Ali Hü...**" diyerek secdeye varılır.

Bunun ardından ikrar merasiminin sonunda olduğu gibi, "erkâ kapatılır ve bütün hizmet sahipleri; teker teker gelip üzerlerine hutt okutup, himmet alırlar.

DÂR'DAN İNDİRME ERKÂNI

Bu erkân da âyin-i cem de bulunanların; yani Hak muhammed A kavlince yola erkâna yürüyen ikrarlı imanlı tâlibler, veya onların anneler babaları ve çok yakınları bu âlemden Hakka yürüyünce; yani ölünce, "kı kıncı" günü, bir kurban kesilip dardan indirme "erkân" ı yapılır.

Yine daha önce anlatıldığı gibi, âyîn-i cem toplanır. Cem birlenir, çıraklar uyarılıp akşam namazı; yani halka namazı kılınır. Erkân kapanmadan önce gözcü kalkıp, "Dâr'dan indirme" hizmetinin olduğunu Babaya bildirir.

Baba, dâr hizmeti yapılan kimsenin bütün yakınlarının ortaya gelmelerini söyler. Ölen kimsenin ikrarlı olmak şartıyla bütün yakınları Babanın önünde saf olarak Dâr'a dururlar.

İçlerinden biri: "Eyvallah Baba erenler, biz (filan....) için bir dâr hizmeti yapıyoruz" der.

Baba şöyle sorar:

— Eyvallah cânlar Allah kabul etsin sizler ikrarlı imanlı kimseler olarak (ölmüş olan kimse)'nin ister bu cem içinde olsun, isterse bu cemin dışından olsun, bir kimse gelip size (.......)'nın bende alacağı vardı veya borcu vardı veya benim onda şöyle şöyle bir hakkım vardı deyip; hakkını tâleb ederse, helallaşmaya razımısınız ? Yani bütün alacaklarına ve borçlarına sahip çıkıyormusunuz diye sorar.

Darda duranlardan bir kişi gene şöyle der: "Eyvallah Baba erenler. Ağlattığı varsa güldüreceğiz, döktüğü varsa dolduracağız, her kime borcu ve hakkı varsa helallaşıp, onu kul hakkıyla yatırmak istemiyoruz" der.

Baba, cemde bulunan tâliblere, sorar:

"Eyvallah cânlar, bu kimseler Dâr'a durup (...... filan) için helallık isterler; eğer bir hakkınız varsa ortaya çıkıp taleb edin, veya helal edin" der.

O vakit bütün tâlibler: "Eyvallah erenler, bizim herhangi bir hakkımız ve hukukumuz yoktur, ancak bilmeyerek bir hakkımız geçti ise helal olsun" derler.

Baba dâr'da duranlara: "Bütün cânlar hakkını ve hukukunu helal ettiler, sizde dilinizle söylediğinizi kalbinizle tasdik ediyorsanız; seccadeye niyaz edin ve tekrar kalkın" der.

Baba, bunun ardından tekrar kalkıp dâr'a duran tâliblerin üzerine şöyle gülbeng okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

İlâhî yarabbi, sevgili Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallal-

lâhü ve Sellem efendimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Ali Keremullal Veche hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, Hatice-tü Kübra, Fatıma-Zehra'nın yüzü suyu hürmetine, İmam Hasan ve İmam Hüseyih efendil rimizin yüzü suyu hürmetine, İmam Zeynel Abidin, İmam Muhamm Bakır, İmam Cafer-i Sadık hazretlerinin yüzü suyu hürmetine, İmam M sa-i Kâzım Hulkî Riza, İmam Ali Musa Riza, İmam Muhammed Takî, mam Ali'yül Nakî, İmam Hasan-ül Askerî ve İmam Muhammed Meh sahibi zaman hazretlerinin yüzü suyu hürmetine.Gelmiş geçmiş evliy nın ve enbiyanın yüzü suyu hürmetine.

Bu cânları; didarından, katarından, cemâlinden ayırma. Ey ulu A lahım!.. Onlara vücut sağlığı, gönül şenliği, sağlık, sefalık, dirlik, birl dem, dizar, dervişlik, abdallık ihsan eyle. Onları dinden, imandan, Kur' dan ayırma. Onları iki cihanda peygamberimizin ve onun Ehl-i Beyti'r sancağı dibinden ayırma. Hastalarına şifa, dertlerine devâ, borçları edalar ihsan eyle. Korktuklarından emin, umduklarına nail eyle. Onl münkir münafık şerrinden ve salûs mekründen hıfz-ı himaye eyle. Ş işlerini hayıra tebdil eyle. Bilmiyerek işlemiş oldukları günahlarının cü lesine tövbe ettiler sen onları bağışla Allahım.

İlâhî yarabbi, yapmış olduğumuz ibadetleri, kesilen kurbanı, çek ğimiz gülbengleri, okunan kuranları dergâh-ı izzetinde kabul ve makb eyle. Bu gün burada yaptığımız "Dâr hizmetini" dergâhı izzetinde kabul makbul eyle. Bu hizmetlerden hasıl olan sevapları, aramızdan ayrın olan (.........)'nın ruhuna hediye eyledik sen vasıl eyle. Gökten rahmeti yerden bereketini bizlerden esirgeme. Devletimizi ve milletimizi payic eyle. Ordularımızı; havada, karada ve denizde muzaffer eyle. Ülkem her türlü kötülükten, hıfz-ı himaye eyle. Her şeyin hayırlısını haklısını r sip eyle. Nûr-i Nebi, keramet-i bi Ali, Gülbengi Muhammed, pîrimiz Hü kârımız Hacı Bekteşi Velî, Sultan Süceattin Velî, Otman Baba, Demir E ba, Musa Baba ve Akyazılı Sultan ve bütün evliyâların himmet-i âlileri safa nazarları üzerimizden eksik olmasın, bu vaktin hayırlısı haklısı g sin, Hizmet sahipleri, hizmetleriyle yargılansın. Gerçek erenler gözc müz bekçikiz olsun gerçeğe Hü...

Bu gülbengten sonra, tâlibler yerlerine otururlar. Daha sonra, ı kân kapanıp âyin-i cem sona erer.

Bunun ardından semahlar dönülür. Semahtan sonra da ölen kimsenin ruhu için *kesilen kurban, lokma olarak meydana gelip sofralar kurulur*, yemekler yenir. Bu arada ölen kimsenin ruhu için Kur'an okunur. Baba gene daha önce vermiş olduğumuz Kur'an'dan sonra okunan gülbengi okur.

Böylece cem dağılıp, herkez evine gider.

DÜŞKÜN KALDIRMA ERKÂNI

.Daha önceki bölümlerde âyin-i cemi anlatırken görmüştük.

Alevi (Bektâşi) cemlerinde cem âyinine başlarken; yani halka namazı kılınacağı zaman cem birleme esnasında gözcü şöyle sorar:

"Eyvallah cânlar birbirinden ağrınmış, incinmiş ve birbirinde görgüsü olan varsa, dile gelsin bile gelsin hakkını taleb etsin" der. O vakit tâlibler arasında birbirine küsmüş kimseler varsa ortaya çıkıp, benim (..... filanca) cânda görgüm var der.

Baba o vakit şikayet edilen kimseyi de ortaya getirip, her ikisinin de şikayetleri; bütün orada hazır bulunanlar tarafından dinlenir.

Hemen orada aralarındaki sorun giderilerek anlaşma sağlanır. Küçük olan büyüğünün elini öpüp, barışırlar.

Eğer anlaşma sağlanamasa, her ikisi birden, cemden kovulurlar. Buna "Düşkün" denir.

Cemden düşmenin pek çok çeşitleri vardır. Eğer bir tâlib, Üç sünnet ve yedi farzdan kusurlu ise, kusuru hangi farzdan olduğu âyin-i cem uluları tarafından saptanır ve o kimseye ona göre ceza ve sitem verilerek dışarı çıkarılır.

Cemde anlaşma sağlanamayıp, düşkün olan kimseler; dışarda anlaşırlar ve kendilerine verilen sitemi de kabul edip tekrar ceme gelmek istediklerini bildirirler.

Bunun üzerine âyini cem toplanır. Erkân tutulup cem birleme yapılmadan önce **"düşkün kaldırma"** merasimi yapılır.

Düşkün Tâlibler, Babanın huzuruna gelip dâr'a dururlar ve şu tercümanı okuyarak aman mürüvvet dilerler:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Cãn-ı dilden bel bağlayıp evliyâ erkânına
Hamdü lillâh yine durdum pîrimin dîvanına
Çok kusurum var aman el aman
Zikrederek sığınıp geldim, erenler lütf-u ihsanına
Canım kurban tenim kıldım bu yola tercüman
Allah eyvallah candan pîrimin fermanına
Ber cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve mam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât, Allah eyvallah erenler" derle

Baba, düşkün olan Tâliblere, "siz Hak, Muhammed Ali yoluna k şı geldiniz. Vermiş olduğunuz ikrarı bozdunuz. Siz bizim aramıza yak mazsınız, hemen dışarı çıkın" der.

Düşkün tâlibler,üç defa kapıya kadar giderler fakat dışarı çıkn dan tekrar dâr'a durup af dilerler. Baba her defasında kendilerini kov üçüncü defa tekrar dâr'a durup, boyun bükerler.

O vakit Baba, âyin-i ceme sorar: "Eyvallah âyin-i cem kardeşl Biz bu cânları kapıdan attık fakat onlar bacadan girdiler ve aman müri vet diliyorlar, ne dersiniz" diye sorar.

Cemin ileri gelenleri şöyle söylerler: "Eyvallah Baba erenler, e yaptıklarına pişman olmuşlarsa, Hak Muhammed Ali yolunda bund böyle daha temkinli hareket edeceklerine söz verirler ve kendilerine ve len sitemleri kabul ederlerse; alalım kabul edelim" derler.

Bunun üzerine dâr'da duran tâlibler: "Eyvallah boynumuz kıld ince, sitemimiz ne ise razıyız" derler.

O vakit, hangi sünnetten ve farzdan düşmüşlerse ona göre site leri yerine getirilir. Örneğin "üçüncü farzdan" düşmüşler ise:

Üçüncü Farz: "Bu farzdan düşen tâlibe on iki "tarîk" çalıp, on akçe tercüman alınır. Ayrıca dokuz akçe Halife'ye, on yedi akçe nezir nır" der.

Buna göre bu tâliblere daha önce anlatıldığı gibi on iki tarik çe lir, ancak (on iki akçe tercüman ve on yedi akçe niezer) yerine cemin tiyacını karşılamak için sembolik bir para alınır. Böylece bu tâlibler, dü

künlükten kaldırılmış olurlar. "Üç Sünnet ve Yedi Farz" kitabımın birinci bölümünde vardır.

Tâlibler, tekrar dâr'a dururlar tâlibler darda iken üç düvaz imam okunur daha sonra Baba şu gülbengi okur:

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü.. Dârlarınız menzilleriniz kabul olsun, muradınız hasıl olsun, Hak erenler bu yoldan bu erkândan ayırmasın. Biz sizi bağışladık, Hak Tealâ'da bağışlasın; nûr-i Nebî keramet-i Ali, Gülbengi Muhammed, Pîrimiz Hünkâr Hacı Bektâş Velî ve Süceattin Velî, Otman Baba, Demir Baba, Musa Baba ve Akyazılı Sultan'ın himmeti hâlilere ve sâfa nâzarları üzerinizde hazır ve nazır olsun. Gerçeklerin demine on iki İmamların keremine Yâ Ali Hü... diyerek bütün canlar yere secde ederler.

Böylece dâr hizmeti sona erer ve yargılanan tâlibler niyaza gelirler. Bundan sonra erkân tutulup cam birlenir ve halka namazı kılınır. İbadet faslı sona erince, dem devran sürülür, semahlar dönülür. En son olarak, düşkünlerin kesmiş olduğu kurbanlar lokma edilir.

BİRLİK (ABDAL MUSA) VE TERCÜMAN KURBANLARI

İlkbahar gelince; yani 21 Mart'ta **"Nevruz"** günü veya **"kırklar"** da denilen bir âyin-i cem düzenlenir. Bu âyin-i cemde Baba, bütün canları toplayıp üzerlerine bir hutbe okur ve işlerine güçlerine gitmeleri için serbest bırakır. Son bahar geldiğinde, iş güç bitmiştir. Ekim Ayı sonuna doğru, bütün tâlibler biraraya gelip bir kurban kesip bir birlik cemi yapılır. Buna birlik kurbanı denir.

Bu birlik kurbanına bütün tâlibler katılmak zorundadır. Bu birlik cemine geçerli bir sebebi olmaksızın katılmayan tâlibler, o sene içinde ceme alınmazlar. Ancak çok önemli bir sebebi varsa, gelip haber verir ve gereken masrafı kabul ederse; bu birlik kurbanına katılmış olur ve o yıl içinde ceme yürüyebilir.

Babağan Alevi cemlerinde birlik kurbanları veya bunlara benzer sebeplerle senenin belirli zamanlarında tâlibler bir araya gelip, kurban cemleri yaparlar. Bunlara; Birlik kurbanı, istek kurbanı, terceman kurbanı gibi isimler verirler. Kurbanlar hangi maksatla yapılarsa yapılsın,

önemli olan âyin-i cem kardeşlerinin bir araya gelip, yol erkân sürmel ridir.

Bütün cem âyinlerinde, çıraklar uyarılır, erkân tutulur, halka n mazı kılınır. Halka namazının önemi de, cemâl cemâle namaz kılmakt Bu ibadetlerde, Hak Tealâ'dan onun sevdiklerinin yüzü suyu hürmetiı istekte ve niyazda bulunulur.

Sayın okuyucularım, buraya kadar anlatmaya çalıştığım Babağ "Erkân" usul ve kaideleri, **"Şeyh Safî Buyruğu"** doğrultusunda anlatılm ya çalışılmıştır. Benim bu anlattıklarım, ancak belirli bir kesim için g çerlidir.

GÜLBENG VE TERCÜMANLAR

CEM EVİNE GİTMEK İÇİN NİYET TERCEMANI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Niyet ettim Bbaba evine veya cem evine, kırklar için bağışla. H sendir gönlümden gelen geçen, Hüseyin için bağışla, Muhammed Mu tafa tabihi için bağışla. Aman yarabbim, bizi doğru yoldan ayırma, h şeyin hayırlısını ve haklısını nasib et yarabbi.

HİZMETE BAŞLARKEN OKUNUR

Bismillahirrahmanirrahim. Kalâ Rabbenâ Zalemnâ Enfüser Ve in Lem Tağ'fir Lenâ Ve Terhamnâ Lenekûnenne Minelhâsirîn.[48]

EŞİK TERCEMANLARI

1) "Eşiğine koymuşum men baş ile ser
Hem eşiğinden benim hacetim budur
Lutf edip ben fakire kılasın nâzar
Allah eyvallah Huu! dost."

---

48) Kur'an A'raf sûresi, 23 : "Rabbim kendime yazık ettim. Eğer beni bağışlam ve bana merhamet etmezsen, ben kaybedenlerden olurum"

2) Bism-i Çah Allah, Allah!..
Şah-ı vilayet nûr-i ibadet aman mürivvet, salâvâtullah yâ Muhammed, yâ Ali.

NİYAZ TERCEMANLARI

1) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Durdum divana, uydum imama (on iki imam), döndüm kıbleye, niyet ettim iki rekat İmam Cafer namazı kılmaya. Kıblem Muhammed, secdem Ali'dir **Yâ Ali Hü...**"

2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Yâ Allah, Yâ Muhammed, Yâ Ali,
Pîrimiz kutb-i âlem Hüssem Şah Gani,
Gerçeklerin demine, evliyanın keremine **Yâ Ali Hü...**"

POST TERCEMANI

"Azemte âleyke ya Ali, ekremtû âleyke ya Ali, eslemtû âleyke ya Ali. Câr köşe post, yâ Allah, yâ Muhammed, yâ Ali, pîrimiz Hünkarımız Hacı Bektaş-ı Velî ve (bağlı bulunduğu kendi pîrinin ismi) aşkına **Yâ Ali Hü...**"

ÇIRAK UYARMA TERCEMANLARI

1) "Bism-i şah Allah, Allah!..
Seyyid-üs sadat, muhibb-üs sadat, hülasa-i mevcudat alem-üs sırr-el hafiyyat, şefi-i ruz-i arasat bercemal-i Muhammed Ali râ salavat."
"Allahümme Salli Alâ Seyyidina Muhammed ve alâ Âl-i Muhammed"
Bütün tâlibler, bu salâvâtı üç kere hafif sesle söylerler.

2) **"Bismillahirrahmanirrahim. Allahu nur'us semâvâti vel ardi misle nurihi ke-mişkâtin fiha mısbâh'ul misbah fi zücâcetin zücâceti kennaha kevkebün dürriylün yûkadü min secerettin mübarekettin zeytunetin lâ Şarkiyyetin ve lâ Garbiyyetin yükâdü zeytuha yadiu ve lev lem temseshu nârun alâ nûri yehdallahu nurehu men yeşâu ve yadri-**

bullah'ul emsâle linnâsi vallahu biküllі şey'in alîm." (49)

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Çün çırağ-ı fahr uyandırdık ol Hüda'nın aşkına
Şeyyid'ül-Kevneyn Muhammed Mustafa'nın aşkına
Sâki-i Kevser Aliyy'ül-Murtaza'nın aşkına
Hem Hatice,Fatıma Hayrünnisânın aşkına
Şah Hasan Hulki Riza hem Şah Hüseyin-i Kerbelâ
Ol İmam-ı Etkiya Zeyn'el-Abâ'nın aşkına
Hem Muhammed Bakır ol kim nesl-i pâk-i Murtaza
Cafer'üs-Sadık İmam-ı Rehnumanın aşkına
Musa-i Kâzım İmam-ı serfirâz-i ehl-i Hak
Hem Ali Mûsa Riza'yi Asfiyanın aşkına
Şah Takiy ve bâ Nakiy hem Hasan'ül-Askerî
Ol Muhammed Mehdî-i Sâhib-Liva'nın aşkına
Pîrimiz Hünkârımız Bektâş Velî ve Şüceattin Velî Kutb'ül evliyâr aşkına
Haşredek yânan yakîlan aşıkanın aşkına
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İma Hüseyin alâ Bülend'e râ Salâvât Allah, eyvallah Hu... dost!..

ÇIRAK UYARILDIKTAN SONRA BABA OKUR

"Bism-i Şah Allah,Allah!..

Allahü nûr-i semavat küşâde-i kandil, türû münecet çırağımız r şen fahr-i dervişân, zuhur-ı iman güruh-u Nâci, kanun-i evliyâ kerem Ali, Gülbengi Muhammed pîrimiz Hünkârımız Hacı Bektâş-ı Velî ve Sı tan Sücaettin efendilerimizin çırakları aynın olsun **Yâ Ali Hü...**"

---

49) Kur'an Nûr sûrese âyek 35: "Allah göklerin ve yerlerin Nûru'dur. O'nun nû u içinde ışık bulunan bir kandil yuvasına benzer. O ışık bir cam içindedir. Cam ise sar inci gibi parlayan bir yıldızdır. Bu, ne sadece Doğu'da ne sedece Batı'da bulunan bel ketli zeytin ağacından yakılır. O'na ateş değmese bile , o her yeri aydınlatacak olan; n üstüne nûrdur. Allah dilediğini nûr'una kavuşturur. Allah insanlara misâller verir ve o h şeyi bilir.

ÇIRAK SIR EDİLİRKER OKUNAN TERCEMAN

Batın oldu çerağı nûr-i Ahmed
Zahir oldu şems-i mah-ı Muhammed
Allah eyvallah Hü.. dost!..

GÖZCÜ TERCÜMANLARI

1) "Bism-i Şah Allah,Allah!..

Elimiz elde, yüzümüz yerde, özümüz Mansur darında, dilimiz mürüvvette pîrimiz kuvvette bizde hakkı olan kardeşler varsa hakkını alsın, bizi eksik halde koymasın Allah eyvallah" *"Erkân başlarken okunur"*

2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..

Yüzüm yerde, özüm Dâr-ı mansurda, erenler meydanında. Men hak ile yeksan, men bin kanun cürümün sahibi. Bu fakirden ağrınmış, incinmiş, gücenmiş kardeş varsa dile gelsin, Allah eyvallah erenler..." *"Erkân kapatılırken okunur"*

FARRAŞ TERCEMANI

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüseyin-i Kerbelâ için gözlerim yaştır,
Ol yezid askerin bağrı kara taştır.
Pîrimiz kırklar içinde ser-farrâştır,
Ber- cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir alâ Bülend'e râ salâvât..."

HAYIRLI HİMMET İSTEK TERCEMANI

1) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!..
Bi -hakkı Âl-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Hüseyin-i Kerbelâ nûr-i hakkı için
Bu dergâhtan ayırma ey ganî şah!

Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah Hü.. dost!.."

Veya şöyle de okunabilir:

2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!..
Bi -hakkı Âl-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Pîrimiz (.............) nûr-i hakkı için
Bu dergâhtan ayırma ey ganî şah!
Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah Hü.. dost!.."

TARİKÇİ TERCEMANLARI

1) "Legat radyallahü anul mü'minüne iz gibi yunike tahta secere" (50)

2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İma Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât. *Allahümme Salli alâ Muhammed ve ā Âl-i Seyyidina Muhammed.* Günahkârım günahımı affet yâ Muhamm Mustafa, Ali dergâhta, Hüseyin Kerbelâ'da sırrı hak için tövbe günahla mıza yarabbi, estağfurullah, estağfurullah, estağfurullah izn-i halife, ta kat, imam, üstaz, nefes, erkân, meşayih destur şah buyur" .

SAKÎ TERCEMANI

"El mizan göz terazi, kiminize az verdim kiminize çok verdim, k minize hiç vermedim. Herkes oldu mu hakkına razı. Burada kaldı bira bu da sakinin ve pervanelerin hakkı deyip, himmet ister:

---

50) (Kur'an Fetih sûresi, 18). : Anlamı şudur: Allah razı oldu o kimselerden cennet ağacı altında "biat" ettiler.

SAKKA TERCEMANLARI

1) Müneccat:

"Lütfuna muhtacız eyle ihsan yâ Hüseyin
Derdimize senden derman eyle derman yâ Hüseyin.

Gayrî'ye muhtaç kılma âşıkân-ı el'amân
Sen medet kıl bizlere, her vakit yâ Hüseyin.

Sad hezaren Lânet olsun ol gürûh'u dalâl'e
Nakz-ı ahd ile şehîd kıldılar anlar seni yâ Hüseyin

İsm-î pâkin aşkı için zikredeni koyma zulmette hergiz.
Bermurad et dide-i giryan ile ağlayanı yâ Hüseyin.

İznin ile su tapşırdım aşkına vermek için
Aşkınla içenlere kıl âb-ı hayat yâ Hüseyin

"Ber- cemâli Muhammed Kemlâl-i İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ Salâvât..."

"Allahümme Salli alâ Seyyidina Muhammed ve alâ Âl-i Muhammed" Bütün cânlar hep birden hafif sesle bu salavatı söylerler.

**2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Cân-ü baştan geçmişiz biz "Şah Hüseyin" aşkına
Kerbelâ'y-ı deşt-i gamde can verenler aşkına
Dembedem hem can gözüyle Hak görenler aşkına
Ol Yezîdîler elinde "Teşne leb" ler aşkına
Kerbelâ'da "Suuu!.. Suuu!.." diye ser verenler aşkına
Gözüm yâşım sebîl ettim on iki İmam aşkına!.."**

"Selamullah yâ Hüseyin... Selâmullah yâ Hüseyin... Selâmullah yâ Hüseyin.. Ahmed-i Muhtar aşkına... Haydar-ı kerrar aşkına... Sadık-ı Sakka Selmân-ı Pâk aşkına... Sakkahüm Yâ İmam Hasan... Sakkahüm Yâ İmam Hüseyin... Kıl Şefaat katresi düsene Yâ Hüseyin... Yardım eyle

Allah, Allah çağrışana Yâ Hüseyin... Selâmullah Yâ Hüseyin... Selâm lah Yâ Hüseyin... Seyâmullah Yâ Hüseyin..."

Sakka, bunları söylerken meydanın ortasında dolaşır ve orada b lunan cânların üzerine "**şefaat kıl katresi düşene Yâ Hüseyin"** diyer sakka suyundan serper. Daha sonra tekrar dâr'a durup, şu tercem okur:

3) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hüda hakkı için hizmetimi kabul et ey şah!..
Bi -hakkı Ål-i Abâ ve Âl-i dergâh...
Hüseyin-i Kerbelâ nûr-i hakkı için
Beni bu dergâhtan ayırma ey ganî şah!
Erenlerden haklı hayırlı himmet...
Şey'en lillâh... Allah eyvallah Hü.. dost!.."

Veya şu: Tercemanı da okuyabilir:

4) Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hü.. İmam Hasan, İmam Hüseyin Şah şehit desti Kerbelâ. Seyyi i Seyfi Sakka, Selman-ı Fahrisi aşkına Allah eyvallah Hü.. dost..

BABANIN OKUDUĞU HİZMET TERCEMANI

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Allah bir Muhammed Ali nûr-ı hakkı için, hizmetiniz kabul olsu muradınız hasıl olsun. Hak erenler hizmetinizden haberdar olsun. Hi metiniz kırklar ceminde yapılan hizmetlerden sayılsın. Pîriniz şefaatçır olsun Hak erenler hizmetinizin tekrarını nasip etsin, Hü. Allah dost"

MÜASAHİP HUTBESİ

"Bismillahirrahmanirrahim,

Allahümme inni eşhüedike ve kefa-büke seyyiden vel melayüket arşike yek büke kavle müsahip."

NAD-I ALİ DUASI

"Bismillahirrahmanirrahim, Allahümme ente samed-i min indek

meded-i bi Hak'kın nad-ı aliyyel masharûl acayibin tecidihu avnen nake fi enne vayibi hammin ve gammin seyenceli, bi azametike Yâ Allah, Yâ Allah, Yâ Allah,

Ve bi nûr-i Nübüvetike, Yâ Muhammed, Yâ Muhammed, Yâ Muhammed.

Ve bi nûr-i Velayetike, Yâ Ali, Yâ Ali, Yâ Ali.

Ve bi Nûr-i İsmetike Şah Hasan, Şah Hasan, Şah Hasan.

Ve bi Nûr-i İsmetike Şah Hüseyin, Şah Hüseyin, Şah Hüseyin.

Hatice-tü Kübra, Fatıma-tü Zehra ayrül nisa âlemin.

Edrikni, Edrikni, Edrikni Yâ Ali,

Yâ müfafili hali haline ahsenül hâl lâ feta illâ Ali lâ seyfe illâ Zülfükar. Esselâtü vesselâm ya Resûlullah, Esselâtü ve vesselâm Yâ Aliyyel veliyullah.

YEDULLAH ÂYETİ

"İnnellezîne yübâyiûneke innema yübâyinûnallahe yedullahi fevka eydîhim femen nekese fe innema yanküsü âlâ nefsihi ve men evfâ bima âhede aleyhullâhe feseye'tihi ecren azîmâ" (51)

TESLİMA TERCEMANI

"İnnallahe ve melâiketiihi yusallûne alen Nebî yâ eyyühellezîne âmenû sallû aleyh ve selimû teslîmâ" (52)

İKRAR TERCEMANI

Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hamdüllillâh kim ben oldum bende-i hass-ı Hüda
Cân-ü dilden aşk ile hem çâker-i Âl-i Abâ
Râh-ı zulmetten çıkıp doğru yola bastım kadem
Hâb-ı gafletten uyandım can gözüm kıldım küşâ
Mezhebim hak Ca'ferî'dir gayriye ben el yudum

---

51) Anlamı şudur: "Şunlar ki **biat** ettiler. Allaha biat ettiler. Allah'ın eli onların ellerinin üstündedir. Elini verip, ahtını bozanların vebâli gene kendilerinindir. Allaha verdiği aht üzerine duranlara **cennet** bahş olunur"

52) Anlamı şudur: "Allah'ü Tealâ ve Melekleri "Nebi Aleyhisselâma" salâvât ederler. Ey mü'minler! siz dahi ona savlâvât ve selâm edin" buyurmuştur.

Yetmiş iki fırkadan oldum berî bî-riyâ
On iki İmam bendesiyim Gürûh-u Nâcîyim
Pîrim üstadım Hacı Bektâş Velî ve Süceaddin Velî kutb-i Evliyâ
Hak deyip bel bağladım ikrar verip erenlere
Mürşidim oldu Muhammed Rahberimdir Murtazâ
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İma
Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât."

MÜSAHİPLİK TERCEMANI

"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Hamdüllillâh Vâsıl-ı Didâr- ı Hak olduk bu gün
Küllü müşkil hâl olup esrâr-ı Hak olduk bu gün
Bâde-i aşk-ı ilâhî şükür nûş kıldık bu gün
Mâsivâdan el çekip mest-i ebed olduk bu gün
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İma
Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât."

TIĞ-I BEND TERCEMANI

"Hizmet-i Merdan ile dil bendini
Kuşuvare kılmışam pîr bendini
Rehber ile ettim iktida
Taktı Selman boynuma tığ bendimi."

BELE TIĞ - BEND BAĞLANIRKEN OKUNUR

1) "Bismillâh, bel Millete hanefiyyen ve men dahalehu kâne âm
na"

2) "Nasrûn Minallahi ve Fethün Karip ve Beşşeril-Mü'minin
Muhammed"

CEM DAĞILIRKEN

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Oturanın, duranın, koğlsuz gıybetsiz evine varanın; on iki İmaml
rı, nad-ı Ali'yi okuyup yatanın Allah işlerini rast getirsin.

KURBAN TEKBİRLEME TERCEMANI

1) "Allahümme! İnni vecchetü vechiye lillezi fataras semâvâtı vel- ardi hanifen ve maâ ene minel-müşrikin" (53)

2) "Fe Lemmâ Eslemâ Ve Tellehü Lil Cebîn-Ve Nâdeynâhü En-yâ İbrahimü-Kad Saddakter Rü'ya İnni Kezâlike Neczil Muhsinîn - İnne Hâzâ Le Hüvel Belâül Mübîn-Ve Fedeynâhü Bi Zibhın Azim" (54)

"Fermân-ı Celîl, kurbân-ı Halîl, delîl-i Cebrail, Teslim-i İsmail" tekbira diyerek şu tekbir getirilir:

— "Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber Ve Lillâh'il hamd"
— "Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber Ve Lillâh'il hamd"
— "Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber, Allah-ü Ekber...
Eşhedü en Lâ İlâhe İllah Vallâh-ü Ekber... Allah-ü Ekber Ve Lillâh'il hamd"

DÂR TERCEMANLARI

1) "Bism-i Şah Allah, Allah!..
Cân-ı dilden bel bağlayıp evliyâ erkânına
Hamdü lillâh yine durdum pîrimin divanına
Çok kusurum var aman el aman
Zikrederek sığınıp geldim, erenler lütf-u ihsanına
Canım kurban tenim kıldım bu yola tercüman
Allah eyvallah candan pîrimin fermanına
Ber cemâl-i Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât, Allah eyvallah erenler"

---

53) Kur'an Saaffaat sHuresi, 100-101-102

54) Kur'an Saaffaat sûresi, 103-104-105-106-107

2) "Bism-i Şah Allah, Allah!..

Eyvallah Baba erenler, aman dedik mürüvvete düştük. Pîr eşiğ niyaz eyledik, erenlerin Dâr'ına durduk. Kusurluymuşuk kusurumuzu bul edip meydana geldik. Allah eyvallahımız vardır...

HAYIRLI HAKLI TERCEMANI

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ya gerçeğim Otman Baba, dileriz isteriz bizleri yabanda koyn Bizleri didarından, katerinden, cemâlinden ayırma. Bizlere sağlık, sefa dirlik, birlik, dervişlik, abdallık, din, iman, itikat, hayırlı, haklı, sabırlı rarlar nasip eyle. Her şeyin hayırlısını, haklısını ver Babacığım. Sana yaz ederiz **Yâ Ali Hü...**" *(Otman Baba'nın yerine, isteyenkendi pîrin is söyenecektir)*

İSTEK TERCEMANI

"Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hü... İsteklerimiz, muhabbetlerimiz, ibadetlerimiz hak olsı Hak'kın divanına yazılsın. Gerçeklerin demine, pîrimiz Demir Babar demine, oniki İmamların keremine **Yâ Ali Hü...**"

TARİKATIN TERCEMANI

"Şah merdan kuluyum, Âl-i âba nesliyim. İmam Cefer-i Sa mezhebindenim. Gürûhu Nâcî'yim. Ruh Babayiyim. Otman Baba kolı danım. Rehberim Muhammed, Mürşidim Ali'dir.

Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İm Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât. Allahümme salli alâ Muhammed ve Muhammed."

SOFRA TERCEMANI

1) Allah, Allah deyelim. Kadim Allah deyelim.

Geldi Ali sofrası, ya şah diyelim. Hak getirdi biz yiyelim. Bis Şah İmam destur buyur. (Otururken).

2) Allah, Allah! Nimeti celilullah, bereketi Halilullah, hak erenlerim; yedirip içirenlerin, pişirip kotaranların,arz edip bu sofraya oturanların, dilde dileklerini, gönülde muradlarını versin. Hak erenler, üçler, beşler, yediler ve kırklar soframızda hazır ve nâzır olsun. Hak erenlerim, hane sahiplerinin sofralarına Halil İbrahim bereketi versin, sofraları dolsun taşmasın, artsın eksilmesin. Her şey gönlünüzce olsun, gerçeğe Hü..(Kalkarken).

3) Bism-i Şah Allah, Allah!..

Allah, Allah, bu gitti ganisi gele, Hak Muhammed Ali berekâtını vere. Yiyip yedirenlere, pişirip kotaranlara, nûr-i iman ve aşk ve şevk ola, gittiği yerler gam ve gussa görmeye. Hizmet sahibi, hizmetlerinden şefaat bula. Hak erenler, dirlikten, birlikten ayırmaya. Merde, namerde muhtaç eylemeye. On iki İmam, on dört masum-u pâk efendilerimizin katarından, didarından ayırmaya. Üçler, beşler, yediler, kırklar, Gülbeng-i Muhammed. Nûr-i nebî kerem-i Ali, pîrimiz Hürkâr Hacı Bektaş-i Velî, Seyyid Sultan Süceattin Velî. Lokma hakkına evliyaların keremine, cömertler cemine gerçeğe Hü.. (Sofradan kalkarken).

4) Bism-i Şah Allah, Allah!..

Evvel Allah deyelim, kadim Allah deyelim. Geldi Ali sofrası ya şah deyelim. Şah versin biz yiyelim...

DEM NİYAZ GÜLBENGİ

1) Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâli Kadir İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât. Allahümme Salli alâ Muhammed ve Âl-î Muhammed.

Vakitler hayr olsun, hayırlar feth olsun münkir münafık mat olsun, bu vaktin hayırlısı haklısı gelsin. İçtiğimiz demler kırklar ceminde içilen demlerden olsun. Niyaz sahiplerinin niyazları kabul muradları hasıl olsun. Akyazılı Sultanın demi devranı yürüsün. Gerçeklerin demine evliyâların keremine gerçeğe Hü!...

2) Bism-i Şah Allah, Allah!...

Ellerimiz dolu olsun, yardımcımız Şah-ı Merden Ali olsun. Her muradla getirdin ise muradınız hasıl olsun. Nurî Nebî kerem-i Ali, G beng-i Muhammed. Pîrimiz Seyyid Sultan Süceattin Velî'nin himmetl hidayetleri üzerinizden eksik olmasın. Gerçeklerin demine evliyânın remine gerçeğe Hü..

3) Bism-i Şah Allah, Allah!..

Lâ ilâhe illallâh, Muhammed'en Resûlullah, Aliyyûn veliyull Mürşid-i Kâmilullah. Kâmli-i Mürşüdullah, Hayır hacetlerimizi, hayır leklerimizi, dergâhında kabul edici Allah, kabul eder inşallah. Deye aşk ile Allah, Allah.. Hayırlar feth olsun, şerler def olsun, münkir mü fık mat olsun, bu vaktin hayrı gelsin, üçlerin, beşlerin, yedilerin d devranı yürüsün. Gerçek erenler gözcümüz bekçimiz olsun, gerç Hü!...

4) Bism-i Şah Allah, Allah!..

Hayırlar feth olsun, şerler def olsun, münkir münafık mat ols Nefes söyleyenler, dinleyenler Hak'kın didarını görsün Kul Himme (şah beyiti) demi devranı yürüsün gerçeğe Hü!..

MUHABBET DAİM TERCEMANI

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İm Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât.

Allahümme Salli alâ Muhammed ve alâ Âl-î Muhammed.

Hü!.. Dolularımız daim olsun, sohbetimiz kaim olsun. Bu gitti nisi gelsin, oyalanmasın tez gelsin. Pîrimiz Murtaza Ali hayırlısını hak nı versin. Gerçeklerin demine, on iki İmamların keremine **Yâ Ali Hü..**

SORGUYA CEVAPLAR

Bektâşilikte Destur; yani "İcazed" alabilmek, ikrar verip Hak I hammed Ali yoluna girebilmek için bir tâlibin bilmesi gerekenler:

Soru: Kapıda ne üzerinde durursun ?

Cevap: İkrar üzerinde.

Soru: Kapı eşiğinden murad nedir ?

Cevap: Kapı Şeriattır: Zâhır ve bâtın ilme işarettir. İçi ve dışı Muhammed Ali'den ibarettir. İki kanadı da Hasan ve Hüseyindir. Eşik ise "Sırât-ı Müstakim" dir. Ayni zamanda Tarikatın birinci basamağıdır.

Soru: Post nedir ve cihâr köşe Post ne demektir ?

Cevap: Post, Pîr evinde; yani cem evinde bulunan on iki hizmet postudur. On iki İmam'a işarettir. Cihâr köşe Post ise dört kapıya işarettir.

Soru: Dört kapı'nın anlamı nedir ?

Cevap: Şeriat, Tarikat, Ma'rifet ve Hakikat kapılarıdır.

Soru: Şeriatta kimin oğlusun ?

Cevap: Adem oğluyum.(55)

Soru: Tarikatta kimin oğlusun ?

Cevap: Tarikatta yol oğluyum.

Soru: Hakikatta kimin oğlusun ?

Cevap: Hakikatta Anam "Yer", Babam "Gök" (56) tür.

Soru: Ma'rifette kimin oğlusun ?

Cevap: Ma'rifette Kemâl oğluyum.

Soru: Tarikat dilinde "Baba" ne demektir ?

Cevap: Mürşid demektir. Pîrin vekilidir.

Soru: Rehber ne demektir ?

Cevap: Erkân üzerine yol gösterici; Tâlibi Mürşide götüren kişidir.

Soru: Nerede ikrar verdin ?

Cevap: Ererler meydanında, Pîr mukabelesinde ikrar verdim.

Soru: İkrar verdiğinde elin, başın, kulağın, gözün, özün ve gönlün nerede idi ?

Cevap: Elim ve başım Mürşidimin elinde idi. Kulağım emanet ve nasihatta idi. Gözüm dîdâr-ı Muhammed Ali'de idi. Özüm Dâr-ı Manansurda idi.

---

55) Maddi açıdan.

56) Yer Şuhud âlemine, gök te Ma'na âlemine işarettir. İnsan bu iki âlemin yavrusudur ve ikisi arasında gidip gelmektedir.

Gönlüm nefth'te ve Muhammed Ali'de ve on iki imam, on d
Ma'sum-ı Pâk'te ve Hak erenlerde idi. İkrarım Muhammed Ali'ye idi.

Soru: Âyin-i Cem'de nereye ve kaç a'za ile niyaz edersin ?

Cevap: Yedi a'za ile yedi yere niyaz ederim:

1- Baş. 2- Ağız. 3, 4- Eller. 5,6- Ayaklar. 7- Bel ve bütün vücut i

1- Mürşid Postuna.

2- Mürşidin sağ dizine.

3- Mürşidin sol dizine.

4,5,6- Mürşidin Vechine (yâ Allah, yâ Muhammed yâ Ali).

7- Mürşidir elinin içine.

Soru: Mürşidin ile senin aranda ne gibi bir nişan vardır ?

Cevap: Mürşidimle benim aramda "Tevllâ" ve "Teberrâ" vardır.

Tevellâ: Muhammed Ali ve Ehl-i Beyt ve Hak erenlere dostluktu

Teberrâ: Muhammed Ali ve Ehl-i Beyt ve onların düşmanları düman olmaktır.

Soru: Mürşidin kulağına ne gibi bir emanet bıraktı ?

Cevap: Şeriatta üstüvar ol, Tarikatta haberdar ol, Hakikatta sâ kadem ol, Ma'rifette pâyidar ol, dedi.

Soru: Dâr nedir.

Cevap: Dâr, Cemâl ve Celâl'in ihate ettiği meydandır ki her ma suda oradan gidilir. Sırât-ı müstakîme delildir. İrfan ve tercüman mal mıdır.

TEK MENZİLLİ BABAĞAN BEKTÂŞİ ERKÂNI

Tek Menzilli Babağan erkânında, müsahiplik yoktur. İkrar verec olan cânler; buna nasip almakta denir.İkrar verecek olan tâlibler, âyi cemin içinden tecrübeli ve anlaşabilecekleri bir çift eski tâlibi, kendile ne rehber tutarlar. Buna "Ana ve Baba" tutmak denir. Bu kimseler, y yola girecek olan tâliblerin yol atası ve yol anası olurlar. Tâlibler de on rın yol evlâtları sayılır. Kendi evlâtlarından ayırmazlar.

Yeni tâlibler de Rehberlerini kendi anneleri ve babaları gibi sa ve severler. Onların dediğinden kesinlikle çıkmazlar.

Tek menzilli Babağan Bektâşiler, ikrar verirken erkek için ayrı kurban, kadın için ayrı bir kurban keserler. Babanın huzuruna da ik için ayrı ayrı getirilirler.

Âyin-i Cem evine, önce Baba ve Anabacı girerler. Cem evinin kapısına gelince şu eşik "Tercemanını" okurlar:

Bism-i Şah Allah, Allah!..
Garibim, yetimim, miskinim, esrarim mürüvvete geldik erenler. Bu gün gülizara geldik, halimizi arz etmeye dîdâra geldik. İş bu erenleri içeri koyarsanız, kapıdan girmeye suale geldik!..

Deyip eşiğe niyaz edilerek içeri girilir.
Hü.. Erenler deyip selâm verilir.
Oturacağı postun önüne gelip ayakta şu Tercemanı okur:
"

Bism-i Şah Allah, Allah!..
Ya halim, ya sabır, ya şükür, ya ahat, ya samet, ya Şeriat, ya tarikat, ya Ma'rifet, ya Hakikat pîrimiz Hünkâr Hacı Bektaş-ı Velî, Sultan Süceattin Velî ve Hüssem Şah Gani size niyaz ederim ya Ali Hü!..

Diyerek secdeye varır ve ya Allah, ya Muhammed ya Ali deyip niyazını yapar. Daha sonra postuna oturup, şu Tercemanı okur:

"Azemte âleyke ya Ali, ekremtû âleyke ya Ali, eslemtû âleyke ya Ali. Câr köşe post, ya Allah, ya Muhammed, ya Ali, pîrimiz Hünkarımız Hacı Bektaş-ı Velî, Sultan Süceattin Velî ve Hüssem Şah Gani size niyaz ederim ya Ali Hü!.." der.

Babanın arkasından çırakçı, ayni Babanın geldiği gibi gerekli Tercemanları okuyarak, meydana gelip Babaya niyazını yapar.

Niyazını tamamladıktan sonra çırakları uyarır. Bundan sonra gelen tâlibler, ayni Babanın yaptığı gibi sırasıyla bütün Tercemanları okuyarak, Babaya niyaz ederler.

Bu arada Babanın yanında bulunan "Çırağa" da elleriyle niyaz ettikten sonra, âyin-i cem içersinde bulunan bütün cânlara yaş sırasına göre niyaz ederler. Daha sonra cümleden cümleye diyerek ortaya da bir niyaz edip yerlerine otururlar.

Niyaza gelme genellikle yaş ve kıdem sırasına göre yapılır. En son Tâlibin niyazından sonra, Baba şöyle der:

— Eyvallah cânlar, namaz kılıp erkân tutup, hizm t göreceğiz (yapılacak hizmete göre) hizmetin adını söyler. İçinizde b biriyle küslü varsa meydana çıksın der.

Tâlibler: "Eyvallah Baba erenler" derler.
Bundan sonra Baba şöyle bir salâvât okur:

ONİKİ İMAMLAR

Bismillahirrahmanirrahim,
Allahümme salli alâ nuri Muhammed Mustafa,
Allahümme salli alâ İmam Aliyyel Murtaza,
Allahümme selli alâ Hatice-tü Kübra Fatıma-tü Zehra,
Allahümme salli alâ İmam Hasan Hulkî Riza,
Allahümme salli alâ İmam Hüseyin mazlum şehid-i desti Kerbe
Allahümme salli alâ İmam Zeynel Abidin mahsumu pâk,
Allahümme salli alâ İmam Muhammed Bakır,
Allahümme salli alâ İmam Cafer-i Sadık,
Allahümme salli alâ İmam Musa-i Kâzım,
Allahümme salli alâ İmam Riza
Allahümme salli alâ İmam Şah Hasanül Askerî,
Allahümme salli alâ İmam Muhammed Mehdi.

Arkasından da şu gülbengi okur:
"Bism-i Şah Allah, Allah!..
Vakitler hayr ola, şerler def ola, münkir münafık mat ola. Ni sahiplerinin niyazları kabul ola, muradları hasıl ola, divanı hakka ya; Aman dediğimiz yerde ermiş yetişmiş ola. Hazır ve nâzır olmuş ola. kilere hak ömür berekâtı vere. İmam Hasan ve İmam Hüseyin efendil mizin ruhu revanları şad ola, Hayır lı himmetleri üstümüzde hazır ve zır ola. Nûr-î Nebî kerem-i Ali, Hünkâr Hacı Baktâş Velî ve Sultan Sı attin Velî efendilerimizin hayırlı himmetleri gelsin. Pîrimiz Kutb-i â Hünkâr Hüdayi Hüssem Şah Gâni Sultan efendimizinde hayırlı himn leri gelsin. Vakitlerinde haklısı hayırlısı gelsin. Yedi iklim dört köş yatan erler, evliyâlar, enbiyalâr gözcümüz bekçimiz olsun. Türkiye Cı huriyetinin kurucusu Atatürk'ün de ruh-u revanları şad olsun. Ordul

mız, havada, karada ve denizde muzaffer olsun. Devletimizi, iç ve dış düşmanlardan muhafaza eylesin, akşamlarımızın hayırlısı gelsin, gerçek erenlere ya Ali Hü!..

Bunun ardından bütün tâlibler yere niyaz ederler ve arkasından; herkes birbirine hal sorar. Hal sorma işi bitince, Baba meydanı açtırır ve hizmetler başlar.

Bunun ardından hangi hizmet yapılacaksa, o hizmetin hazırlıkları yapılıp, hizmete geçilir. Örneğin İkrar hizmetini ele alalım:

İKRAR (NASİP ALMA) HİZMETİ

Rehber, ikrar verecek olan tâlibleri alıp, Mürşide niyaz ettirir ve daha sonra alıp cem evinin dışına çıkarır.

Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra, tâlibleri alıp; cem evinin kapısına gelip şu "Tercemanı" okurlar:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Garibim, yetimim, miskinim, esrarim mürüvvete geldik erenler. Bu gün gülizara geldik, halimizi arz etmeye dîdâra geldik. İş bu erenleri içeri koyarsanız, kapıdan girmeye suale geldik!..

Diyerek eşiğe niyaz edip içeri girerler. İçeri girince Rehber, önce erkek tâlibi, dört kapı selâmı vererek Mürşidin huzuruna getirir:

Hü!.. Erenler:
Esselâm-ı aleyküm ya ehli Şeriat erenleri,
Esselâm-ı aleyküm ya ehli Tarikat erleri,
Esselâm-ı aleyküm ya ehli Ma'rifet nurları,
Esselâm-ı aleyküm ya ehli Hakikat pîrleri.

Hü!.. Erenler:
Uzaktık yakına geldik. Pîr huzuruna meydana geldik. Tuttuğum tâlib elidir. Sözümü hak eylersen yolun eridir. Pirimiz Hünkâr Hacı Bektâş Velî, üstadımız Hüssem şah Gani Sultan ve Süceattin Velidir.

Hü!.. Erenler:
Bir cân geldi meydana, koç kurban yüzü yerde, özü darda, hali

püryan, malı kurban, canı teslim tercüman ile aldınız kabul ettiniz erenler. (üç defa tekrarlanır).

Baba erenler âyin-i cemde bulunanlara dönüp şöyle sorar:

— Eyvallah âyin-i cem kardeşler, bir cân gelmiş aman mürri diler. Hak Muhammed Ali yoluna girip, bizim birimiz olmak ister dersiniz alalım kabul edelim mi ? der.

Âyin-i cemde bulun tâlibler, "Eyvallah erenler" derler:

Bunun ardından Rehber, şöyle bir Terceman okur:

Hü!.. Erenler:

Şahı Merdan kuluyuz, Âlî âba neslindeniz, İmam Cafer-i S. mezhebindeniz. Gürûhu Nâcideniz, Rehberim Muhammed, Mürşüd Ali'dir. Ber-cemâli Muhammed Ali, Kemâl-i Kadir, İmam Hasan ve İn Hüseyin alâ Bülend'e râ Salâvât.

Der ve arkasından dâr'da duran tâlible birlikte Babanın huzur gelip şu Tercemanları okur:

"Ya halim, ya sabır, ya şükür, ya ahat, ya samet, ya Şeriat, ya rikat, ya Ma'rifet, ya Hakikat, pîrimiz Hacı Bektâs-ı Velî, üstadımız H sem Şah Gani ve Sultan Süceattin Velî, der ve arkasından tekrar:

Hü!.. Erenler:

Diyerek şu Tercemanı okur:"

"Şem-i teffik hidayettir yüzün
Ehli Nâciye beşarettir yüzün
Suret-i Haktan işarettir yüzün
Hacc İhram ziyarettir yüzün
Allah eyvallah Hü!.. dost!."

Hü!.. Erenler:

"Erenler aşkına, erenler dergâhında boyun eğip, yüzüm hâl e dim. Zahmet edip erenlerden "Tac İzzet" dilerim. Himmet Hak'tan A eyvallah Hü!.. dost, el ele el Hak'ka teslim.

Diyerek tâlibi Babaya teslim eder.

Baba tâliblerin elini eline alıp şu 'telkîni" yapar:

"Ey Cân! Erenlerin yoluna imanın varmıdır. Bu bir erenler mey

nıdır, gelme gelme, dönme dönme. Gelirken maldan çıkarsın, dönersen cândan çıkarsın. Elinle koymadığını almayacaksın, gözünle görmediğini gördüm demeyeceksin, kulağınla duymadığını duydum demeyeceksin. Kendi helâlına sebât edeceksin, Rehberinin, Mürşüdünün, Ananın, Babanın sözünden dışarı iş işlemeyeceksin.

Büyüklerine hürmet, küçüklerine sevgi göstereceksin. Sağındaki melekler şahit olsun mu ? Solundaki melekler şahit olsun mu ? Yer gök şahit olsun mu ? Burada bulunan cümle cânlar şahit olsun mu ? Erenlerin kılıcı iki yüzlüdür, sağa da keser, sola da keser.

Biz seni elden aldık, yine seni Hak'ka teslim ediyoruz" der ve tâlibin başını tekbirler:

Mürşit tâlibin tacını tekbirleyip başına koyduktan sonra, tâlib Babaya niyaz edip ayağa kalkar.

Bunun ardından ikrar veren tâlib, Rehberiyle birlikte; Baba da dahil bütün cânlara üç defa niyaza gider. Daha sonra, İkrar veren tâlib, üç defa kapıcıya (gözcü) niyaz eder. Bunun arkasından da kendisine Rehberlik yapan kimseye gelip üç defa da ona niyaz eder. Böylece niyaz işi sona ermiş olur.

Daha sonra Rehber, tâlible birlikte, Babanın önününde Dâr'a dururlar.

Burada Baba ikrar veren cân'ın üzerine şu Gülbengi okur:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Fahrlar mecid ola, dervişler dertmend ola, erenler anı ceminden, dizarından, katarından ayırmaya. Gelmiş geçmiş, aşıkan, sadıkan sahibil hayretleri şen ola. Muradları hasıl ola. Divan-ı Hak'ka yazıla. Hak ömür berekâtı vere. Zahirde hakî, hakikatte bakî eyleye. İkrarlarınız sabit, ehvaliniz salih ola. Allah erenler, namazlarınızı, niyazlarınızı, hizmetlerinizi erenler meydanında kabul ve makbul eyleye. Kütb-i Hünkâr Hacı Bektâş-i Velî, Pîrimiz Hüssem Şah Gani ve Sultan Süceattin efendilerimizin hayırları himmetleri gelsin. Fahrlerinizin de hayırlısı haklısı gelsin. Erenlerin demine keremine ya Muhammed, ya Ali Hü!.. dost.

Bu gülbengten sonra Rehber ve ikrar veren tâlib, yere niyaz edip otururlar.

Bu defa başta Baba erenler olmak üzere, bütün cânlar, ikrar ve tâlibi tebrik edip, kutlarlar ve ikrarlarında sabit kadem olmasını dilerle

Bundan sonra da Rehber tâlibi alıp, münasip bir yere oturtur oturturken de şöyle der:

"Biz seni elden aldık, bu defa seni Hak'ka teslim ediyoruz. Sen na sahip ol. Burada oturan cânlar cümlesi senin yol kardeşindir. Büy lere hörmet et, küçüklere izzet eyle der" der.

Rehber bu defa, ikrar veren tâlibin eşini alıp; ayni şekilde mey na getirir ve onunda ikrarı alınır.

İkrar (Nasip alma) merasimi bitince, sohbet "Ma'rifet" muhab başlar.

Bu muhabbet sırasında, "Sakî" hazırlamış olduğu şerbeti dağ Bu da bir kurala bağlıdır. Alevi (Bektâşi cemlerinde şerbete "dem" den

Önce demin üzerine Sakî, şöyle bir gülbeng okur:

"Allah Allah eyvallah, demimiz dem ola, muradlar hasıl ola, di Hak'ka yazıla. Her ne niyetle geldi ise, hak divânında yazılmış ola. Ak zılı Sultanın demine Gazi Ali Babanın himmetine, gerçeklerin demine, remine ya Ali Hü!...

Bundan sonra "Sakî" Önce Baba erenlere bir dem sunar. Bun ardından da Baba şu gülbengi okur:

Bism-i Şah Allah, Allah!..

Dolular dolu ola, muradlar hasıl ola ve divân-ı Hak'ka yazıla. man dediğimiz yerde hazır ve nâzır ola. Şerler def ola, mü'minler şad la, meydanlar âbad ola. Sırlar mestür, gönüller mesrür ola. Haneda fukara mamur ola, erhak Muhammed Ali, gözcümüz bekçimiz ola. On İmam on dört masum-u pâk, on yedi kemerbest efendilerimiz katar dan, didarından ayırmaya. Ricayül gayb erenleri ve kutbül aktab efen lerimizin hayır ve himmet-i âlileri ve sâfa nâzarları üzerimizde hazır nâzır ola, Allah erenler münkür ve münafık şerrinden emin eyleye. İki handa korktuğumuzdan emin, umduğumuza nail eyleye. Dertlerim derman, gönüllerimize iman, hastalarımıza şifa, borçlarımıza edalar

san eyleye. Zümreyi Nâciden ve güruhu salihinden eyleye. Allah erenler, devletimizin kılıcını keskin, milletimizin sözünü üstün eyleye. Gökten hayırlı rahmetler, yerden hayırlı bereketler ihsan eyleye. Namerde muhtaç etmeye, dualarımıza dergâhı izzetinde kabul ve makbul eyleye. Vaktimizin haklısı hayırlısı gele. Dil bizden nefes hak erenlerden ola. Nûr-i Nebi keremi Ali, pîrimiz Hürkâr Hacı Bektâş-ı Velî, üstadımız Hüssem Şah Gani, Otman Baba sultan, Süceattin Velî, Demir Baba ve Kızıl Deli Sultan efendilerimizin hayırları himmetleri gelsin, Ak yazılı Sultanın demi devranı yürüsün. Gerçeklerin demine ya Ali Hü!...

Bu gülbengten sonra Sakî, edeb ve erkân içersinde bütün cânlara sıra ile birer dem sunar.

Dem sunma bir kurala bağlıdır. İçilen bu ilk demden sonra, üçler, beşler, yediler ve on iki İmamlar aşkına dem içilir.

Baba erenler, her dem sunuluşta bazı Tercemanlar ve gülbengler okur. Yediler demi içildikten sonra, cemin zakiri (aşık) İkrarla ilgili üç nefes söyler.

İKRAR NEFESİ

Kurbanlar tığlanıp Gülbeng çekildi
Gaflet uykusundan uyana geldim
Dört kapı sancağı ande dikildi
Üryân püryân olub meydana geldim.

Evvel eşiğine koydum başımı
İçeri aldılar döktüm yaşımı
Eranlar yolunda gör savaşımı
Cân-ü baş koyarak kurbana geldim.

Ol demde uyandı bâtın çırağı
üç adım ileri attım ayağı
Rehberim boynuma bend etti bağı
Koç kurban dediler imana geldim

Dört kapı selâmın verûb aldılar

Pîrin huzuruna çekib geldiler
El ele el Hak'ka olsun dediler
Henuz ma'sum olub cihana geldim

Pîrim kulağıma eyledi telkîn
Şah-ı Velâyete olmuşuz yakîn
Mezhebim Ca'fer'üs-Sâdık'ül Metin
Allah dost eyvallah peymana geldim.

Özüm dâr'da yüzüm yerde durmuşum
Muhammed Ali'ye ikrar vermişim
"Sakhaahüm" hamrını anda görmüşüm
İçüb kana kana mestane geldim.

Yolumuz on iki İmama çıkar
Mürşidim Muhammed Ahmed-i Muhtar
Rehberim Ali'dir sahib-i Zülfikâr
Kulundur "Şâhiya" divana geldim.

Zakir (aşık) buna benzer üç nefes söyler. Bunun ardından bac da üç nefes söylerler. Daha sonra orta açılır ve semahlar başlar. Soh muhabbeti devam ederken bir yanda da semahlar devam eder.

Erkân ve sohbet muhabbeti sona erince, ikrar verenlerin hazı mış oldukları şükranlık yemekleri yenir. Bunun ardından bu cemde met etmiş bulunan bütün cânlara, hizmet hutbeleri okunur;

Bism-i Şah Allah, Allah!..
Erenler erkânı oldu bu gece, kalmadı gönlümüzde şek gümanın
Ta ki teslim er hak meydanında, Muhammed Ali yolunda hizı sahibleri; hizmetlerini eda eylediler pâk pâk.
Ahçı baba, Sakî baba, Zakir baba, Kapıcı baba, Pervane baba, S pürgeci bacı, Leğender bacının hizmetlerini kutbi âlem Hacı Bektâş V Pîrimiz Hüssem Şah Gani, Otman Baba, Sultan Süceattin efendimiz g cümüz, bekçimiz olsun, gerçek erenler hizmet sahiplerinin hizmetle kabul ve makbul eylesinler.

Oturan, kalkan pîrcivanın demine, evliyânın keremine hizmet sahiplerinin hizmetlerinin kabulüne ya Muhammed ya Ali Hü!.. dost.

CEM DAĞILIRKEN OKUNUR

Kadr-i vasilin ruhu saadet, vasvi cemâlin, ruz-i kıyamet, dem mayil oldu, gam zayil oldu. Gelmek iradet, gitmek icazet, hak erenler cümle cân kardeşlerimize hayırlı yolculuk nasip ve müyesser eylisin.

Ber- cemâli Muhammed Ali, Kemal-i İmam Hasan ve İmam Hüseyin alâ Bülend'e râ salâvât.

Yâ Allah, Yâ Muhammed, Yâ Ali Hü!.. dost!.. Lâ fetha illâ Ali lâ seyfe illâ Zülfükâr.. destur riza...

TÂ KAALÜBELÂ'DAN SEVDİK SEVİŞTİK

Tâ kaalûbelâ'dan sevdik seviştik
Bizimle ezelden yârdır muhabbet (57)
Üstad nazarında ikrar konuştuk
Mü'mine kadîm ikrardır muhabbet (58)

Muhabbettir Lâ ilâhe illâllah
Muhabbettir Muhammed Resûlullah
Muhabbettir Ali Şah Veliyullah
Üç isim mana'da birdir muhabbet (59)

Allah, Muhammed Ali ortasında
Beytullah içinde Hak hazinesinde (60)
Kudret kandilinde (61) aşk sahrasında
Cibrîl'in gördüğü nurdur Muhabbet (62)

Kudret kelâmını söyler Cebrail
Riza lokması sunar Mikâîl (63)
Canı câna ulaştırır Azrail (64)
İsrafil (65) ağzında sûr'dur Muhabbet

Muhabbettir yerin göğün direği
Muhabbet edenin yanar çırağı (66)
Âşıka Beytullah ma'şuk durağı
Hak'kın nazar (67) ettiği yerdir Muhabbet

Muhabbet kadîmdir insan içinde
Zira can severiz canlar içinde (68)
Kırklar meydanında (69) irfan içinde
Muhibbân ceminde güldür muhabbet (70)

Cân câna (71) muhabbet etmek erkândır
Hûblar meclisine ermek iymandır
Zira muhabbetin arzusu cândır
Ki rıza yurdunda birdir muhabbet (72)

Gel berî gel berî iyman edersen
Gelme hakkın değil güman edersen
Sırrın tercümandır (73) beyan edersen
Bu halkın içinde sırdır muhabbet

Bu her dem bahardır bunda kış olmaz
Öter *bülbülleri dilleri durmaz*
Kokusu tükenmez hem rengi solmaz (74)
Bir aceb gülzâr-i bağdır muhabbet

Muhabbet edenler nasîbin alır
Muhabbet ederse dert ehlin bulur
Serçeşme (75) Muhammed Ali'den gelir
Dalgası tükenmez göldür muhabbet

Âşık gülşende Şırîn-ü Ferhâd (76)
Leylâ'da Mecnun'a göründü Üstad (77)
Muhammed Ali'den kuruldu bünyad
Tâ ezelden ezel vardır muhabbet (78)

"Kul Himmet" makamın özge makamdır (79)
Muhabbet mühürü on iki İmamdır
Şâhımın dîdarı bunda tamamdır (80)
Hakikat vâsıl-ı yârdır muhabbet.

TÂ KAALÜBELÂ'DAN SEVDİK SEVİŞTİK'İN AÇIKLANMASI

57) Biz "Kaalûbelâ" dan beri, yani ucu bucağı olmayan zamandan beri zâtını zâtıkile sevmekteyiz., ki bu sevgi bizimle vardır ve devamlı bizimle beraberdir.

58) Muhabbetin bize ezelden yâr olduğunu Üstad nazarından anladık. Üstad bize bu hakikatı gösterdi ve biz de ikrar ettik. Bu ikrarımızda yine ezeldendir. İşte mü'minler muhabbeti o vakit ikrar ettiler, münkirler de hakikatı o vakit inkâr ettiler. Allah'ın muhabbet olduğunu anlayamadılar ve kabul etmediler.

59) Allah, Muhammed, Ali bu üç isim ayni bir şeydir ve üçü birden muhabbettir.

60) Hakikat Muhammed ve Ali ile zâhir oldu. Fakat, bu iki tarafla zâhir olan Allah birdir; Allah, hakikatını Muhammed ile Ali'de bildirdi.

Beytullah insanın kalbidir. Nefs-i emmare ile nefs-i mutmainnenin ikisi birden insan kalbindedir. Hak yönü, nefs-i mutmainne yönüdür ; yani Rahman yönüdür. Nefs-i emmare ise Şeytan yönüdür.

61) Kudretten maksat aklî melekelerdir.

62) Cebrail, akıldır, muhabbet nurudur. Vücuttaki kafa içersindeki nur, akıldır.

63) Mîkâil'in riza lokmasını sunmasından maksat, hayat sunmaktır. Mîkâil, külli kudretten hayat verir.

64) Azrail'in cânı câna ulaştırması, bir şekli bir başka şekle sokması demektir. Meselâ cüz iken kül yapmak, katra iken derya olmak gibi. İşte bu işleri yapana "Azrail" denmiştir.

65) İsrafil söz demektir. Söz olmasaydı bütün âlem hercümerc olurdu. Söylenen bütün sözlerde gelip muhabbete dayanır.

66) Yerin göğün direği hep muhabbettir; yani yerde ve gökteki her şeyin zuhura gelmesinin sebebi hep muhabbettir ve sevmek içindir.

Aşığın durağı olan Beytullah ta insan kalbidir. İnsan muhabbet ettiği zaman Hak'kın çırağı insanın kalbinde devamlı yanar.

67) Hak'kın nazar, hep muhabbetten ibarettir. Çünkü Hak, zâten kendini bilip sevmek için farka geldi. Onun baktığı her şey ve bulunduğu her yer hep muhabbettir ve muhabbetin kendisidir.

68) İnsanların birbirlerini sevmelerinin sebebi, hepsinin tek bir can olmaların-

dandır.Bu da, maddi ve ma'nevi en büyük bir rükndür. Yani; varlıkta esas, insanların birlerini sevmeleridir.

69) Kırklar meydanı diye toplanan meydan zât deryasına, kâinata teşbih edili kâinatta nisbetlerde mevcut olan iyilik ve kötülük hep o meydanda görüşülür. Kırklar lime anlamı bakımından "çokluk" tur.

70) Gülün aslı, göbeği Muhammed, dalı da Ali'dir. Ancak gerek göbeği, gı dalı, gerekse yaprakları; tamamı güldür ve hepsi birden Hak'tır.

71) Cân, âşk; cânan, ma'şuktur. Cân, cüz; cânan küllî kudrettir. Ma'şuk o câr dır ki, cüzlerine daima aşk sunar ve o zaman muhabbet hasıl olur. Çünkü, her mümk zuhura getiren o muhabbettir.

72) Muhabbetin arzusu candır; yani muhabbeti sunandır. Sunan ve sunulan birdir ve tek bir cândır. Muhabbetin arzusu kendinden çıkan canı kendi canına ulaş maktır. Beden ancak can için sevilir. Muhabbet, bir olduğundandır ki Pîr de, Mürşi ayni muhabbetir. Çünkü bütün varlık onun eseridir.

73) Tercümanlardaki sözlerden maksat sırrın ayan olması, yani sırrını tercü etmektir. Eğer sırrı idrâk edebileceksen gel, yoksa gelme. Zira bu muhabbet halk içi sırdır.

74) Kendisinden başka hiç bir şey yoktur ki rengi ve kokusu bozulsun. Zira, r habbet diğer şeyler gibi hayâl değildir.

75) Muhabbetin serçeşmesi (baş) Muhammed ve Ali'dir. Çünkü Hak, Muha med Ali'den, onların ağzından muhabbeti söylemiştir ki; İsrafil'in "sûr" u da işte bun ibarettir.

76) İşte Şîrin ve Ferhad ta o aşktan tattılar ve bir kül, bir bütün oldular. Yani; lah, Muhammed Ali oldular.

77) Mecnun ile Leylâ'ya Üstad'ın görünmesi, Leylâ'nın Mevlâ olması, Mecnu Hak'kın Leylâ'da görünmesidir. Böylece Leylâ ile Mecnun'un ikisinin birden Hak olma rı, yani mevlâ olmalarıdır.

78) O muhabbet, zâtında ezelîdir. Onun sınırı yoktur. Çünkü, Allah bizzat muh. bettir.

79) Özge makam demek, Hak makamı demektir ; yani "Enelhak" makamı Özün, makam; vücudun da o makamın mertebeleridir. Ytzün de o mertebelerin topla dır ve Hak'kı yansıtır. Bu sebeple muhabbet te her şeyden önce yüzde ve yüze tec eder. Vücudun diğer organları ancak münferit mertebelerden ibarettir.

80) Muhammed Ali, Nur olduğuna göre mertebeler de on iki İmam olur. Zat d yasından muhabbeti getiren on iki İmamlardır. "Şah" ta'biri Hz.Ali'ye nisbeti iledir ve lah'a işarettir. Çünkü Hak, Ali'de tecelli etmiştir. Ali'den de maksat, "ulviyet" tir.

KAYNAKÇALAR

ŞEYH SAFÎ BUYRUĞU : Eski el yazması nüshalar

GÖLPINARLI Abdulbaki : Sosyal Açıdan İslâm Tarihi, İrkilâp ve Aka Yay. İstanbul, l975

ŞAKİR Ziya : Mezhepler Tarihi, Maarif kitaphanesi, ist. l967

İMAM CAFER BUYRUĞU : Ay Yıldız Yay. Ankara

KISAKÜREK Necip Fazıl : Çöle İnen Nur İst. 1975

SUNAR Prof. Cavit : Melâmilik ve Bektâşilik,İlahiyat Yayınları Ankara, 1975

KABAKÇI Alpay : Neyzen Tevfik İstanbul 1990

ŞAPOLYA Enver Behman : Mezhepler ve tarikatlar Tarihi, İst.1964

ULUSOY A. Celhalettin : Alevi Bektâşi Yolu Hacıbektaş, 1980

DERMAN Dr. Mehmet Ali : Evliyâlar Şahı, c.I. İstanbul, 1975

UZUNÇARŞILI İsmail Hakkı: Osmanlı Tarihi, c. I. ANKARA, 1982

YURDAYDIN Hüseyin G. : Osmanlı Devleti, 1300-1600, Cem Yay. İstanbul, 1993

OYTAN Tevfik : Bektaşiliğin İç Yüzü, İstanbul

NÜZHET Sadettin : Bektaşi Şairleri, İstanbul, 1930